

STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE MĚSTA SOBOTKA

Pro období 2020 - 2030

*„Dej a dej a dej – nám v Sobotce pod Humprechtem
věčné mládí zachovej, hej!“*

Fráňa Šrámek – pokřik pro sobotecké skauty

OBSAH

1. Úvod.....	6
1.1. Základní informace o strategii.....	6
1.2. Struktura strategie.....	6
1.3. Kontext vzniku a existence strategie.....	7
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována.....	7
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží.....	8
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty.....	8
2. Analytická část.....	12
2.1. Stručná informace o městě.....	12
2.2. Profil území.....	12
2.2.1. Umístění obce v rámci ČR.....	12
2.2.2. Charakter území.....	13
2.3. Historie – stručný přehled.....	14
2.3.1. Umístění obce v rámci kraje, ORP.....	16
2.3.2. Katastr a velikost území obce.....	18
2.4. Místní části a obce správního obvodu Sobotky.....	18
2.4.1. Čálovice.....	19
2.4.2. Kdanice.....	19
2.4.3. Lavice.....	20
2.4.4. Spyšova.....	21
2.4.5. Staňkova Lhota.....	21
2.4.6. Stéblovce.....	22
2.4.7. Trnín.....	23
2.4.8. Zajakury.....	23
2.5. Vybavenost obce.....	24
2.5.1. Technická vybavenost - přehled.....	24
2.6. Správa obce.....	25
2.6.1. Typ obecního úřadu, rozsah správních činností a správního obvodu.....	25
2.6.2. Samospráva obce.....	26
2.6.3. Organizační struktura MěÚ.....	26
2.6.4. Počet zaměstnanců obce.....	28
2.6.5. Organizace zřizované obcí, jejich hlavní aktivity.....	29
2.6.6. Majetek obce, jeho stav a využívání.....	30
2.6.7. Seznam institucí ve městě.....	32
2.7. Hospodaření obce.....	32
2.7.1. Hospodaření a rozpočtový výhled.....	32
2.7.2. Historie bilance rozpočtového hospodaření.....	33
2.7.3. Významné investice a mimořádné opravy.....	34
2.7.4. Finanční majetek obce.....	37
2.7.5. Vlastní hospodářská činnost obce.....	37
2.7.6. Ekonomické výsledky hospodaření zřizovaných organizací.....	37
2.8. Obyvatelstvo.....	38
2.8.1. Počet obyvatel, vývoj.....	38
2.8.2. Složení obyvatel.....	39
2.8.3. Složení obyvatel dle věku a pohlaví.....	39
2.8.4. Přirozený přírůstek/úbytek, migrační saldo.....	42

2.8.5.	Sňatečnost.....	44
2.8.6.	Vzdělanostní struktura.....	45
2.8.7.	Charakter domácností.....	46
2.8.8.	Národnostní menšiny a státní občanství.....	46
2.8.9.	Sociální situace.....	48
2.8.10.	Sociálně vyloučené lokality.....	49
2.9.	Trh práce a ekonomická situace.....	50
2.9.1.	Obyvatelé v aktivním věku (počet, %).....	50
2.9.2.	Struktura ekonomicky aktivních obyvatel.....	50
2.9.3.	Míra nezaměstnanosti, počet nezaměstnaných, vývoj.....	50
2.9.4.	Odvětví ekonomických aktivit.....	51
2.9.5.	Dojíždka a vyjíždka za prací.....	52
2.9.6.	Opatření na podporu zaměstnanosti v obci.....	53
2.10.	Hospodářství.....	53
2.10.1.	Charakter ekonomických aktivit.....	54
2.10.2.	Zaměření podnikatelských subjektů.....	55
2.10.3.	Charakteristika významných podnikatelských subjektů.....	57
2.10.4.	Obchody v obci.....	57
2.10.5.	Služby v obci.....	58
2.10.6.	Charakter zemědělské výroby v obci.....	59
2.10.7.	Spolupráce obce s podnikateli, podpora podnikání.....	59
2.10.8.	Těžba nerostných surovin.....	60
2.11.	Turizmus a cestovní ruch.....	61
2.11.1.	Turistická infrastruktura - ubytování.....	61
2.11.2.	Atraktivity cestovního ruchu, turistické cíle.....	63
2.11.3.	Památkově chráněná území a objekty.....	63
2.11.4.	Zámek Humprecht.....	65
2.11.5.	Náměstí a historické centrum.....	67
2.11.6.	Šolcův statek a roubenky.....	69
2.11.7.	Památkově chráněné roubené objekty.....	69
2.11.8.	Kostel sv. Máří Magdalény.....	69
2.11.9.	Architektura 20. století.....	70
2.11.10.	Areál koupaliště.....	73
2.11.11.	Atraktivní lokality v blízkém okolí.....	73
2.12.	Kultura.....	73
2.12.1.	Podmínky pro kulturní aktivity.....	74
2.12.2.	Kulturní zařízení a jejich návštěvnost.....	74
2.12.3.	Městské kulturní středisko.....	74
2.12.4.	Kulturní zařízení v okolních obcích.....	77
2.12.5.	Kulturní aktivity.....	77
2.13.	Bydlení a technická infrastruktura.....	79
2.13.1.	Bydlení v obci.....	79
2.13.2.	Bytová výstavba v obci.....	81
2.13.3.	Nájemní a sociální bydlení.....	83
2.13.4.	Technická infrastruktura.....	84
2.13.5.	Zásobování pitnou vodou, vodovod-technický stav, kapacita, kvalita vody.....	84
2.13.6.	Čištění odpadních vod, kanalizační síť, ČOV, technický stav.....	85
2.13.7.	Vytápění a plynofikace.....	86
2.13.8.	Stav a kapacity ostatní technické infrastruktury (elektrická síť, síť pro internet).....	86

2.13.9. Nakládání s odpady (třídění, sběr a likvidace, sběrný dvůr).....	87
2.14. Dopravní infrastruktura.....	88
2.14.1. Komunikace a jejich technický stav.....	89
2.14.2. Dopravní zátěž obce a bezpečnost.....	90
2.14.3. Parkovací místa a doprava v centru města.....	93
2.14.4. Budoucí vývoj v dopravě.....	94
2.14.5. Železniční doprava.....	95
2.14.6. Dopravní obslužnost.....	95
2.14.7. Cyklostezky a cyklotrasy.....	95
2.14.8. Turistické trasy a naučné stezky.....	96
2.15. Školství a vzdělávání.....	96
2.15.1. Základní škola.....	97
2.15.2. Mateřská škola.....	98
2.15.3. Základní umělecká škola.....	99
2.16. Sport a tělovýchova.....	99
2.17. Spolky a akce v obci.....	101
2.18. Občanská vybavenost.....	101
2.19. Zdravotní péče.....	102
2.19.1. Lékařské služby v obci (praktický, dětský, stomatolog, gynekolog).....	102
2.19.2. Dostupnost zdravotnických zařízení (pohotovost, nemocnice, poliklinika).....	103
2.1. Sociální péče.....	104
2.1.1. Poskytování sociálních služeb.....	104
2.1.2. Počet, kapacita a dostupnost zařízení sociálních služeb.....	105
2.1.3. Sociální služby pro seniory v bezprostředním okolí Sobotky.....	106
2.1.4. Další sociální potřeby v území.....	109
2.2. Životní prostředí.....	109
2.2.1. Chráněná území na katastru obce, jejich charakter, rozloha atd.....	109
2.2.2. Půdní fond, členění, kvalita, míra ohrožení erozí.....	111
2.2.3. Pozemkové úpravy v obci.....	113
2.2.4. Kvalita ovzduší.....	113
2.2.5. Voda v území, kvalita vody v tocích a vodních plochách.....	114
2.2.6. Míra ohrožení hlukem, protihluková opatření.....	115
2.2.7. Významné zdroje znečištění, brownfieldy, lokality s ekologickými zátěžemi.....	116
2.2.8. Ochrana životního prostředí a střety s rozvojovými záměry obce.....	116
2.3. Bezpečnost.....	116
2.3.1. Řízení krizových situací, varování obyvatel před nebezpečím, rizika živelních pohrom a jejich předcházení.....	116
2.3.2. Začlenění do integrovaného záchranného systému.....	117
2.3.3. Kriminalita a bezpečnost v obci.....	117
2.3.4. Přestupky a přestupková komise.....	118
2.4. Vnější vztahy a vazby.....	118
2.4.1. Členství obce v organizacích a sdruženích.....	119
2.4.2. Sdružení Český ráj (SČR).....	119
2.4.3. Místní akční skupina Český ráj a střední Pojizeří (MAS).....	119
2.4.4. Mikroregion Český ráj.....	120
2.4.5. Euroregion Nisa.....	121
2.4.6. Další regionální uskupení.....	121
2.4.7. Partnerské obce v zahraničí.....	122

3. Východiska pro návrhovou část.....	123
3.1. SWOT analýza.....	123
3.1.1. Vodní režim.....	123
3.1.2. Životní prostředí.....	123
3.1.3. Zemědělský půdní fond, lesy, horninové prostředí a geologie.....	124
3.1.4. Technická vybavenost a bezpečnost.....	125
3.1.5. Doprava a dopravní dostupnost.....	125
3.1.6. Hospodářské podmínky, turistický ruch a služby.....	126
3.1.7. Sociodemografické podmínky.....	127
3.1.8. Bydlení.....	128
3.1.9. Sociální oblast.....	129
3.1.10. Vzdělávání, sportovní vyžití, kultura, spolky a volný čas.....	130
3.2. Shrnutí analytické části a problémové oblasti.....	131
4. Přílohy.....	134
4.1. Seznam ulic a veřejných prostranství v Sobotce.....	134
4.1. Plánek města Sobotka.....	135
4.2. Firmy v Sobotce (2013).....	136
4.3. Evidence zemědělského podnikatele.....	139
4.4. Služby poskytované MIC sobotka.....	140
4.5. Seznam témat ročníků festivalu Šrámkova Sobotka.....	141
4.6. Přehled poskytovaných sociálních služeb do 8km od města Sobotka - Katalog sociálních služeb v Královéhradeckém kraji.....	142
5. Kontakty, použité zdroje a zkratky.....	150
5.1. Kontakty na zpracovatele:.....	150
5.2. Použitá literatura a dokumenty.....	150
5.3. Zdroje z internetu.....	151
5.4. Seznam použitých zkratk.....	152
6. Seznam tabulek, grafů, map, schémat a obrázků v dokumentu.....	154
6.1. Seznam tabulek v dokumentu.....	154
6.2. Seznam grafů v dokumentu.....	155
6.3. Seznam map, obrázků a schémat v dokumentu.....	155

1. Úvod

Jedním z problémů v oblasti rozvoje, především menších obcí, je absence dlouhodobého plánování a koncepčního řízení obce. Rozhodnutí o investicích se často realizují v ročních cyklech či řeší akutní potřeby. Čtyřleté volební období je příliš krátkým časovým úsekem pro realizaci finančně náročnějších, dlouhodobějších projektů či rozhodnutí o směřování obce. Strategické plánování naopak představuje systematické řízení při stanovení dlouhodobých cílů i potřeb obce. Zaměřuje se na to, aby subjekt mobilizoval a co nejefektivněji využíval všechny vlastní zdroje, včas a správně reagoval na změny v okolním prostředí. Strategický plán rozvoje byl zpracován pro stanovení dlouhodobého směřování města Sobotky. Výsledkem analýz je výběr problémových okruhů a formulace strategických cílů.

Hlavní smysl zpracování strategického plánování spočívá v koncentraci veškerého úsilí a zdrojů na řešení klíčových problémů obce, vymezení případných budoucích ohrožení a cest k jejich eliminaci. Přestože dokument řeší víceleté výhledy, musí být živým dokumentem, který podléhá iterativním a cyklickým procesům. Lze jej zpřesňovat a upravovat Akčními plány. V případě zásadních změn vnějších podmínek a nových potřeb v čase musí dojít k aktualizaci Strategického plánu.

1.1. Základní informace o strategii

Tabulka 1 Základní informace o strategii

Název strategie	Strategický plán rozvoje města Sobotka. Pro období 2017 – 2027.
Kategorie strategie	Místní strategie - komunitní
Řešené území	Katastrální území města Sobotka
	Rozloha správního obvodu: 1.932,81 ha
	Počet obyvatel správního obvodu: 2.427
	Počet místních částí: 9
Názvy místních částí	Čálovice, Kdanice, Lavice, Sobotka, Spyšova, Staňkova Lhota, Stěblovice, Trnín, Zajakury
Zadavatel strategie	město Sobotka
Koordinátor a zhotovitel strategie	Barbora Špicarová Stašková, M.A.
Období zpracování strategie	2016-2019
Schvalovatel strategie	zastupitelstvo města Sobotka
Forma a datum - projednání / - schválení	Projednání na zasedání zastupitelů dne 28. 5. 2020 Schváleno zastupitelstvem dne XX. XX. 2020
Číslo a datum aktualizace	
Doba realizace strategie	2020-2030
Odpovědnost za implementaci	město Sobotka

1.2. Struktura strategie

Strategický dokument respektuje metodologii veřejných strategií. Skládá se ze dvou stěžejních částí – A. analytické a B. návrhové. Doplňuje je ještě třetí dokument C. Databáze opatření/aktivit/projektů.

První se zaměřuje na získání a podrobnou analýzu statistických dat, shromáždění podkladů z území, vygenerování problémových oblastí, vytěžení strukturovaných rozhovorů v komunitě a dal. Na základě získaných poznatků sestavuje SWOT analýzu.

Druhá, návrhová část již pracuje se strategiemi a cíli pro budoucí vývoj. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a nastavit směr jejich naplnění. Je v ní specifikována strategická vize, oblasti a cíle. Na základě dlouhodobých cílů je zastupitelstvem každé

dva roky schvalován Akční plán, který vybírá z Databáze konkrétní opatření, aktivity či projekty, jež bude možno zafinancovat v daném období (včetně získání dotací). Při každoročním sestavování rozpočtu a investičních akcí je kontrolováno, zda jsou v souladu se strategickým plánem i akčním plánem na dané období. Podrobnější procesy a informace k práci s dokumentem jsou uvedeny v návrhové části v kapitole Plán nakládání s dokumentem.

Schéma 1 Struktura strategického dokumentu

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována na základě požadavku města Sobotky v rámci komunity a financována bez využití externích zdrojů. Inspirací jí byl projekt Ministerstva pro místní rozvoj (CZ.1.04/4.1.00/62.00008) – „Elektronická metodická podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí“ a projektu Svazu měst a obcí ČR (CZ.1.04/4.1.00/B8.00001) „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“.

Zadavatelem je město Sobotka, které se rovněž podílelo na zpracování dokumentu. Hlavním analytikem a zpracovatelem je Barbora Špicarová Stašková, jež je zároveň zastupitelkou obce. Byl vyhotoven za využití maxima dostupných statistik na úrovni obce z veřejně dostupných zdrojů (v roce 2016-2018), dále také z 37 rozhovorů se zástupci z řad běžných občanů, podnikatelských subjektů, drobných zemědělců i živnostníků, představitelů spolků a sportovních klubů, příspěvkových organizací, zastupitelů, úředníků i zaměstnanců města (v roce 2018-2019). Díky získaným poznatkům od místní komunity i díky znalostem lokálních podmínek autorky se zaměřuje na stanovení priorit pro nadcházející roky. Dokument byl schválen zastupitelstvem města na veřejném jednání (v roce 2020).

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Dokument na základě analýzy situace, definování potřeb, výzev i rizik prezentuje komplexní strategii pro dlouhodobý rozvoj obce. Jako strategický dokument umožňuje koordinovat záměry města se záměry vyšších územních celků a mikroregionů. Díky oslovení důležitých cílových skupin jako jsou

podnikatelé, zemědělci, neziskové organizace, vzdělávací instituce, příspěvkové organizace, ale i mladí, mladé rodiny nebo senioři došlo k shromáždění velkého množství podnětů. Všechny jsou účelně využity v tomto dokumentu. Na základě podnětů vzešlých z různorodé komunity jsou ve strategii specifikovány problematické oblasti a strategické cíle. To zajistí kontinuitu při nakládání s veřejnými prostředky překračující více než jedno volební období.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je primárně určena vedení města pro jeho dlouhodobé plánování. Zároveň slouží představitelům organizací a subjektů v rámci daného území, mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru, kulturním, informačním i sportovním zařízením, občanům a dalším relevantním subjektům. Je vhodným podkladem pro nadregionální entity i stát pro specifikaci potřeb na Sobotce.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

S ohledem na strategické plánování disponuje Sobotka pouze dokumentem *Územní plán Sobotka*, který byl zpracován v předchozí dekádě. Jelikož ale část jejího katastru leží v CHKO Český ráj, UNESCO Geopark či v těsné blízkosti oblastí Natura 2000, pojednávají o ní i jejich strategické dokumenty. Dokument je s nimi v souladu. Stejně jako se Sobotce věnují strategie vyšších územních celků, jichž je součástí, jako MAS Český ráj a Střední Pojizeří, ORP Jičín nebo Královéhradecký kraj. Následující tabulka představuje názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Další relevantní dokumenty jsou uvedeny v přílohách této studie.

Tabulka 1 Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Zdroj
Město		
1	Územní plán Sobotka	http://www.sobotka.cz/uzemni-plan
Mikroregiony a další regionální dokumenty		
1	Územně analytické podklady správního obvodu obce s rozšířenou působností Jičín	https://docplayer.cz/46435677-Jicin-uzemne-analyticke-podklady-spravniho-obvodu-obce-s-rozsirenou-pusobnosti-4-uplna-aktualizace-2016.html
2	Strategický plán Mikroregionu Český ráj	http://www.craj.e-obec.cz/download.php?sekce=7
3	Integrovaná strategie území MAS Český ráj a Střední Pojizeří 2014+	http://www.craj-ops.craj.cz/data/strategie30072015.pdf
4	Plán péče o Chráněnou krajinnou oblast Český ráj na období 2014–2023	http://ceskyraj.ochranaprirody.cz/dokumenty-ke-stazeni/plan-pece-o-chko-cesky-raj/
5	Analýza činnosti dobrovolných svazků obcí v území správního obvodu ORP Jičín	Výstupy projektu Meziobecní spolupráce SMOČR - již nedostupné on-line: http://www.smocr.cz/obcesobe-docs/Ji%C4%8D%C3%ADn/ORP%20Ji%C4%8D%C3%ADn%20-anal%C3%BDza%20DSO.pdf
6	Strategie území samosprávního obvodu ORP Jičín v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, dopravy a administrativní a metodické pomoci samosprávám	Výstupy projektu Meziobecní spolupráce SMOČR - již nedostupné on-line. Dříve: http://www.smocr.cz/obcesobe-docs/Ji%C4%8D%C3%ADn/SD_Ji%C4%8D%C3%ADn.pdf
7	Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro ORP Jičín	https://www.otevrenezahrady.cz/map
Kraj		
1	Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 – 2020 a navazující Strategie rozvoje kraje 2021-2027	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/rozvoj-2014-2020/strategie-rozvoje-kraje-2014--2020-70319/
2	Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/zasady-uzemniho-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-46187/
3	Plán dopravní obslužnosti Královéhradeckého kraje	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/doprava/obsluznost-plan/dopravni_plan.pdf
- životní prostředí a energetika		
4	Integrovaný krajský program snižování emisí a Krajský	http://www.hradeckraloveregion.eu/scripts/detail.php?id=462

Č.	Název dokumentu	Zdroj
	program ke zlepšení kvality ovzduší KHK	
5	Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v KHK	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/schvalene-koncepce/koncepce-environmentalniho-vzdelavani-vychovy-a-osvety-ewo-v-kralovehradeckem-kraji-30605/
6	Koncepce ochrany přírody a krajiny KHK	http://gis.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?id=3242
7	Plán odpadového hospodářství KHK 2016-2025	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/ziv-prostredi-zemdelstvi/aktuality/eia/plan-odpadoveho-hospodarstvi-kralovehradeckeho-kraje-2016---2025-86924/
8	Komplexní faktografická rešerše v oblasti vodního hospodářství	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/ziv-prostredi-zemdelstvi/aktuality/vodni-hospodarstvi/komplexni-faktograficka-rezerse-v-oblasti-vodniho-hospodarstvi-108791/
9	Plán rozvoje vodovodů a kanalizací KHK	http://mapy.kr-kralovehradecky.cz/vak/
10	Povodňový plán KHK	http://dpp.kr-kralovehradecky.cz/
11	Regionální surovinová politika KHK	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/files/881/surovin_politika.pdf
12	Územní energetická koncepce KHK	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/templates/uzemni-energeticka-koncepce-kralovehradeckeho-kraje-619/
13	Ucelená politika samosprávy Královéhradeckého kraje o vodě	http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?id=312517/
- zdravotnictví a sociální služby		
14	Koncepce rodinné politiky KHK 2017 – 2020	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/socialni-oblast/rovne-prilezitosti/koncepce-rodinne-politiky-kralovehradeckeho-kraje-2017---2020-105982/
15	Koncepce/strategie zdraví Královéhradeckého kraje	http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?id=312515
16	Koncepce zdravotnictví KHK 2016 – 2020	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/schvalene-koncepce/koncepce_zdravotnictvi_khk_2016_2020.pdf
17	Plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje pro období 2018 – 2020	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/rovne-prilezitosti/Plan-podpory-OZP_unor-2018_web.pdf
18	Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v KHK 2011 – 2016	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/socialni-prevence/koordinace-romskych-poradcu/strategie-integrace-vyloucenych-lokalit_1.pdf
19	Strategie Královéhradeckého kraje v oblasti sociálních služeb na období 2018 až 2026	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/cz/poskytovatele/strategie-dokumenty/soc-sluzby/strategie-kralovehradeckeho-kraje-v-oblasti-socialnich-sluzeb-na-obdobi-2018-az-2026-107851/
20	Střednědobý plán sociálních služeb Královéhradeckého kraje 2018 až 2020	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/schvalene-koncepce/dilci-analzy-a-strategie-programu-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-284/
21	Strategie prevence sociálně nežádoucích jevů v Královéhradeckém kraji 2017 - 2021	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/socialni-oblast/socialni-prevence/prevence-kriminality/strategie-prevence-socialne-nezadoucich-jevu-v-kralovehradeckem-kraji-2017---2021-96896/
22	Strategie protidrogové politiky KHK 2011 – 2015	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/socialni-prevence/protidrogova-politika/Strategie-protidrogove-politiky-Kralovehradeckeho-kraje-na-obdobi-2011---2015.pdf
23	Koncepce prevence kriminality na léta 2012 – 2016 v KHK	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/socialni-oblast/socialni-prevence/prevence-kriminality/koncepce-prevence-kriminality-na-leta-2009-az-2011-v-kralovehradeckem-kraji-20966/
24	Koncepce péče o duševní zdraví v Královéhradeckém kraji 2016 - 2020	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/schvalene-koncepce/KONCEPCE-PECE-O-DZ-RKZK_2_.pdf
- cestovní ruch, památková péče, sport a volný čas		
25	Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 – 2020 a následně 2021-2027	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/rozvoj-2014-2020/strategie-rozvoje-kraje-2014--2020-70319/
26	Program rozvoje cestovního ruchu KHK	http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?id=13318
27	Koncepce péče o památkový fond KHK	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/kultura/koncepce-pece-o-pamatkovy-fond-kralovehradeckeho-kraje-53348/
28	Marketingová strategie (akční plán) Královéhradeckého kraje	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/cestovni-ruch/*kopie-1:-kralovehradecky-kraj-o-sobe-dava-vedet-46751/
29	Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v KHK	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/volnocasove-aktivity/telovychova-sport/zamer-rozvoje-sportovnich-a-volnocasovych-aktivit-v-kralovehradeckem-kraji-66550/
30	Koncepce cyklodopravy KHK	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/koncepce-cyklodopravy-kralovehradeckeho-kraje-31629/
31	Nadregionální strategie KHK v oblasti cyklo, in-line a bike produktů	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/schvalene-koncepce/Aktualizace-strategie-NS-KHK-2016.pdf
- doprava a územní plánování		
32	Generel silniční dopravy	https://www.muji.cz/generel-silnicni-dopravy-kralovehradeckeho-kraje/d-926947
33	Vývoj dopravních vztahů na území KHK vyvolaný	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/2--setkani-s-orp-28993/

Č.	Název dokumentu	Zdroj
	výstavbou D11 a R35	
34	Zásady územního rozvoje KHK	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/zasady-uzemniho-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-46187/
35	Dopravní studie projektu "Brána k sousedům"	http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?id=55564
- vzdělávání, lidské zdroje a inovace		
36	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy KHK 2012 – 2016 následně 2020-2024	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/skolstvi/vyrocní-zpravy/dlouhodobý-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-kralovehradeckeho-kraje-2020-2024-318619/
37	Komplexní studie progresivních odvětví KHK v oblasti výzkumu, vývoje a inovací	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/realizace/komplexni-studii-progresivnich-odvetvi-kralovehradeckeho-kraje-v-oblasti-vyzkumu-vyvoje-a-inovaci-66432/
38	Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže KHK 2014 – 2018	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/skolstvi/prevence-soc-patologickych-jevu/Koncepce-primarni-prevence-KHK-2014-2018.pdf
39	Koncepce Královéhradecký kraj – Chytrý region	http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?id=312503
40	Krajská příloha k Národní RIS 3 strategii za Královéhradecký kraj 2018–2022	https://www.cirihk.cz/ris3.html
41	Regionální inovační strategie KHK 2010 – 2015	https://www.databaze-strategie.cz/cz/hkk/strategie/regionalni-inovacni-strategie-kralovehradeckeho-kraje
42	Strategie rozvoje lidských zdrojů 2007 – 2015	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/templates/strategie-rozvoje-lidskych-zdroju-kralovehradeckeho-kraje-17866/
43	Výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Královéhradeckém kraji	http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?pgid=792&conn=4419&pg=1
- veřejná správa, dotace a ICT		
44	Dotační strategie KHK	http://dotace.kr-kralovehradecky.cz/Modules/DOTIS/Pages/Public/Download.aspx
45	Strategie investičních příležitostí Královéhradeckého kraje	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/schvalene-koncepce/dilci-analzy-a-strategie-programu-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-284/#ZP
46	Krizový štáb kraje a krizový štáb obce s rozšířenou působností	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/krizove-rizeni/organy/krizovy-stab-70359/
- venkov a zemědělství		
47	Koncepce zemědělské politiky KHK	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/templates/koncepce-zemedelske-politiky-kralovehradeckeho-kraje-1957/
48	Program obnovy venkova KHK 2014 – 2020	http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?pgid=125
Stát		
1	Strategie regionálního rozvoje České republiky pro léta 2014-2020.	https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/regionalni-rozvoj/regionalni-politika/koncepce-a-strategie/strategie-regionalniho-rozvoje-cr-2014-2020-(1)
2	Politika územního rozvoje	http://www.mmr.cz/cs/Statebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-statebni-rad/Koncepce-Strategie/Politika-uzemniho-rozvoje-Ceske-republiky
3	LIPSKÁ CHARTA o udržitelných evropských městech	https://www.databaze-strategie.cz/cz/eu/strategie/lipska-charta-o-udrzelnych-evropskych-mestech-leipzig-charter-on-sustainable-european-cities-2007
4	Územní agenda Evropské unie (Territorial agenda of the European Union)	https://www.mmr.cz/cs/evropska-unie/uzemni-agenda-evropske-unie
5	Evropské perspektivy územního rozvoje (ESDP, Europeans patial development perspective)	http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/som_en.htm
6	Agenda 2030	https://www.mzp.cz/cz/agenda_2030
7	Místní Agenda 21	http://ma21.cenia.cz/Z%C3%A1kladn%C3%ADnformaceoMA21/tabid/85/language/cs-CZ/Default.aspx
8	Zásady urbánní politiky	https://www.mmr.cz/getmedia/ede18d30-7bc2-4d2b-9011-f527446872e8/ZUP_2017.pdf?ext=.pdf
9	Program rozvoje venkova 2014–2020	http://eagri.cz/public/web/mze/zivotni-prostredi/ochrana-krajiny/dotace-program-rozvoje-venkova-2014-2020/zakladni-informace/programove-dokumenty/evropska-komise-svym-provademim-1.html
10	Strategický rámec Česká republika 2030	https://www.mzp.cz/cz/ceska_republika_2030
11	Plán odpadového hospodářství ČR 2015-2024	http://www.mzp.cz/cz/poh_cr_prislusne_dokumenty
12	Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014 – 2020	http://www.mmr.cz/getmedia/dac4627c-c5d4-4344-8d38-f8de43cec24d/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-na-obdobi-2014-2020.pdf?ext=.pdf
13	Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy 2013-2020	https://www.databaze-strategie.cz/cz/md/strategie/narodni-strategie-rozvoje-cyklisticke-dopravy-cr-pro-leta-2013-az-2020
14	Dopravní politika ČR pro období 2014-2020 s výhledem do roku 2050	https://www.databaze-strategie.cz/cz/md/strategie/dopravni-politika-cr-pro-obdobi-2014-2020-s-vyhledem-do-roku-2050

Č.	Název dokumentu	Zdroj
15	Koncepce památkové péče v ČR 2017-2020	https://www.mkcr.cz/koncepce-pamatkove-pecce-256.html
16	Koncepce sociálního bydlení ČR 2015-2025	http://www.socialnibydeni.mpsv.cz/images/soubory/Koncepce_socialniho_bydleni_CR_2015-2025.pdf

Pozn. seznam dokumentů a odkazů byl ověřen k 5/2020.

2. Analytická část

Analytická část dokumentu se soustředí na shromáždění a deskripci dat, statistik a dalších informací charakterizujících obec. Sleduje i časové řady, interpretuje fakta a vývojové trendy. Ve druhé části se pak prostřednictvím SWOT analýzy a dalších podkladů zaměřuje na východiska pro návrhovou část.

2.1. Stručná informace o městě

Status:	město
LAU 2 (obec):	CZ0522 573493
kraj (NUTS 3):	Královéhradecký (CZ052)
NUTS 2:	Severovýchod (CZ05)
okres (LAU 1):	Jičín (CZ0522)
obec s rozšířenou působností:	Jičín
pověřená obec:	Sobotka
historická země:	Čechy
katastrální výměra:	19,31 km ²
počet obyvatel:	2.427 (stav k 1. 1. 2016)
zeměpisné souřadnice:	50°28'3" s. š., 15°10'35" v. d.
nadmořská výška:	305 m n. m.
PSČ:	507 43
základní sídelní jednotky:	9
části obce:	9
katastrální území:	7
adresa městského úřadu:	Boleslavská 440, Sobotka 50743
oficiální web:	www.sobotka.cz

2.2. Profil území

Sobotka je menší město v Královéhradeckém kraji, s osídlením již ve 12. století, bohatou historickou a kulturní tradicí. Je jižní bránou do CHKO Český ráj a leží v nadmořské výšce 305 m.n.m.

2.2.1. Umístění obce v rámci ČR

Sobotka leží v Čechách, cca 80 km severovýchodně od hlavního města Prahy. Na komunikaci I/16 mezi městy Mladá Boleslav a Jičín. Nachází se cca 40 km vzdušnou čarou od Polské republiky a cca 50 km vzdušnou čarou od Německé spolkové republiky (Sasko).

Mapa 1 Česká republika a poloha Sobotky

Zdroj: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Sobotka>

Město leží v Jičínské pahorkatině, která je geomorfologickým celkem na východě Severočeské tabule. Na severovýchodě se nachází Krkonošská oblast (s Jizerskými horami a Krkonoši) s nejvyšší horou ČR

Sněžkou (1.603 m.n.m.). Na jihu je Česká tabule a v severo-západní části se nachází CHKO Český ráj. Hranice CHKO prochází katastry Sobotka, Čálovice a Stéblovice. Část správního území města Sobotka je součástí geoparku UNESCO Český ráj a součástí CHOPAV Severočeská křída.

Území lze popsat jako členitou pahorkatinu, místy plochou vrchovinu budovanou svrchnokřídovými a písčitymi slínovci. Vyskytují se zde rozptýlené průniky drobných těles třetihorních bazaltoidních hornin. V severní a severovýchodní části je reliéf výrazně tektonicky porušený. Typické tvary jsou kuesty, tabulové plošiny, hráštové a antiklinální hřbety, erozně denudační a tektonicky podmíněné kotliny a brázdy, také říční terasy. Krajinné dominanty jsou vypreparované neovulkanické kopce a pískovcová skalní města (např. Prachovské skály nebo Hruboskalsko).¹

Mapa 1 Reliéf ORP Královéhradeckého kraje a letecký pohled na území Sobotky

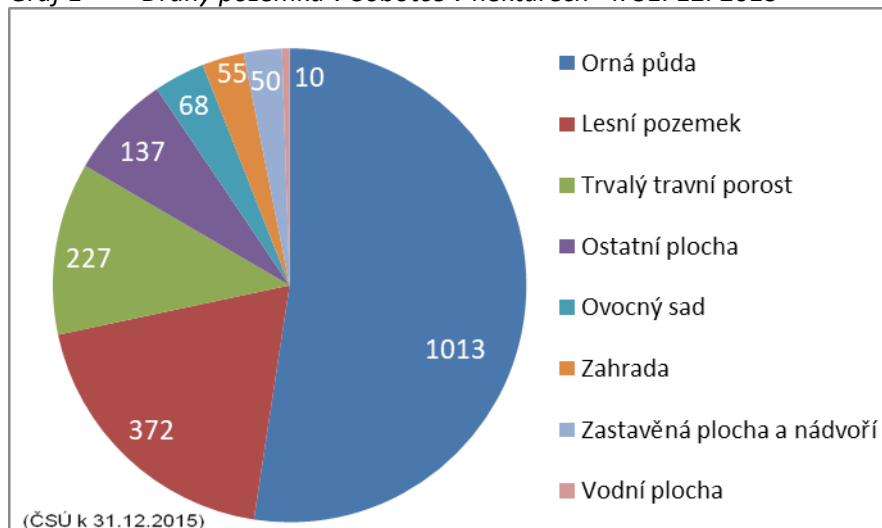
Zdroj: mapa KHK vlevo in: <http://ospod.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?id=78898>; mapa Sobotky a přidružených obcí vpravo - vlastní úprava mapy in: www.mapy.cz

2.2.2. Charakter území

Druhy pozemků na území Sobotky dle Českého statistického úřadu (dále ČSÚ) jsou vyobrazeny v následujícím grafu. Půdní fond je v Sobotce dlouhodobě téměř neměnný a pouze 3 % území jsou zastavěna. Z celkové rozlohy 1.932,8 hektarů správního území Sobotky tvoří 71 % zemědělská a 29 % nezemědělská půda. Z toho největší podíl, více než polovinu (52 %) zabírá orná půda. S ohledem na dobrou kvalitu ornice by i zemědělci uvítali vyšší podíl obdělávatelné půdy, přestože v okolí Sobotky již nyní funguje intenzivní zemědělství. Potenciál výstavby nových rodinných domů tak naráží na zájmy zemědělců. Co do rozlohy následují s 19 % lesní pozemky, s 12 % trvalé travní porosty, po 3 % mají ovocné sady, zahrady a zastavěné plochy a nádvoří. Vodní plochy tvoří pouze 1 % soboteckého území. V katastrech obcí na Sobotecku se nenachází žádná vinice ani chmelnice.

¹ Zdroj: Soustava Česká tabule In: http://geography.upol.cz/soubory/lide/smolova/GCR1/text_ceska%20tabule.pdf a https://cs.wikipedia.org/wiki/Ji%C4%8D%C3%ADnsk%C3%A1_pahorkatina#cite_note-tabule-2

Graf 1 Druhy pozemků v Sobotce v hektarech - k 31. 12. 2015

Zdroj: Data z Veřejné databáze ČSÚ

2.3. Historie – stručný přehled²

První ověřená zmínka o Sobotce se datuje k r. 1323 a váže se k majiteli hradu Kost. Beneš z Vartemberka, řečený ze Sobotky, kromě hradu vlastnil i Sobotku, sídlo, kde nejspíš stávala tvrz. Tomuto hradu město patřilo po několik staletí a stalo se jeho hospodářským zázemím a kulturním střediskem kosteckého panství. Za husitských válek kraj trpěl průchody vojsk, která (neúspěšně) obléhala hrad vlastněný katolickými Hasenburky.

Nejdůležitější událostí v historii Sobotky bylo její povýšení na město 24. srpna 1498. Stalo se tak rok po prodeji panství Janu ze Šelmberka, nejvyššímu kancléři království českého, který toho docílil přímluvou u krále Vladislava Jagellonského. Šlo o zásadní událost, neboť městu byla povolena výstavba opevnění, udělen erb, přiznáno uspořádat dva osmidenní jarmarky do roka. Historické centrum získalo své základní architektonické dispozice, které se zachovaly dodnes především v umístění náměstí a přilehlých uliček. Významnou historickou stavbou je původně dřevěný farní kostel sv. Maří Magdaleny se samostatnou zvonící, který je doložen již ze 14. století. V letech 1590 - 96 byl na jeho místě postaven nový v důsledku nenásilné rekatolizace. Pozdně gotickou síňovou stavbu financoval majitel panství Oldřich Felix z Lobkowicz, který ji podmínil přestupem obyvatel od protestantské víry na katolickou.³ Byl to on, kdo také kostelu věnoval stříbrnou pozdně gotickou monstranci. Iluminovaný graduál, bohatě zdobenou knihu liturgických zpěvů, věnoval kostelu jeho nástupce Václav z Lobkowicz.⁴

² Text vychází z knih o historii Sobotky K. Bílka, www.sobotka.cz/historie, www.sobotka.cz/kostel a https://cs.wikipedia.org/wiki/Sobotka#Nejstar.C5.A1.C3.AD_zpr.C3.A1vy.

³ „Syn Kryštofa Popela Oldřich Felix roku 1588 svolal na radnici konšele a celou obec a takto k nim promluvil: ‘Viděl jsem to množství věřících, kteří pro skromnost chrámku vykonávají pobožnost na hřbitově, želim toho, ale přijmete-li víru Martina faráře v Markvarticích, vystavím vám chrám tak velký, že se do něj chrámek váš celek vejde, věnuji chrámu bohatá roucha, krásné kostelní nádoby a město nadám mnohými cennými výsadami. Rozmyslete si to a poslechněte těch, jež vám pošlu.’“ Pozn. tím byli míněni jezuité z Prahy, vyslaní roku 1589. In: Sakař, A. V. 1911-1918, s. 46.

⁴ Sobotecký graduál je významná památka ze začátku 16. století. Obsahem jde o latinsky psaný kališnický graduál, tedy zpěvník liturgických textů pro celý církevní rok a textů vztahujících se ke svatým i k Mistru Janu Husovi. Když císař Josef II. v roce 1782 všechna literátská bratrstva zrušil, připadl graduál do majetku města Sobotky. V roce 1949 byl zrestaurován a dnes je uložen ve Státním archivu v Jičíně. In: https://cs.wikipedia.org/wiki/Soboteck%C3%BD_gradu%C3%A1l

Další významnou událostí, která v podobě čilého turistického ruchu ovlivňuje život ve městě do dnešních dnů, byla výstavba loveckého zámku Humprecht. Ta začala r. 1666, když na území kosteckého panství hrabě Humprecht Jan Černín z Chudenic nechal pražským architektem italského původu vystavět na čedičovém vrcholu nad Sobotkou zámek ve tvaru elipsy. Podobu města a jeho rozvoj ovlivnily i požáry r. 1710, 1746 nebo 1825. Při požáru roku 1746 shořely všechny domy od náměstí až za špitálský most (17 domů, včetně radnice).

Obrázek 1 Fotografie historické Sobotky

Z

droj: archiv zpracovatele

Město je dnes obcí s pověřeným úřadem (dále POÚ), ale v minulosti bylo dokonce okresním městem (1850-1928). Sídli zde berní úřad a soud. Okresní zastupitelstvo sídlilo v Jičínské ulici č.p. 199 (dnes drogerie Vaňková) a v r. 1910 si nechalo vybudovat nové sídlo, dnešní zdravotní středisko. Jako okresní město zažila Sobotka řadu proměn, včetně přidružení a odloučení okolních obcí. V roce 1900 měl sobotecký okres 37 politických obcí a v nich existovalo 64 místních obcí a osad se 16.670 lidmi. O 21 let později v 39 obcích, 67 osadách žilo 15.477 lidí. Kompetence samosprávného okresu byly r. 1928 přesunuty do Okresního úřadu v Jičíně. Soudní okres Sobotka existoval od roku 1868 do roku 1949, kdy připadl pod okres Mnichovo Hradiště. Ke konci své existence v roce 1947 ho tvořilo 43 obcí s 11.882 obyvateli. Od roku 1960 patřila Sobotka pod okres Jičín (a tehdejší Východočeský kraj), později ORP Jičín Královehradeckém kraji.

Sobotka je městem se silnou kulturní tradicí a řadou spolků: Občanská beseda (1862), Sokol (1869), Hasičská jednota (1874), r. 1883 vznikl Hospodářský spolek pro okres sobotecký, který od r. 1892 vydával Věstník, v období meziválečném především kulturně orientovaný, od r. 1964 je až dosud vydáván vlastivědně-kulturní časopis Zpravodaj Šrámkovy Sobotky. Sobotka vynikla především díky divadelním vystoupením, ve kterých pod křídly Divadelní jednoty (1848) hráli významní rodáci V. Šolc, F. V. Jeřábek, J. L. Turnovský, po r. 1918 režíroval F. Šrámek.

Obrázek 2 Osobnosti Sobotky

Zleva – hrabě Humprecht Jan Černín, básníci a dramatici František Věnceslav Jeřábek, Václav Šolc, Fráňa Šrámek. Zdroj: archiv zpracovatele.

Ve městě dle dochovaných pramenů minimálně od 14. století fungovala škola v č.p. 1 za kostelem. Roku 1893 byla vystavěna stávající budova Základní školy v Jičínské ulici. Při rekonstrukci (1953-1954)

byla zničena původní zdobná novorenesanční fasáda, která je vyobrazena na historické fotografii níže. Významnou úpravu školy představovalo její rozšíření o velkou přístavbu se skleněným atriem a sportovní halou mezi lety 1996-1999. Železnice byla do Sobotky zavedena v roce 1905, ale s ní spojený progresivní hospodářský rozvoj se nepodařilo podnítit. K elektrifikaci obce došlo ve 20. a 30. letech 20. stol., kdy zde vznikla i sídla bank (1929 - budova Okresní záložny hospodářské – dnešní Česká spořitelna, 1935 - budova Městské spořitelny – Městský úřad a do nedávna Komerční banka). V posledních letech se počet obyvatel stabilizoval a zastavila se klesající tendence od roku 1869, kdy z původních 3.642 obyvatel (přes kolísání v osmdesátých a devadesátých letech 20. století) v Sobotce roku 2016 trvale žilo 2.427 lidí.⁵ Ve městě fungují především služby a menší firmy. Většina obyvatel dojíždí za prací do Mladé Boleslavi, Jičína a dalších větších měst v okolí.

Obrázek 3 Budova Základní školy v Sobotce v roce 1893 a její okolí

Zdroj: vlevo: <https://www.zssobotka.cz/inpage/historie-skoly/>, vpravo: archiv zpracovatele.

2.3.1. Umístění obce v rámci kraje, ORP

Královéhradecký kraj (KHK), ve kterém Sobotka leží, je dle počtu obyvatel (555.683) i dle rozlohy (4.758,54 km²), na devátém místě mezi kraji ČR. Žije zde 115 obyvatel na km² (osmé místo mezi kraji) a HDP na obyvatele je vyšší 244.549,- Kč (páté místo v mezikrajském srovnání). Sobotka se nachází v jeho nejzápadnějším výběžku, 62 km od krajského města Hradec Králové, po komunikacích I/16 a I/35 (E442). Tyto silnice první třídy jsou s obousměrným provozem a dle sčítání Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) z roku 2016 zde projede denně až 10.000 - 15.000 aut.⁶ Cesta do krajského města tak vzhledem k charakteru komunikace i hustotě dopravy zabere srovnatelně času (cca 1h) jako do Prahy, kam vede od Mladé Boleslavi dálnice D10. Sobotka se nachází na trojmezí Královéhradeckého, Středočeského a Libereckého kraje.

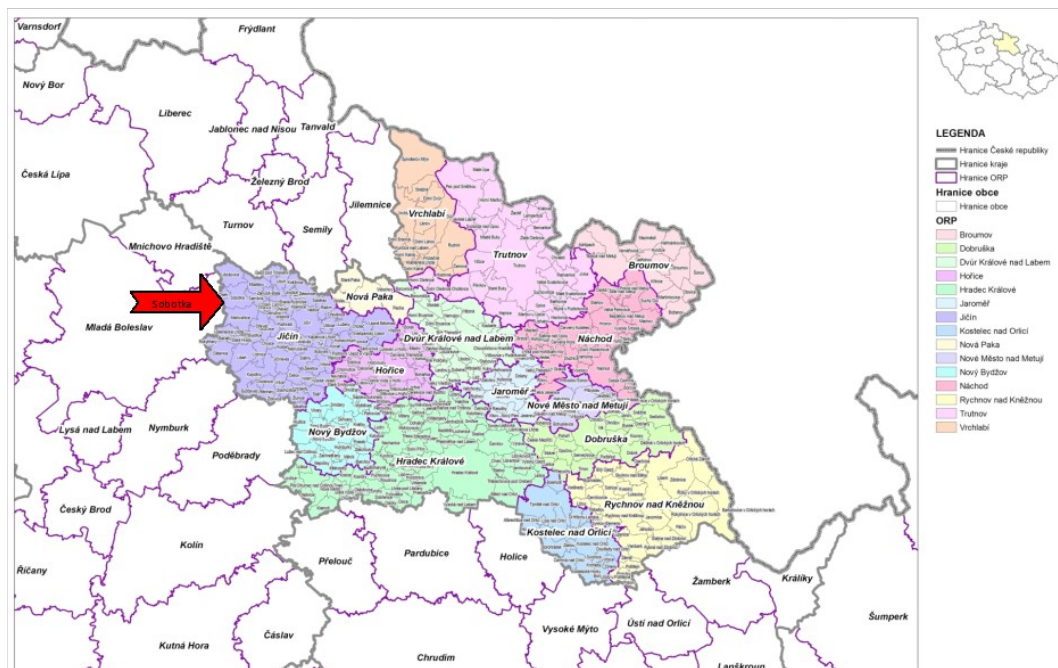
Území KHK je rozděleno do celkem 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP), jak je patrné v mapě níže. Sobotka spadá pod SO ORP Jičín a do samotného Jičína to je po silnici I/16 cca 15 km. Do tohoto města jezdí obyvatelé Sobotky jak za úřady, lékařskými službami, tak i za prací, zábavou nebo nákupy. Ze Sobotky funguje četné dopravní autobusové spojení, v běžný pracovní den jede do Jičína okolo 27 přímých linek, do Mladé Boleslavi, vzdálené 18 km od Sobotky, jezdí okolo 19 přímých autobusových linek.

⁵ Podrobnější data viz kapitola Obyvatelstvo.

⁶ Zdroj ŘSD <http://scitani2016.rsd.cz/pages/map/default.aspx>
www.idos.cz

Mapa 1

Mapa správního uspořádání – Královéhradecký kraj

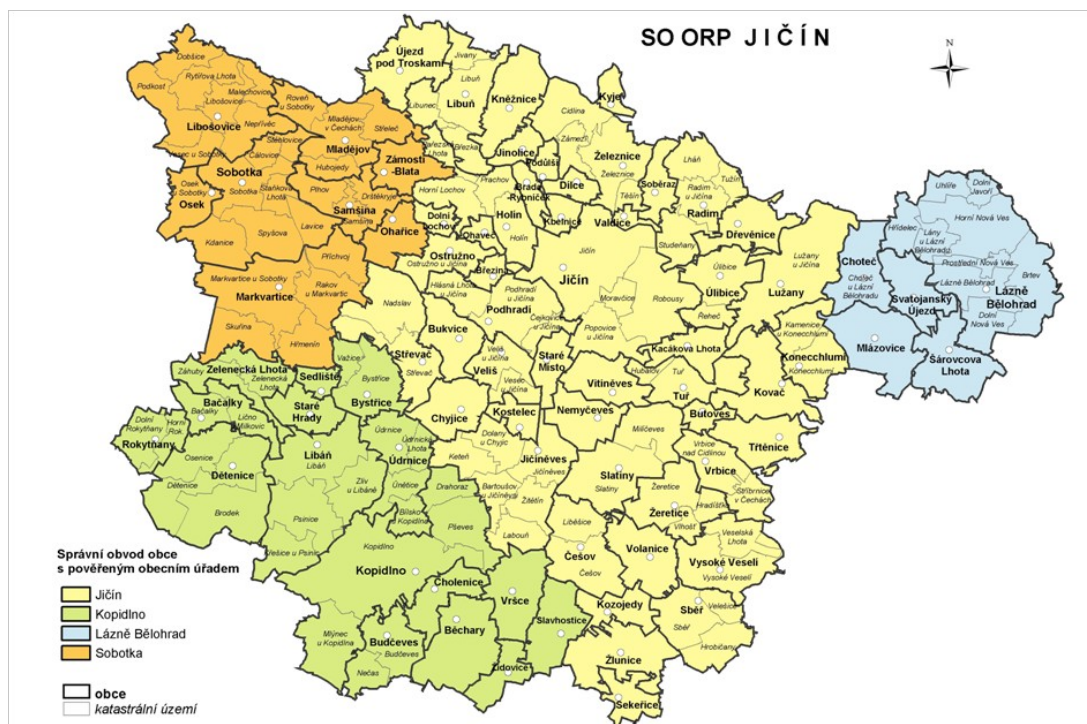

Zdroj: <http://portal.uur.cz/images/mapy/11-cleneni-kralovehradecky.jpg>

Pro SO ORP Jičín je charakteristický velký počet malých obcí. Z celkem 77 obcí (221 částí obcí) je 68 vesnicí, pouze sedm má statut města a dva městyse. Na 157 katastrálních územích zde existují celkem 4 správní centra: Jičín, Kopidlno, Lázně Bělohrad a Sobotka. Rozloha ORP Jičín k 31. 12. 2018 byla 59.676 hektarů, z toho 41.379 ha tvoří zemědělská půda, 12.204 lesní pozemky a 1.206 ha zastavěné plochy. K tomuto datu zde žilo 48.057 obyvatel, což představuje hustotu zalidnění 80,5 osob na km². Následující mapa detailně vykresluje členění ORP Jičín, včetně místních částí obcí.

Mapa 1

Administrativní mapa SO ORP Jičín

Zdroj: ČSÚ <https://www.czso.cz/documents/11264/17846033/ORP5207.jpg/36a31b73-9e50-4f51-9062-fe609a017fcc?version=1.0&t=1413532724959>

2.3.2. Katastr a velikost území obce

Rozloha Sobotky (včetně přidružených obcí)⁷ je 1.932,81 hektarů. Tato rozloha se dlouhodobě nemění. Území Sobotky se skládá z 9 místních částí: Čálovice, Kdanice, Lavice, Sobotka, Spyšova, Staňkova Lhota, Stéblovce, Trnín, Zajakury. Na popisovaném území se nachází 7 katastrálních území: Čálovice, Kdanice (včetně Trnín), Lavice (včetně Zajakur), Sobotka, Spyšova, Staňkova Lhota, Stéblovce.⁸

2.4. Místní části a obce správního obvodu Sobotky

Mapa 1 Sobotka a její místní části

Zdroj: www.mapy.cz

Historicky se počet místních částí proměňoval, ale od roku 1976 se zastavil na 9 místních částech, resp. 8 přidružených obcích, k pověřené obci Sobotka, které i v roce 2019 tvoří Sobotku. Počet obyvatel kolísá v jednotkách, ale v posledních několika letech má spíše klesající tendenci co do počtu trvale hlášených obyvatel ve vesnických místních částech. Následující informace pochází především z webové stránky města Sobotky (www.sobotka.cz/mistni-casti-sobotky), případně z dalších zdrojů, uvedených u jednotlivých obcí.

Tabulka 1 Místní části Sobotky

Místní část	Počet obyvatel		Rozloha (ha)	Nadmořská výška (m.n.m.)	Počet čísel popisných ^a	Obyvatel/č.p. ^b	Vzdálenost od náměstí (m)	Vodovod	Kanalizace	První zmínka ^c	Připojení k Sobotce
	2015	2018									
Čálovice	41	43	215	305	24	1,8	850	ano	ne	1229	1964
Kdanice	51	47	391 (s obcí Trnín)	260	24 (stávajících 16)	2,0	2 600	ano	ne	poč. 15 stol.	1974
Lavice	37	35	228 (s obcí Zajakury)	370	26	1,3	3 200	ne	ne	1409	1964
Sobotka*	2 120	2 102	614	305	745	2,8	-	ano	ano	12. stol. ověř. 1323	-
Spyšova	46	44	430	270	30	1,5	1 700	ano	ne	-	1964
Staňkova Lhota	76	71	277	360	36	2,0	1 200	ano	ano	1388	1964
Stéblovce	20	27	117	380	30	0,9	2 600	ne	ne	-	1964
Trnín	10	11	391 (s obcí Kdanice)	250	25 (stávajících 21)	0,4	3 200	ne	ne	-	1974
Zajakury	26	27	228 (s obcí Lavice)	360	17	1,6	4 500	ne	ne	-	1964

⁷ Pokud není v dokumentu uvedeno jinak, údaje prezentují data za správní území Sobotky jako celek, tedy včetně jejích přidružených osmi obcí.

⁸ In: <http://nahliznidokn.cuzk.cz/VyberKatastrMapa.aspx>

			Lavice)								
--	--	--	---------	--	--	--	--	--	--	--	--

Pozn. Data uvedena k r. 2018.

^a Poslední vydané číslo domu v Sobotce je 772, přičemž poslední údaj je 745. Rozdíl mezi 745 a 772 vznikne, když se dům zbourá, č.p. se znovu nepřirazuje, nebo jsou to č.p. pro prázdné parcely, např. v Ořechové ul.

^b Velmi hrubý propočet počet obyvatel 2018 / počet č.p.

^c založení sahá do 12 stol., ale první ověřená zmínka 1393 - Beneš z Vartemberka, řečený ze Sobotky. Údaje o připojení k Sobotce se i ve zdrojích velice liší; v tabulce pochází z knihy K. Bílka. Zdroj: www.sobotka.cz/mistni-casti-sobotky a historické údaje z knihy Malé dějiny Sobotecka II.

* Údaj za m.č. Sobotka dopočítán k 1. 1. 2018

2.4.1. Čálovice

Čálovice leží v nadmořské výšce 351 metrů a jejich středem prochází hranice CHKO Český ráj. Čálovice (v různých pramenech Čalovice i Cálovice) patří k nejstarším obcím v okolí, první písemný záznam o vsi pochází z roku 1229 a náležely v minulosti k rychtě předměstské. Později byly přiřazeny k městu Sobotce. V roce 1867 byla zahájena stavba silnice vedoucí ze Sobotky přes Mladějov do Újezdu pod Troskami. Roku 1879 byly Čálovice od města Sobotky odděleny a staly se samostatnou obcí. V roce 1892 byl v Čálovicích Edvardem Daňourkem postaven hostinec. V roce 1911 koupil hostinec František Macoun ze Staňkovy Lhoty, který poté přistavěl taneční sál. Bylo zde také zřízeno první kino na Sobotecku, ale fungovalo pouze 8 let a poté bylo přemístěno do Sobotky. Roku 1905 žilo v Čálovicích celkem 92 obyvatel a stálo zde 17 domů. Na jaře 1936 byl založen Sbor dobrovolných hasičů v Čálovicích i hasičská zbrojnice z té doby. Na návsi je požární nádrž. Naproti č.p. 4 stojí mariánská socha z 18. století a dřevěná zvonice.

V Čálovicích dlouhá léta úspěšně funguje kamenictví a cementárna, palírna ovoce, soukromý zemědělec. V posledních letech zde byly postaveny čtyři nové domy, do obce se stěhují mladé rodiny s dětmi a funguje zde občanská pospolitost s různými kulturně-společenskými akcemi, včetně srazu rodáků. V obci je vodovod, ale není napojena na čistírnu odpadních vod. Je velmi potřebné propojit Čálovice se Sobotkou bezpečným chodníkem, cyklostezkou či cyklotrasou, stejně jako upravit nevyhovující podobu Čálovického potoka. Území je podle České geologické služby náchylné k vodní erozi. Rekonstrukci si zaslouží i místní komunikace, stejně jako silnice č. 281 nebo budova hasičské zbrojnice.⁹

Obrázek 4 Pohled na Čálovice od Stéblovic

Zdroj: <http://calovice.qex.cz/fotogalerie.php> a <https://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8C%C3%A1lovice>

2.4.2. Kdanice

Obec leží jižně od m.č. Sobotky a je od ní oddělena frekventovanou komunikací I/16 a železniční tratí bez chráněného železničního přejezdu. Spolu s Trním jsou jedinými obcemi s bezpečným podchodem pod touto komunikací spojující je se Sobotkou. Do katastru obce patří mimo vesnici Trní i samota Žďárek a osada Matice. První záznam o obcích pochází zhruba z počátku 15. století. Vždy to byly zemědělské obce, které patřily ke kosteckému panství, s úzkými vazbami na Sobotku. Lze se domnívat,

⁹ Zdroj: <http://calovice.qex.cz/> a ÚAP SO ORP Jičín 2016.

že ve Kdanicích nebyla (vyjma kapličky a zvoničky) v centru obce nikdy významnější veřejná stavba. Do 70. let 20. stol. ve Kdanicích fungovala hospoda, roku 1976 skončila samospráva obce a došlo ke sloučení se Sobotkou. Obec neleží přímo u frekventované krajské komunikace II/281 spojující Dolní Bousov s komunikací I/16 a se Sobotkou, ale na silnici II. třídy 2811 a nezajíždí sem autobusové spojení. Protéká jí Spyšovský potok.

V současnosti na okolních polích hospodaří Agrochov Sobotka a ovocnářská firma VVISS, a.s., která založila na Sobotecku desítky hektarů nových sadů. V obci funguje penzion nabízející soukromé ubytování a sídlilo zde truhlářství. Poblíž se nachází výrobní konzervárna Nova, a.s. s vlastní čistírnou odpadních vod. Obec bojuje se stárnutím populace a napomoci by také mohl nový územní plán, který zde uvažuje vznik nových stavebních pozemků. V Kdanicích byl v roce 2019 zaveden vodovod, ale ten je potřeba i v Trní, což se řadí mezi hlavní priority, neboť stávající voda ze studní mnohdy nevyhovuje hygienickým normám. Stejně přínosné by bylo i napojení, či vznik lokální čistírny odpadních vod. Důležitá je i oprava silnice a příkopů, případně rozšíření komunikace o chodníky.¹⁰

Obrázek 5 Prostranství ve Kdanicích

Zdroj: J. Matějček In: https://commons.wikimedia.org/wiki/User:JiriMatejcek/2015_Q3_FCO_Sobotecko

2.4.3. Lavice

Obec leží jihovýchodně od Sobotky a Staňkovy Lhoty, od níž je (stejně jako Zajakury) oddělena frekventovanou komunikací I/16, bez bezpečného podchodu či nadchodu s více než 1.100 projíždějícími vozidly za hodinu během exponovaných časů. Původ jména vychází pravděpodobně z místa založení vsi na úpatí dvou svahů nebo podle podlouhlých sedadel, kterých bylo před tamními chalupami patrně mnoho či mohlo být na místě před založením vsi několik balvanů v podobě lavic. První písemná zmínka je z r. 1409. Dle pověsti byly v Lavicích dvě tvrze, kde se našly četné archeologické doklady. Roku 1830 byla zřízena škola jako expozitura sobotecké školy v bývalé pastoušce. V roce 1879 byla škola přenesena do stávajícího č.p. 17 a r. 1891 byla na jejím místě vystavěna nová školní budova pro cca 50 dětí. Tato budova stojí v Lavicích dodnes, a jako škola fungovala do r. 1955, kdy ji navštěvovalo 17 žáků (o 20 let dříve to bylo 43 dětí). Místnost třídy začala sloužit jako osvětová jizba a knihovna, v 60. letech se zde promítaly filmy. V r. 1922 byla postavena hasičská zbrojnice se zvonící, r. 1929 byla obec elektrifikována, r. 1935 byla postavena silnice ze Šalandy přes Lavice do Zajakur. V 70. letech se rozoraly zbývající meze a cesty mezi Lavicemi, Sobotkou a ostatními vesnicemi, které je žádoucí opět obnovit pro lepší prostupnost krajinou.

V roce 2014 zde byl vyčištěn zanesený rybník pod návsí. Mezi aktuální problémy patří nedostatečné množství a kvalita vody ve studních (jedná se o možnosti zavedení veřejného vodovodu, případně jiného vhodného řešení zásobování vodou), stejně jako řešení odpadních vod. Rekonstrukci také zaslouží chátrající hasičská zbrojnice nebo zvonička u autobusové zastávky. Křižovatka silnice III/28010

¹⁰ Zdroj: <http://www.sobotka.cz/kdanice>

a silnice I/16 je velmi rizikovým dopravním uzlem, s řadou smrtelných dopravní havárií a vyžaduje akutní řešení. Vhodné by bylo zlepšení prostupnosti pěších a cyklistických tras v krajině, které by mohlo napomoci oživení obce, kterou jako ostatní malé obce trápí stárnutí populace. Toto řešení by pomohlo i nedalekým Zajakurům.¹¹

Obrázek 6 Zvonička v Lavicích

Zdroj: vlevo [https://cs.wikipedia.org/wiki/Lavice_\(Sobotka\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Lavice_(Sobotka)) vpravo: www.google.cz/maps

2.4.4. Spyšova

Obec leží jižně od Sobotky a je od ní rovněž oddělena frekventovanou komunikací I/16, bez bezpečného podchodu či nadchodu. Jak uvádí historické prameny, jméno obce vzniklo z osobního jména Spyš, které bylo lichotným tvarem jména Spytihněv. Existuje velké množství používaných variant názvu obce: Spyšová, Spišová, Spíšov, Spyšov, Spyšová atp. Má převážně zemědělský charakter s urbanisticky významným kompozičním prvkem v podobě návsi s nádrží, protéká tudy Spyšovský potok. Do roku 1900 byla připojena ke Kdanicím, k Sobotce patří od roku 1964. Jelikož se obec nachází pod úrovní okolních polí a s ohledem na podloží, patří Spyšova (1,1 ha) mezi tzv. plošná sesuvná území. Podobně tomu je se zemědělskými půdami, kdy z důvodu zastoupení svažitých pozemků a vysokému stupni zornění je území náchylné k vodní erozi. Z pohledu ORP Jičín toto území patří mezi nejohroženější (Stéblovce, Čálovce, Spyšova, Staňkova Lhota). Do obce je zaveden vodovod, ale není zde centrálně řešeno čištění odpadních vod. Funguje zde intenzivní zemědělské hospodaření, včetně chovu skotu místních zemědělců. Kromě eroze a bezpečného spojení se Sobotkou by Spyšova potřebovala lepší propojení s okolními obcemi obnovou polních cest, rekonstrukci komunikace a revitalizaci by zasloužily již prořídle aleje.¹²

Obrázek 7 Spyšova

Zdroj: vlevo: www.mapy.cz, uprostřed a vpravo: J. Matějček: https://commons.wikimedia.org/wiki/User:JiriMatejcek/2015_Q3_FCO_Sobotecko

2.4.5. Staňkova Lhota

¹¹ Zdroj: <http://www.sobotka.cz/lavice>

¹² Zdroj: Česká geologická služba 2016 In: ÚAP SO ORP Jičín 2016; <http://www.sobotka.cz/spysova>

Podobné ohrožení vodní erozí jako Spyšové hrozí podle ÚAP i Staňkově Lhotě, přestože leží na kopci nad místní částí Sobotka. Co do počtu obyvatel je největší z přidružených obcí. V centru obce se nachází polychromovaný kamenný kříž, který procházel v roce 2016 restauračními pracemi. Zástavba vsi takřka plynule přechází v zástavbu Sobotky. V minulosti obec těžila z toho, že jí procházela císařská silnice na Jičín. Lhota je častý název vesnic, které vznikly v období vrcholné středověké kolonizace, a přívlastek se vztahuje k osobě zakladatele. Ve starších pramenech je uváděna jako Lhota Staňkova, dnes je často nazývána jen Lhotka.

První písemná zpráva o obci je z r. 1388. Do r. 1848 měla vlastní rychtu (samosprávu), poté patřila úředně pod Sobotku. Koncem 19. století zde vznikla parní tírna lnu (soubory strojů schopné vydrtit a následně vytříit vlákna), později přeměněná na parní mlýn, pila, koloniál, řeznictví, kovárna a hospoda. V r. 1900 zde žilo 144 obyvatel ve 30 domech, tedy zhruba dvojnásobek dnešního počtu obyvatel. I dnes patří ale Lhotka mezi m.č. s nejvyšším podílem trvale žijících osob na počet domů, resp. č.p. Mezi lety 1906 - 1921 probíhalo složité řízení, ve kterém rolník Fr. Taneček, hostinský Matěj Balák a Josef Folprecht žádali o osamostatnění obce. To se jim podařilo právě r. 1921. Od r. 1960 patří ves opět pod Sobotku. V roce 1950 měla 111 obyvatel. V roce 1958 zde vzniklo v rámci kolektivizace místních zemědělských rodů JZD, které se r. 1964 stalo součástí JZD Sobotka a postupně se stalo jedním z největších na Jičínsku. Jeho nástupce – společnost Agrochov Sobotka a.s., patří i v současnosti mezi velké zemědělské podniky, vlastníci a pronajímající si stovky hektarů půdy a chovající stovky krav pro mlékárenský průmysl, je zároveň jedním z největších zaměstnavatelů na území Sobotky. Mimo Agrochov ve Staňkově Lhotě funguje elektrická pila na pořez i prodej dřeva. Od roku 2012 je do obce zaveden vodovod. Lhotkou prochází silnice III/28010, která v kopci nebezpečně kříží I/16 z Jičína na Mladou Boleslav a dále vede do m.č. Lavice a Zajakury. Jde o úsek smrtelných dopravních nehod, který potřebuje mimoúrovňové křížení s podchodem pro pěší a cyklisty. Velmi důležitým přínosem pro život v obci by bylo propojení Sobotky se Lhotkou chodníkem pro pěší a zajištění protierozních opatření.

Obrázek 8 Letecký pohled na Staňkovu Lhotu (vlevo), (uprostřed) Agrochov Sobotka, a.s., a kamenný polychromovaný kříž (vpravo)

Zdroj: <https://mapy.cz/zakladni?x=15.1993234&y=50.4612984&z=14&gallery=1&source=ward&id=10149> a https://cs.wikipedia.org/wiki/Sta%C5%88kova_Lhota

2.4.6. Stéblovce

Na území Stéblovic leží tzv. přechodně chráněné plochy, které patří mezi maloplošná zvláště chráněná území a lokality NATURA 2000 (dle AOPK, In: ÚAP SO ORP Jičín 2016). Zároveň se jedná o území ohrožené vodní erozí. Centrum se nachází na úpatí kopce, do části vede velmi strmá místní komunikace, která je využívána turisty jako cesta na Nebákov a Trosky. Je zde zachována historická roubená zástavba, obývaná nejčastěji chalupáři. Stéblovce patří mezi nejmenší m.č., ale zároveň výše

Zdroj: <http://www.sobotka.cz/stankova-lhota>

uvedená přehledová tabulka ukazuje, že jde o obec, kde mezi lety 2015 a 2018 (jako jedné z mála obcí) stoupl počet trvale hlášených obyvatel z 20 na 27. Do Stéblovic není zaveden vodovod ani kanalizace, což znamená zásadní omezení pro život obyvatel. Obcí prochází krajská komunikace II/281, která je jak do Sobotky, tak na Mladějov charakteristická serpentinami a dopravní zátěží s téměř 1.400 vozidly za den, přičemž část představují těžké návěsy s pískem z nedalekých lomů. V současné době vyžaduje tato komunikace zásadní rekonstrukci, neboť je ohrožena mj. těžkými dopravními prostředky a erozí, podobně jako místní komunikace.

Obrázek 9 Roubené statky, zbrojnice a socha ve Stéblovicích

Zdroj: <https://de.wikipedia.org/wiki/Sobotka> a www.google.cz/maps

2.4.7. Trnín

Trnín je nejmenší obec spadající pod 3,3 km vzdálenou Sobotku, v roce 2018 zde bylo k trvalému pobytu hlášeno 11 obyvatel. I zde v 25 č.p. dominují chalupáři, když v hrubém přepočtu v jednom č.p. žije 0,4 trvale hlášených obyvatel, což představuje nejnižší podíl osídlení ze všech m.č. Původ jména může být odvozen od častého výskytu trnitých keřů ve vsi. Trnín dlouhou dobu spadalo pod Kdanice a později bylo připojeno k Sobotce. Obec nemá centrální náves a sestává z 11 čísel popisných, hospodářských stavení nebo budov podél komunikace III/28011 vedoucí do Dolního Bousova. V obci funguje drobné hospodářství a komerční pronájem chalupy až pro 23 osob. Není zde zavedena kanalizace ani vodovod, obec není dobře napojena na veřejnou dopravu, což představuje potenciál pro možný rozvoj a investice.

Obrázek 10 Chalupy v místní části Trnín

Zdroj: J. Matějček In: https://commons.wikimedia.org/wiki/User:JiriMatejcek/2015_Q3_FCO_Sobotecko

2.4.8. Zajakury

Zajakury jsou nejvzdálenější místní částí správního obvodu pověřeného OÚ, nacházející se 4,2 km na jihovýchod od m.č. Sobotka, nedaleko obce Lavice. Jméno je složenina staročeského "zajmouti" (mívá význam zadržet dobytek, drůbež) a "kur/kura" (kohout/slepice). V rokli na severozápadním okraji pramení říčka Žehrovka, která následně protéká až nedaleko troseckých údolí, Příhraszkých skal a vlévá se až do řeky Jizery. V Zajakurách se nachází regionální biocentrum (1230). Obec má spíše decentralizovaný charakter podél levé i pravé strany slepé komunikace III/2809, mezi poli a lesním úvozem. Podobně jako Lavice se i Zajakury v současné době potýkají s absencí vodovodu, kanalizace a

s velmi nekvalitní komunikací. Obec osídlilo několik mladých rodin a je žádoucí její napojení na vodovod.

Obrázek 11 Obec Zajakury

Zdroj: vlevo www.google.cz/maps/ a vpravo <http://zajakury.webnode.cz>

2.5. Vybavenost obce

2.5.1. Technická vybavenost - přehled

Tato kapitola pojednává o tématu pouze ve stručném přehledu, neboť jednotlivé oblasti jsou řešeny v jednotlivých subkapitolách. Technická vybavenost území Sobotky (včetně m.č.) naráží na nedostatek veřejných zdrojů pro takto malé obce v ČR. Přestože vedení města pravidelně investuje nemalé finanční částky do technické vybavenosti obce, včetně evropských dotací, je technická infrastruktura nedostatečná. Vodovod je zaveden pouze v m.č. Sobotka, Čálovice, Spyšova a od roku 2012 i na Staňkově Lhotě. Ostatní objekty v místních částech jsou nuceny řešit pitnou vodu lokálními zdroji vody, které nemají vždy odpovídající vydatnost i kvalitu.¹³ Objekty ve městě jsou až od roku 2003 etapovitě napojovány na kanalizační síť, která ústí do centrální čistírny odpadních vod v Oseku. Ta je ve smyslu zákona č. 274/2001 Sb. provozována jako kanalizace pro veřejnou potřebu. Vyčištěné odpadní vody (mechanicky, biologicky) jsou vypouštěny do Čálovického potoka. Přidružené obce řeší napojení individuálními septiky a ČOV. Přivedení, resp. zajištění vody do přidružených obcí a rozšíření napojení na ČOV patří mezi hlavní priority. Podobně jako je preferována vyšší míra napojení na ekologické zdroje vytápění, které by nahradilo 40 % lokálních zdrojů využívajících uhlí. Tedy vyšší míra plynofikace či subvence ekologicky šetrných kotlů (elektro či spalovacích). Obec jde v tomto příkladem, když jsou v současné době hlavní obecní budovy (škola základní i mateřská, jídelna, DPS, zdravotní středisko, MěÚ a dal.) napojeny na plynové vytápění. Dle Sčítání lidu, domů a bytů 2011 ČSÚ (dále jen SLDB) je zaveden plyn do 10 % bytů ve městě.¹⁴ Sobotku vzhledem k jejímu umístění trápí v zimních měsících smog a velmi zhoršené ovzduší, jehož příčinou jsou lokální topeniště, neboť zde není žádný jiný výrazný zdroj znečištění v podobě průmyslových podniků apod.

Co se týče požární ochrany, v místních částech SO Sobotky se zavedeným vodovodem existují hydranty. Zároveň je systém doplněn o lokální požární nádrže. V území velice dobře funguje Sbor dobrovolných hasičů Sobotka, který pro město zajišťuje požární ochranu kategorie JPO II. Nejbližším profesionálním sborem je Hasičský Záchranný Sbor Královéhradeckého kraje – Územní Odbor Jičín. V Sobotce sídlí obvodní oddělení Policie České republiky, které má územní odpovědnost na území obcí Libošovice, Libuň, Markvartice, Mladějov, Ohařice, Osek, Samšina, Sobotka, Újezd pod Troskami, Zámostí-Blata, Zelenecká Lhota. Sobotka nemá vlastní městskou policii a v roce 2015 zavedla na území města kamerový systém, který monitoruje místní obvodní oddělení Policie ČR.

¹³ Podrobnější informace viz kapitoly: *Bydlení a technická infrastruktura*

¹⁴ Podrobnější informace viz kapitola: *Bydlení a technická infrastruktura*

V Sobotce funguje Technické středisko města, které kromě úklidu, správy obecních prostor a majetku provozuje sběrný dvůr. Ten využívají za úplatu i některé okolní obce. Ve správním území se nenachází žádná funkční skládka komunálních odpadů, pouze zakonzervovaná nepoužívaná skládka u Lavic. Odpad odváží svozová společnost primárně do skládky v Košťálově, vzdálené od Sobotky 30 km, případně do spalovny, resp. zařízení pro energetické využití odpadů TERMIZO v Liberci.

Tabulka 1 Technická vybavenost

Typ zařízení	
Veřejný vodovod	částečně
Kanalizace	částečně
ČOV	částečně
Plynofikace obce	částečně
Skládka komunálních odpadů	ne
Sběrný dvůr	ano
Požární nádrž	ano
Požární hydrant	ano
Hasičský záchranný sbor	ne
Sbor dobrovolných hasičů obce	ano
Obvodní oddělení policie ČR	ano
Městská, obecní policie	ne
Kamerový systém	ano
Obecní rozhlas (statický/mobilní)	ano/ano

Zdroj: na základě kategorizace ČSÚ zmapoval a rozšířil zpracovatel.

2.6. Správa obce

Jelikož je Sobotka pověřeným úřadem, patří Městskému úřadu i kompetence matriční, sídlí zde i stavební úřad. Ostatní pracoviště veřejné správy jsou lokalizována v Jičíně. MěÚ Sobotka zajišťuje řadu služeb pro občany, které jsou uvedeny kurzivou níže, v organizační struktuře.

Tabulka 1 Přehled pracovišť veřejné správy a institucí ochrany obyvatelstva

Úřad	Adresa
Úřad ORP	Městský úřad Jičín, Žižkovo náměstí 18, 50601 Jičín
<i>Pověřený obecní úřad</i>	<i>Městský úřad Sobotka, Boleslavská 440, 50743 Sobotka</i>
<i>Stavební úřad</i>	<i>Městský úřad Sobotka, Boleslavská 440, 50743 Sobotka</i>
Finanční úřad	Finanční úřad v Jičíně, Valdštejnovo nám. 1, 50611 Jičín
<i>Matriční úřad</i>	<i>Městský úřad Sobotka, Boleslavská 440, 50743 Sobotka</i>
Úřad práce	Úřad práce v Jičíně, Havlíčkova 56, 50601 Jičín
Katastrální úřad	Katastrální pracoviště Jičín, Šafaříkova 842, 50601 Jičín
OSSZ	OSSZ Jičín, Riegrova 1143, 50611 Jičín
Živnostenský úřad	MěÚ Jičín - Obecní živnostenský úřad, Havlíčkova 56, 50601 Jičín
Soud a státní zastupitelství	Okresní státní zastupitelství Jičín, Šafaříkova 842, 50631 Jičín
Hygienická stanice	Územní pracoviště Jičín, Revoluční 1076, 50615 Jičín
Městská policie Jičín	Žižkovo náměstí 18, Jičín-Valdické Předměstí
<i>Policie ČR</i>	<i>Obvodní oddělení Sobotka, Boleslavská 329, Sobotka</i>
Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje	Pobočka Jičín, Dělnická 162, Jičín - Valdické Předměstí
Zdravotnické záchranné služba KHK	Výjezdové středisko Jičín, Bolzanova 512, Jičín

Zdroj: RIS. Kurzivou zvýrazněné instituce sídlí v Sobotce.

2.6.1. Typ obecního úřadu, rozsah správních činností a správního obvodu

Sobotka je obec II. typu (resp. stupně), která vykonává některé funkce státu prostřednictvím pověřeného obecního úřadu (POÚ), tzv. přenesená působnost. MěÚ Sobotka vykonává působnost matriky, stavebního úřadu, registračního úřadu při konání komunálních voleb a registračního místa pro výdej rybářských lístků. Správní obvod obce s POÚ Sobotka je kromě území Sobotky vymezen územím dalších sedmi samostatných obcí: Libošovice, Markvartice, Mladějov, Ohařice, Osek, Samšina a Zámostí-Blata.

2.6.2. Samospráva obce

Hlavním voleným orgánem města je zastupitelstvo, které se skládá z 15 členů. Naprostá většina zastupitelů je bez politické příslušnosti, přestože je nominovaly často politické subjekty. Jedná se o dlouhodobý jev, když v roce 1994 měli 3 zastupitelé stranickou příslušnost, v roce 1998 - 5, 2002 - 3, 2006 - 5, 2010 - 3 a v patnáctičlenném zastupitelstvu zvoleném v roce 2014 to byl 1 zastupitel, stejně jako po volbách v roce 2018. Zastupitelstvo tvoří tedy v naprosté většině nezávislí zastupitelé, kteří byli v předposledním volebním období nominováni za pět různých politických subjektů: TOP 09, Živá Sobotka – s podporou Starostů a nezávislých, KDU-ČSL, ČSSD a ODS, v období 2018-2022 za 3 subjekty.¹⁵ V současném zastupitelstvu žijí dva z patnácti zastupitelů v přidružených obcích správního obvodu (v předchozím období to byli 3 zastupitelé, tedy 20 %), deset má vysokoškolské vzdělání (67 % - stejně jako v předchozím období). Oproti předchozímu období vzrostl počet žen, které nyní tvoří téměř polovinu, oproti předchozím čtyřem ženám (25 %), a průměrný věk v době zvolení vzrostl na 46,7 let oproti předchozímu období, kdy byl 43,7 let. Jednání zastupitelstva jsou veřejná a konají se dle potřeby, nepravidelně, přibližně 6 krát ročně.

Užším výkonným orgánem města je rada složená z pěti zastupitelů, která zasedá operativně, cca 14 krát ročně. Dva ze členů rady jsou automaticky starosta a místostarosta. Ti jsou jako jediní ze zastupitelů uvolnění a vykonávají své funkce na plný úvazek, resp. v posledním období místostarosta požádal o snížení úvazku. Všichni radní jsou voleni většinově zastupitelstvem. Od vzniku České republiky se na postu starosty vystřídali celkem čtyři starostové (Jaroslav Kolumpek, Petr Hejn, Stanislav Tlášek a Lubor Jenček).

Při zastupitelstvu funguje finanční a kontrolní výbor. Kromě těchto dvou zákonem povinně zřizovaným výborům funguje ještě kulturní a bytová a sociální komise, které slouží jako poradní orgány pro rozhodování rady města.

2.6.3. Organizační struktura MěÚ

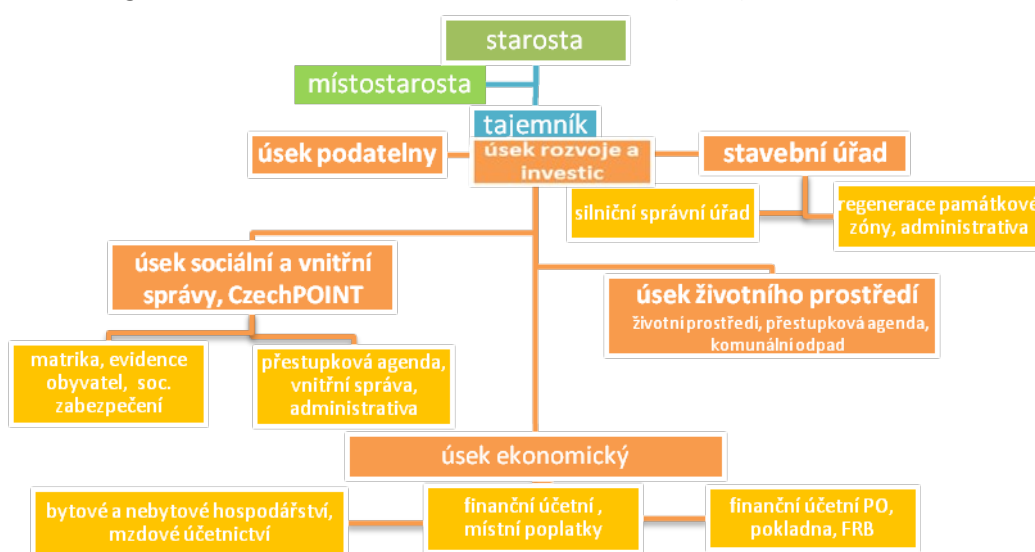
V čele Městského úřadu stojí starosta, kterého zastupuje místostarosta. Za úředníky a zaměstnance odpovídá tajemník. Tajemníka MěÚ jmenuje a odvolává starosta, ale v souladu se zvláštním zákonem pouze se souhlasem ředitele krajského úřadu. Tajemník je odpovědný za plnění úkolů MěÚ v samostatné i přenesené působnosti starostovi. Zajišťuje výkon přenesené působnosti s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny radě města nebo zvláštnímu orgánu města. Plní 1) úkoly uložené mu zastupitelstvem města, radou města nebo starostou, 2) úkoly statutárního orgánu zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči zaměstnancům města zařazeným do MěÚ. Vydává vnitřní předpisy MěÚ, nevydává-li je rada obce, zúčastňuje se zasedání zastupitelstva města a schůzí rady města s hlasem poradním.

Na MěÚ Sobotka nejsou zřízeny odbory, ale pouze úseky - viz grafické vyobrazení organizační struktury, které nemají hierarchické uspořádání a všechny spadají pod vedení MěÚ. Jsou to úseky podatelny, vnitřní správy, životního prostředí a úsek ekonomický. Částečně odlišné postavení má

¹⁵ Podrobné informace viz www.volby.cz

zaměstnankyně stavebního úřadu, který je pověřen výkonem státní správy podle zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (tzv. stavební zákon) a jeho prováděcích vyhlášek a dalších souvisejících právních předpisů. Proti rozhodnutím stavebního úřadu se tak lze odvolat k nadřízené instituci, kterou je v případě Sobotky odbor územního plánování a stavebního řádu při krajském úřadu KHK, namísto tajemníka. Tento úsek vykonává ale i činnosti potřebné pro veřejnou správu (viz tabulka níže). Podobně tomu je u úseku matriky, který rovněž vykonává státní správu z pozice pověřeného obecního úřadu. Krom komplexního výkonu matriční agendy dle zák. č. 301/2000 Sb., o matrikách, zajišťuje tento pracovník i jiné úkony pro potřeby sociálního úseku. Podrobné činnosti vykonávané jednotlivými úseky a počty úvazků jsou uvedeny v tabulce pod schématem.

Schéma 1 Organizační struktura Městského úřadu Sobotka (2018)

Tabulka 1 Úseky Městského úřadu v Sobotce a jejich agenda

ÚSEK SOCIÁLNÍ A VNITŘNÍ SPRÁVY (2,1 úvazků)
<ul style="list-style-type: none"> - Komplexní výkon matriční agendy dle zák. č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů - Vedení matričních knih (narození, sňatků, úmrtí) - Vystavování rodných, oddacích a úmrtních listů - Provádění vidimace a legalizace - Přijímání žádostí o zjištění státního občanství a jejich postoupení KÚ a žádostí o výpis rejstříku trestů, výpis insolvenčního rejstříku, výpis bodového hodnocení řidičů a seznam kvalifikovaných dodavatelů (které nemohly být vyřízeny prostřednictvím CzechPOINTu) a jejich odeslání - Organizování sňatků a slavnostních obřadů (vítání občánků, svatební výročí, apod.) - Evidence obyvatel - Czech POINT - Sociální zabezpečení - Vnitřní správa - Přestupková agenda (evidence, rozhodnutí, pokuty) - Administrativní pracovníci pro potřeby MěÚ
ÚSEK EKONOMICKÝ (3,0 úvazků)
<ul style="list-style-type: none"> - Vedení kompletního účetnictví města a organizačních složek - Daňové záležitosti města rozpočet města, audit hospodaření města - Evidence majetku

- Místní poplatky (ubytování, rekreační pobyt)
- Rozhodnutí k výherním hracím automatům
- Splátky fondu rozvoje bydlení
- Evidence a uložení smluv
- Archivace účetních dokladů
- Ucelený komplex mzdové agendy + odvody srážek
- Objednávky (vystavení, evidence, kontrola plnění)
- Došlé faktury (kontrola, úhrada, příprava k účtování)
- Bytové hospodářství
- Nebytové hospodářství
- Vedení kompletního účetnictví příspěvkových organizací města
- Centrální pokladna
- Fond rozvoje bydlení (smlouvy)

ÚSEK ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ (1,0 úvazek)

- životní prostředí
- odpadové hospodářství
- svoz komunálního odpadu a nebezpečných složek + vybírání poplatku
- výdej pytlů na směsný i tříděný odpad
- vydávání rozhodnutí ke kácení stromů mimo les
- umístění zatoulaných psů
- hřbitovní evidence (smlouvy, změny, poplatky)

STAVEBNÍ ÚŘAD (2,0 úvazků)

- Komplexní činnost pověřeného stavebního úřadu vč. vydávání příslušných rozhodnutí
- Státní dozor ve věcech stavebního řádu
- Kontrolní činnost na úseku fondu rozvoje bydlení
- Silniční správní úřad na úseku místních a účelových komunikací
- regenerace městské památkové zóny
- ucelená odborná agenda péče o památkově chráněné objekty
- administrativní pracovnice pro potřeby města
- aktualizace webových stránek, úřední desky
- vydávání rybářských lístků

ÚSEK ROZVOJE A INVESTIC (1,0 úvazek)

- technická správa majetku, investiční záměry
- příprava technických podkladů ve vztahu k investičním záměrům
- příprava staveb a dohled nad jejich realizací
- správa majetku města – plánování oprav a údržby, dokumentace staveb
- investiční záměry

ÚSEK PODATELNÝ (1,0 úvazek)

- Podatelna, poštovní a spisová služba
- Evidence pozemků, zemědělský půdní fond – rozhodnutí o odvodech
- Poplatky za psy
- Ztráty a nálezy (příjem, evidence a hlášení)
- Příjem podnětů a stížností občanů
- Kopírování
- Czech POINT

Stav ke 2019. Zdroj: www.sobotka.cz/organizacni-struktura

2.6.4. Počet zaměstnanců obce

Počet zaměstnanců obce lze rozlišit na samosprávu, na zaměstnance pracující na MěÚ Sobotka a na ostatní, pracující v dalších organizacích zřizovaných obcí. V roce 2016 bylo na MěÚ zaměstnáno 10 úředníků na plný úvazek a jedna pracovnice pro sociální záležitosti na 10% úvazek, v roce 2019 o jeden úvazek navíc. Do roku 2019 dva uvolnění reprezentanti samosprávy - starosta a místostarosta (ten následně jako neuvolněný, viz výše). Pod městem dále funguje správa zámku Humprecht, kde je zaměstnána jedna kastelánka a sezóně je nájímána řada průvodců. Obdobný status organizační složky má i Technické středisko. Zde jsou nájímány navíc osoby v evidenci úřadu práce na tzv. veřejně prospěšné práce (VPP). Sobotka je také zakladatelem příspěvkové organizace Městské kulturní středisko, které je plně financováno městem, a pod kterým je zařazeno i Městské informační centrum a Městská knihovna Fráni Šrámka, kde jsou celkem 3 osoby. Informační středisko si na letní sezónu nájímá další pracovníky a samotné MKS využívá pracovníky na organizaci festivalu Šrámkova Sobotka.

Tabulka 1 Počty zaměstnanců obce

Subjekt	Počet úvazků	Další pracující
Městský úřad Sobotka – samospráva (starosta, místostarosta)	2	0
Městský úřad Sobotka - MěÚ	10,1	0
Městské kulturní středisko	3	+ dohody o provedení práce/pracovní činnosti
MKS - Městské informační centrum	1	+ dohody o provedení práce/pracovní činnosti
MKS - Městská knihovna Fráni Šrámka	1	0
organizační složka Technické středisko a sběrný dvůr	8	sezónní VPP + dohody o provedení práce/pracovní činnosti
organizační složka Zámek Humprecht	1	dohody o provedení práce/pracovní činnosti

Další zaměstnanci pracují v Základní škole, Mateřské škole a školní jídelně, v příspěvkových organizacích, jichž zřizovatelem je sice město Sobotka, ale mají zvláštní status školských právnických subjektů, samotné fungování i financování. Jedná se totiž o školy a školská zařízení, podléhající zákonu č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a jejich pozice je specifická. Obec jako taková má čistě taxativní, zákonem stanovené kompetence a nad jejich rámec do činnosti školy nemůže rada města zasahovat. Co se týče pedagogických i nepedagogických pracovníků, Základní škola v Sobotce měla ve školním roce 2016/2017 celkem 34 zaměstnanců, o tři roky později přibyli 4 pedagogové a především pedagogičtí asistenti. Počty pracovníků zůstaly stejné u ostatních dvou subjektů: Mateřská škola celkem 10 a ve školní jídelně pracovalo 5 osob na plný úvazek. Tématu školství se věnujeme v samostatné kapitole.

Tabulka 1 Počty zaměstnanců školských subjektů zřizovaných městem Sobotka

Subjekt	Pedagogický personál		Nepedagogický personál	
	2016/2017	2019/2020	2016/2017	2019/2020
Základní škola	24	29	10	15
Mateřská škola	8	8	2	2
Školní jídelna	0	0	5	5

Zdroj: MěÚ Sobotka.

2.6.5. Organizace zřizované obcí, jejich hlavní aktivity

Jak již bylo řečeno, Sobotka je zřizovatelem čtyř příspěvkových organizací uvedených výše. Zároveň informace o školských zařízeních a zámku Humprecht uvedeme v samostatných kapitolách. Zde se zaměříme tedy pouze na organizační složku Technické středisko a sběrný dvůr. Sběrný dvůr je součástí Technického střediska Sobotka, které je organizační složkou města a mj. zajišťuje tyto činnosti:

- celoroční úklid městských komunikací a chodníků se zvláštním důrazem na zimní období
- likvidace odpadu z veřejných odpadkových košů
- údržba místních komunikací ve městě i přilehlých obcích
- údržba zeleně ve městě
- drobné údržbářské práce městského nemovitého majetku
- údržba a evidence svěřené techniky
- zajištění řádného fungování sběrného dvoru a třídění odpadu.

Je to jediná organizační složka města, která pravidelně využívá institut veřejně prospěšných prací (VPP) a pomáhá tak lidem z úřadu práce při integraci na pracovní trh. V roce 2016 zde pracovalo 8 zaměstnanců a 2 VPP. Tyto počty se v roce 2019 zvýšily na 9 zaměstnanců a několik VPP na sezónní práce. Zároveň bylo nárazově využíváno osob na základě dohod o provedení práce, resp. o pracovní činnosti. Technické služby se kromě úklidu starají o údržbu majetku města a s nábořem nových zkušených pracovníků došlo i k posílení v oblasti stavebnictví. S rekonstrukcemi objektů a koordinací pomáhá i nový pracovník v úseku rozvoje a investic.

2.6.6. Majetek obce, jeho stav a využívání

Město Sobotka vlastní historicky velkou část nemovitostí v centru města. Je také vlastníkem zámku Humprecht, který je národní kulturní památkou a dalších významných historických objektů v obci, případně v památkové zóně. Kromě budov, ve kterých sídlí pošta, kostel s farou a Sokolovna, je město majitelem naprosté většiny budov určených k veřejným účelům, jako je zdravotní středisko, ZŠ, MŠ, ZUŠ, MěÚ, DPS, knihovna, muzeum, informační centrum, divadlo, ubytování na koupališti, u stadionu, 2 pobočky bank, kluboven spolků a dal. V roce 2016 se stalo majitelem chátrajícího sportovního areálu za Základní školou. Zároveň je město Sobotka největším pronajímatelem bytů na jejím území. Takto obsáhlé vlastnictví 25 budov velmi zatěžuje hospodaření obce velkými investičními i provozními náklady.

Co se týče vlastnictví dalších nemovitostí a pozemků, jsou to především parky ve městě, lesopark u zámku Humprecht, od roku 2016 již zmiňovaný sportovní areál, tenisové kurty, fotbalový stadion, koupaliště, sběrný dvůr s technickým zázemím a areál sloužící sboru dobrovolných hasičů, náměstí, komunikace 3. tříd, pole a lesy. Město má v majetku (Sobotka a její katastry) 1.093 pozemků o rozloze 192,271 ha, z toho v zemědělském pachtu má 58,8848 ha, což představuje cca 30,6 %.

Tabulka 1 Nemovitý majetek ve vlastnictví města Sobotky

č.	č. p.	ulice	popis
1	3	nám. Míru	MKS, infocentrum, muzeum Fráni Šrámka
2	4	nám. Míru	knihovna
3	5	nám. Míru	stará radnice, divadlo, veřejné WC
4	6	nám. Míru	trafika, pekařství
5	10	Boleslavská	bytový dům - původní špitál
6	88	Malé nám.	býv. hasičská zbrojnice, garáž
7	122	Krátká	bytový dům
8	136	Jičínská	základní škola
9	216	nám. Míru	pekařství, květinářství, byty
10	217	nám. Míru	řeznictví, bufet, byty

11	219	nám. Míru	potraviny, obuv, byty
12	244	Březenská	hasiči, Technické středisko – sběrný dvůr
13	300	Jičínská	zdravotní středisko
14	361	Pod Humprechtem	historická myslivna u Humprechta
15	363	-	zámek Humprecht
16	420	Jičínská	spořitelna, kulturní sál, ZUŠ
17	435	Jičínská	mateřská škola a školní jídelna
18	440	Boleslavská	městský úřad
19	532	Předměstská	sportovní zázemí stadionu a ubytovna
20	720	Jičínská	byt při ZŠ
21	738	Krátká	DPS
22	739	Krátká	DPS
23	740	Krátká	DPS
24	25	Kdanice	budova bývalého MNV
25	č. ev. 16	koupaliště a ubytování	stavba občanského vybavení
26	267	Na Benešově	bytový dům

Stav k 31. 12. 2016, Zdroj: MěÚ Sobotka. Doplněno o položku č. 26 z roku 2019.

Nemovitý majetek obce je většinou v udržovaném stavu a město do něj vkládá velké finanční prostředky. Postupně investuje do rekonstrukcí fasád, střech i interiérů. V posledních pěti letech to byla především budova mateřské školy a jídelny, zdravotního střediska, č. p. 6 na náměstí, výměna oken v základní škole, v budově spořitelny, MěÚ, zámku Humprecht, č. p. 217 a dal. V roce 2016 to byla nákladná rekonstrukce veřejných WC a investice do zázemí koupaliště. Obec v tomtéž roce poskytla T.J. Sokol Sobotka dotaci na výměnu neefektivního a neekologického topení v budově Sokolovny, která je ve vlastnictví této neziskové organizace, ale město je spolupořadatelem kulturních akcí v tomto největším společenském sále v obci (taneční, ples, Šrámkova Sobotka a dal.). Významné prostředky v řádu milionů byly investovány do sportovního zázemí, v různých etapách do areálu stadionu (jen první fáze v hodnotě cca 10 milionů) či podlahy ve sportovní hale v budově ZŠ.

Naopak v nejhorším stavu se nyní nachází objekt bývalé myslivny pod zámek Humprecht, který potřebuje významnou investici v řádu milionů pro zajištění statiky a záchranu této kulturní památky. Město začalo na tomto pracovat, ale vzhledem k objemu investic by byly potřebné dotace. Podobně je tomu s domem č. p. 219 na náměstí, který je ovšem přes 20 let předmětem soudního sporu o určení vlastnictví s rodinou Houžvičkových. Justice se zatím ve všech svých rozhodnutích přiklonila na stranu vlastnictví obce, pro nějž existují i historické doklady v archivech. Další nákladnou investicí bude představovat rekonstrukce tribuny a zázemí sportovního areálu, dále rekonstrukce interiérů historických domů na náměstí (č. p. 5 a 6) nebo nově pořízená nemovitost v sousedství školy č.p. 267 a jejich zásadní změna užívání. Mezi další objekty vyžadující větší opravy patří objekt dřívější hasičské zbrojnice a garáží, který by bylo vhodné propojit s muzeem, knihovnou a informačním střediskem. Dále pak interiér zdravotního střediska, které mj. v současné době není bezbariérové, sál spořitelny i divadla, fasáda bývalého špitálu, zámku Humprecht (kofinancování dotace za téměř 50 mil. Kč) či budovy MěÚ, zázemí Technického střediska a další nákladná údržba ostatních nemovitostí. Velice potřebná je i výstavba parkovišť a samozřejmě zásadní rekonstrukce historického centra s náměstím a veřejných prostranství v památkové zóně i mimo něj. Další investiční priority jsou popsány v části Databáze opatření/aktivit/projektů.

Stav nemovitého majetku je tedy velice různorodý, v závislosti na proinvestovaných prostředcích v dřívějších letech. Financí na správu městských nemovitostí není v běžném rozpočtu obce dostatek a město je tak závislé na získávání dotací. Z dotací bylo z největších projektů v poslední době rekonstruováno zdravotní středisko, budova č.p. 6, opraveny komunikace či prostranství DPS,

hřbitovní zeď, pořízena technika hasičskému sboru, vystavěn sběrný dvůr - 2011 a v roce 2004-2009 dům s pečovatelskou službou (DPS). Výstavba DPS přišla během několika let na cca 32 milionů Kč a ze 2/3 ji pokryla státní dotace, zbytek město financovalo i z bankovního úvěru. Přes relativně nový objekt, je jeho stav v neuspokojujícím stavu a bude zapotřebí nemalých prostředků na jeho opravy. (V roce 2016 např. došlo k vybourání nevyhovujících van a jejich nahrazení sprchovými kouty a transformaci v bezbariérové koupelny.) Zásadním projektem postaveném na dotacích bude rekonstrukce zámku Humprecht.

Způsob využívání lze hodnotit jako částečně uspokojivý. Z 26 nemovitostí ve vlastnictví obce je zhruba polovina v relativně dobrém stavu a plně využitelná. Třetina potřebuje větší investice, šestina je v havarijním stavu a bez včasného zásahu hrozí jejich zchátrání. Veškeré nemovitosti vlastněné městem slouží svému účelu a jsou využívány, s výjimkou budovy bývalého MNV ve Kdanicích a části domů č. p. 5, 6 a 267, pro které je ale plánována v nejbližších letech rekonstrukce a mj. i komerční využití. Město hospodaří s majetkem hospodárně, komerční, nebytové i bytové prostory maximálně využívá. Prostory k podnikání pronajímá soukromým subjektům rada města za vysoutěžené nájemné. Neziskovým organizacím poskytuje prostory bezúplatně (poplatky za služby si hradí samy subjekty), jako podporu jejich činnosti s dětmi, mládeží, seniory a k dalšímu sportovně-kulturnímu vyžití svých občanů. Existuje zároveň i potenciál na vyšší využití městských nemovitostí, který je ale přímo svázaný s chybějícími finančními prostředky na jejich rekonstrukci.

2.6.7. Seznam institucí ve městě

1. Městský úřad Sobotka	2. Základní umělecká škola
3. Městské kulturní středisko	4. Obvodní oddělení Policie ČR
5. Městské informační centrum	6. Zdravotní středisko
7. Městská knihovna Fráni Šrámka	8. Římskokatolická farnost (děkanství)
9. Sběrný dvůr	10. Jednotka sboru dobrovolných hasičů
11. Zámek Humprecht	12. Česká pošta s.p.
13. Základní škola	14. Česká spořitelna a.s.
15. Mateřská škola	16. Komerční banka a.s. (do r. 2019)
17. Školní jídelna	18. MAS Český ráj, o.p.s.

2.7. Hospodaření obce

2.7.1. Hospodaření a rozpočtový výhled

Hospodaření obce prochází každoročně auditem Krajského úřadu s dobrým hodnocením. Veškeré důležité materiály jsou v souladu se zákonem uveřejňovány a jsou k dispozici na webových stránkách města <http://www.sobotka.cz/rozpocet-a-hospodareni-mesta>. Tato strategie se nezaměřuje na detailní analýzu finančního hospodaření obce, ale spíše na potřeby investic. Proto se i tato kapitola věnuje spíše investicím, než finančním rozvahám, které ukazují směřování veřejných prostředků pro rozvoj obce. Snahou většiny porevolučních zastupitelstev bylo udržet spíše vyrovnané hospodaření, snažit se získat maximum dotací a radikálně nezadlužovat obec. V poslední dekádě byly rozpočty zastupitelstvem schvalovány až na počátku nového roku, kdy byl uzavřen rozpočet předchozího roku, a bylo využíváno tzv. rozpočtového provizoria, v posledních letech jsou ale rozpočty schvalovány zastupitelstvem již v prosinci končícího roku. Jako většina schvalovaných rozpočtů je i rozpočet pro rok 2020 schodkový, neboť v něm nejsou započítány v příjmech nenárokové dotace, u nichž získání a proplacení v daném roce není 100%. V souladu s § 102 odst. 2 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb.

o obcích jsou od 11. 12. 2012 rozpočty v případě potřeby vyšších transferů v průběhu roku upravovány radou města, resp. zastupitelstvem.¹⁶

Do roku 2014 bylo město zatíženo množstvím finančních závazků např. z výstavby DPS z roku 2004, kanalizace nebo oprav komunikací (přes 4 mil. Kč, 8 % všech příjmů). Jak je vidět z následující tabulky rozpočtových výhledů do roku 2019, není v současné době plánováno výrazné zadlužení obce. Jaký bude ale reálný stav, odvisí od případných dotací, které by bylo možno získat na investiční potřeby města. Následující údaje sledují hospodaření obce a vychází primárně z dat MěÚ Sobotka, závěrečných účtů města za sledované roky a z www.sobotka.cz/rozpocet-a-hospodareni-mesta.

Tabulka 1 Rozpočtový výhled 2020 - 2025 (v tis. Kč)

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025
PŘÍJMY						
Daňové příjmy (třída 1)	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Nedaňové příjmy (třída 2)	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Přijaté dotace - neinvestiční (třída 4)	2 750	2 750	2 750	2 750	2 750	2 750
Běžné příjmy celkem	51 750	51 750	51 750	51 750	51 750	51 750
Kapitálové příjmy (třída 3)						
Investiční dotace (třída 4)						
Kapitálové příjmy celkem	0	0	0	0	0	0
PŘÍJMY	51 750	51 750	51 750	51 750	51 750	51 750
+ dotace revitalizace Humprecht	7 000	14 000	14 000	6 455		
PŘÍJMY CELKEM	58 750	65 750	65 750	58 205	51 750	51 750
VÝDAJE						
Běžné výdaje (třída 5)	38 000	38 500	39 000	39 500	40 000	40 500
z toho úroky úvěrů	195	160	110	45	5	
Kapitálové výdaje (třída 6)	253	253	253	253	253	253
VÝDAJE	38 253	38 753	39 253	39 753	40 253	40 753
+ výdaje revitalizace Humprecht	16 000	16 000	15 000			
VÝDAJE CELKEM	54 253	54 753	54 253	39 753	40 253	40 753
příjmy - výdaje	4 497	10 997	11 497	18 452	11 497	10 997
FINANCOVÁNÍ						
Přijaté úvěry a půjčky (třída 8)						
Splátky úvěrů a půjček (třída 8)	1 472	2 208	2 208	2 208	904	
Zbývá na cíle včetně reprodukce majetku	3 000	8 000	9 000	16 000	10 000	10 000
celkem období 2020 - 2025	56 000					
Dlouhodobé závazky k 31. 12. (bez záloh na dotace)						
z toho KB a.s.	14 210	11 750	5 190	2 730	1 570	1 320
VOS Jičín a.s.	7 528	5 320	3 112	904	0	0
VOS Jičín a.s.	4 090	4 090	0	0	0	0
SK Sobotka (splátky 263 tis. Kč ročně až do roku 2030)	2 534	2 281	2 028	1 775	1 522	1 269
Dlouhodobé pohledávky k 31. 12. (bez záloh na dotace a FRB)	0	0	0	0	0	0

Schváleno Zastupitelstvem města Sobotka 27. 6. 2019

Údaj ke 2020. Zdroj: www.sobotka.cz/rozpocet-a-hospodareni-mesta

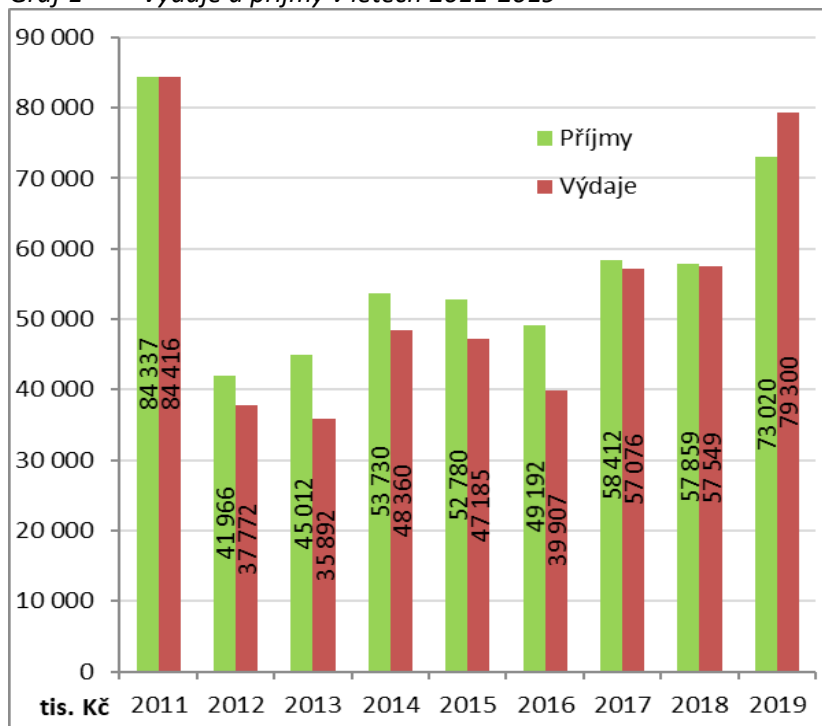
2.7.2. Historie bilance rozpočtového hospodaření

Bilance rozpočtového hospodaření v letech 2011-2019 je až na rok 2011 a 2019 kladná. V roce 2011 byly vyšší výdaje způsobeny mj. výstavbou 3. etapy kanalizace za 42 mil. Kč (s dotací cca 27 mil. Kč), sběrného dvora za více než 13 milionů korun (financováno 11 mil. Kč z dotace SFŽP), výstavba plynofikace ul. Šafranice, Šolcova, Malé náměstí za 1,7 mil. Kč či výstavba WC na zámku Humprecht za 1,5 mil. Kč (dotace SZIF 450 tis. Kč). Podobně investičně náročný byl rok 2019. Město tedy dlouhodobě hospodáří s přebytkem, s příjmy okolo 50 mil. Kč. Průměrné příjmy v letech 2011-2015 byly 55,565 mil. Kč o další 4 roky později již 57,368 mil. Kč. V pětiletce do r. 2015 činily výdaje 50,725 mil. Kč a průměrná bilance 4,840 mil. Kč v devítiletém období 2011-2019 pak stouply výdaje na

¹⁶ Znění usnesení zastupitelstva o kompetencích rady města ke schvalování a provádění rozpočtových opatření in: www.sobotka.cz/ew/006f6d08-473d-4add-b209-0d546c811b72-cs

průměr 54,162 mil. Kč a bilance na 3,206 mil. Kč. Hlavním důvodem byl rozpočet roku 2019, kdy příjmy činily cca 73 mil. Kč a výdaje téměř 80 mil. Kč. Navýšení příjmů i výdajů bylo především z důvodu získaných dotací na pořízení hasičské cisterny (7 mil. Kč), na zpevněnou plochu okolo DPS (3 mil. Kč), vodovod Kdanice (2 mil. Kč) a další.

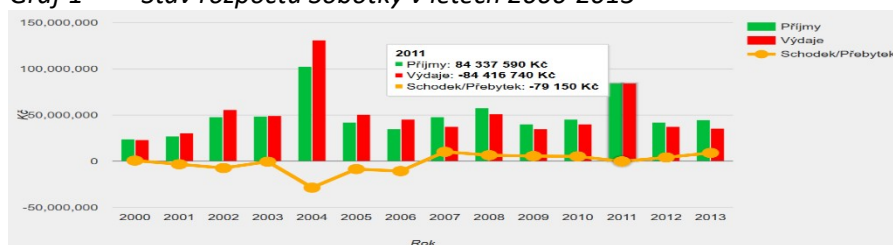
Graf 1 Výdaje a příjmy v letech 2011-2019

Stav k 31.12. daného roku. Zdroj dat: závěrečné účty pro jednotlivé roky, In: www.sobotka.cz/rozpocet-a-hospodareni-mesta

Při pohledu do vzdálenější minulosti až k roku 2000 lze sledovat výkyvy ve vyrovnanosti obecního rozpočtu. Ten byl schodkový v letech 2001-2006 a marginálně i ve zmiňovaném roce 2011 (-0,08 mil. Kč z celkových 84,3 mil. Kč). Naopak přebytkový byl v roce 2000 a pak mezi lety 2007-2010 a 2012-2015). Je tedy evidentní, jak se proměnilo hospodaření obce s příchodem starosty pana Tláčka za KDU-ČSL, který v roce 2006 vystřídal starostu pana Hejna za ODS, ale mají na to vliv i změny u rozpočtového určení daní nebo dotace. V období od roku 2014 s příchodem starosty pana Jenčka (TOP09) stoupl počet ročně realizovaných akcí v jednotkách milionů, ale jediný rozpočet roku 2019 se stal schodkovým.

Graf 1 Stav rozpočtu Sobotky v letech 2000-2013

Zdroj: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/573493-sobotka/timeline>

2.7.3. Významné investice a mimořádné opravy

Následující tabulka představuje nejvýznamnější investiční akce v daném kalendářním roce, jak jsou zaznamenány v závěrečných účtech města Sobotky. Nejde tedy o absolutní výčet vydaných prostředků na investice nebo významnější opravy v daném roce. Finančně nejvyšší částku ve sledovaném období

představovala v roce 2011 třetí etapa výstavby kanalizace za více než 36 mil. Kč, která byla podpořena z dotací, stejně jako výstavba sběrného dvora 13 mil. Kč. Obecně šlo v letech nového tisíciletí primárně o investice tzv. "pod zem". Od roku 2012 byly použity nejvyšší prostředky do infrastruktury Sobotky na rekonstrukci silnic, chodníků. Následovalo směřování investic do obecních budov, jejich zateplení, nových střeš a fasád. Zateplení přineslo úspory na výdajích za energie u Mateřské školy a zvelebilo vzhled města. Za významnou částkou 9,5 mil. Kč byla zrekonstruována budova zdravotního střediska, nicméně interiéry na rekonstrukce ještě čekají. Došlo k výměně oken v budově spořitelny č. p. 420 a č. p. 10, vybavení technických služeb města, hasičského sboru či k výstavbě venkovní kuchyně s terasou na koupališti. V posledních letech byly nejvyšší částky investovány do sportovního areálu ve výši téměř 17 mil. Kč a také do rekonstrukce domů na náměstí či potřebné úpravy veřejných prostranství u DPS pro bezbariérový pohyb jeho obyvatel. Z finančních důvodů se ale zatím nedostaly na řadu další projekty, mj. rekonstrukce hlavního náměstí, problematika širšího dopravního řešení v centru města, výstavba parkoviště u pošty a související rekonstrukce chodníků v Jičínské a Předměstské ul. Naopak bude realizována významná rekonstrukce zámku Humprecht za 50 mil. Kč, která zajistí jeho technický stav pro další desetiletí a zvýší turistickou atraktivitu.

Tabulka 1 Nejvýznamnější investiční akce v letech 2011-2019

Rok	Akce	tis. Kč			
2019	pořízení velkokapacitní požární cisterny	7 952		střediska	
	rekonstrukce sportovního areálu	9 266		Dílní snížení energetické náročnosti ZŠ (okna)	2 920
	vybudování zpevněné plochy v areálu DPS	4 665		Výměna krytiny na zdravotním středisku čp. 300	1 413
	výstavba vodovodu Kdanice	4 615		Obnova fasády domu čp. 6	1 015
	výstavba kanalizace ul. Boleslavská	4 150		Mariánské sousoší	383
	rekonstrukce čp 5	1 524		Rekonstrukce chodníků ulice Předměstská	279
2018	nákup č.p. 267 v Sobotce	3 214		Výstavba chodníku spojka ulice Zahradní a Jarmily Glazarové	266
	rekonstrukce č.p. 5	1 600		Okna čp. 217	137
	pořízení techniky do technického střediska	1 254		Parmiggianiho skulptura	234
	rekonstrukce č.p. 6	836		Hrací prvek na dětském hřišti	138
	rekonstrukce komunikace Pod Uličkou	749		Kamerový systém	115
2017	Rekonstrukce sportovního areálu	7 715		Rekonstrukce budovy mateřské školy	9 638
	Výstavba chodníků v ulici Na Celné	3 240		Rekonstrukce chodníků ulice Jičínská	3 876
	Pořízení hasičského dopravního automobilu	871		Výměna oken na budově čp. 6	1 149
	Splátka nákupu sportovního areálu	253		Rekonstrukce chodníků ul. Zahradní	708
	Pořízení traktorového návěsu	203		Zámek Humprecht - oprava vyhlídkového ochozu - 2.etapa	608
	Dokončení územního plánu	180		Příprava rekonstrukce budovy zdravotního střediska	116
				Nákup automobilu pro technické středisko	116
2016	Rekonstrukce veřejných WC	1 417		Rekonstrukce Malého náměstí vč. dvora čp 219	1 602
	Výstavba kuchyňky na koupališti	1 054		Oprava zastřešení objektu čp. 6 - 2. etapa	1 448
	Rekonstrukce Baštecké ulice	1 000		Rekonstrukce chodníků ulice Zahradní	942
	Rekonstrukce koupelen v DPS	441		Příprava rekonstrukce chodníků ul.	109
	Rekonstrukce budovy zdravotního střediska	422			
	Pořízení sportovního stadionu	321			
2015	Rekonstrukce budovy zdravotního	8 151			

	Jičínská	
	Nákup travního traktoru	99
	Nákup hasičského automobilu	55
2012	Rekonstrukce ul. Zahradní, Bezručova	4 948
	Výstavba vodovodu Staňkova Lhota	3 062
	Oprava zastřešení objektu čp. 6	906
	Kanalizace III. Etapa	670
	Pořízení územního plánu	400
	Výstavba veřejného osvětlení Kdanice	226
	Rekonstrukce chodníku ul. Boleslavská	220
2011	Výstavba kanalizace III. Etapa	36 918
	Výstavba sběrného dvoru	13 249
	Výstavba plynofikace ul. Šafrance, Šolcova, Malé náměstí	1 710
	Rekonstrukce WC na zámku Humprecht	1 462
	Nákup traktoru ISKEI	1 184
	Výstavba veřejného osvětlení Kdanice	433

Zdroj dat: závěrečné účty pro jednotlivé roky. In: www.sobotka.cz/rozpocet-a-hospodareni-mesta

2.7.4. Finanční majetek obce

Podle údajů ekonomického úseku MěÚ Sobotka hospodařilo město k 31. 12. 2019 s majetkem uvedeným v následující tabulce. Dlouhodobý finanční majetek (14,8 mil. Kč), nehmotný 1,4 a hmotný majetek 437 mil. Kč. Během roku 2019 došlo k navýšení hmotného i nehmotného majetku i po očištění, ale došlo i k růstu pohledávek o 245 tisíc Kč.

Tabulka 1 Majetek města v roce 2019 (v tis. Kč)

majetek	stav k 1. 1.	přírůstek	úbytek	stav k 31. 12.
dlouhodobý nehmotný majetek brutto	1 148	375	-132	1 391
oprávky k dl. nehmotnému majetku	-315	-85		-400
dlouhodobý nehmotný majetek netto	833			991
dlouhodobý hmotný majetek brutto	401 435	50 263	-14 719	436 979
z toho pozemky	37 314	218	-74	37 458
kulturní předměty		133		133
stavby	337 309	5 603		342 912
movité věci	11 105	8 512	-71	19 546
drobný dlouhodobý majetek	4 925	467	-130	5 262
nedokončený majetek	10 782	35 234	-14 413	31 603
zálohy na dlouhodobý majetek		96	-30	66
oprávky k dl. hmotnému majetku	-79 685	-5 940	201	-85 424
dlouhodobý hmotný majetek netto	321 750			351 556
dlouhodobý finanční majetek	14 775	0	0	14 775
dlouhodobé pohledávky	507	508	-263	752

Zdroj: Závěrečný účet města za rok 2019, s. 2. In: www.sobotka.cz/rozpocet-a-hospodareni-mesta

2.7.5. Vlastní hospodářská činnost obce

Město nemá hospodářskou činnost. Náklady a výnosy jsou účtovány v celém rozsahu rozpočtové skladby.

2.7.6. Ekonomické výsledky hospodaření zřizovaných organizací

Město je zakladatelem společnosti Služby Sobotka s.r.o., která ukončila svoji činnost k 31. 12. 2007 a v roce 2016 byla zahájena úspěšná cesta k její formální likvidaci. V následující tabulce jsou uvedeny příspěvky města jednotlivým příspěvkovým organizacím zřizovaným obcí v roce 2019, stavy jejich peněžních fondů k 31. 12. 2019 a výsledky hospodaření za rok 2019 (v celých Kč). Nejvyšší částky plynou dlouhodobě pro Základní školu a Městské kulturní středisko (včetně informačního střediska, propagace, kulturních akcí a knihovny). Kromě MŠ všechny organizace hospodařily se ztrátou.

Tabulka 1 Hospodaření příspěvkových organizací zřízených městem v roce 2019

Subjekt	Výše příspěvku	Rezervní	Fond	Fond	Výsledek
---------	----------------	----------	------	------	----------

	od města	fondy	investic	odměn	hospodaření
Základní škola Sobotka	2800 000	1106 218	79 769	203 192	-468 588
Mateřská škola Sobotka	850 000	354 417	14 471	45 000	91 163
Školní jídelna Sobotka	600 000	682 811	1686 135	28 000	-42 367
Městské kulturní středisko	3 200 000	229 568	13 244	12 000	-14 814

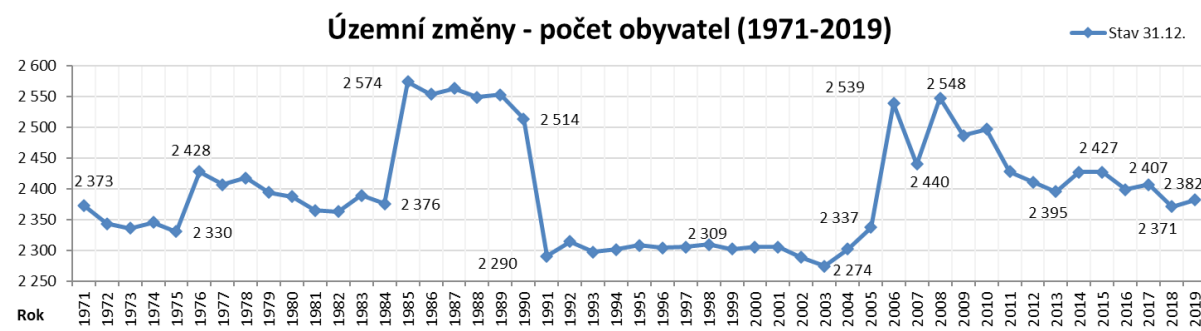
Zdroj: Závěrečný účet města za rok 2019, s. 3. In: www.sobotka.cz/rozpocet-a-hospodareni-mesta

2.8. Obyvatelstvo

2.8.1. Počet obyvatel, vývoj

V Sobotce k 31. 12. 2015 žilo 2.427 obyvatel, o čtyři roky později to bylo 2.382, tedy o 45 obyvatel méně. Při pohledu do historie se stav v posledních deseti letech vrátil ke stavu ke konci sedmdesátých a počátku osmdesátých let, když se pohybuje okolo 2.400 obyvatel. Velký skok a zároveň vrchol počtu obyvatel Sobotky za sledovaných 48 let představoval rok 1985 s 2.574 obyvateli. Tak velký meziroční skok nebyl způsoben žádnou demografickou reprodukcí, ale připojením Oseka k Sobotce, což je zjevné po roce 1990, kdy došlo opět k odpojení a tím i poklesu o cca 230 obyvatel. Rok 1991 zahájil s 2.290 obyvateli zároveň propad na více než dekádu trvající období s nejnižším počtem osob okolo 2.300, která s nejnižší hodnotou 2.274 sobotáků v roce 2003 začala opět pozvolna stoupat až do dnešních dnů. Výkyvy v počtu obyvatel byly kromě běžného pohybu obyvatelstva způsobeny i připojováním/odchodem některých přidružených obcí k Sobotce (např. již zmiňovaný osek 1985-1990, r. 1960 připojena Staňkova Lhota – 76 obyvatel, 1976 Kdanice a Trnín – 61 obyvatel). Meziroční nárůst mezi lety 2005 a 2006 nemá oporu ve změně území, ale data hovoří o rekordním migračním saldu a celkem o 263 přistěhovalých, čemuž se věnuje kapitola níže. Pravdou ale je, že počet obyvatel od roku 2010 stagnuje a nepodporuje ho ani přirozený ani migrační přírůstek.

Graf 1 Počet obyvatel k 31. 12. (1971-2019)

Zdroj: ČSÚ, stav k 31. 12. daného roku. In: <https://czso.cz/czso/database-demografickych-udaju-za-obce-cr>

Při pohledu do ještě vzdálenější historie se ale ukazuje, jak Sobotka ztrácela na počtu obyvatel i v souvislosti se změnou své územní důležitosti, a především rozlohy jako okresního města. V roce 1869 žilo na tehdejší území Sobotky rekordních 3.642 obyvatel. Šlo o nejvyšší hodnotu za celé sledované období 120 let, která následně pouze klesala. Za 30 let o 260 osob a za dalších 30 let dokonce o 280 osob na 3.098 v roce 1930. Radikální úbytek 544 obyvatel mezi roky

1930 a 1950 byl způsoben nejen demografickým vývojem, ale změnou, kdy se správní území okresu Sobotka radikálně zmenšilo. V roce 2015 žilo na území Sobotky o 1/3 obyvatel méně, než tomu bylo v 19. století.

Tabulka 1 Vývoj počtu obyvatel ve vybraných letech v Sobotce 1896 – 2019

Rok	1869	1900	1930	1950	1970	1980	1991	2001	2004	2011	2015	2019
Počet obyvatel	3 642	3 381	3 098	2 554	2 451	2 365	2 287	2 302	2 302	2 428	2 427	2 382

Zdroj: ČSÚ, stav k 31. 12. daného roku. In: <https://czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

2.8.2. Složení obyvatel

V Sobotce žilo k 31. 12. 2011 podle oficiálních statistik 2.428 osob. Tentýž rok probíhalo i Sčítání lidu, domů a bytů Českého statistického úřadu (SLDB), které mapovalo situaci v obci v rozhodný okamžik, kterým byla půlnoc z 25. na 26. března 2011. V daný moment se v Sobotce zdržovalo 2.413 osob, tedy o 15 osob méně, než uvádí oficiální statistika ke konci roku. Ze zjištěných osob s obvyklým pobytem zde mělo 2.269 i pobyt trvalý, ostatních 234 osob jej mělo mimo Sobotku. Konkrétně z nich mělo 32 trvalý pobyt v okrese Jičín, 7 bylo z jiného okresu, ale v Královéhradeckém kraji, 96 mělo trvalý pobyt mimo tento kraj a 9 osob uvedlo ostatní typ pobytu.

Tabulka 1 Místo trvalého pobytu vůči obvyklému pobytu – počet osob v rozhodný okamžik

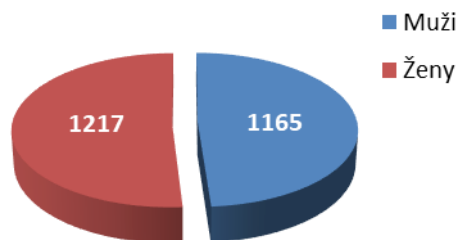
Místo trvalého pobytu vůči obvyklému pobytu		Osob
- celkem zjištěno 2.413 osob	shodné místo pobytu	2 179
	ve stejné obci	90
	v jiné obci stejného okresu	32
	v jiném okrese kraje	7
	v jiném kraji oblasti a v jiné oblasti	96
	ostatní typy pobytu	9

Zdroj dat: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011.

2.8.3. Složení obyvatel dle věku a pohlaví

Na území Sobotky s 1,933 km² žilo k 31. 12. 2019 celkem 2.382 obyvatel a hustota zalidnění činila tedy 1,23 obyvatel na km² a představuje to mírný pokles zalidnění o 0,03. Což je ve srovnání s celorepublikovým průměrem 133 obyvatel na km² výrazný rozdíl, nehledě na Prahu, kde je hustota zalidnění dokonce 2.538 obyvatel na 1 km². Mírně zde převažují ženy, když poměr je 51,1 % žen ku 48,9 % mužům. Průměrný věk sobotáků byl v roce 2015 42,3 let a v roce 2019 to bylo již 43,3 let, což představuje výraznější zestárnutí populace za 4 roky. U žen to je 44,8 let (r. 2015 - 43,9 let) a u mužů 41,8 let (r. 2015 40,7 let). Ve srovnání s průměrným věkem v ČR 41,9 let je v Sobotce o něco více starších osob (rozdělení dle pohlaví je srovnatelné s ČR).

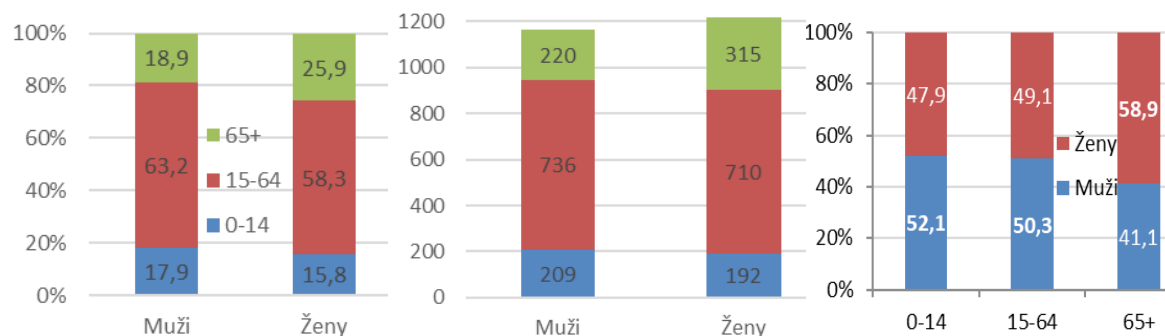
Graf 1 Složení obyvatel Sobotky dle pohlaví k 31. 12. 2019

Zdroj dat: Veřejná databáze ČSÚ. In: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=_VUZEMI_43_573493#w

Podrobnější pohled na jednotlivé věkové skupiny v následujících grafech ukazuje plošný demografický jev, kdy se ženy dožívají vyššího věku. V Sobotce z 1.217 žen je 25,9 % starších 65 let, zatímco u mužů to je pouze 18,9 %. Nejvyšší podíl v této věkové skupině jich je v produktivním věku 15-64 let. Zde dokonce v počtu, byť nevýznamně, převažují nad ženami, když jich v Sobotce v roce 2019 žilo v této věkové kategorii 736, zatímco žen o 26 méně. Podobně tomu je u dětí do 14 let, kde je převažující poměr mužů 209:192 ženám, oproti r. 2015 se stav příliš nezměnil. U mužů je dokonce podíl chlapců do 14 let srovnatelný s počtem mužů nad 65 let - 17,9 % : 18,9 %, zatímco u žen o třetinu nad malými dívkami převažují starší ženy 15,8 % : 25,9 %.

Graf 1 Složení obyvatel Sobotky dle pohlaví a věku k 31. 12. 2019

Zdroj dat: Veřejná databáze ČSÚ. In: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=_VUZEMI_43_573493#w

Tatáž čísla, ale seřazená do sloupců dle pohlaví a jednotlivých věkových skupin ukazují mírnou převahu počtu mužů nad ženami do 64 let, o téměř 5 p.b. u nejmladší kategorie, ale naopak v kategorii 65+ zcela jasně dominují ženy (59 %), které se dožívají vyššího věku, než muži a tato kategorie je tedy početnější. Na to by měla myslet i bytová a sociální politika obce. Ženy jsou obecně ohroženy větší chudobou, vzhledem k průměrně nižším příjmům a péči o děti. V nejstarší kategorii nad 65 let žilo v Sobotce v roce 2019 celkem 535 osob (oproti 488 osobám v roce 2015), což představuje 22,5 % populace. Každý pátý soboták je tak starší 65 let, což je o 4 procentní body více než je republikový průměr. V nejmladší kategorii do 15 let žije v Sobotce 401 dětí, což představuje 17 % všech obyvatel (nárůst o 10 dětí proti stavu v r. 2015). Toto číslo je srovnatelné s republikovým průměrem, když v Sobotce je o 1 p. b. více dětí. **Index**

stáří, podíl seniorů nad 65 let k dětem do 15 let stoupl v Sobotce ze 123 v roce 2015 na 133 v roce 2019, zatímco v ČR to je 122.¹⁷ Sobotka má tedy skutečně spíše starší populaci, než je tomu průměrně v ČR a vývoj za poslední 4 roky tento trend posílil, což nepředstavuje příliš pozitivní výhled. Negativním jevem je také pokles obyvatel v ekonomicky produktivním věku, kdy právě u této skupiny došlo k největšímu poklesu o 102 lidí za 4 roky, na 1.446 trvale žijících (. Otázkou je ale i počet lidí žijících v Sobotce bez trvalého pobytu. Tyto statistiky bohužel nejsou známy a bude je možné zjistit až po roce 2021, kdy proběhne další sčítání lidu.

Tabulka 1 Stav obyvatelstva Sobotky dle věku a pohlaví k 31. 12. 2019

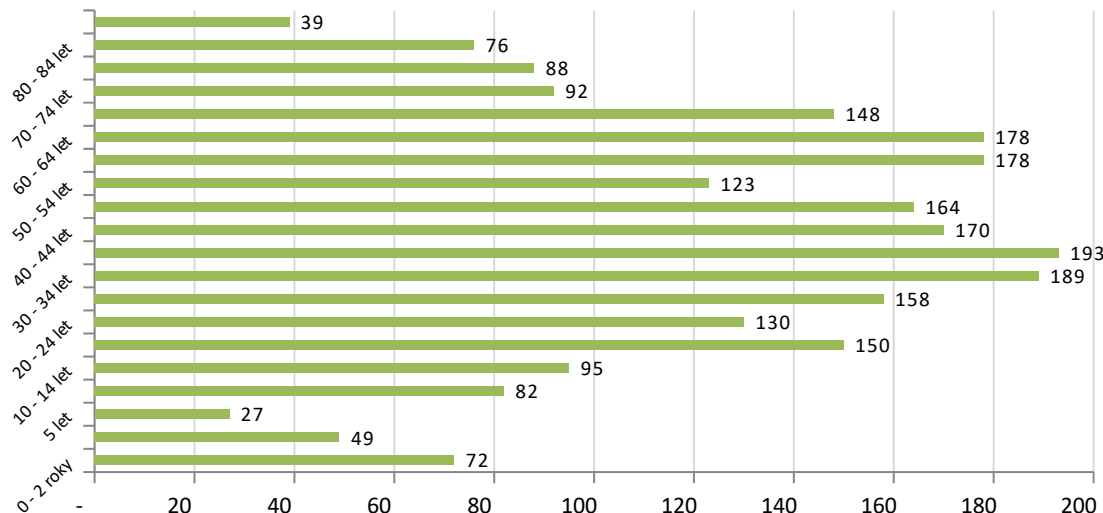
Stav obyvatelstva		Celkem	Muži	Ženy	Muži %	Ženy %	Celkem %
Počet obyvatel		2382	1165	1217	48,9	51,1	100,0
v tom ve věku (let)	0-14	401	209	192	52,1	47,9	16,8
	15-64	1446	736	710	50,9	49,1	60,7
	65+	535	220	315	41,1	58,9	22,5
Průměrný věk (let)		43,3	41,8	44,8			

Zdroj dat: Veřejná databáze ČSÚ. In: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=VUZEMI_43_573493#w

Následující graf ukazuje hodnoty pro detailnější věkové skupiny osob s obvyklým pobytem v Sobotce v den posledního Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011.

¹⁷ „Od poloviny 80. let 20. století se vzájemný poměr seniorů a dětí zvyšuje ve prospěch seniorů. Zatímco v polovině 20. století byl index stáří okolo 35 (osob ve věku nad 65 let na 100 dětí do 15 let), na konci roku 2006 překročil hranici 100. Od roku 2007 je tedy již v ČR početnost věkové skupiny 65+ let větší než skupiny 0–14 let. V budoucích letech je přitom očekáván další nárůst indexu stáří. V rámci zemí EU se hodnoty indexu stáří k 1. 1. 2014 pohybovaly v širokém rozmezí od 57 (Irsko) do 159 (Německo), ČR se hodnotou 116 blížila průměru (119).“ In: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/udrzitelny-rozvoj/dokumenty/Situacni-zprava-ke-Strategickemu-ramci-udrzitelneho-rozvoje-CR-2016.pdf>

Graf 1 Počet obyvatel Sobotky s obvyklým pobytem při SLDB 2011

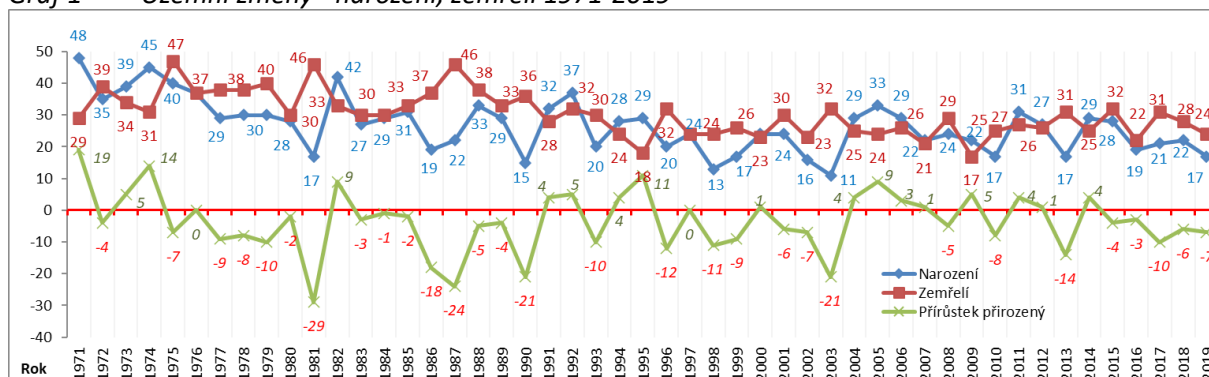

Zdroj dat: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011.

2.8.4. Přirozený přírůstek/úbytek, migrační saldo

Vyšší podíl nejstarší generace nad celkovým počtem dětí, spolu s přirozeným úbytkem obyvatelstva není příliš pozitivním jevem. V roce 2015 se narodilo 28 dětí a zemřelo 32 sobotáků. V roce 2019 se narodilo jen 17 dětí, zatímco 24 sobotáků zemřelo. Meziročně tyto hodnoty kolísají a počty narozených v některých letech převyšují počet zemřelých, ale celková bilance je spíše záporná. Ze 48 sledovaných let totiž dosáhl přirozený přírůstek 30 krát záporných, 17 krát kladných a 2 krát nulových hodnot. Předpokládaný vývoj obyvatelstva se vzhledem k věkové skladbě obyvatelstva nejspíš z pohledu přirozeného přírůstku nebude radikálně měnit. Neexistuje žádný kvalifikovaný odhad vývoje počtu obyvatel v Sobotce, ale při pohledu na střídání silných a slabých ročníků a vývoj počtu dětí vstupujících do školního vzdělávání lze velmi hrubě predikovat mírný pokles porodnosti v následujících cca 15-20 letech, pokud nedojde k významnější výstavbě, která by přivedla do města mladé rodiny.

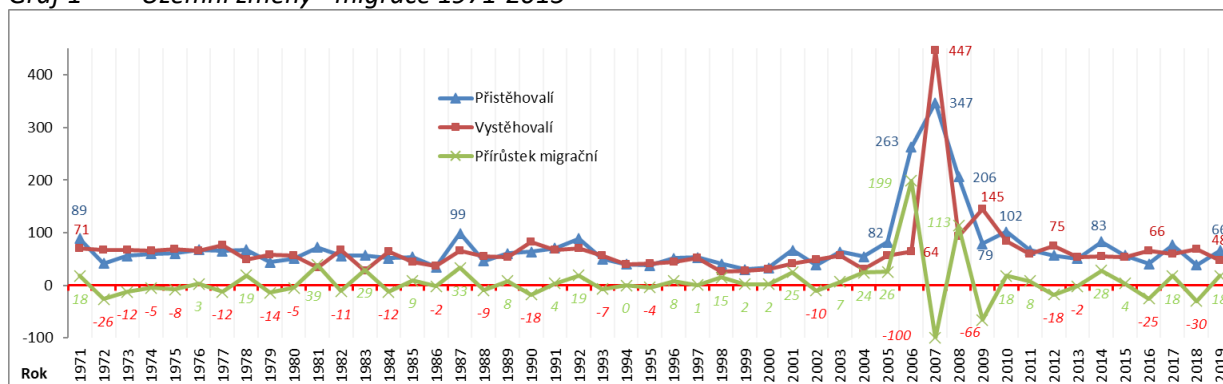
Graf 1 Územní změny - narození, zemřelí 1971-2019

Zdroj: ČSÚ, stav k 31. 12. daného roku. In: <https://czso.cz/csu/czso/database-demografickych-udaju-za-obce-cr>

Tak jako ve zbytku České republiky, i v Sobotce dává naději na zachování populace před přirozeným přírůstkem spíše migrace. Ale s ohledem na nedostatek stavebních parcel či volného nájemního bydlení nelze očekávat v Sobotce výrazný příliv obyvatel migrací. Následující graf ukazuje hodnoty územní změny mezi lety 1971 a 2019, tedy hodnoty přistěhovalých, vystěhovalých a migračního přírůstku (tj. rozdíl přistěhovalých a vystěhovalých). Ten v posledních 10 letech dosáhl 6 krát kladných hodnot, byť jen v řádech jednotek či desítek. V letech 2006 - 2010 došlo ke kolísání v řádu stovek (až 447 vystěhovalých a 347 přistěhovalých v roce 2007). Toto kolísání nemá žádné jasné vysvětlení, ani úsek matriky MěÚ v Sobotce nemá pro tento jev odůvodnění. V tomto období byla dokončována výstavba domu s pečovatelskou službou a vzniklo několik bytových jednotek, ty ale nedosahovaly takových hodnot. Je patrné, že když v jednom roce došlo k výraznému navýšení přistěhovalých, tak v následujícím roce došlo k navýšení vystěhovalých (př. migrační salda let 2006 = +199, 2007 = -100, 2008 = +113, 2009 = -66). V předcházejících třech dekadách, ani v následujícím období k tak výrazným výkyvům nedocházelo. V období komunismu byla migrace spíše záporná (11 záporných ku 7 kladným), především v sedmdesátých letech neustále obyvatel ubývalo. Od devadesátých let 20. století se naopak častěji lidé do Sobotky stěhovali, než odstěhovali. To podporují i výstupy z kvalitativních rozhovorů, deklarované snahy mladých lidí získat v Sobotce parcely na výstavbu a spokojenost s životem v menším městě, blízko přírody a v přiměřené dojezdové vzdálenosti za zaměstnáním i školou.

Graf 1 Územní změny - migrace 1971-2015

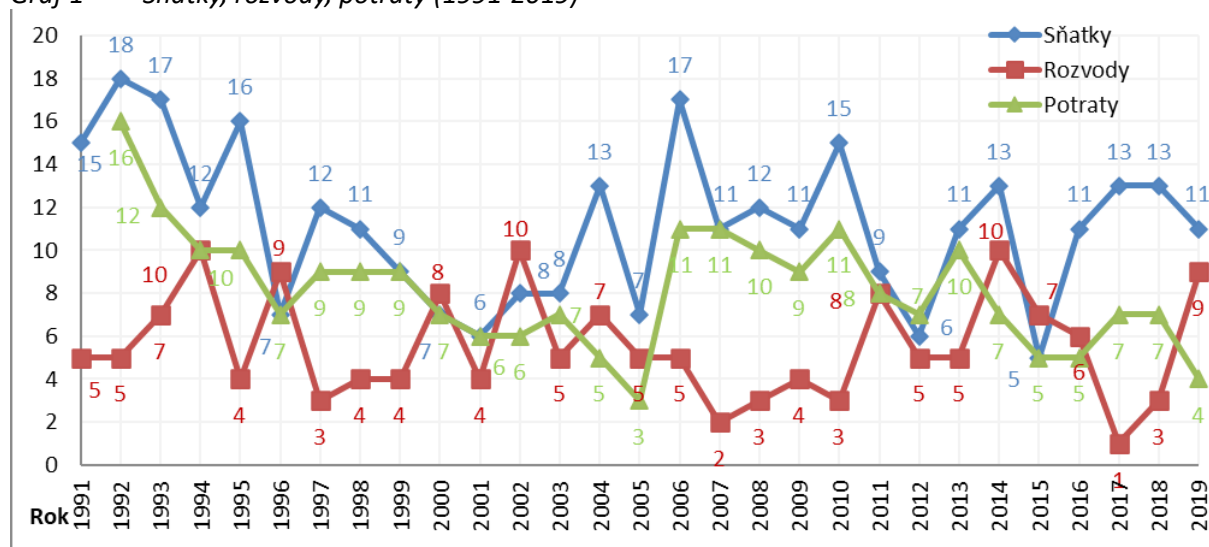

Zdroj: ČSÚ, stav k 31. 12. daného roku. In: <https://czso.cz/csu/czso/database-demografickych-udaju-za-obce-cr>

2.8.5. Sňatečnost

Tak jako územní demografické změny kopírují obecné trendy, tak je tomu i u sňatečnosti a rozvodovosti, které dosahují i v Sobotce v roce 2015 průměrně 50 %, následuje významný pokles až k 1 rozvodu za rok 2017, aby pokles v roce 2019 opět vystřídal významný nárůst na 9 rozvodů za rok. Sňatečnost takto výrazné meziroční změny zaznamenala pouze v roce 2012 a 2015, jinak nejčastěji do manželského stavu vstoupí 11, resp. 13 párů za rok. Ani u jednoho ukazatele není patrný žádný trend. U počtu potratů nedochází k tak výraznému meziročnímu kolísání a v posledním desetiletí se hodnoty každoročně pohybují okolo 7 potratů. V roce 2019 to byly ale jen 4 potraty.

Graf 1 Sňatky, rozvody, potraty (1991-2019)

Zdroj: ČSÚ. In: <https://czso.cz/csu/czso/database-demografickych-udaju-za-obce-cr>

2.8.6. Vzdělanostní struktura

Při sčítání lidu, domů a bytů zjišťoval Český statistický úřad i vzdělanostní strukturu obyvatel starších 15 let. V Sobotce v roce 2011 žilo 19 % lidí bez nebo se základním vzděláním, 38 % vyučených nebo středoškoláků bez maturity a 26 % s maturitou, 3 % s vyšším vzděláním a 9 % s vysokoškolským vzděláním. Ve srovnání s Královéhradeckým krajem i ČR je počet lidí se základním vzděláním mírně vyšší a podíl vysokoškoláků je naopak o 1 procentní bod nižší než krajský a o 3 p. b. nižší než republikový průměr. S ohledem na velikost obce a strukturu pracovních pozic je tento poměr odpovídající.

Tabulka 1 Nejvyšší ukončené vzdělání (15 let a více)

Nejvyšší ukončené vzdělání	bez vzdělání	základní včetně neukončeného	bez maturity (střední včetně vyučení)	střední s maturitou	vyšší odborné	nástavbové	vysokoškolské	nezjištěno
Počet	7	386	785	546	16	46	165	137
%	0,3	18,5	37,6	26,1	0,8	2,2	8,5	6,6

Zdroj dat: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011.

Ve srovnání s výsledky sčítání lidu z roku 2001 kopírují hodnoty roku 2011 celorepublikovou rostoucí tendenci zvyšujícího se vzdělání. Za deset let se zvýšil podíl vysokoškoláků v Sobotce o 1,6 p. b.

Tabulka 1 Nejvyšší ukončené vzdělání (15 let a více) – porovnání r. 2001-2011

Vzdělání	Základní a neukončené		Ukončené vysokoškolské	
Rok	2001	2011	2001	2011
%	23,4	18,5	6,3	7,9

Zdroj dat: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2001 a 2011.

2.8.7. Charakter domácností

Z 2.413 osob, které při Sčítání v roce 2011 uvedly svůj rodinný stav, bylo 38 % svobodných, 46 % v manželství, 9 % rozvedených a 8 % ovdovělých. Nadpoloviční podíl tedy žil mimo manželský svazek.

Tabulka 1 Rodinný stav osob s obvyklým pobytem

Rodinný stav	svobodný/svobodná	ženatý/vdaná	rozvedený/rozvedená	vdovec/vdova	nezjištěno
muži	519	554	99	29	1
ženy	388	544	114	165	0
celkem	907	1098	213	194	1

Zdroj dat: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011.

Census v roce 2011 v Sobotce zaevidoval celkem 969 domácností. Z toho více než čtvrtina byly domácnosti jednotlivců, tedy osamělých lidí. Největší, dvou třetinový podíl ale reprezentují nukleární rodiny tvořené 1 rodinnou. Z nich 80 % jsou rodiny úplné, které mají z 34 % malé děti a ze 46 % jsou bez závislých dětí. Zbýlých 20 % představují rodiny neúplné, kde převažují také ty bez závislých dětí. Vícegenerační způsob života v jedné hospodařící domácnosti není v Sobotce příliš běžný, vyskytoval se pouze ve 2 % všech domácností. Vícečlenných nerodinných domácností je o 2 procentní body více.

Tabulka 1 Typ hospodařící domácnosti

Hospodařící domácnosti			počet	%
Celkem			969	100,0
- tvořené 1 rodinou			637	65,7
v tom	úplné	bez závislých dětí	294	46,2
		se závislými dětmi	215	33,8
	neúplné	bez závislých dětí	71	11,1
		se závislými dětmi	57	8,9
- tvořené 2 a více rodinami			15	1,5
- jednotlivců			275	28,4
- vícečlenné nerodinné domácnosti			42	4,3

Pozn. šedivý text odpovídá celku „1 rodiny“. Zdroj dat: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011.

2.8.8. Národnostní menšiny a státní občanství

Lidé se ve Sčítání mohli dobrovolně přihlásit ke své národnosti. Je známo, že tento údaj nebyl zcela reprezentativní, neboť došlo k jeho zpochybňování, když se někteří hlásili např. k rytířům Jedi z Hvězdných válek (15.070) apod., kterých nakonec bylo podle Sčítání v ČR více než Romů (13.150). Občany k tomu vedly jak recesistické motivy, tak např. neochota hlásit se k romské národnosti, ale raději se přihlásit např. k české národnosti, případně diskutované obavy této minority.¹⁸ V Sobotce se dvě třetiny lidí přihlásily k české národnosti a více než čtvrtina neuvedla žádnou národnost. Pouze 36 osob z 2.413 uvedlo jako svoji národnost slovenskou, po osmi ukrajinskou a vietnamskou, 6 polskou a po jednom německou, maďarskou či ruskou. Přesto, že v Sobotce v roce 2011 evidentně žila a pobývala více než desítka osob, kterým by mohla být přiznána romská etnicita, žádný z nich se k této národnosti nepřihlásil. Na disproporci mezi realitou a získanými informacemi poukazují i odlišné výsledky otázky na státní příslušnost, uvedenou v tabulce níže. Kdy sice národnost ukrajinskou uvedlo pouze 8 osob, státní občanství Ukrajiny uvedlo ale již 57 osob. Naopak méně lidí (31) má slovenské státní občanství, zatímco ke slovenské národnosti se přihlásilo 36 osob.

Tabulka 1 Národnost osob s obvyklým pobytem v Sobotce k rozhodnému datu SLDB 2011

Národnost	Počet	% (z 2 413)
česká	1666	69,0
slovenská	36	1,5
ukrajinská	8	0,3
vietnamská	8	0,3
polská	6	0,2
německá	1	0,0
maďarská	1	0,0
ruská	1	0,0
neuvedeno	681	28,2

Pozn. sloupec procent je vypočítán z celku všech osob s obvyklým pobytem, kde ale ve zdrojových datech chybí údaj o národnosti 7 osob. Zbytek do 100 % nejspíše tvoří ti, kteří uvedli dvě národnosti. Zdroj dat: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011.

Pro evidenci příslušnosti k určitému národu bude možná relevantnější použít údaj o státním občanství ze SLDB 2011. V Sobotce se 95 % osob s obvyklým pobytem přihlásilo k českému státnímu občanství a cizinci tak tvořili pouhých 5 %. Nejpočetnější nečeskou skupinou byli občané Ukrajiny, kteří představují ze všech cizinců na území Sobotky nadpoloviční většinu. Následovali občané Slovenské republiky z více než čtvrtiny, s 8 % občané Vietnamu a s 4 % občané Polska ze všech 110 cizinců žijících v roce 2011 v Sobotce. Při srovnání s republikovým průměrem 3 % je Sobotka s 4,6% podílem cizinců mírně nadprůměrná.

Tabulka 1 Státní občanství osob s obvyklým pobytem v Sobotce k rozhodnému datu SLDB 2011

Státní občanství	Celkem	%
Česká republika	2 288	94,8
mimo ČR (cizinci) - z toho:	110	4,6
Ukrajina	57	51,8

¹⁸ Liga lidských práv. 2007. Sběr dat určujících etnickou příslušnost jako nástroj pro zjištění rozměru diskriminace romských dětí - Systémové doporučení Ligy lidských práv č. 4. Také: http://zpravy.idnes.cz/pribylo-vericich-bez-vyznani-a-moravanu-ryturu-jedi-je-vic-nez-romu-1pa-/domaci.aspx?c=A111215_095802_domaci_hv

Slovenská republika	31	28,2
Vietnamská socialistická republika	9	8,2
Polská republika	4	3,6
Spolková republika Německo	1*	0,9*
nezjištěno	15	0,6

Pozn. šedivý text odpovídá celku „cizinci - mimo ČR“, kde ale ve zdrojových datech není uvedeno všech 110 cizinců, nýbrž součet uvedených státních občanství tvoří 102 osob. Zbytek do 100 % nejspíše tvoří data bez odpovědi. Zdroj dat: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011.

2.8.9. Sociální situace

V Sobotce lze za posledních 10 let pozorovat rostoucí počet sociálně slabých obyvatel, který měl spojitost mj. s využíváním rodinného domu 267 v ul. Na Benešově a také s přestavěním části nebytových prostor (stavba pro obchod) pro účely bydlení v č. p. 134 na náměstí nebo s ubytovnou u „Fruty“ (stavba ubytovacího zařízení). Dům na Benešově koupilo město Sobotka v roce 2018 právě z důvodu řešení neutěšené sociální situace několika rodin. Obce ČR totiž nemají žádný nástroj, kterým by situaci nájemního bydlení v nevyhovujících objektech v soukromých rukou mohly řešit. Poslední dva ubytovací objekty provozuje vlastník Ubytování a ubytovna Sobotka s.r.o., náměstí Míru 134. Dle statistik a informací sociálního odboru v těchto objektech žijí sociálně potřební, kteří si ale z důvodu nemožnosti hlásit si do prostor, které nejsou určeny pro trvalé bydlení, trvalé bydliště, nemohou požádat o některé sociální dávky. Žijí v nich také zahraniční pracovníci, dojíždějící za prací do Mladé Boleslavi nebo do nedalekých ovocných sadů. Obyvatelstvo těchto objektů se častěji obměňuje, než je to u klasického nájemního bydlení, což sebou přináší výzvy v sociální oblasti. Roste potřebnost sociální práce, včetně depistážní činnosti a zasíťování prostřednictvím sociálních služeb.

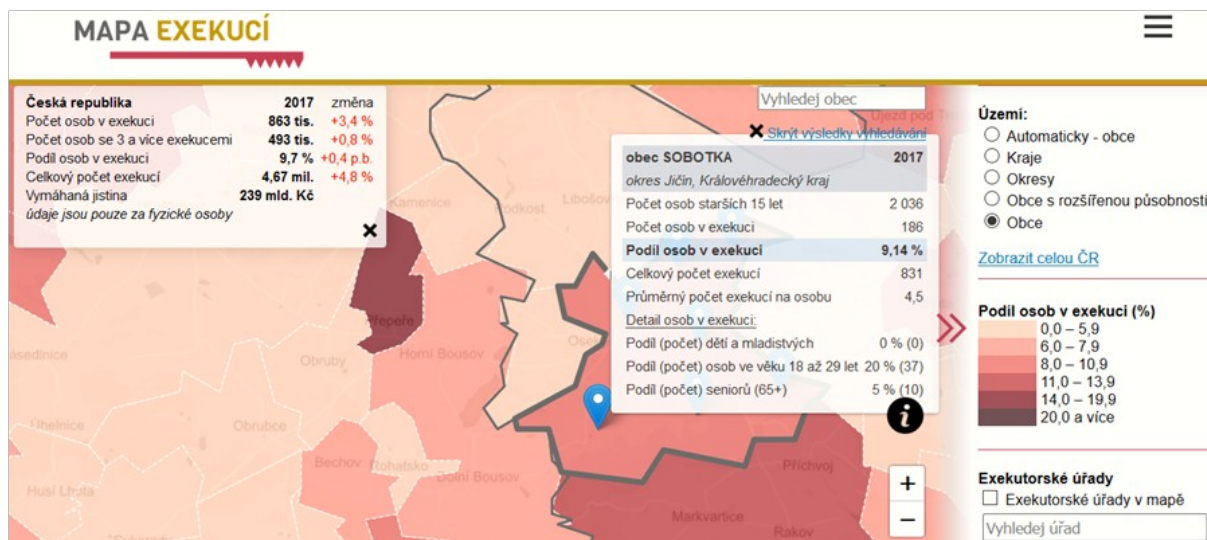
Kromě těchto objektů funguje ve městě desítky let ubytovna na fotbalovém stadionu, která je sezónně využívána námezdními pracovníky nedalekých ovocných sadů, případně pracovníky v automobilovém průmyslu. Jde především o zahraniční pracovníky mužského pohlaví, mnohdy s bulharskou a rumunskou národností (SLDB). V Sobotce jsou ubytováni další zahraniční pracovníci, kteří pracují v okolních průmyslových firmách a jejich přesný počet statistiky neevidují (ukrajinská, polská a dal. národnost). Zároveň se po Sobotce pohybují min. 3 osoby bez domova, které zde nemají trvalý pobyt. I bez ohledu na trvalé bydliště by tato problematika měla být řešena primárně skrz intenzivní sociální práci, která by vedla k získání bydlení a integraci do společnosti.

Dle statistik MPSV byl průměrný měsíční počet vyplacených příspěvků na živobytí za 4. čtvrtletí 2018 v Sobotce menší než 5. Průměrný měsíční počet vyplacených příspěvků na bydlení byl 31 a doplatek na bydlení ve stejném období nebyl na území vyplacen žádný. Příspěvek na bydlení je využíván na krytí nákladů na bydlení rodinám či jednotlivcům s nízkými příjmy a má na něj nárok jak vlastník, tak nájemce bytu, který je v bytě přihlášen k trvalému pobytu, jestliže jeho náklady na bydlení (včetně energií i služeb) přesahují 30 % příjmů a zároveň jsou nižší než tzv. „normativní náklady“ stanovené zákonem.¹⁹ Celkem tedy 31 domácností v Sobotce pobírá tuto dávku a lze je označit za sociálně slabé. Zda se jedná o osoby žijící ve vlastních domech nebo v nájemním bydlení podle statistik nelze rozklíčovat.

¹⁹ Zdroj: https://portal.mpsv.cz/soc/ssp/obcane/prisp_na_bydleni

Situace s exekucemi, přes relativně pestrý pracovní trh práce a nízkou míru nezaměstnanosti, odpovídá zhruba republikovému průměru (viz obrázek níže). V roce 2017, během hospodářského boomu, bylo v Sobotce celkem 9,17 % osob v exekuci. Na 186 lidí bylo uvaleno 831 exekucí, což představuje 4,5 exekuce na osobu. Z toho 20 % bylo ve věku 18 až 29 let, 5 % seniorů nad 65 let, žádné dítě nebo mladistvý. Ve srovnání s okolními obcemi na tom byli obyvatelé Sobotky hůře než všichni ostatní (s výjimkou Markvartic s 12,13 %): Osek 5,75 %, Dolní Bousov 7,94 %, Mladějov 5,11 % nebo 3,04 % v Libošovicích. Tedy přes relativní ekonomickou prosperitu regionu žije na území obce každý devátý občan obce v zadlužení zatíženém exekucí. Situace těchto lidí není vůbec dobrá a bylo by vhodné nabízet těmto lidem dluhové poradenství a sociální práci. Je otázkou, do jaké míry tento jev řeší spádový sociální odbor ORP, případně jaké sociální služby tito lidé od některých poskytovatelů využívají.

Mapa 1 Mapa exekucí - Sobotka 2017

Zdroj: <http://mapaexekuci.cz/index.php/mapa-2/>

Kromě sociálně slabých zatížených neúměrnými dluhy se město v posledních několika letech také potýká s tématem bezdomovectví a narušování veřejného pořádku, především na náměstí. V obci se v roce 2018 pohybovaly minimálně 3 osoby bez přístřeší, z čehož všechny tři muži bojovali se závislostí na alkoholu a 1 pravděpodobně i na drogách. Namísto potřebné terénní sociální práce došlo k represivním zásahům policie a umístění některých z nich do léčebných zařízení. Na území obce se nachází další osoby, i rodiny s dětmi, které žijí v nevyhovujících podmínkách (přelidněnost, nevhodné bytové podmínky), kterým by mohla intenzivnější sociální práce pomoci.

2.8.10. Sociálně vyloučené lokality

V obci ani v blízkém okolí se nevyskytuje žádná sociálně vyloučená lokalita (SVL). Vyjmenované objekty sice představují jistou koncentraci sociálně ohrožených osob, nicméně nelze o nich hovořit jako o SVL.

2.9. Trh práce a ekonomická situace

2.9.1. Obyvatelé v aktivním věku (počet, %)

Jak jsme již výše ukázali, v Sobotce bylo k 31. 12. 2019 celkem 1.446 obyvatel s trvalým pobytem ve věku 15-64 let. To představuje 60,7% podíl obyvatel v ekonomicky produktivním věku, zatímco v roce 2015 to bylo 63,8 %. Oproti roku 2001 to je dokonce pokles o 8 p.b., což opět dokládá stárnutí populace.

2.9.2. Struktura ekonomicky aktivních obyvatel

Podrobnější členění nabízí data ze Sčítání lidu domů a bytů. Z osob v produktivním věku bylo v roce 2001 celkem 1.159 a v roce 2011 celkem 1.113 ekonomicky aktivních. Což při pohledu na celkový počet obyvatel znamená, že v roce 2001 bylo 51 % ze všech obyvatel Sobotky ekonomicky aktivních, o 10 let později to bylo již jen 46 %. Zatímco podíl pracujících významně poklesl, počet nezaměstnaných se téměř nezměnil – 5,4 % a 5,9 %. Novější údaj o ekonomické aktivitě není k dispozici, ale z dat roku 2019 o podílu osob v produktivním věku lze odhadnout, že i tento ukazatel bude mít klesající tendenci, tedy že v Sobotce pokračuje úbytek ekonomicky aktivních obyvatel.

Tabulka 1 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity ze Sčítání lidu 2001 a 2011

Ekonomicky aktivní (SLDB)		2001		2011	
		počet	%	počet	%
Celkem		1 159	100,0	1 113	100,0
v tom:	zaměstnaní*	1 096	94,6	1 045	90,2
	nezaměstnaní	63	5,4	68	5,9

* Zaměstnaní - včetně pracujících studentů a učňů. Zdroj dat: ČSÚ – SLDB 2001 a 2011.

ČSÚ při censu 2011 také zjišťovalo postavení v zaměstnání ekonomicky aktivních obyvatel, kteří právě pobývali na území Sobotky. Více než tři čtvrtiny z nich pracovali jako zaměstnanci. Pouze 10,5 % pracovalo na vlastní účet jako OSVČ a 3,5 % tvořili ti, kteří dávají práci někomu dalšímu.

Tabulka 1 Zaměstnaní obyvatelé s obvyklým pobytem dle postavení osoby v zaměstnání (včetně pracujících studentů a učňů)

Postavení osoby v zaměstnání		počet	%
Zaměstnaní včetně pracujících studentů a učňů*		1 045	100,0
z toho:	zaměstnanci	819	78,4
	osoby pracující na vlastní účet	110	10,5
	zaměstnavatelé	37	3,5
	pomáhající rodinní příslušníci	5	0,5
	členové produkčních družstev	-	-

Pozn.: zbytek do 100 % tvoří skupina bez odpovědi. Zdroj dat: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011.

2.9.3. Míra nezaměstnanosti, počet nezaměstnaných, vývoj

Za území města Sobotky není dlouhodobá veřejná statistická evidence nezaměstnanosti. V roce 2019 činila míra registrované nezaměstnanosti dosažitelných uchazečů 1,511 %, tedy republikově podprůměrnou hodnotu. Jednalo se o období ekonomického růstu, které bude vystřídáno recesí. Co se týče vývoje,

tabulka níže z Územně analytických podkladů Jičín popisuje podíl nezaměstnanosti v Sobotce a za stejné období roku 2015, kdy zde bylo evidováno 3,1 %, zatímco podíl nezaměstnaných osob v celém ORP Jičín byl o 0,5 p.b. vyšší 3,6 % a v Královéhradeckém kraji dosahoval dokonce 4,9 %. Z 15 ORP v tomto kraji se SO Jičín umístil na páté příčce. I při pohledu na republikový průměr se Sobotka se svým podílem 3,1 % nezaměstnaných pohybovala pod průměrem. Vše především díky nedalekému největšímu českému exportérovi Škodě Auto a dalších firem navázaných automobilový průmysl. Ekonomická krize na konci první dekády nového tisíciletí se projevila i v Sobotce téměř dvojnásobnou hodnotou nezaměstnanosti, než tomu bylo v roce 2015 nebo dokonce v roce 2016, kdy rekordně rostly i počty agenturních zaměstnanců, často ze zahraničí.

Tabulka 1 Vývoj nezaměstnanosti v obcích SO ORP Jičín 2008 – 2015 - Sobotka^{%%v3} a za Sobotku 2019

Vývoj nezaměstnanosti	Míra nezaměstnanosti (%)				Podíl nezaměstnaných osob (%)		Míra registrované nezaměstnanosti dosažitelných uchazečů (%)
	2008	2009	2010	2011	2013	2015	2019
Sobotka	5,2	6,1	6,1	5,7	5,3	3,1	1,51

Zdroj: ČSÚ In: ÚAP SO ORP Jičín 2016

2.9.4. Odvětví ekonomických aktivit

I z následující tabulky je patrné, jak významnou roli hraje automobilový průmysl, když více než 40 % ekonomicky aktivních sobotáků působilo podle SLDB v roce 2011 v průmyslu (31,5 %) nebo v obchodu či odvětvích zaměřených na opravy motorových vozidel (8,7 %). Následovali s 8,6 % pracující v terciárním sektoru školství, vzdělávání, zdravotnictví, veterinárních a sociálních činnostech. Po 5 % to byla odvětví související se zemědělstvím, lesnictvím, rybolovem a dopravou, poštou nebo telekomunikací. Po 3 % pracujících ve veřejné správě, obraně, sociálním zabezpečení a také ve stavebnictví. Bylo to pouze stavebnictví, zemědělství a průmysl, které zaznamenalo oproti censu z roku 2001 významnější pokles z 8,3 % na 3 %, druhé uvedené pokleslo o necelé 3 p.b. a průmysl 6,6 p.b. Poklesy mohly být nejspíše způsobeny zhoršenou ekonomickou situací v celé ČR.

^{%%v3} Na základě dohody ČSÚ s MPSV počínaje lednem 2013 se přešlo na nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v ČR s názvem **Podíl nezaměstnaných osob**, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Tento ukazatel nahradil dosud zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti, která poměřuje všechny dosažitelné uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám. Důvody pro změnu ukazatele registrované nezaměstnanosti byly: 1) ukazatel míry registrované nezaměstnanosti srovnává dosažitelné uchazeče o zaměstnání s pracovní silou tvořenou kombinací údajů z více zdrojů - dosažitelní uchazeči o zaměstnání z evidence ÚP, zaměstnané osoby z dat Výběrových šetření (VŠPS) ČSÚ, 2) údaje o zaměstnanosti z VŠPS na úrovni okresů nejsou dostatečně reprezentativní, detailní výsledky trpí vyšší chybivostí, pro nižší územní celky zcela chybí, 3) nezanedbatelným důvodem je také srovnávání nebo záměna míry nezaměstnanosti MPSV a VŠPS ČSÚ a jejich nesprávná interpretace.

In: https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky

Tabulka 1 Ekonomicky aktivní podle odvětví

Ekonomicky aktivní (SLDB)		2001		2011	
		počet		počet	
Celkem		1 159	100,0	1 113	100,0
z toho podle odvětví:	průmysl	441	38,1	351	31,5
	obchod, opravy motor. ozidel	114	9,8	97	8,7
	školy, vzděl., zdravot., veter. a soc. činn.	99	8,5	96	8,6
	zemědělství, lesnictví, rybolov	95	8,2	63	5,7
	doprava, pošty a telekomunikace	65	5,6	58	5,2
	veřejná správa, obrana, soc. zabez.	52	4,5	39	3,5
	stavebnictví	96	8,3	33	

Pozn. řazeno dle % roku 2011. Dopočet do 100 % tvoří další odvětví, která ČSÚ neuvádí. Zdroj dat: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2001 a 2011.

2.9.5. Dojíždka a vyjíždka za prací

Sčítání lidu, domů a bytů zjišťuje i dojíždění za prací nebo za studiem. Zaměřuje se na skupinu *vyjíždějící celkem*, kde jsou „zařazeny všechny osoby, které pracují či studují v jiném domě, než mají obvyklý pobyt“.²⁰ Rozhodující je tedy zjištění adresy zaměstnání nebo školy. Jak ale upozorňuje samo ČSÚ, u části zaměstnaných, studentů a žáků nebylo místo pracoviště či školy zjištěno. To je nejspíše důvod, že informace o vyjíždce za prací je evidována pouze u 590 z 1 045 zaměstnaných osob v Sobotce. Ze všech těchto 590 osob s obvyklým pobytem v roce 2011, které o sobě uvedly tuto informaci, vyjíždí do zaměstnání celkem 433 lidí, tj. téměř tři čtvrtiny. Téměř polovina z nich jezdí za prací do jiného kraje, nejčastěji se bude pravděpodobně jednat o Středočeský kraj, kde je právě v okolí Mladé Boleslavi lokalizována většina podniků z automobilového průmyslu. 14 % dojíždí za prací v rámci správního území Sobotky a 9 % do školy. To dle metodiky SLDB znamená, že tito „vyjíždějící v rámci obce“ jsou osoby, jejichž místo pracoviště či škola je v obci, ve které mají trvalý (dlouhodobý) pobyt, avšak v jiném domě. Tedy de facto ze Sobotky neodjíždí. Naopak 18 % žáků a studentů navštěvuje školy mimo sobotecké území. Z největší části se bude jednat o studenty středních škol a učilišť, které se v Sobotce nenachází. Zajímavé je, že ČSÚ zjistilo více než procento osob dojíždějících za prací do zahraničí, ale v celkovém počtu zjištěných se jedná pouze o 8 osob. Do obcí ve spádovém okrese Jičín dojíždí za prací pouze 9 % zaměstnaných sobotáků odpovídajících na otázku ve SLDB, zatímco do jiného kraje to je téměř každý druhý. Sobotka sice tedy patří pod správní území ORP Jičín, ale její obyvatelé mnohonásobně častěji dojíždí za prací do jiného okresu a dokonce i kraje.

Jak je to se všemi ekonomicky aktivními osobami ze Sobotky lze pouze spekulovat, když tento údaj o sobě sdělilo pouze 57 % obyvatel. Z tohoto důvodu jsme se zaměřili při interpretaci na odpovědi těch, kteří tento údaj vyplnili, tj. druhý sloupec. Zároveň je v tabulce uvedeno i procentuální rozložení vztahované k celkovému počtu obyvatel Sobotky (2 427) i k zaměstnaným (1 045), nicméně vypovídací hodnota těchto dat je limitována právě faktem vysokého podílu nezjištěných odpovědí.

Tabulka 1 Vyjíždka za prací

Vyjíždějící obyvatelé s obvyklým pobytem	počet	%	% z 1 045	% z 2 427
--	-------	---	-----------	-----------

²⁰ https://www.czso.cz/csu/xb/vysledky_slbd_2011_v_regionalnim_pohledu_vyjazdka_za_praci_a_do_skol

					<i>pracujících</i>	<i>obyv. Sobotky</i>
			590	100,0	56,5	24,3
z toho:	vyjíždějící do zaměstnání	celkem	433	73,4	41,1	17,8
		v rámci obce	82	13,9	7,8	3,4
		do jiné obce okresu	53	9,0	5,1	2,2
		do jiného okresu kraje	2	0,3	0,2	0,1
		do jiného kraje	288	48,8	27,6	11,9
		zahraničí	8	1,4	0,8	0,3
	vyjíždějící do školy	celkem	157	26,6	15,0	6,5
		v rámci obce	52	8,8	5,0	2,1
		mimo obec	105	17,8	10,0	4,3

Pozn. sloupec % z 1 045 pracujících představuje údaj ČSÚ o počtu zaměstnaných včetně pracujících studentů a učňů. Zdroj dat: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Přepočet % - zpracovatel.

2.9.6. Opatření na podporu zaměstnanosti v obci

V obci nejsou s ohledem na relativně nízkou míru nezaměstnanosti realizována žádná opatření na podporu zaměstnanosti. Město využívá institutu veřejné prospěšných prací ve svém Technickém středisku a Sběrném dvoře pro integraci nezaměstnaných osob na trh práce. Vedení města svými rozhodnutími o neuvolnění pozemků pro výstavbu obchodních domů mimo centrum města, územním plánováním a svojí další politikou ovlivňuje charakter obce s živnostníky a menšími firmami. Díky tomu je aktivní centrální náměstí s obchody místních obyvatel a na okraji i drobnější průmyslová oblast. Rovněž zemědělství je spravováno místními občany a podniky.

Přesto podíl takto ekonomicky aktivních je spíše marginální, ve srovnání s počtem osob zaměstnaných v podnicích napojených na automobilový průmysl. Toto může být velkým rizikem regionu, když je silně navázán takto dominantně na jeden typ průmyslové výroby. Ostatně se to ukázalo i při stagnaci tohoto odvětví při ekonomické krizi od roku 2007-2013, kdy se podle ČSÚ v listopadu 2008 meziročně snížila průmyslová produkce v ČR o 17,4 % a automobil tvoří až čtvrtinový podíl na celkové průmyslové produkci ČR. Byla by žádoucí větší diverzita ekonomických aktivit, která by zajistila větší stabilitu regionu i v období horší ekonomické prosperity.

2.10. Hospodářství

Největším podnikem komunistické éry bylo JZD Nástup Sobotka. Dnes většina obyvatel dojíždí za prací do Jičína nebo Mladé Boleslavi. Ve městě a okolí je díky koncentraci ekonomických aktivit relativně atraktivní nabídka pracovních míst a z toho vyplývající pružný trh práce. Přesto co do nabídky pracovních míst v regionu jednoznačně převažuje zmiňovaný automobilový průmysl a strojírenství. Mezi větší podniky podle ÚAP v Jičíně patří: Continental Teves Czech Republic, s.r.o. - podvolantové přepínače a brzdové systémy pro automobily; SECO Group, a.s. (AGS) – zemědělská technika; Hydra a.s. – svítkové a motorové kondenzátory; RONAL CR, s.r.o. – hliníková kola pro osobní a užitkové automobily; Dental – výrobce zubních protéz a chemických produktů. (ÚAP, str. 131)

Na území správního obvodu Sobotky ani v jeho blízkém okolí není těžký průmysl ani chemický průmysl zatěžující životní prostředí. Těžební průmysl společnosti Sklopísek Střeleč, a.s. za Mladějovem a těžba písků život v Sobotce bezprostředně neovlivňuje. Kromě strojírenství, služeb, obchodu a zemědělství hraje jednu z velmi významných rolí přímo v Sobotce cestovní ruch, kterému se věnujeme v samostatné kapitole Turismus a cestovní ruch. Vedle pracovní nabídky v dojezdové vzdálenosti zajišťující nízkou nezaměstnanost, je v Sobotce relativně dost menších podnikatelů, kteří zaměstnávají jak sebe, tak dávají práci místním. Exaktní statistická data k počtu zaměstnanců jednotlivých podnikatelských subjektů na území Sobotky nejsou dostupná.

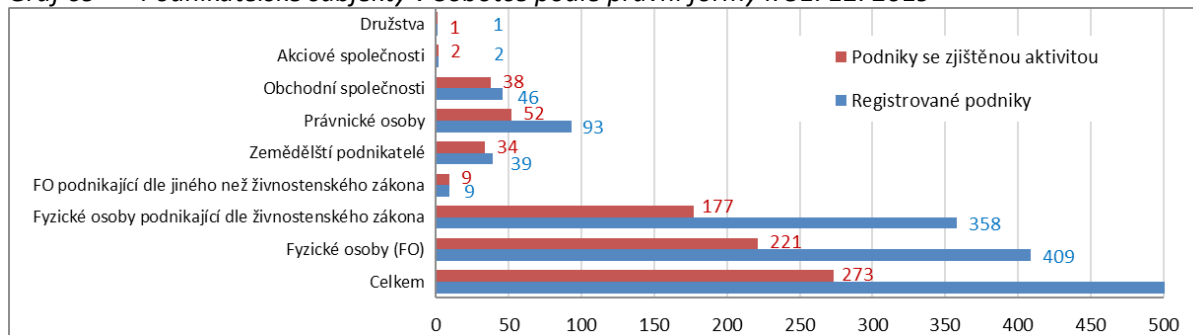
2.10.1. Charakter ekonomických aktivit

ČSÚ ale ve svých statistikách eviduje různé právní formy podnikatelských subjektů - uvedené níže v grafu, z nichž se mnohé překrývají. (Metodické vysvětlení viz: www.czso.cz/csu/czso/13002e470c) Nejpočetnější skupinu, celkem 221 (v roce 2015 to bylo 243) aktivních osob představují fyzické osoby zahrnující soukromé podnikatele podnikající dle živnostenského zákona, samostatně hospodařící rolníky a od 1. 5. 2004 zemědělské podnikatele a dále fyzické osoby provozující jinou podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů. Živnostníci, resp. fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona a s živnostenským oprávněním tvořili v Sobotce ke konci roku 2015 skupinu 190 osob, o čtyři roky později to bylo již jen 177 aktivních živnostníků. Svobodná povolání (což reprezentuje členy profesních komor a další fyzické osoby, jejichž podnikatelská činnost je upravena samostatným právním předpisem) aktivně vykonávalo 9 osob (v roce 2015 to bylo 11 osob). Registrovaných zemědělských podnikatelů (samostatně hospodařících rolníků, kteří podnikají podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství ve znění pozdějších předpisů) aktivně hospodařilo celkem 34, což představuje pokles pouze o 1 zemědělce oproti roku 2015.

Vedle těchto fyzických osob na území Sobotky působila i řada právnických subjektů. Celkem 52 (46) právnických osob, 38 (32) obchodních a 2 akciové společnosti a v neposlední řadě 1 družstvo. Údaje v závorkách představují odlišné hodnoty z roku 2015 a na rozdíl od poklesu v řadách živnostníků, počet právnických subjektů rostl. Je důležité poznamenat, že pod pojmem právnický subjekt se podle metodiky ČSÚ neskrývají pouze podnikatelé jako společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti, komanditní společnosti, ale i občanská sdružení, politická hnutí a strany, odbory, zájmová a církevní sdružení, komory (notářů, architektů, lékárníků atd.), účelová sdružení majetku (různé nadace, fondy), jednotky územní samosprávy, organizační složky státu a jiné subjekty.

Statistiky podnikatelských subjektů podle právní formy uvádí zvlášť registrované a zvlášť aktivně působící. Tento údaj je důležitý pro zjištění reálného stavu aktivně podnikajících v daném roce. Neboť registrovaní nevykazují činnost. Z tohoto pohledu je nejmenší disproporce u těch, kteří podléhají nějaké formě pravidelné evidence, jako jsou akciové společnosti, které musí vydávat každoročně zprávy o činnosti, zemědělské podnikatelé, družstva nebo obchodní společnosti. Naopak největší disproporce aktivních versus registrovaných je u fyzických osob, konkrétně u podnikajících svobodných povolání, kde více než každý druhý nevykonává tuto činnost, shodně jako u právnických osob.

Graf 69 Podnikatelské subjekty v Sobotce podle právní formy k 31. 12. 2019

Zdroj dat: Veřejná databáze ČSÚ.

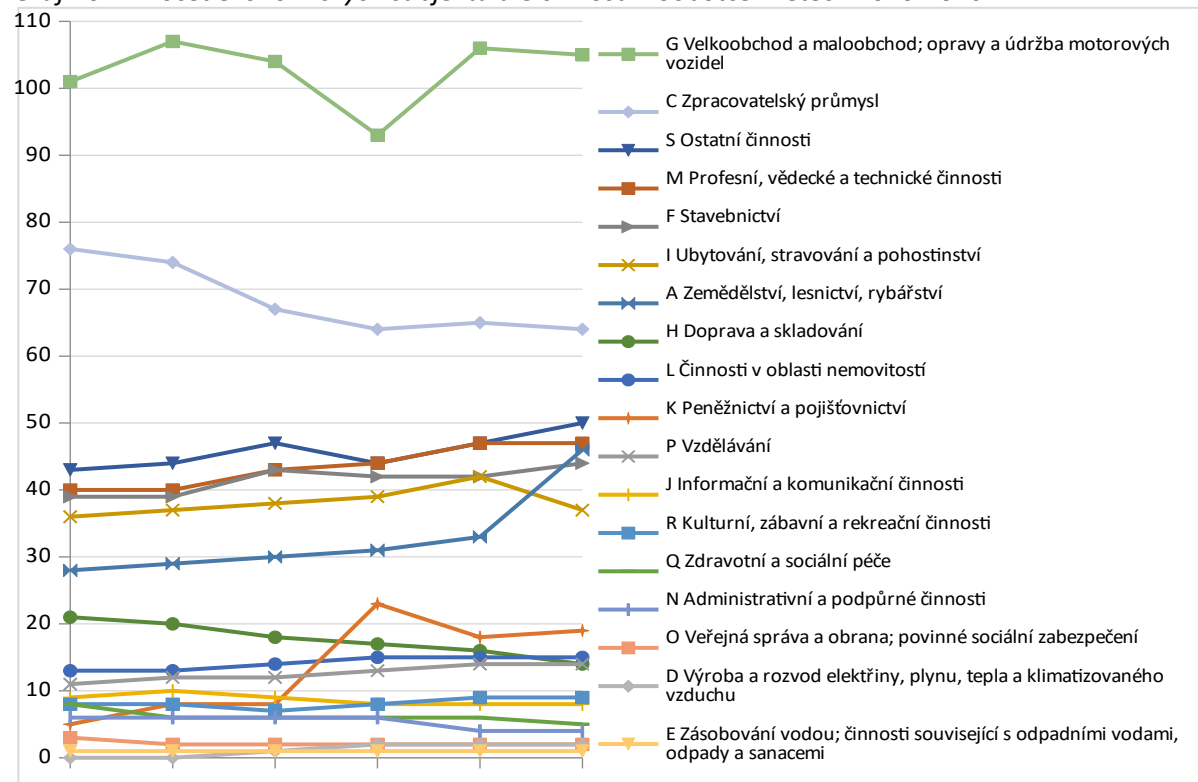
In: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=VUZEMI_43_573493#w

Časová řada do roku 2010 ukazuje, že dlouhodobě dochází k nárůstu registrovaných podnikatelských subjektů. Bohužel ČSÚ nenabízí ve veřejné databázi chronologická data za aktivní subjekty, ale pouze za registrované, která ukazují, že ze 454 ekonomických subjektů v roce 2010 jejich celkový počet stoupl v roce 2016 na 493. Zatímco akciové společnosti nebo družstva zůstaly na stejné hodnotě, největší (dvojnásobný) nárůst lze pozorovat u zemědělců, z 19 na 38. Zatímco počet většiny registrovaných ekonomických subjektů spíše roste, počty živnostníků oscilují okolo 345, tak počty podnikajících svobodných povolání oproti roku 2013 klesají z 37 na 24.

2.10.2. Zaměření podnikatelských subjektů

Dlouhodobě nejfrekventovanější podnikatelskou činností jsou v Sobotce podle oboru činnosti: obchod, opravy a údržba motorových vozidel, kterých bylo ve sledovaném období průměrně 103, následované s průměrnou hodnotou 68 subjektů zpracovatelským průmyslem. Všechny ostatní činnosti se pohybovaly ve sledovaném období do 50 registrovaných subjektů. V čase nedochází k žádným extrémním výkyvům.

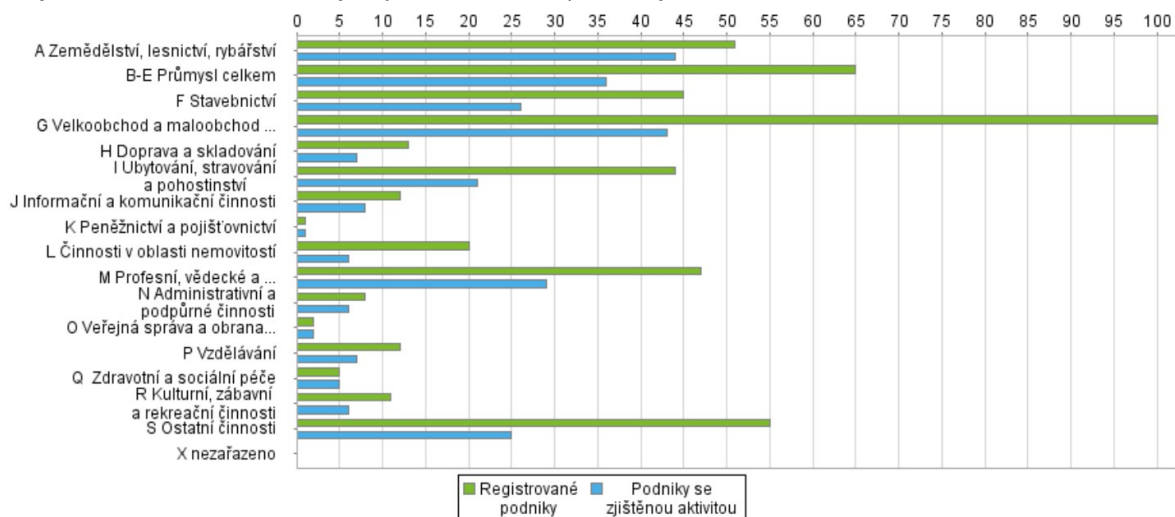
Graf 70 Počet ekonomických subjektů dle činnosti v Sobotce v letech 2010-2016

Pozn. údaje k 31. 12. daného roku. Zdroj dat: ČSÚ – Veřejná databáze.

Následující graf prezentuje rovněž data za podnikatelské subjekty a jejich obor činnosti, ale rozlišuje to, zda jsou pouze registrované nebo zda v roce 2015 byly aktivní. Zde je tedy opět vidět disproporce popisovaná výše, kdy přes vysoký počet registrovaných podnikatelů v sektoru obchodu, jich ve skutečnosti aktivně působí na trhu téměř o 50 % méně. Nejmenší disproporce mezi registrací a vykazovanou aktivitou je u podnikatelů v oblasti zemědělství.

Graf 71 Podnikatelské subjekty v Sobotce dle převažující činnosti k 31. 12. 2019 (registrované a aktivní)

Zdroj dat: Veřejná databáze ČSÚ. In: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=VUZEMI_43_573493#w

2.10.3. Charakteristika významných podnikatelských subjektů

Největším zaměstnavatelem na území Sobotky je nejspíše dřívější Zemědělské družstvo Sobotka, od roku 1997 akciová společnost v zemědělské výrobě Agrochov Sobotka, se základním kapitálem 103.000.000,- Kč, která sídlí na Staňkově Lhotě. Agrochov zaměstnával v roce 2016 přes 80 osob, což je nejspíš o něco víc, než další větší zaměstnavatel na území Sobotky, kterým je výrobní konzervárna NOVA, a.s. (dříve známá pod jménem Fruta). Tu v roce 2004 koupila společnost ESSA, s. r. o. Zabývá se výrobou sterilované zeleniny a ovocných kompotů ve skle, ovocných pekařských náplní a džemů, sirupů, hořčic, kečupů, protlaků, česnekové pasty a balením plodů, které má ale často sezónní charakter. V současné době je v rámci ČR i v zahraničí dodavatelem důležitých potravinářských řetězců a velkoobchodů, pekáren či lahůdkářských výroben.²¹ Další významnější zaměstnavatelé v Sobotce jsou firmy spojené se stavebnictvím jako OKAY Plast, s. r. o. zaměřená na výrobu a montáž plastových a hliníkových oken a dveří (utlumení činnosti v Sobotce od r. 2019) nebo další rodinná firma Stavby Koťátko, s. r. o. Ta kromě realizace staveb, rekonstrukcí, zemních a demoličních prací nabízí i prodej a rozvoz stavebních materiálů. Sídlí v jihozápadní části města, kde jsou lokalizovány plochy výroby a skladování zaměřené na lehký průmysl. Mezi další patří např. JK-KOVO Sobotka s.r.o. se zabývá výrobou příslušenství k malé mechanizaci a zakázkovou kovovýrobou nebo skladu Boxmaker s.r.o. a další. Je také sídlem společností zaměřujících se na přepravu, na výrobu parabolických zrcadel či reklamních předmětů, na montáž vzduchotechniky a další. Kromě výrobních podniků ve městě sídlí několik drobnějších producentů a celá řada živnostníků.

2.10.4. Obchody v obci

²¹ Čerpáno z: www.agrochov.cz/ a www.essa.eu/cz

Veškeré obchody v centru města jsou obsazeny a občané mají k dispozici veškeré potřebné zboží od konkurenční nabídky potravin třech samoobsluh (jedna funguje i jako večerka s provozem do 21h), zeleniny, minimarketu či zdravíčka. Tyto obchody patří soukromníkům žijícím v Sobotce a blízkém okolí. V Sobotce jsou i dvě pobočky samoobsluhy řetězce Svazu českých a moravských spotřebních družstev (Skupiny COOP), které jsou mimo centrum, ale v blízkosti hustě obydlených oblastí u východního a západního vjezdu do města. Dalším řetězcem je pobočka největší sítě drogerií v ČR Teta společnosti p.k.Solvent s.r.o. Ostatní obchody patří drobným soboteckým živnostníkům a nabízí domácí potřeby, uzeniny a maso, květiny, noviny, barvy, laky a drogistické zboží, masné produkty, elektro, hračky, nářadí, zahradní techniku, spojovací materiály, textil, oděvy i galanterii. Dále je zde pohřební služba, lékárna, půjčovna společenských i svatebních šatů, zverimex, papírnictví a dvě pekařství.

2.10.5. Služby v obci

Mezi další služby patří několik restaurací, hospod, pizzerie, bufet, cukrárna, prodejny zmrzliny, nápojka a vinárna. V Sobotce je možné využít i služeb několika kadeřnic, masérek, pedikérek, švadlen, dále také funguje manikúra, kosmetika či rehabilitace. V posledním období došlo pouze k uzavření jediné prodejny s knihami, kterou nahradil obchod s dárkovými předměty a dalším drobným zbožím. Zároveň je již řadu let uzavřena čerpací stanice pohonných hmot, kterou její soukromý majitel uzavřel a novou nelze bez schválení územního plánu při frekventované silnici I/16 vybudovat. Lze zde nakoupit i palivové dřevo, nechat si vyrobit potřebné produkty na zakázku u truhláře, kameníků či dalších řemeslníků, vypálit alkohol v palírně, objednat úklidovou společnost, nakoupit použitý automobil, náhradní díly či opravit automobil v několika autoservisech. Pro volný čas lze využít horolezeckou stěnu nebo sezónní služby provozovatele venkovního koupaliště. Ubytovací kapacity nabízí nejen hotel, ale několik dalších soukromých subjektů, kterým se věnujeme podrobněji v kapitole Turistická infrastruktura - ubytování

Působí zde také dva praktičtí lékaři, pediatr, zubař a gynekolog. Finanční služby nabízí každý pracovní den pobočka České spořitelny a donedávna dvakrát v týdnu Komerční banka. Další finanční a pojišťovací služby zprostředkovávají pobočky společností Generali nebo Českomoravské stavební spořitelny, poštovní služby nabízí každý pracovní den občanům pobočka České pošty. Až na knihy a pohonné hmoty lze tedy v Sobotce nakoupit veškeré potřebné věci a rovněž jsou v takto malém městě dostupné různorodé služby. V roce 2015 v Sobotce dle ČSÚ vykazovalo aktivitu celkem 289 z registrovaných podnikatelských subjektů. Seznam firem v obci je uveden v příloze -

Plánek města Sobotka.

2.10.6. Charakter zemědělské výroby v obci

Jak bylo uvedeno výše, v Sobotce v roce 2015 podle ČSÚ aktivně působilo 35 ze 37 registrovaných zemědělských podnikatelů²² a největším je zemědělské výrobní družstvo Agrochov, a.s. To je jak největším subjektem v obdělávaných polnostech, tak největším producentem v živočišné výrobě. Stejně to je u dalších drobnějších zemědělců, kteří jsou spíše rodinného typu, ale část z nich zaměstnává zaměstnance i celoročně a téměř všichni využívají sezónně brigádníky. Plodiny na obhospodařovaných polích střídají a v posledních letech tak lze kromě monokultur řepky olejky vidět nejčastěji kukuřici, obiloviny, hořčici a další lépe obchodovatelné komodity. V roce 2016 některá pole začala sloužit jako pastviny pro chov skotu (plemeno Angus), který je využíván na maso a rodinná firma Havlíkův dvůr provozuje v Oseku i občerstvení s vlastními burgery. V okolí Sobotky nejsou pole ani skleníky či jiná zařízení na pěstování zeleniny.

Na druhou stranu nedaleké okolí Sobotky se stalo v poslední dekádě prostorem pro ovocné sady. Intenzivní hospodaření při pěstování nejčastěji jabloní a hrušní (ale i třešní a višní) na pozemcích v Kdanicích, v okolí Kostí nebo Horního Bousova realizují různé společnosti, které ale mají k roku 2016 všechny sídlo na adrese Kolmá 597/5, Vysočany, Praha 9. Ať je to společnost Sady Sobotka s.r.o. (podle stránek Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce SISPO hospodaří tato společnost na 18,6 hektarech)²³ nebo společnost VVISS a.s. hospodařící např. v Kdanicích. Společnost Sady Český ráj s.r.o. hospodařící v těsné blízkosti hradu Kost (podle SISPO 153,4 ha) má sice sídlo na adrese V celnici 1028/10, Nové Město, Praha 1, ale i ona je úzce propojena s výše uvedenou společností VVISS, a.s. Na této adrese v centru Prahy má sídlo i další sadařská společnost hospodařící okolo Horního Bousova - Galafruit s.r.o.²⁴ Sice díky těmto sadům došlo k diverzifikaci zemědělské produkce a zvýšil se počet pracovních míst, ale z důvodu velké náročnosti na zavlažování, intenzivního využívání chemických hnojiv a v neposlední řadě i zasařování a oplocení polí velkého rozsahu, představují ohrožení v prostupnosti krajiny pro zvěř a ohrožení vodních zdrojů, které již kontrolují a přestupky řeší dotčené orgány jako Správa CHKO Český ráj nebo správy jednotlivých povodí. Rovněž si tyto společnosti najímají námezdní zahraniční dělníky (např. Bulharsko, Rumunsko a dal.), kteří sezónně žijí v nepříliš vyhovujících podmínkách ubytoven v Sobotce a okolí, nicméně jejich přítomnost významně nezvyšuje sociopatologické jevy.

2.10.7. Spolupráce obce s podnikateli, podpora podnikání

Město Sobotka aktivně spolupracuje s místními živnostníky, když řadě z nich pronajímá obchody ve svých nemovitostech na náměstí. Rovněž pronajímá soukromému subjektu vlastní areál koupaliště a dalším polnostem ve svém vlastnictví. S ohledem na svoji velikost a možnosti rozpočtu, nenabízí město v současné době podnikatelským subjektům k rozvoji podnikání finanční programy ani materiální

²² Seznam zemědělských podnikatelů dle eAGRI je uveden v příloze Evidence zemědělského podnikatele.

²³ In: <http://www.ovocnarska-unie.cz/sispo/?str=kraj-SA>

²⁴ Ta je podle oficiálního informačního portálu Ministerstva spravedlnosti serveru www.justice.cz mj. nástupnickou společností po sloučení se zanikajícími společnostmi SADY ŽERNOV, s.r.o., se sídlem Žernov, Rovensko pod Troskami a dalšími společnostmi s ručeným omezením po celé ČR pod jménem VVISS. Společnost VVISS a.s. má jediného člena představenstva a zároveň jediného akcionáře Romualda Kopúna, jediného člena dozorčí rady Antona Kopúna. Případně ostatní uvedené sadařské společnosti s ručeným omezením patří jediné jednatelce a společníci Andree Kopúnové. Provázanost uvedených společností je popsána dle MS: „Na základě Smlouvy o nájmu části podniku ze dne 23.2.2010 uzavřené mezi obchodní společností Sady Český ráj s.r.o. jako nájemcem a obchodní společností VVISS a.s., se sídlem Praha 9, Kolmá 5 č. p. 597, PSČ 190 00, jako pronajímatelem, byla pronajata část podniku obchodní společnosti VVISS a.s., obchodní společnosti Sady Český ráj s.r.o.“ Ze stejného dne a se stejným zněním je smluvně provázána se společností VVISS, a.s. i firma Galafruit s.r.o. In: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=304232&typ=UPLNY>

podporu (investiční pobídky apod.). Přesto je město Sobotka pro podnikatele otevřeným partnerem a vychází jim dle možností vstříc. Nutno podotknout, že tato opora je vzájemná a řada místních podnikatelů/živnostníků tak mnohdy pomáhá městu, případně i neziskovým organizacím, spolkům, sportovním klubům v obci při konání různých akcí. Jde o komunitní soužití všech subjektů v území.

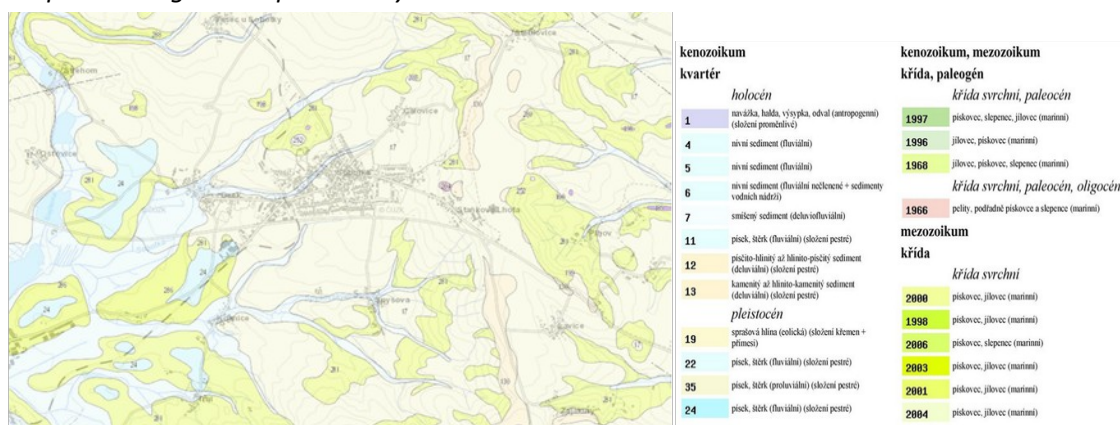
2.10.8. Těžba nerostných surovin

Na správním území Sobotky se nenachází žádné využívané ložisko nerostných surovin ani žádný dobývací prostor. Nejbližší jsou pískové lomy u obcí Obruby a Horní Bousov (vzdálené 6 km od Sobotky) a u obcí Hrdoňovice a Střeleč (8 km). Ani území správního obvodu ORP Jičín není příliš bohaté na nerostné suroviny. Nachází se zde sedm chráněných ložiskových území, čtyři dobývací prostory, pět výhradních bilancovaných ložisek, pět nevýhradních evidovaných ložisek a pět ostatních evidovaných prognózních zdrojů.²⁵ Těží se zde pouze kámen pro stavební účely a sklářské a slévárenské písky právě ve Sklopísku Střeleč mezi Mladějovem a Rovenskem pod Troskami. Evidována jsou ložiska cihlářských surovin a kamene pro kamenickou výrobu u Češova, Kozojed a Starého Místa.

Jak uvádí Územně analytické podklady SO ORP Jičín, téměř celé území SO ORP leží v oblasti české křídové tabule tvořené zejména mezozoickými pískovci a jílovci. Známé pískovcové útvary se nacházejí severně od Jičína (skalní město Prachovské skály). Křídové horniny jsou ve velké míře překryty kvartérními sedimenty (hlíny, spraše, písky, štěrky). Severně od Jičína se ostrůvkovitě vyskytují terciérní vulkanické horniny (čediče, fonolity, tufy) většinou v podobě kuželovitých vrcholů výrazně vystupujících nad okolní terén. Podél severovýchodní hranice SO ORP Jičín zasahují do vymezeného území starší permokarbonské horniny (pískovce, slepence, jílovce) a proterozoické a paleozoické zčásti metamorfované vulkanické horniny (amfibolity, diabasy, melafyry, porfyry). Žádná z těchto hornin ale není průmyslově těžena. V minulosti, především v 19. století a 1. pol. 20. století, byly na území CHKO Český ráj celé desítky malých těžeben charakteru písniček, štěrkoven a malých a menších lomů. Nedaleké oblasti Kozákovska a Turnovska byly a jsou proslulé jako naleziště českého granátu, achátů, jaspisu, ametystu, křišťálu, záhnědy a dalších polodrahokamů.

V bezprostředním okolí Sobotky nejsou, a ani v minulosti nebyly, žádné rozsáhlé těžební oblasti. U zámku Humprecht je evidováno čedičové podloží a dokonce ho geologové z Českého báňského úřadu řadí na seznam poddolovaných území s ojedinělým rozsahem, byť surovinu uvádí jako neznámou.

Mapa 1 Geologická mapa Sobotky a okolí

Zdroj: Česká geologická služba - Mapový server. In: http://www.geology.cz/app/ciselniky/lokalizace/show_map.php?mapa=g50&y=683900&x=1008200&s=1

2.11. Turizmus a cestovní ruch

²⁵ Zdroj Územně analytické podklady SO ORP Jičín, 4. úplná aktualizace 2016, str. 40-41.

Jednu z nejdůležitějších charakteristik Sobotky představuje intenzivní turistický ruch, který hraje významnou roli v sezónních příjmech soboteckých obchodníků, provozovatelů služeb a ubytování. Díky jedinečné lokalitě v CHKO Český ráj, bohaté přírodní, historické, sportovní a kulturní nabídce je Sobotka velice atraktivním místem pro trávení letní dovolené. Bohužel vysoká návštěvnost města je pouze v letní sezóně, což limituje lokální podnikatele v oblasti služeb a obchodu po zbytek roku. Existuje zde potenciál rozvoje, neboť Český ráj je jedním z 16 oficiálních turistických regionů České republiky, které byly vymezeny Českou centrální cestovního ruchu - CzechTourism. Nicméně letní vyčerpání turisticky atraktivních míst je hraniční s kapacitami (parkoviště, doprava, služby), žádoucí je tak především zvýšení atraktivity pro zimní období. Pomoci by mohl zimní provoz památek (v plánu zpřístupnění zámku Humprecht), atraktivní nabídka muzeí apod.

Rozvoj turistického ruchu patří též mezi hlavní priority Královéhradeckého kraje. Vize, obsažená v *Programu cestovního ruchu KHK 2007 – 2013* zní: „Královéhradecký kraj – nabídka nejrozmanitějších aktivit a kvalitních služeb cestovního ruchu v rámci ČR rozvíjená na bázi spolupráce a partnerství organizací cestovního ruchu jako autonomních subjektů fungujících v podmínkách vytvářených a koordinovaných krajem.“ Díky realizaci jedné z priorit *akčního plánu Marketingové strategie Královéhradeckého kraje na období 2011 - 2013* byl na hlavních komunikacích zajištěn jednotný krajský dopravní navigační systém k významným cílům cestovního ruchu, jako je zámek Humprecht, hrad Kost, městská památková zóna Sobotka a v neposlední řadě Vesnická památková rezervace Vesec. Jelikož ale území CHKO Český ráj z naprosté většiny leží v Libereckém kraji, těžiště spolupráce obcí v tomto regionu spočívá především prostřednictvím regionálních uskupení, jako je Sdružení Český ráj, Mikroregion Český ráj nebo MAS Český ráj a Střední Pojizeří (podrobněji viz kapitola Vnější vztahy a vazby.)

2.11.1. Turistická infrastruktura - ubytování

Kromě několika penzionů v Sobotce i v přidružených obcích, ubytovny na stadionu, ubytování na Bůrovně a sezónního ubytování na koupališti, větší kapacity turistům nabízí i zrekonstruovaný hotel Pošta. Konstantě jsou podle posledních dostupných dat ČSÚ v období 2014 – 2019 v Sobotce registrována celkem 3 hromadná ubytovací zařízení s kapacitou 42 pokojů. Oproti předchozím letům se měnil pouze počet lůžek na 124 v roce 2019. Zásadní je ale dlouhodobý nárůst počtu hostů z 1.815 v roce 2012 na 2.701 v roce 2014 a na 3.668 v roce 2019. Extrémním výkyvem, který nemá dohledatelné vysvětlení ani v metodologii výpočtu ČSÚ ani v situaci v Sobotce (nové kapacity ubytování, významná událost), je skokový nárůst v roce 2017 – 2,6 násobným meziročním přírůstek. I roky následující představují spíše návrat ke kontinuálnímu nárůstu počtu hostů. Vzhledem k lůžkovým kapacitám bude nejspíše vysvětlením celoroční pobyt (např. námezdních pracovníků ze zahraničí) v některém z hromadných ubytovacích zařízení, na což ukazuje i zvýšený podíl nerezidentů. Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních průměrně přenocují pouze 2x (celkem 5.360/7.881 přenocování 2.701/3.668 hostů v roce 2014 /2019). Méně než polovinu návštěvníků tvoří cizinci a stejně jako se zdvojnásobil celkový počet hostů mezi roky 2012 a 2019, stejně se zdvojnásobil počet cizinců z 265 na 739.

Tabulka 1 Kapacita a návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení

Kapacita a návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení	2012	2013	2014	2017	2018	2019
Počet zařízení	3	3	3	3	3	3
pokoje	42	42	42	42	42	42
lůžka	123	126	126	126	124	124
Hosté	1 815	2 539	2 701	7 063	3 536	3 668

z toho nerezidenti	265	233	274	564	763	739
podíl nerezidentů	6,8	10,9	9,9	12,5	4,6	5,0
Přenocování	3 400	5 743	5 360	16 590	7 612	7 881
z toho nerezidenti	675	548	581	904	1 501	1 390
podíl nerezidentů	5,0	10,5	9,2	18,4	5,1	5,7
Průměrný počet přenocování (noci)	1,9	2,3	2	2,3	2,2	2,1

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ. In: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jspx?_afz=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=VUZEMI_43_573493#w

Výše uvedená tabulka prezentuje data ČSÚ za tzv. hromadné ubytovací zařízení (HUZ), které je definováno jako zařízení s minimálně pěti pokoji a zároveň deseti lůžky sloužící pro účely cestovního ruchu. Ubytovací zařízení s nižší kapacitou (ubytování v soukromí) není předmětem sledování kapacit ubytovacích zařízení, pouze je sledován v rámci výběrových šetření týkajících se domácího a výjezdového cestovního ruchu. V Sobotce charakteristice HUZ odpovídají zařízení jako je Hotel Pošta, ubytování Kemp a koupaliště a Ubytovna na stadionu. Kromě nich ale ve městě i v přidružených obcích (Kdanice, Trnín, Stěblovice) funguje řada penzionů, chalup k pronájmu i další nabídky na ubytování (např. Vila Evička, Penzion Sobotka, Bůrovna, Sport, Privát Lesovna, Havlík, Kracík, Bureš, Čepičkovi, U Bukovského rybníka, chalupy u Holanů, U Jendy, Evarda či Apartmán Dominika). Na webu města www.sobotka.cz/ubytovani a při vyhledání na serveru www.e-chalupy.cz jsou vygenerovány nabídky 17 subjektů.

Tabulka 1 Příjmy v rozpočtu města z poplatku za rekreační pobyt

položka	rok	2011	2012	2013	2014	2015
1342	Poplatek za rekreační pobyt	9 000	37 000	35 000	43 000	43 000

Zdroj: MěÚ - rozpočty města Sobotka. Pozn. sumy jsou zaokrouhleny na celé tisíce.

Nárůst počtu ubytovaných turistů potvrzuje i rozpočet města, který v roce 2011 získal cca 9 tis. korun na poplatcích za rekreační pobyt, zatímco v dalších letech to bylo již 37 tisíc Kč (2012), 35 tisíc Kč (2013) a v letech 2014 a 2015 dokonce 40 tisíc Kč. Při poplatku 10,- Kč za osobu/noc to tedy představuje oficiálně nárůst z 900 na více než 3.500 přenocování. Později byl poplatek zvýšen na 15,- Kč za osobu/noc. Vybraná suma místních rekreačních poplatků evidovaných městem Sobotka se významně liší od výše uvedených statistických údajů ČSÚ nejspíše z důvodu metodiky, kdy data o návštěvnosti ČSÚ vznikají jako souhrn zpracovaných údajů za předložené dotazníky a za statisticky doložená data ubytovacích zařízení dle Registru ubytovacích zařízení, od kterých nebyl vyplněný dotazník získán. Dále k odlišnosti dat přispívá i to, že suma zahrnuje poplatky vybrané v menších penzionech. Údaje z rozpočtu města Sobotka jsou evidovány s účetní přesností, takže reflektují oficiálně přiznaný počet ubytovaných ze strany poskytovatelů bydlení. Je ale otázkou, zda se jedná o všechna reálná přenocování ve sledovaném území. Lze předpokládat, že počet hostů i přenocování bude vyšší, než vykázané statistiky.

Co se další turistické infrastruktury týče, ve městě funguje řada stravovacích zařízení: 3 restaurace, 2 pizzerie, 1 bufet, 1 kavárna s cukrárnou, 1 sezónní občerstvení s točenou zmrzlinou, 2 pekařství a několik obchodů s potravinami. Všechna se nachází ve městě, žádné není v m.č.

Velmi důležitou roli pro podporu turizmu hraje hojně vyhledávané Městské informační centrum (MIC), které je součástí příspěvkové organizace zřízené městem Městské kulturní středisko. MIC Sobotka sídlí v přízemí Šrámkova domu přímo na soboteckém náměstí č. p. 3 a je součástí sítě turistických infocenter Sdružení Český ráj. Krom informačního servisu, prodeje vstupenek či suvenýrů pro návštěvníky, nabízí služby kopírování, tisku, přístupu na internet a další pro zájemce z řad občanů. Je vyhledávané celoročně (jedním z nejnavštěvovanějších v Českém ráji), nicméně intenzivně především v letních měsících, kdy nabízí otvírací dobu i o víkendech. Přesný popis činnosti MIC je uveden v příloze Služby poskytované MIC sobotka.

2.11.2. Atraktivita cestovního ruchu, turistické cíle

Nejvýznamnější devizou pro Sobotku je její pozice jižní brány do Českého ráje. Lokalita v unikání nejstarší chráněné krajinné oblasti v Česku s historickou městskou památkovou zónou s turistickými trasami na hrad Kost, hrad Trosky, zámek Staré Hradky nebo do údolí Plakánek. Kromě urbanisticky cenného čtvercového náměstí s loubím po 3 stranách, se zachovalou lidovou architekturou v podobě dřevěných roubených domů se v Sobotce nachází řada kulturních památek. Přehled deseti nejzajímavějších míst k návštěvě je představen v informační brožuře MIC – Sobotecké desatero. Je mezi nimi náměstí, chrám sv. Maří Magdalény, hřbitov, budova městského úřadu, Dům pod půlměsícem, Šolcův statek, dřevěná, klasicistní a funkcionalistická architektura a samozřejmě zámek Humprecht.²⁶ Ten je skutečnou dominantou ležící nad městem. Lovecký zámek Humprecht je národní kulturní památkou ze 17. století, který do města přivádí v letních měsících turisty, kteří představují významný zdroj příjmů pro místní živnostníky a příjmy ze vstupného pomáhají městu s údržbou zámku.

2.11.3. Památkově chráněná území a objekty

Nejvýznamnější památky, objekty a hodnotná území se nachází v místní části Sobotka. Jak uvádí Národní památkový ústav, centrum historického města a jeho blízké okolí je uznanou památkovou zónou. Ta zahrnuje plochu lokovaného středověkého městečka i rostlé okrajové části předměstí. Zástavbě dominuje kostel ze závěru 16. století. Na území se nachází velmi cenný soubor roubených a poloroubených staveb tzv. soboteckého domu.

Mapa 1 Mapa památkové zóny města

Zdroj: Národní památkový ústav, In: <http://pamatkovykatalog.cz/?element=7664826&sequence=1&mode=fulltext&keywords=Sobotka&order=relevance%3ADESC&action=element&presenter=ElementsResults>

Již zmiňovaný zámek Humprecht je jedinou nemovitou národní kulturní památkou. Poblíž něj je urbanisticky hodnotné území v podobě lesoparku, kde roste také památný strom - Dub pod Humprechtem (na psím cvičišti za železniční tratí) a také historická budova myslivny. Mezi další urbanisticky významné kompoziční prvky patří náměstí Míru, areál parku za MěÚ a mimo m. č.

²⁶ Zdroj: www.sobotka.cz/pamatky-a-zajimavosti nebo <http://www.sobotka.cz/fotogalerie>. Seznam kulturních památek i s fotografiemi je uveden mj. in: <http://pamatkovykatalog.cz/?mode=fulltext&keywords=Sobotka&order=relevance%3ADESC&presenter=ElementsResults> nebo in: https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_kulturn%C3%ADch_pam%C3%A1tek_v_Sobotce

Sobotku to je ještě náves s nádrží ve Spyšové. Dále se zde nachází 51 nemovitých kulturních památek (uvedeno v tab. níže).

Tabulka 1 Urbanisticky hodnotná území Sobotky

Část obce	Urbanisticky významný kompoziční prvek
Sobotka	náměstí Míru
Sobotka	lesopark se zámek Humprecht
Sobotka	areál parku
Spyšova	náves s nádrží

Zdroj: Územně analytické podklady - průzkumy území 2008, 2012 In: ÚAP SO ORP Jičín 2016

Význam Sobotky jako historicky cenného města potvrzuje počet Národním památkovým ústavem evidovaných nemovitých kulturních památek na jejím území. Z celkem 51 památek tvoří největší část venkovské usedlosti nebo domy (31), sochy, sousoší nebo pomníky (7), dále měšťanské domy (5), následované církevními objekty - kostelem sv. Maří Magdalény a děkanstvím. Další objekty se nachází na náměstí Míru (stará radnice/soud, kašna), v centru lze nalézt dva dřívější bankovní domy (spořitelna, záložna - bývalá hospodářská) a dřívější špitál. A samozřejmě zmiňovaný zámek Humprecht a k němu patřící objekty jako je myslivna nebo tzv. bažantnice.

Největším vlastníkem těchto památek je město Sobotka. Venkovské usedlosti jsou nejčastěji v rukou jednotlivých soukromníků. Ačkoli existuje možnost čerpání státních dotací např. z Ministerstva kultury, jsou alokované finanční příspěvky na takto objemný fond nemovitostí na území Sobotky naprosto nedostatečné a řada objektů potřebuje zásadní sanaci. Vybrané nemovitosti jsou renovovány prostřednictvím dotací Ministerstva kultury, které prostřednictvím města mohou čerpat i soukromí vlastníci památek.

Tabulka 1 Nemovité kulturní památky na území Sobotky

č.	číslo popisné	objekt	č.	číslo popisné	objekt
1.	1	radnice stará/soud	24.	163	venkovská usedlost
2.	10	špitál	25.	188	venkovská usedlost
3.	107	venkovská usedlost	26.	192	venkovský dům
4.		kašna	27.	2	děkanství
5.		kostel sv. Maří Magdalény	28.	27	venkovská usedlost
6.		pomník soboteckých významných rodáků	29.	3	měšťanský dům - dům Fráni Šrámka
7.		pomník V. Šolce	30.	33	venkovská usedlost
8.		socha - busta Fráni Šrámka	31.	34	venkovská usedlost
9.		socha sv. Anny	32.	363	zámek Humprecht
10.		socha sv. Jana Nepomuckého	33.	374	venkovská usedlost
11.		socha sv. Jana Nepomuckého	34.	386	venkovská usedlost
12.		sousoší Boží muka	35.	4	měšťanský dům - rodný dům Fráni Šrámka
13.	115	venkovská usedlost	36.	420	záložna - bývalá hospodářská
14.	117*	měšťanský dům*	37.	44	venkovská usedlost
15.	123	venkovská usedlost	38.	440	spořitelna
16.	129*	měšťanský dům*	39.	48	venkovská usedlost
17.	133	venkovská usedlost - rodný dům V. Šolce	40.	61	venkovská usedlost
18.	138	venkovská usedlost	41.	65	venkovská usedlost - rodný dům dr. F. Jeřábka
19.	14	venkovská usedlost	42.	67	venkovská usedlost
20.	140	venkovská usedlost	43.	70	venkovská usedlost
21.	141	venkovská usedlost	44.	73	venkovská usedlost
22.	145	venkovská usedlost	45.	75	venkovská usedlost
23.	155	venkovská usedlost			

č.	číslo popisné	objekt
46.	78	venkovská usedlost
47.	84	venkovská usedlost
48.	91	venkovská usedlost
49.	96	venkovská usedlost
50.	98	venkovská usedlost
51.	6	měšťanský dům

*Pozn. * tyto měšťanské domy jsou na jiném místě evidovány jako venkovské domy, neboť jde dominantně o roubené stavby (č. p. 117 leží v Novoměstské ul., č. p. 129 je tzv. Gansův dům na náměstí při výjezdu do Boleslavské ul.) Zdroj dat: NPÚ – In: ÚAP SO ORP Jičín 2016.*

Obrázek 12 Sobotecká zákoutí

Zdroj: www.sobotka.cz

2.11.4. Zámek Humprecht

Zámek je ve vlastnictví města Sobotka a jde o unikátní zámeckou stavbu s věží elipsovitého půdorysu, inspirovanou stavbami v Itálii. V 1. patře je 16 metrů vysoký hodovní sál s výraznou akustikou a ve 2. patře vyhlídkový ochoz. Na vrchol věže byl v 19. století umístěn turecký půlměsíc, který zámku propůjčuje exotický nádech. Dřívější obora s daňky se nacházela na místě dnešního lesoparku, který je vyhledávanou procházkovou lokalitou. Byl postaven původem italským architektem Carlem Luragem v letech 1666-1668 jako letní a lovecké sídlo pro hraběte Humprechta Jana Černína z Chudenic a dodnes je jedním ze symbolů České ráje. Ten je možné pozorovat ze zámeckého ochozu, který nabízí krásný výhled na město i na kraj kolem Sobotky až po Mladou Boleslav či horu Kozákov a Krkonoše.

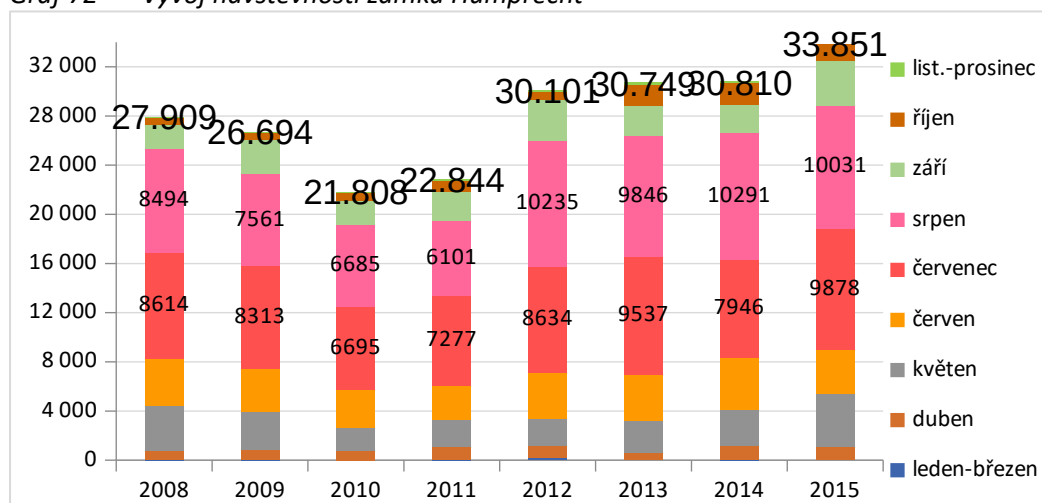
Stavba byla vybudována ve stylu raného baroka s prvky pozdní renesance a manýrismu. V roce 1678 zámek několikrát zasáhl blesk a Humprecht vyhořel. Během dvou let byl opraven, zvýšen o jedno poschodí a je možné říci, že od roku 1680 až dodnes existuje téměř ve stejné podobě. To ale neplatí o podobě lovecké obory a zázemí koníren, myslivny, hájenky a dalších staveb. Po roce 1829 bylo kované zábradlí z vyhlídkového ochozu zpeněženo, zeď obory se začala rozpadat a sloužila po odprodeji jako stavební materiál. Definitivní zánik obory souvisel se stavbou železniční dráhy Mladá Boleslav – Stará Paka, kdy byl prostor dřívější honitby rozdělen na dvě části. Vlastní zámek postupně chátral, přestože stále vzbuzoval zájem. Polorozpadlou budovu zámku s celou oborou získalo roku 1926 město Sobotka, v rámci první pozemkové reformy došlo k zaknihování majetku začátkem třicátých let. Město také díky svým významným rodákům zahájilo opravy a vytvořilo zde první interiérové instalace v roce 1937 – čtyři místnosti věnované rodu Czerninů, prostor připomínající osobnost historika dr. Josefa Pekaře a upravilo nejzajímavější místnost v zámku – tzv. akustickou hodovní síň v 1. patře.

Po druhé světové válce se expozice v zámku proměňovaly, měly především muzejní a literární charakter – Čtyři ze Sobotky, expozice nakladatelství Albatros. V letech 1982-1992 byl zámek Humprecht ve správě Krajského střediska státní památkové péče a ochrany přírody v Pardubicích. Tato instituce zahájila opravy střech a omítek. Po těchto rekonstrukcích zámek přešel opět do majetku města Sobotky v roce 1992. Od roku 1994 město pokračuje v opravách zámku a ve spolupráci s územními pracovišti národního památkového ústavu realizuje v zámku nové interiérové instalace,

kteří přibližují využití zámku v dobách jeho největší slávy v 17. a 18. století. V roce 2008 byl zámek prohlášen za národní kulturní památku, památkově chráněn je od roku 1958.²⁷

V současné době zámek slouží kromě prohlídek pro pořádání svateb, koncertů, kulturních událostí, láká filmaře a v posledních letech i pro rostoucí počet turistů. V grafu je tučně uveden celkový počet návštěvníků, který vystoupal z 21.808 v roce 2010 až na 33.851 za rok 2015. Jde o významný růst, který je kontinuální a je provázán s nárůstem tuzemské turistiky, včetně nárůstu návštěvnosti v celém regionu Český ráj. Samotný zámek by si ale zasloužil lepší značení, mobiliář v lesoparku a intenzivnější propagaci v rámci turistického regionu, ale i České republiky. Významným přínosem a žádoucí pro podporu terciárního sektoru v regionu by bylo lepší propojení této národní kulturní památky s dalšími atraktivními místy Českého ráje cestami pro pěší, naučně-poznávacími stezkami, cyklotrasami či cyklostezkami.²⁸ Tedy budování stezek v krajině, mimo stávající komunikace pro automobilovou dopravu. Další přehled potřebných investic je uveden v příloze *Databáze opatření/aktivit/projektů*.

Graf 72 Vývoj návštěvnosti zámku Humprecht

Zdroj: MěÚ – zámek Humprecht.

Z posledních velkých investic lze jmenovat především výstavbu toalet v blízkosti zámku, výměnu oken i výmalbu v hodovní síni a řadu rekonstrukcí v interiéru zámku. Přes nemalé zdroje investované městem do zámku i jeho okolí, vyžaduje zásadní investice akutně historicky významný objekt myslivny, který má narušenou statiku, příjezdová cesta a celý okolní areál. V posledních letech proběhly zásadní sanační práce pro záchranu objektu (statika, zpevnění klenby, výměna střešní krytiny). Vedení města se podařilo v roce 2016 získat významnou dotaci z EU (program IROP) 40.096.492,12 Kč, rekonstrukce bude realizována v celkové výši 47.172.344,- Kč. Hlavním záměrem projektu je revitalizace interiéru i exteriéru formou stavebních a restaurátorských prací. Projekt napomůže zachovat objekt pro budoucí generace, zpřístupnit návštěvníkům dosud nepřístupnou část budovy (špičku věže), zatraktivnit nabídku prostřednictvím rekonstrukce a modernizace vybraných expozic a terasy do podoby barokní zahrady. V neposlední řadě projekt umožní zpřístupnění objektu návštěvníkům i v zimních měsících.

²⁷ Aktuální podoba zámeckých komnat vznikla především díky kastelánce D. Fáměrové a N. Kubů z NPÚ v Praze. Informace o historii zámku Humprecht in: www.humprecht.cz, o památkové ochraně in: <http://pamatkovykatalog.cz/?element=13733931&sequence=51&mode=fulltext&keywords=Sobotka&page=3&order=relevance%3AAdesc&action=element&presenter=ElementsResults>

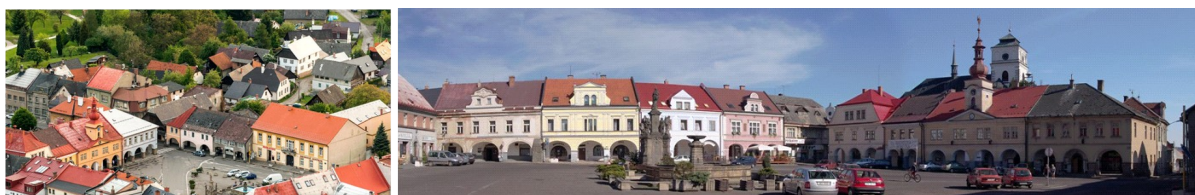
²⁸ **Cyklostezka** je samostatná komunikace pro cyklisty, tedy samostatný chodník vyhrazený cyklistům. Může být i se smíšeným provozem, tedy pro cyklisty a chodce dohromady. Cyklostezka má zpevněný povrch, často je to asfalt. **Cyklotrasa** představuje pouze vyznačení cesty v terénu pomocí cyklistických značek. Je to vlastně jen návod odkud kam a kudy jet. Může vést po lesní nebo polní cestě, po silnici a také samozřejmě po cyklostezce. In: <http://www.plzenskonakole.cz/cz/cyklostezka-nebo-cyklotrasa-jaky-je-v-tom-rozdi-134.htm>

Až bude po etapách projekt dokončen, bude právě zpřístupnění zámku v zimním období pomocí zvýšení turistického ruchu i mimo letní sezónu, která přinese jak tržby městu, tak i nové zákazníky živnostníkům ve městě.

2.11.5. Náměstí a historické centrum

V srdci městské památkové zóny se nachází centrální náměstí Míru. Zachovalo si svoji historickou podobu, včetně původního loubí na třech stranách čtvercového náměstí, které je celé ornamentálně vydlážděno barevnými žulovými kostkami. Uprostřed v letním období oživuje prostranství památkově chráněná kašna s centrálním sloupem a chrličí, v těsném sousedství zrekonstruované Mariánské sousoší. Na náměstí se nachází 18 historických měšťanských domů v relativně dobrém stavu, z nichž 7 patří městu Sobotka, které mají všechny opraven vnější plášť i střechy.²⁹ Přes snahu většiny majitelů domů v historickém centru o kvalitní údržbu jejich nemovitosti, je toto v památkové zóně velmi finančně náročné a některé fasády (především severní strana náměstí a domy u příjezdových cest k náměstí) vyžadují rekonstrukci. Jako poslední proběhla rekonstrukce objektu č.p. 6 a 5 ve vlastnictví města a v roce 2020 velmi zdařilá rekonstrukce č.p. 126 v Boleslavské ul. manželů Havránkových. Podobně zásadní rekonstrukci vyžaduje samotné náměstí se svým nekvalitním asfaltovým povrchem, který za komunistického režimu přikryl původní dláždění, s předimenzovanými odstavnými parkovacími plochami a s absentující zelení neodpovídá urbanistickému a historickému významu města. Jedná se i o nejčastěji zmiňovanou potřebu ze strukturovaných rozhovorů s obyvateli města.

Obrázek 13 Náměstí Míru

Zdroj: foto vlevo - J. Částka in: www.google.cz/maps, vpravo č.p. 6 i hotel Pošta před rekonstrukcí: <http://old.braunstein.cz/picture-2365>

Mariánské sousoší

Sousoší panny Marie a českých patronů (Vojtěcha, Václava, Prokopa a Jana Nepomuckého, ale i vytesané obrazy svaté Máří Magdalény a Rozálie) bratří Jelínků z Kosmonos stojí na místě dřívějšího pranýře, který byl roku 1744 přeložen ze středu náměstí blíže k radnici. K vysvěcení došlo roku 1747 jako poděkování občanů za to, že při požáru r. 1746, kdy shořely všechny domy od rynku až za špitálský most (17 domů, včetně radnice), nelehlo popelem celé město. (Jeho zhotovení inicioval děkan Václav Hrobčický z Hrobčic a tvůrcem je sochař Jan Jelínek z Kosmonos. Okolo sousoší je drobná květinová výzdoba, oddělená od přilehlých laviček nízkým plotem. V roce 2016 došlo ke kompletní rekonstrukci, včetně narovnání pozlacených svatozáří, které dříve poškodili vandalové.

Kašna³⁰

Původní empírová kašna s centrálním chrličem a čtyřmi bustami lvů pochází z roku 1847 od kameníka Paříka a je od roku 1994 památkově chráněna. Nachází se v severní polovině náměstí Míru a je postavena cca 25 cm pod úroveň dnešního asfaltového povrchu. V roce 1998 proběhla rekonstrukce a okolo objektu byl odhalen cca 1 m široký pás odkrývající původní dláždění z konce 19. století. Bazének má půdorys čtverce s okosenými hranami s výškou 100 cm bez obednění a po vnějším obvodu je zpevněn dvěma železnými pásy. Dekor tvoří střídá vhloubená racionální ornamentika s motivem

²⁹ Výjimkou je č. p. 219, o jehož vlastnictví je od devadesátých let 20. stol. vedena soudní pře a který potřebuje zásadní rekonstrukci jak exteriéru, tak interiéru.

³⁰ Podrobný popis in: <http://pamatkovykatalog.cz/?element=771754&action=element&presenter=ElementsResults>

protáhlého kosohelníku s vloženou florální ornamentikou květu s výhonky do stran. Novodobé obednění bazénku je provedeno z hnědě mořeného dřeva, stejné barvy jako lavičky okolo kašny a je pravidelně technickými službami města obnovováno. Ve středu kašny se nachází přes 2m vysoký sloup - středový kvádř, zdobený ze všech stran pásovou rustikou. Na každé straně kvádru je zhruba v jeho polovině po jednom chrliči v podobě lví hlavy s kovovou trubičkou v tlamě. Na vrcholu je krycí deska v podobě mísy na podstavci o kruhovém půdorysu, z jejíhož středu vystřikují paprsky vody, usměrněné na čtyři strany přes nároží středového útvaru. Materiálem je pískovec, v bazénku žlutavé, ve středové fontánce šedé barvy. V minulosti sloužila kašna pro obyvatelstvo jako zdroj vody, podobně jako nedochovaná kašna na Malém náměstí. Dnes má pouze dekorativní charakter a je v provozu v bezmrazovém období mezi cca 5-24h díky podzemnímu reservoáru na vodu.

Č. p. 3 - Šrámkův dům³¹

Roku 1589 dům zakoupil stavitel soboteckého kostela Petr Vlach z Medulánu (tedy z italského Milána), pak byl dům několikrát upravován, hlavně po požárech roku 1710 a 1746. Koncem 19. století patřil dům Šrámkovu strýci Josefu Píckovi, později to byl kupecký krám Švobův. V roce 1958 sem Miloslava Hrdličková-Šrámková přestěhovala zařízení ze Šrámkova bytu v Praze, je tu umístěno Muzeum a archiv Fráni Šrámka, které vybudovali Marie a Václav Hejnovi, přestože nejde o rodný dům, tím je dnešní knihovna (viz dále). V přízemí domu je sídlo Městského informačního centra a kancelář Městského kulturního střediska Sobotka. Dům sousedí s bývalou hasičskou zbrojnicí a zahradou, která skýtá prostor pro další rozvoj (např. prostor pro bezbariérovou knihovnu, muzeum, interaktivní prostor apod.). V loubí je parkovací automat.

Č. p. 4 - Městská knihovna

V letech 1630 - 1650 tu žil kostecký úředník Jiřík Špacír z Khünigsperku, který v roce 1639 zachránil soboteckou monstraci z rukou Švédů. V roce 1845 byla na domě zvýšena střecha, aby korespondovala s okolní zástavbou. V roce 1877 se tu narodil Fráňa Šrámek. Bydlíval zde za svého soboteckého působení i pozdější starosta Československé obce sokolské Josef Truhlář. Počátkem 70. let byl dům upraven pro potřeby Městské knihovny Fráni Šrámka, která zde funguje dodnes. Na schodišti knihovny funguje Galerie Na schodech. Na domě je od roku 1957 pamětní deska s bustou Fráni Šrámka od Karly Vobišové-Žákové. V loubí je bankomat Komerční banky.

Č. p. 5 - bývalá radnice

Na tomto místě původně stál malý šlechtický zámek, který v 17. století patřil Janu Vilímu Uranošovi z Lazína. V letech 1687 - 1689 upravil dům stavitel Giovanni Maderna a Heřman Jakub Černín z Chudenic ho věnoval soboteckým za radnici, na níž byly i "radní hodiny" a popravní zvonec. K radnici byla do dvora přistavěna solnice, několikrát přestavěná (1778, 1808). Celou budovu opravil dva roky po požáru roku 1746 sobotecký stavitel F. A. Pokorný a v roce 1845 zednický mistr Josef Maštálka z Hubojed. Na věžičce umístil roku 1865 významný hodinář Jan Prokeš³² nové hodiny s prvním

³¹ Texty o budovách na náměstí pochází z informačního podkladu města *Sobotecké desatero*.

³² Prokešovou specialitou byly věžní hodiny. V roce 1861 postavil nový stroj na věž soboteckého kostela (nahradil Brojírův stroj z r. 1749) a současně na soboteckou radnici (oba byly spuštěny 15. 12. 1861 v poledne). Jeho dílem jsou např. věžní hodiny v Libáni, ve Veliši, v Ml. Boleslavi, v Rokycanech aj. Na věž sv. Mikuláše ve Vršovicích umístil hodiny, které ukazují fáze měsíce a polohu večernice. Později pro soboteckou radnici postavil ještě stroj s průsvitným ciferníkem, který byl původně prosvěcován petrolejovou lampou. Byl spuštěn 19. 10. 1865 a jde o první takový ciferník ve střední Evropě. Ručičky byly poháněny převodem ze stroje z r. 1861, dnes už je na věži stroj nový. (Původní ciferník byl rozbit nepozorností při kácení "stromu republiky" a hodiny pak byly léta mimo provoz.) Jeho největším dílem byl přesně jdoucí model staroměstského orloje, který už řadu let nešel a měl být vyhozen do starého železa. Prokeš s pomocí kaplana P. D. F. Šimůnka, znamenitého matematika, vyrobil stroj a nabídl, že orloj opraví za 300 zl. To však pražští hodináři nedopustili. Po řadě intrik byla práce zadána Daňkově továrně. Zemřel v Sobotce 12.12.1890. Zdroj: www.orloj.eu/cs/prokes.htm

průsvitným ciferníkem ve střední Evropě. Solnice byla v roce 1850 upravena pro divadelní účely. Vznikl zde jeden z nejstarších účelových divadelních sálů na českém venkově, hráli zde místní ochotníci i kočovné soubory. Výzdobu stropu sálu navrhl roku 1861 Josef Mánes, provedli ji a po letech opravili místní řemeslníci. Počátkem 20. let byl sál rozšířen a pak adaptován pro potřeby kina, přitom výzdoba zanikla. Po opravách z počátku 21. stol. opět funguje jako Městské divadlo. Samotná radnice sloužila po přestěhování městského úřadu do okresního domu (po zrušení okresní samosprávy roku 1928) jako sídlo městské knihovny a archivu, pak tu byly zřízeny další byty. V současnosti je v budově mimo Městského divadla ještě Bistro Radnice, veřejné WC a od roku 2019 i vinotéka. Celé 1. patro je nevyužívané a v současné době probíhá komplexní rekonstrukce.

Č. p. 6 - Slávie

Koncem 16. století zde stál dům, který patřil Václavu Kristiánu Soboteckému z Weisenfelsu. Pak se majitelé střídali, současná podoba je z konce 19. století, kdy patřil poslanci Jindřichu Gustavu Maštálkovi. Část domu v ul. Boleslavská měla výrazně secesní charakter, který jí byl rekonstrukcí z posledních let navrácen. Podle úřadovny pojišťovny Slávie se celému domu říkalo Slávie. V posledních letech prochází celý dům kompletní rekonstrukcí (střecha v r. 2012-2013, okna v r. 2014, fasáda a secesní exteriéry 2015-2019), přízemní prostory jsou pronajímány obchodníkům (pekařství a trafika). Na rekonstrukci čeká interiér celého domu, včetně zahrady a dvorku. V současnosti jsou zde 2 byty, celé 1. patro je před opravami, které snad bude možné financovat z dotací.

2.11.6. Šolcův statek a roubenky

Šolcův statek je vzácně zachovalá venkovská usedlost z roku 1811. Nachází se v proluce Šolcovy ulice, nedaleko náměstí. Je znám hned ze dvou důvodů. Roku 1838 se v něm narodil český básník Václav Šolc a v roce 1974 zde významný sobotecký rodák Karel Samšíňák založil galerii výtvarného umění, kterou po jeho smrti převzal a nákladně zrekonstruoval, včetně lapidária, jeho syn. Ta každoročně nabízí nejméně 4 výstavy – 3 v roubence a jednu v lapidáriu. Během návštěvní sezóny (od 1. května do 31. října) se zde krom expozic konají besedy se zajímavými osobnostmi a koncerty. Je významným centrem i během festivalu Šrámkova Sobotka. Objekt spravuje soukromý vlastník, vstupné je dobrovolné.³³

2.11.7. Památkově chráněné roubené objekty

Další památkově chráněné roubené objekty jsou uvedeny v tabulce výše. Dřívější roubené patrové domy na náměstí byly po požárech a přestavbách nahrazeny zděnými měšťanskými domy a tak jedinou zachovalou roubenou budovou je tzv. Gansův dům z 18. stol. na rohu náměstí a Novoměstské ul. V této ulici a v k ní přilehlých uličkách směrem k Humprechtu je také největší koncentrace dochovaných roubenek, které tvoří jádro městské památkové zóny. Patří do ní především uskupení domů na náměstíčku u sv. Anny, roubenky u Černínské ul. a tzv. sobotecké Benátky podél zbytku městského příkopu a v Jeřábkově ul., včetně zachovalého rodného domu dramatika F. V. Jeřábka.

2.11.8. Kostel sv. Máří Magdalény³⁴

Původně dřevěný farní kostel sv. Maří Magdaleny se samostatnou zvonící je doložen už ve 14. století. V letech 1590 - 96 byl na jeho místě postaven nový. Pozdně gotickou síňovou stavbu financoval majitel panství Oldřich Felix z Lobkowicze, ten také kostelu věnoval stříbrnou pozdně gotickou monstranci od zlatníka Tomáše Poláka z Malé Strany, kterou později vykoupilo město. Iluminovaný graduál, bohatě

³³ Zdroj: www.solcuvstatek.cz/cs/home/

³⁴ Text převzat z: www.sobotka.cz/kostel

zdobenou knihu liturgických zpěvů věnoval kostelu jeho nástupce Václav z Lobkowicze. V druhé pol. 19. století byly zbourány kaple, v 19. století byla snížena věž a po zřícení klenby lodi v roce 1885 byl kostel opravován podle návrhu Josefa Mockera. V letech 1936- 40 byla obnovena klenba ze železobetonu.

Kostel má mimořádné, pozdně barokní, vybavení interiéru, z dílny sochařů Jelínků z Kosmonos. Obraz sv. Maří Magdaleny na hlavním oltáři je připisován J. P. Molitorovi a datován kolem roku 1752. Po jeho stranách stojí sochy sv. Václava a sv. Anny. Interiér kostela zdobí také kazatelna se sochami čtyř evangelistů, Krista Vítězného a reliéfem Posledního soudu od J. Jelínka ze stejné doby. Dřevěné sochy byly vystaveny po rekonstrukci na výstavě plastik (1997) řezbářů Jelínků na Pražském hradě, která měla celostátní ohlas. Hotové dílo znovu vysvětil r. 1998 pražský arcibiskup kardinál Miloslav Vlk. Funkční jsou rokokové varhany z roku 1748 od varhanáře Tuchmanna z Labského Týnce s bohatou figurální výzdobou z dílny Jelínků. Na stěně presbytáře jsou umístěny tři náhrobky lobkovických dětí z let 1581, 1596. Těmi se nechal inspirovat sochař Otto Gutfreund při vytváření známého sousoší Babička s vnoučaty, umístěného v Ratibořicích. V kryptě pod kostelem je pohřbena významná část rodu Netolických: Václav Kazimír Netolický - ministr Marie Terezie, autor pozemkové reformy v 18. století - pohřben v r. 1760 a Jan Adam Netolický - majitel panství, pohřben v r. 1769, Eugen Vratislav z Mitrovic Netolický - slavný rakouský vojevůdce, pohřben v r. 1867. U kostela se nachází budova fary významná zejména původní střechou z 16. století s rokokovými štíty. Děkanství trvale obývá arciděkan a slouží jako sídlo Oblastní charity Sobotka, která v regionu poskytuje sociální služby potřebným a nově se stává místem pro setkávání. Kostel není volně přístupný, mimo bohoslužeb ho lze navštívit při příležitosti koncertů duchovní hudby, které se konají během letní turistické sezony, při festivalu Šrámkova Sobotka nebo v době adventu.

2.11.9. Architektura 20. století³⁵

Kromě dávné historie je v Sobotce významná i architektura 20. století v podobě několika **funkcionalistických vil** při vjezdu do města, ale i památkově chráněné (od r. 1990) oválné **budovy okresní záložny hospodářské. Tzv. budova spořitelny** pochází z roku 1929 od architekta Františka Jandy, sochařská výzdoba od Rudolfa Březy. Dům byl za pomoci místních vystavěn v letech 1928-29 ve stylu českého purismu s dekorem art déco a je ukázkou reprezentativní prvorepublikové architektury, ojedinělý příklad monumentálního gesamtkunstwerku v kontextu venkova. Po obvodu budovy jsou rozmístěny v roce 2000 zrekonstruované plastiky (výdusky z umělého kamene) šesti alegorických soch – vysokých reliéfů lidských postav: zleva doprava je to Lesnictví, Zemědělství, Průmysl, Píle či Spořivost, Orba a Žně. Přízemí slouží bez přerušení od doby výstavby jako sídlo finančních ústavů (přes záložnu, Státní spořitelnu, Československou poštu až po současnou Českou spořitelnu, a.s.), ke kterým v samostatné místnosti přibyl nejprve spolek Ťapík (mateřské centrum) a nyní volnočasový klub Kompas (dříve Sobík). V 1. patře se nachází velký kulturní sál využívaný pro kulturní akce, koncerty, besedy a další setkání nejen o festivalu Šrámkova Sobotka. Sál slouží rovněž pro veřejná zasedání zastupitelstva města a pro výuku hry na klavír. Tu zde a v dalších prostorách 1. a od roku 2016 i 2. patra provozuje Základní umělecká škola Jičín – pobočka Sobotka.

³⁵ Text vychází z informačního podkladu města *Sobotcké desatero* a z: <http://pamatkovykatalog.cz/?mode=fulltext&keywords=Sobotka&order=relevance%3Adesc&presenter=ElementsResults>

Obrázek 14 Sobotecká architektura 20. století

oto zleva: budova spořitelny, socha Dům pod půlměsícem, funkcionalistická vila v Boleslavské ul., zdravotní středisko, budova Sokolovny. Zdroj: <http://www.sobotka.cz/architektura-20-stoleti>

Další významné budovy 20. stol.

Mezi další významné moderní stavby 20. století patří především budova Sokolovny, zdravotního střediska nebo funkcionalistické vily u ul. Boleslavská. Dnešní **zdravotní středisko** bylo vybudováno v roce 1910 dle návrhu F. Kavalíra jako budova okresního zastupitelstva, tedy v době největšího novodobého významu Sobotky jako okresního města. Dnes v ní sídlí ordinace 2 praktických lékařů, 1 pediatrie, 1 gynekologie, rehabilitace, pedikúra a kadeřnictví. Jsou zde i dva byty a sál, ve kterém se konají výstavy nebo volby. Vnější plášť, včetně střechy prošly v roce 2015 kompletní rekonstrukcí a navrátily budově původní vzhled, s výjimkou odstranění vitráže v prostorách schodiště, kterou z technických důvodů nešlo umístit zpět po výměně oken.

Budova prvorepublikové **sokolovny** od architekta O. Lisky v Tyršově ul. pochází ze stejných let jako budova spořitelny. Byla postavena v letech 1926-29 a dodnes slouží svému účelu, ačkoli je méně využívána, než tomu bylo před dostavbou moderní sportovní haly k Základní škole (1997-1999). V 50. letech bylo přistavěno podium s divadelním zázemím a sportovní zařízení začalo sloužit nejen k vyžití sportovnímu, ale i společensko-kulturnímu. V letech 2010-2011 byla provedena rekonstrukce sociálních zařízení, byly vyměněny okna a dveře a budova byla částečně zateplena. Během zimy 2016/17 byla díky jednorázové dotaci města vyměněna otopná soustava, včetně výměny neekologického kotle za kotel s efektivním spalováním na tuhá paliva. Budovu vystavěla Tělocvičná jednota Sokol, která byla v Sobotce založena r. 1869 a obnovena po revoluci jako T.J. Sokol. Sál je využíván pro sportovní aktivity pořádané T.J. Sokol (mj. cvičení dětí, mládeže, seniorů, žen, pro florbal, badminton), ke společenským akcím - zábavy, plesy, koncerty, schůze spolků, dětský karneval, mikulášská nadílka, ale je využíván i pro prodejní výstavy nebo fauna trhy. Budova je částečně zrekonstruována, nicméně není v dobrém stavu a bude vyžadovat další investice do interiéru, sportovního vybavení, úprav a modernizace pódia, celkového zateplení, rekonstrukce střechy i vnějšího pláště.³⁶

Funkcionalistické vily při příjezdu do města Boleslavskou ulicí dodávají Sobotce osobitý charakter města, které neuvázlo v minulosti a v době prvorepublikové jako významné město reflektovalo moderní trendy. Místní stavitel a architekt Jan Lacina (1886-1963)³⁷ zrealizoval výstavbu oceňovaných funkcionalistických vil, které vyniknou i svým umístěním na svažitých minimalistických zahradách. Podílel se i na úpravách funkcionalistické Slavíkovy továrny pod Humprechtem (později Diaz, dnes horolezecká stěna), sobotecké továrny Vitaminy (později Fruty, dnes Novy, a.s.), opravách zámku Humprecht, pomníku padlým 1. sv. války nebo vybudoval Helikarův hotel u hradu Kost, hotel Český ráj na Prachově či hotel na Nebákově ředitele Škodových závodů v Plzni ing. Pantoflíčka.

³⁶ Informace vychází mj. z: www.sobotka.cz/sokol-sobotka

³⁷ Osobnosti architekta se mj. věnuje K. Bílek v článku *Sobotecký stavitel Jan Lacina* in: *Zpravodaj Šrámkovy Sobotky*, roč. 47, č. 3, květen – červen 2010, str. 9,10.

Budova MěÚ – bývalá spořitelna byla navržena architektem J. Freiwaldem r. 1935 pro účely městské spořitelny. V průčelí jsou umístěna okna z vrstveného skla J. Bendy, balkon v 1. patře průčelí zdobí sochy J. Bezemka a před vchodem od roku 2002 busta soboteckého rodáka malíře V. Špály od akademického sochaře Vl. Preclíka. V budově s bezbariérovým výtahem se v prvním patře kromě kanceláří vedení a správy města nachází obřadní místnost, kde probíhají svatby nebo vítání nových občánků. Ve druhém patře je pak vedle technického zázemí velká zasedací místnost, která je využívána pro potřeby samosprávy. V přízemí zůstal zachován prostor pro finanční sektor, když zde do nedávna působila dvakrát v týdnu pobočka Komerční banky, a.s. Budova potřebuje renovaci fasády a investice by potřebovaly i interiéry. Potenciál i dalšího komerčního využití nabízí uvolněný prostor po bance.

Sobotecký hřbitov

Pod zámkem Humprecht, na cestě od hradu Kost do Sobotky leží na úpatí kopce, za opravenou pískovcovou zdí, velice zajímavý hřbitov, který opěvoval ve své básni již Fráňa Šrámek. Později ji zhudebnil Emil Axman. Památkově chráněný pomník rodáků pohřbených jinde je od P. Janáka a Karla Pokorného z roku 1927 financoval spolek rodáků a přátel města Sobotky. Na hřbitově najdeme hrob básníka Fráni Šrámka a jeho rodiny, básníka Václava Šolce s reliéfní maskou K. Vobišové-Žákové, průmyslníka a politika J. G. Maštálky s bustou od Josefa Drahoňovského a verši F. Šrámka, spisovatele Oldřicha Daňka a estetika M. Nováka. Před hřbitovem je pomník obětí 1. světové války (městem opraven v r. 2018 a rozšířen o chybějící jména padlých) a pomník 14 padlým rudoarmějcům od V. Hlavatý z roku 1949.³⁸ O hřbitovu a významných hrobech dokonce sepsal K. Bílek knihu *Sobotecký hřbitov* (2013).

Dům pod půlměsícem³⁹

Mezi nejnovější významné stavby patří skulptura *Dům pod měsícem* umístěná v parku za MěÚ. Jedná se o objekt italského sochaře Claudia Parmiggianiho z roku 1991, který je součástí mezinárodního projektu *Une sculpture* dalších tří skulptur umístěných do čtyř světových stran. První část, která představuje sever, byla postavena roku 1975 v Collebeatu v Itálii a pojmenována Clavis – Klíč, druhá nese název La grande Pietra – Balvan, vznikla v roce 1983 v Egyptě a symbolizuje jih. Pomyslným západem a zároveň třetí plastikou v pořadí byla La Torre – Věž, která stojí od roku 1989 u zámku Saint-Géry u Albi ve Francii. Sobotecká skulptura Casa sotto la luna – Dům pod půlměsícem představuje východ a celé dílo uzavírá. V tzv. bývalé děkanské zahradě stojí obklopen jabloňovým sadem mystický objekt trojice soustředných kruhů ze 4 nepropojených stěn z pálených cihel, z jehož středu ve tvaru maltézského kříže lze spatřit půlměsíc. Tedy jak při pohledu na noční oblohu, tak při pohledu na zámek Humprecht, na jehož špici je umístěn pozlacený půlměsíc. Průhledy mezi cihlovými stěnami otevírají čtyři cesty – na sever, jih, západ a východ, stejně jako rozmístění samotných 4 skulptur po Evropě. Objekt evropského významu našel své místo v Sobotce především díky I. Kafkovi, jeho sestře T. Kafkové a velvyslanci a ministři zahraničních věcí J. Šedivému. Skulptura z cihel se ale vzhledem k nepříznivým klimatickým podmínkám a zimnímu promrzání řadu let nacházela v neuspokojivém stavu, až byla v roce 2015 městem zcela přestavěna (včetně nových betonových základů a osvětlení). Obnovení stavby zrealizovali zaměstnanci Technických služeb, kteří pečlivě obnovili stavbu ze 7.000 lícových pálených cihel. V rámci samostatného projektu studentů Univerzity Karlovy vznikly v roce 2016 originální webové stránky odkazující i na další 3 související skulptury <http://unascultura.com>.

³⁸ Evidence o hrobech na: <http://www.evidencevh.army.cz/Evidence/vysledky-hledani-v-cr?mt=sobotka&st=0>

³⁹ Informace vychází mj. z: http://jicinsky.denik.cz/zpravy_region/dum-pod-pulmesicem-v-sobotce-opet-zari-20160316.html nebo z: <http://unascultura.com>

2.11.10. Areál koupaliště

Mezi architektonicky zajímavá nebo historicky významná místa lze zařadit i areál prvorepublikového koupaliště, které se nalézá pod zámek Humprecht, zhruba 0,5 km od centra města Sobotka při silnici na Turnov k hradu Kost. U koupaliště byl na krásném slunném prostranství obklopený přírodou a lesoparkem, s výhledem na zámek vybudován kemp, který je ve vlastnictví města Sobotka. To není provozovatelem a celý areál pronajímá v rámci dlouholetého pronájmu a smluvně specifikovaných podmínek proinvestování konkrétních prostředků soukromým subjektům. Dříve areál spravovali manželé Flodrmánovi, od r. 2013 manželé Kynzlovi. Nachází se zde kromě betonového plaveckého bazénu (60x30m) s brouzdalištěm i hlavní budova s občerstvením, ubytováním i zrekonstruovaným sociálním zařízením, venkovní kiosek, převlékárny s WC, stání pro karavany, chatičky a prostory pro stany. Kromě bazénu lze využít i beachvolejbalové hřiště nebo dětské hřiště s herními prvky či trampolínou. V roce 2015 došlo k výstavbě nové kuchyňky pro ubytované, ke které přibyla prostorná terasa, pódium a plocha, která je využívána pro pořádání koncertů. Areál je v provozu pouze v letní sezóně a po prohloubení podzemního vrtu nyní disponuje dostatečným zdrojem vody.⁴⁰ Bylo by ale žádoucí posílení investic pro zvýšení kvality ubytování i technického a sociálního zázemí, stejně jako zásadní přestavba bazénu odpovídajícího moderním potřebám, včetně vodních herních prvků. Jediným investorem by ale nemělo být město Sobotka, když areál slouží ke komerčním účelům.

2.11.11. Atraktivní lokality v blízkém okolí

Kromě dalších zajímavých míst přímo v Sobotce, jsou velice turisticky atraktivní blízké obce Stéblovce, Nepřívěc, Střehom, Vesec či Vyskeř. Nejen ony, ale i další cíle nabízí Český ráj. Mezi nejvýznamnější patří v nejbližším okolí údolí Plakánek, hrad Kost, Branžez, skalní města Drábské světničky, u hradů Hrubá skála a Valdštejn, Klokočské či Prachovské skály, Nebákov a rybníky na Žehrovce, zřícenina hradu Trosky a podtrosecká údolí, Vyskeř, zámek Hrubá Skála, zřícenina skalního hradu Rotštejn v Klokočí, hradu Frýdštejn, hrad Vranov a zámek Malá Skála, zámek Svijany, zámek Sychrov, hrad Valdštejn nebo zámek Hrubý Rohozec v Turnově, Dětenice, Staré Hrady a řada dalších. Obce, pod které spadají zajímavá místa, založily Sdružení Český ráj, který má sídlo v Turnově a zaštiťuje region po stránce turistického ruchu.

Český ráj je atraktivní krajina, která se stala inspirací pro mnohé filmaře, kteří zde často natáčeli pohádky. Oblast má potenciál naplnit všechny typy rekreací. Je to region bohatý na kulturní i přírodní památky, s řadou hradů, zámků a pískovcovými skálami. Nachází se zde řada nemovitých kulturních památek, architektonicky cenných staveb, lidová architektura či řada archeologických nálezů. Cestovní ruch dává práci řadě lidí ve službách i v menších obcích, které jsou v blízkosti těchto turisticky atraktivních míst. Jedná se ale pouze o letní sezónu, pro zimní turistiku nemají zavřené památky co nabídnout a existuje zde značný potenciál. Podobně by Sobotka mohla uvažovat o lepším zpřístupnění místních částí jejich napojením na pěší nebo cyklistické trasy, které by mohlo přinést prostor pro menší provozovatele služeb.

2.12. Kultura⁴¹

Kulturní život má v Sobotce velice dlouhou tradici. Již v polovině 19. století se zde hrálo ochotnické divadlo v jednom z nejstarších divadelních sálů na českém venkově (bývalá barokní solnice v č. p. 5 na náměstí). V Sobotce se narodili básníci a spisovatelé Václav Šolc, Fráňa Šrámek, Ladislav Turnovský či František Věnceslav Jeřábek. Zejména s Fráňou Šrámkem je spjatý kulturní a společenský život 20. a

⁴⁰ Informace o areálu koupaliště in: www.sobotkakemp.cz

⁴¹ Text převzat z: www.sobotka.cz/kultura

30. let 20. století, kdy do Sobotky pravidelně jezdil a zde tvořil. Jeho život připomíná Muzeum a archiv v domě č. p. 3 na náměstí. V Sobotce žili a působili i další umělci - malíř Václav Špála, spisovatel Karel Václav Rais, za Šrámkem sem jezdil i Karel Čapek. Od roku 1957 se ve městě koná festival českého jazyka, řeči a literatury Šrámkova Sobotka a od roku 1988 i Sobotecký posvícenský jarmark, v roce 1999 doplněný o festival řemesel. V polovině 70. let 20. století vznikla na Šolcově statku zásluhou RNDr. Karla Samšiňáka jedinečná galerie výtvarného umění, která od roku 2009 nese jeho i synovo jméno. Během 40 let zde vystavovali přední čeští výtvarní umělci a pořádají se zde besedy se zajímavými osobnostmi (více viz výše Šolcův statek a roubenky).

2.12.1. Podmínky pro kulturní aktivity

Sobotka je městem s velmi bohatou kulturní tradicí, která je živá i v současnosti. Kromě velkého množství aktivit, které nabízí různorodé spolky, je hlavním organizátorem největšího počtu kulturních akcí Městské kulturní středisko. Dále to je také zámek Humprecht patřící rovněž pod MěÚ a Šolcův statek soukromého vlastníka K. Samšiňáka. Město vkládá do své příspěvkové organizace MKS každoročně přes 2mil. korun, které jdou primárně na kulturní akce a informační službu. Samozřejmě některé akce generují zisk, některé jsou z velké míry dotované. Řada pořadů je pořádána spolky, které rovněž získávají příspěvek od města. Podpora kultury v Sobotce neprobíhá pouze díky finančním subvencím obce, ale rovněž díky materiální podpoře, resp. využívání obecních prostor pro pořádání různých akcí pro širokou veřejnost (divadelní sál, sál spořitelny, společenské prostory DPS, knihovna, zámek Humprecht a dal.). Působení města Sobotky na poli kultury lze hodnotit jako velmi pozitivní a s ohledem na omezené prostředky obce jako adekvátní.

2.12.2. Kulturní zařízení a jejich návštěvnost

V Sobotce celoročně funguje veřejná knihovna, muzeum, divadlo, které slouží i jako kinosál nebo prostor pro besedy. Návštěvnost muzea Fráni Šrámka není příliš velká a nejčastěji se jedná o školní výlety. Knihovna je velice oblíbeným místem dětí, i dospělých Sobotáků či obyvatel z okolních vesnic. Slouží pro pořádání různorodých besed, které mají mnohdy vysokou návštěvnost. Některé přednášky (např. série besed s historikem K. Bílkem o staré Sobotce, o šlechtických rodech apod.) pořádá z kapacitních důvodů v sále spořitelny. Sál v budově staré radnice, dřívější solnice a později kinosál, nyní nabízí prostor pro divadelní nebo koncertní vystoupení amatérských i profesionálních souborů. Návštěvnost představení je závislá na jeho kvalitě a divácké atraktivitě, ale z velké části je publikum stálé, byť kapacita sálu není vždy naplněna a MKS některé z akcí musí dotovat. V posledních letech bylo obnoveno i občasné kino, které v posledních letech nabízí prostřednictvím spolku Kompas promítání pro děti, v letním období pak provozují kino na zahradě Šrámkova domu. K pravidelným každotýdenním setkáváním a besedám využívají společné prostory Domu s pečovatelskou službou Baráčníci i další spolky. Tento spolek se nejčastěji věnuje seniorům a pořádá pro ně i řadu zajímavých zájezdů a výletů.

Sezónně lze mezi kulturní zařízení počítat i zámek Humprecht, kde jsou pro pořádání kulturních akcí využívány prostory hodovní síně (koncerty), 2. patro spolu s věží slouží jako prostor pro výstavy. Návštěvnost akcí je různorodá a je ovlivněna polohou od centra města. Pro ad hoc akce slouží také sál spořitelny (besedy, recitace, koncerty) nebo sokolovny (plesy, dříve i divadelní vystoupení v rámci Šrámkovy Sobotky). V letní sezóně funguje ještě zahrada Šrámkova domu pro pořádání koncertů, divadelních vystoupení a zmiňovaného letního kina. Přes velké množství kulturních akcí, je návštěvnost soboteckých kulturních zařízení v letní sezóně vyšší z důvodu přítomnosti turistů.

2.12.3. Městské kulturní středisko

MKS je příspěvkovou organizací města se samostatnou právní subjektivitou a patří pod něj níže uvedené subjekty. Mezi hlavní činnosti patří realizace kulturních a společenských akcí ve městě, propagace města a vydávání propagačních materiálů, poskytování informací, organizace festivalu Šrámkova Sobotka, vydávání Zpravodaje Šrámkovy Sobotky a správa městského webu www.sobotka.cz/mks-sobotka. Kromě v Sobotce pořádaných kulturních akcí (divadla, koncerty, městský ples) organizuje MKS několikrát ročně zájezdy do pražských divadel, či na adventní trhy do zahraničí. Je hlavním subjektem, který zastřešuje, plánuje, realizuje a financuje největší kulturní akci ve městě, kterou je týdenní festival Šrámkova Sobotka (viz níže). Pomáhá, propaguje a podporuje řadu spolků při organizování jejich akcí pro veřejnost (např. dětský den, Sobotecký jarmark, rozsvěcení vánočního stromu, zpívání u jesliček, Třešňový jarmark a dal.).

2.12.3.1. Městské informační středisko

MIC sídlí v přízemí Šrámkova domu přímo na soboteckém náměstí a je součástí sítě turistických infocenter Sdružení Český ráj. Poskytuje informace pro turisty, ale i občany Sobotky, zajišťuje záležitosti města související s propagací a turistickým ruchem, prodává propagační předměty, ale rovněž spolupracuje při organizování kulturních a společenských akcí MKS. Zaměstnává celoročně 1 osobu na plný úvazek a řadu pracovníků v letní sezóně, kdy funguje 7 dní v týdnu. Podrobnější popis činností je uveden v příloze Služby poskytované MIC sobotka.

2.12.3.2. Městská knihovna Fráni Šrámka⁴²

Městská knihovna je veřejnou knihovnou s univerzálním knihovním fondem, dětskou literaturou i oddělením regionální literatury. Její historie sahá až do čtyřicátých let 19. století. Od roku 1897 sídlila v budově staré radnice na náměstí. V roce 1957 se pro nedostatek místa přestěhovala do 1. patra dnešního Městského úřadu, roku 1966 pak do budovy bývalého okresního soudu. Zároveň byla v tomto roce knihovna vedena první profesionální knihovnicí. Pozice jednoho pracovníka je zachována i v dnešních dnech. V roce 1975 byly otevřeny nové prostory knihovny v rodném domě básníka Fráni Šrámka a knihovna získala oficiální název Městská knihovna Fráni Šrámka Sobotka. Později byl odkoupen tento dům do vlastnictví města a knihovna v nich sídlí dodnes. Od roku 1993 byla rozšířena o dětské oddělení, které bylo shodou okolností umístěno v původních prostorách bývalé radnice, aby v roce 2003 došlo mj. z personálních důvodů opět ke sjednocení dětského a dospělého oddělení.

Kromě půjčování knih, novin, časopisů, hudebnin i audioknih funguje jako vzdělávací, kulturní, informační a setkávací centrum města. V současné době má knihovna ve svém fondu cca 15 tisíc knih, pravidelně odebírá 20 titulů denního tisku a časopisů, počet čtenářů se pohybuje kolem čísla 400. Nabízí online katalog, čtečku elektronických knih či deskové hry. Knihovna pořádá besedy se zajímavými osobnostmi, autorská čtení, v prostorách knihovny a Galerii na schodech jsou pravidelně instalovány výstavy nejen regionálních umělců. V knihovně jsou přístupná PC, veřejný internet a Wi-Fi. Roční poplatek pro dospělého je 120 Kč, pro děti do 15let a studenty 60 Kč. Knihovna nabízí i možnost jednorázové výpůjčky (bez registrace, na základě předložení průkazu totožnosti) za cenu 10 Kč.

2.12.3.3. Muzeum a archiv Fráni Šrámka

Muzeum se nachází v 1. patře nad MIC v budově č. p. 4 na náměstí patřící městu. Je přístupné právě přes informační centrum a v přilehlých místnostech se nachází i sobotecký archiv. Ve Šrámkově domě, jak je tato budova nazývána, neboť v ní známý básník a dramatik žil spolu se svou životní partnerkou M. Hrdličkovou Šrámkovou, byla v roce 1958 vybudována k uctění památky rodáka ze Sobotky stálá

⁴² Informace vychází z: www.knihovnasobotka.cz

expoziční. Po jeho smrti roku 1952 jezdila M. Hrdličková Šrámková pravidelně do Sobotky a s nápomocí literárního historika Libora Kněžka a manželů Hejnových začala budovat archiv Šrámkovy pozůstalosti. Proto se rozhodla zakoupit v Sobotce dům, jenž sousedí s původním rodným domem literáta, dnešní Šrámkův dům č. p. 3., kde sídlí Městská knihovna Fráni Šrámka.

Expozice muzea zachycuje ukázky autorových děl, fotografie z jeho života a interiér Šrámkova pražského bytu přenesený po jeho smrti do Sobotky. Jde o pracovnu s knihovnou a obývací pokoj. V rámci prohlídky je k vidění unikátní dokumentární film *Fráňa Šrámek v Sobotce v roce 1937*, patrně jediný snímek, zachycující nejznámějšího soboteckého rodáka. Od roku 2012 je prostor inovován, vznikla zde moderní a multimediální výstava, kde nechybí fotografie, komiksové zpracování, video, poslech básní v esperantu atd., jejíž součástí jsou i webové stránky <http://franasramek.cz/index.html>.

Vstupné do muzea je pro dospělé osobu 30 Kč, za dítě starší 7 let 20 Kč, mladší zdarma. Muzeum nabízí i zlevněné nebo rodinné či skupinové vstupné. Otvírací doba je podobná jako MIC a v ceně vstupenky je i informační brožura včetně pracovního listu, který slouží četným školním výletům. Muzeum a archiv spadá pod Městské kulturní středisko Sobotka. Veškerá Šrámkova pozůstalost včetně autorských práv patří díky M. Hrdličkové Městu Sobotka, dílo se stane v roce 2022 volným. Je žádoucí před vypršením vlastnictví autorských práv realizovat znovuvydání díla či další aktivity.

Obrázek 15 Fráňa Šrámek a jeho domy - muzeum a knihovna na náměstí

Zdroj: www.sobotka.cz

2.12.3.4. Studio Šrámkova domu

Studio Šrámkova domu je sobotecký divadelní soubor působící pod MKS, který se věnuje též přednesu a jiným dramatickým aktivitám. Má dlouholetou tradici, neboť byl založen již 6. října 1962 pod názvem *Recitační studio Šrámkova domu*. Literárně-dramatický soubor vznikl z odkazu paní Milky Hrdličkové Šrámkové s cílem navázat na divadelní soubor studentů z dob Fráni Šrámka. Na vedení souboru se podílela celá řada významných osobností Marie Hejnová, Eva Seemanová, Jiří Paďour, Jaroslav Chrupa, Václav Martinec, Eva Pašková, Jiří Hraše, Helena Glancová, Marta Hrachovinová a Otto Liška, Eva Hrubá, Šárka Štembergová Kratochvílová a další. V posledních letech vede studio Lada Blažejová. V roce 1993 se z názvu souboru vytráčí pojem „recitační.“ Schůzky jsou zaměřeny více na divadelní práci s jednotlivci i kolektivem, i když se stále zabývá i uměleckým přednesem.

V současné době soubor tvoří pět na sobě nezávislých skupin: dvě skupiny mladších školních dětí (1. stupeň ZŠ) a po jedné skupině starších školních dětí (2. stupeň ZŠ), studentů a dospělých. Soubor si drží díky svému komplexnímu přístupu k herecké práci a přednesu vysokou úroveň, o čemž svědčí i mnoho úspěchů na recitačních i divadelních přehlídkách jako je Dětská scéna, Wolkrův Prostějov, Mladá scéna, Šrámkův Písek nebo Jiráskův Hronov. Do souboru se mohou přihlásit děti starší šesti let, studenti i dospělí. Skupiny se scházejí každý pátek pod vedením MgA. Lady Blažejové v Městském divadle v Sobotce.⁴³ V posledních letech vedla i skupinu dospělých nadšenců, kteří připravili tři představení.

2.12.4. Kulturní zařízení v okolních obcích

⁴³ Text převzat a další informace in: www.sobotka.cz/studio-sramkova-domu, <https://sites.google.com/site/studiosramkovadomu/Home> nebo in: <https://www.facebook.com/groups/ssd.sobotka>

Z nejbližších obcí lze uvést Jičín, kde se nachází nově zrekonstruované kino, muzeum, zámek, divadlo, loutkové divadlo, koná se zde pravidelně mnoho besed, výstav, koncertů, plesů a dalších kulturně-společenských akcí. Také je místem známého festivalu Jičín - město pohádky a Valdštejnské slavnosti.⁴⁴ Stejně kulturní možnosti nabízí Mladá Boleslav, kde navíc funguje multikino a profesionální divadelní soubor. Další aktivity jsou v letní sezóně na atraktivních místech v regionu Český ráj – např. divadla pod širým nebem na hradě Kost, Sedmihorské hudební a divadelní léto, Valečovské léto a další.

2.12.5. Kulturní aktivity

Kromě řady kulturních aktivit během celého roku patří mezi nejvýznamnější ze všech celorepublikově známý 1) festival Šrámkova Sobotka a 2) Sobotecký jarmark a festival řemesel.

2.12.5.1. Festival Šrámkova Sobotka⁴⁵

Šrámkova Sobotka je festival českého jazyka, řeči a literatury, který pořádá MKS Sobotka (za pomoci přípravného a organizačního výboru) každoročně v prvním prázdninovém týdnu na počest významného soboteckého rodáka básníka Fráni Šrámka (1877–1952). Součástí festivalu jsou odborné přednášky, autorská čtení, koncerty, divadelní představení a v neposlední řadě také dílny s předními českými umělci a odborníky. Festival je financován z vlastních zdrojů a prostředků města Sobotky, Královéhradeckého kraje, Ministerstva kultury ČR, sponzorských darů a za přispění řady dobrovolníků. Počátky myšlenky festivalu jsou spjaté jednak s předválečnými letními divadelními slavnostmi v Sobotce, jichž se Šrámek účastnil jako autor, a jednak s letní přehlídkou amatérských divadelních souborů pořádanou místním patriotem MUDr. Aloisem Kafkou v létě 1947. U příležitosti Šrámkových nedožitých 80. narozenin byl pak uspořádán první ročník festivalu v létě 1957. Na jeho uskutečnění se podíleli především Milka Hrdličková Šrámková (Šrámkova družka), Marie a Václav Hejnovi (učitelé a správci archivu Fráni Šrámka), Drahomíra Bílková Kyzivátová (předsedkyně MNV) a již zmiňovaný Alois Kafka. V roce 1999 byl při festivalu založen časopis *Splav!*, jehož redaktoři se od té doby aktivně podílejí na tvorbě festivalu ve spolupráci s MKS a soboteckými patrioty. Každý ročník má stanovené nosné téma, kterému se přizpůsobuje náplň festivalu. Seznam témat ročníků festivalu Šrámkova Sobotka.

Návštěvníky festivalu jsou především studenti humanitních oborů, ale také pedagogové, zaměstnanci knihoven a další kulturní pracovníci. Festivalové publikum je velmi pestré, tvoří jej lidé všech generací - i vzhledem k programové skladbě se na festival stále vracejí lidé, kteří na něj jezdili jako studenti a nyní se sem vrací i s vlastními dětmi a partnery, významnou část publika tvoří také lidé v seniorském věku. Učitelé se rovněž mohou zúčastnit festivalu prostřednictvím základny EXOD, projektu odborového svazu pracovníků ve školství ČMKOS. Festivalových dílen se každoročně zúčastní více než sto lidí. Celý týden na festivalu prožije na dvě stě lidí, mnozí však přijíždějí jen na pár dní, což přispívá k pestrosti festivalového publika. Na závěr festivalu se od roku 2011 koná znovuobnovený řemeslný regionální Třešňový jarmark, který díky dobrovolným příspěvkům a bazaru financuje zvelebování soboteckých prostranství (historické lavičky, uvítací cedule od uměleckého kováře, oprava pomníku, strom republiky). V roce 2016 se poprvé konal běžecký závod Šrámkova jedenáctka, který nahradil dříve pořádaný běh k nyní již neexistující Semtinské lípě. V roce 2020 byl festival zrušen z důvodu pandemie COVID-19.

⁴⁴ Další informace in: www.jicin.org/cs/kultura/

⁴⁵ Text převzat z: https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0r%C3%A1mkova_Sobotka#Historie

Obrázek 16 Festival Šrámkova Sobotka

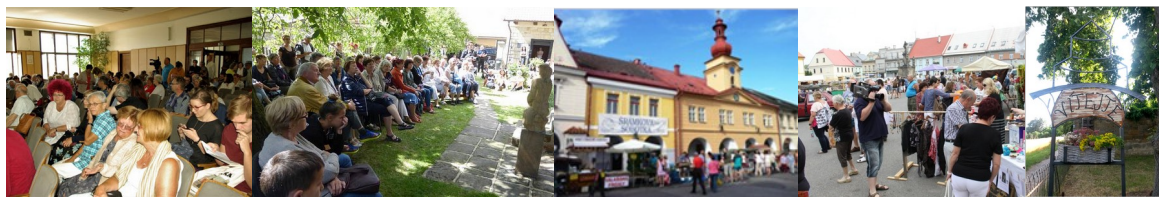

Foto: Jičínský deník a B. Stašková

2.12.5.2. Sobotecký jarmark a festival řemesel

V roce 2019 proběhl již 31. ročník trhů, které v roce 1988 založil MUDr. Alois Kafka společně s Klubem přátel města Sobotky a desítkami dobrovolníků. K prodejům a hudebním vystoupením, jejichž počty se každoročně zvětšovaly, přibýlo i páteční večerní promítání filmů leteckých snímků Sobotky a Českého ráje vzniklých právě díky klubu. V roce 2009 převzala organizaci stále větší akce Občanské sdružení JARMARK a v roce 2016 bylo transformováno na Spolek jarmark.⁴⁶ Cílem této kulturní události je představit široké veřejnosti tradiční řemesla a zároveň akci doplnit hudebním, tanečním a jinak vizuálně zajímavým programem na 2 scénách (náměstí Míru a park za městským úřadem). Každoročně se na předposlední prázdninový víkend na konci srpna sjedou za zábavou do Sobotky tisíce lidí z celé republiky, aby čas od pátečního až po sobotní večer prožili společně. Jak je uvedeno na webových stránkách spolku: na akci se nefinančně podílí Město Sobotka, Městské kulturní středisko Sobotka a Sbor dobrovolných hasičů Sobotka a Osek. Výtěžek ze Soboteckého jarmarku organizátoři věnují na rozvoj kulturních a společenských aktivit v Sobotce. Ostatním spolkům je například zdarma zapůjčováno vybavení a v roce 2011 bylo slavnostně otevřeno zastřešené podium v zahradě Fráni Šrámka, které za částku 90.000 Kč spolek vybudoval a následně věnoval do majetku městu Sobotka. Podium slouží od jara do podzimu k pořádání koncertů, divadelních představení pro děti, k festivalu Šrámkova Sobotka či promítání "letního kina". V dalších letech byly z prostředků nakupeny skládací party stany a mobilní stojany na odpadkové pytle, které jsou k dispozici městskému kulturnímu středisku a soboteckým spolkům nebo nové desky stolů do Sokolovny. V roce 2018 poskytl Jarmark městskému kulturnímu středisku 100.000 Kč na různé kulturní aktivity, v roce 2019 přispěl sobotecké farnosti na opravu lavic a srdce zvonu kostela sv. Máří Magdaleny a libošovickému Domu pokojného stáří.⁴⁷

Obrázek 17 Sobotecký jarmark

Foto J. Částka in: www.google.cz/maps

2.12.5.3. Další kulturní akce

Kromě výše uvedených se v Sobotce koná řada zábavných akcí, promítání filmů pro děti, besed, divadelních vystoupení místních i hostujících divadelníků, kulturních událostí, koncertů, ale i recitačních vystoupení. Tradiční jsou již i adventní neděle spolu s rozsvěcením vánočního stromu na náměstí, výstavami, koncerty a živými jesličkami. Akce jsou realizovány jak MKS, tak soboteckými

⁴⁶ Dana Vejnárková, Jiří Suchánek a Jan Janatka

⁴⁷ In: www.sobotecky-jarmark.cz/o-jarmarku/

spolky a dobrovolníky. Ty obrací svoji pozornost pro vyžití jak svých členů tak i na veřejnost z různých cílových skupin.

2.13. Bydlení a technická infrastruktura

2.13.1. Bydlení v obci

Následující kapitola vychází primárně z detailních statistik ze sčítání lidu domů a bytů v roce 2011. V Sobotce převažuje bydlení v rodinných domech, které představují 93,2 % všech domů ve městě, zatímco bytové domy tvoří jen 5 %. Definice bytového domu vychází z vyhlášky 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, §2, písm. A, bod 1. Bytový dům je dům, ve kterém více než polovina podlahové plochy odpovídá požadavkům na trvalé bydlení a je k tomuto účelu určena. Zároveň musí mít 4 nebo více bytových jednotek.⁴⁸ 74 % domů bylo v roce 2011 obydlených, logicky nejméně obydlených patřilo do kategorie „ostatní budovy“. Byl mezi nimi ale i jeden neobydlený bytový dům.

Obci patřilo k v tomto sčítání 7 ze 43 obydlených bytových domů, 6 ostatních budov a 2 rodinné domy. Z celkového počtu obydlených 651 domů v Sobotce tak město vlastnilo 2,3 %, soukromníci 88 %, družstva 0,5 % a více subjektům patří domy v 6 % případech. Dvě třetiny zástavby tvoří domy starší, vystavěné před rokem 1980, ve městě je i 109 obydlených domů starších 100 let, což tvoří 17,3 % sčítáním zjištěných domů. Údaje za jednotlivé dekády ukazují, že nejintenzivnější výstavbu město zaznamenalo v letech sedmdesátých, kdy vzniklo nebo bylo zásadně zrekonstruováno 139 domů, následovalo 101 domů v letech osmdesátých. Po revoluci došlo k významnému poklesu výstavby až na polovinu ve srovnání s dobou normalizace: 61 domů v letech devadesátých a na počátku nového tisíciletí pouhých 53 nových nebo zrekonstruovaných domů za 10 let.

Tabulka 1 Počet domů v Sobotce dle SLDB 2011

Počet domů v Sobotce		Celkem	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatní budovy
Domy úhrnem		882	822	44	16
Domy obydlené		651	595	43	13
z toho podle vlastnictví domu	fyzická osoba	573	558	13	2
	obec, stát	15	2	7	6
	bytové družstvo	3	1	2	-
	spoluvlastnictví vlastníků bytů	39	25	14	-
z toho podle období výstavby nebo rekonstrukce domu	1919 a dříve	109	91	16	2
	1920 - 1970	168	152	15	1
	1971 - 1980	139	131	7	1
	1981 - 1990	101	100	1	-
	1991 - 2000	61	58	2	1
	2001 - 2011	53	48	1	4

Zdroj: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Na území obce se dle posledních oficiálních statistik nachází celkem 1.240 bytů, z nichž naprostá většina (954) se nachází v rodinných domech, což představuje 77 %. 19 % bytů je v bytových domech, největší bytové domy jsou umístěny ve východní části města mezi ulicemi Spyšovská a Zahradní, kde se také nachází panelové domy. Přestože jsou více než tři čtvrtiny bytů obydlených, ve městě se nachází dle sčítání z roku 2011 více než 25 % neobydlených bytů, zda došlo ke změně lze zjistit až v dalším SLDB v roce 2021. Nejčastějším důvodem neobydlenosti bylo využití domu pro rekreaci.

⁴⁸ Zdroj MMR – IROP In: <https://www.irop.mmr.cz/cs/Ostatni/Doporucene/Caste-dotazy/Zateplovani/Definice-bytoveho-domu>

Z celkem 1.240 bytů slouží pro rekreaci 12,3 % bytového fondu, což je zásadní charakteristika Sobotky, která je z velké míry městem chalupářů. Pro srovnání v nedalekém Dolním Bousově byl podobný status bytu uveden ve SLDB o 1/3 méně, kdy k rekreaci slouží 108 bytů, zatímco v Sobotce to bylo 152 bytů. Dále pak 20, respektive 21 bytů je neobydleno z důvodu přestavby, popřípadě jsou nezpůsobilé k bydlení.

Celkem 69 % domácností žije v roce 2011 v Sobotce ve vlastním domě či bytě v osobním vlastnictví. Pokud by se k tomu přičetly ještě domácnosti, které užívají byt bezplatně (předpokládejme, že jde o vícegenerační soužití), pak v Sobotce žijí tři čtvrtiny domácností ve vlastním. A při připočítání 20 domácností v družstevním bydlení, které je jistou formou vlastnictví a nájemné jako takové neplatí, žije mimo nájemní vztah 78,3 % soboteckých domácností. K pronájmu pak v roce 2011 slouží pouze 129 bytů, což představuje 14 % ze všech 927 soboteckých bytů. Nutno poznamenat, že v posledních několika letech přibýlo dalších několik bytů v zrekonstruovaných domech, ale přesné statistiky budou k dispozici až po dalším SLDB, patrně až po roce 2022.

Charakter bydlení v rodinných domech je patrný i při pohledu na počet obytných místností na jednotku, kdy nejčastěji se vyskytují domácnosti s 5 a více obytnými místnostmi - tvoří třetinu bytového fondu ve městě. Více než čtvrtinu představují byty s 4 místnostmi, 19 % byty se 3 a každý desátý byt měl 2 místnosti. Nejméně (43) je jednopokojových bytů, což představuje necelých 5 % obydlených bytů.

Tabulka 1 Počet bytů v Sobotce dle SLDB 2011

Byty celkem - druh domu	celkem		1 240
	z toho	rodinné domy	954
		bytové domy	236
Neobydlené byty - důvod neobydlenosti	celkem		313
	z toho	změna uživatele	5
		slouží k rekreaci	152
		přestavba	20
		nezpůsobilé k bydlení	21
Obydlené byty - druh domu	celkem		927
	z toho	rodinné domy	681
		bytové domy	205
Obydlené byty - právní důvod užívání	celkem		927
	z toho	ve vlastním domě	562
		v osobním vlastnictví	78
		jiné bezplatné užívání bytu	66
		nájemní	129
		družstevní	20
		jiný důvod užívání bytu	16
Obydlené byty - počet obytných místností	celkem		927
	z toho	1	43
		2	90
		3	175
		4	244
		5 a více	302
Obydlené byty - druh domu Celková plocha m² obydlených bytů Obytná plocha m² obydlených bytů	celkem		77 745
	z toho	v rodinných domech	63 993
		v bytových domech	12 237
	celkem		58 644
	z toho	v rodinných domech	47 911
		v bytových domech	9 641

Zdroj: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011

V Sobotce tedy převažuje bydlení v rodinných domech, když v nich v roce 2011 bydlelo 74 % obyvatelstva. Charakter zástavby tak ukazuje, že čtvrtina obyvatel z 2.396 bydlela v bytových domech či jiných budovách, např. DPS, v bytech v nebytových budovách apod. Na území žilo celkem 927 samostatně hospodařících bytových domácností, přičemž naprostá většina 96 % byla tvořena jednou domácností a zbylá 4 % byly dvougenerační či 2 samostatně hospodařící domácnosti v jednom bytě.

Celkem bylo v roce 2011 ale 20 domácností tvořeno více než 6 osobami (2 %) a ve 42 bytech žilo po 5 osobách (4,5 %). Nejčastější variantou (31 %) jsou v Sobotce domácnosti sestávající ze dvou osob – 289. Trojčlenné domácnosti se vyskytují ve 171 případech (18 %) a čtyřčlenné ve 164 případech (18 %). Velmi významnou skupinu tvoří specifické domácnosti samostatně hospodařících jedinců. 241 lidí v obci žije samo v bytech, což představuje více než čtvrtinu všech domácností (26 %). Z dat ale nelze říci, zda jde např. o byt osamělého seniora či mladého dospělého ve vícegeneračním domě nebo zda se jedná o jednotlivce v bytových domech apod. Nicméně dle demografických údajů lze spíše předpokládat starší občany, kteří ukazují na stárnutí sobotecké populace.

Tabulka 1 Počet bydlících a hospodařících osob/domácností v Sobotce dle SLDB 2011

Obydlené domy - počet bydlících osob	celkem		2 396
	z toho v rodinných domech		1 770
Počet bytových domácností - hospodařících domácností	celkem		927
	v tom podle počtu hospodařících domácností	1	892
		2	35
		3 a více	-
Obydlené byty - počet bydlících osob	celkem		927
	z toho	1	241
		2	289
		3	171
		4	164
		5	42
		6 a více	20

Zdroj: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011

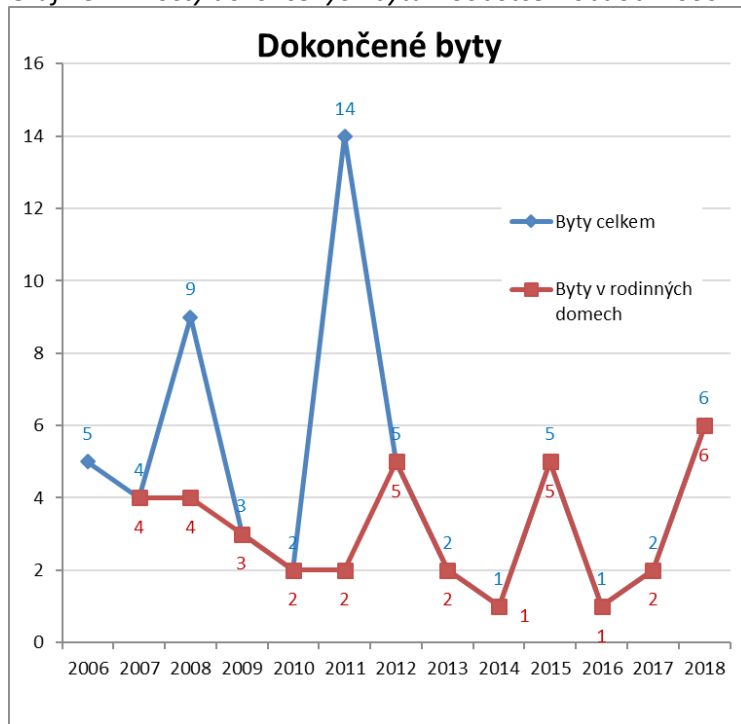
2.13.2. Bytová výstavba v obci

Bytová výstavba v letech 2006 - 2018 není příliš výrazná. Pohybuje se průměrně 4,5 bytů za rok, ale vhodnějším ukazatelem je spíše median, který tuto hodnotu snižuje na 4, což víc odpovídá kolísání. Výstavba nových bytů se totiž pohybuje v rozmezí 1 až 14 za rok. Nejméně se stavělo v roce 2014, 2013 a 2010. Naopak velký výkyv byl zaznamenán v roce 2011, kdy bylo kolaudováno rekordních 14 nových bytových jednotek. Jak je z níže uvedených dat evidentní, šlo o byty mimo rodinné domy. Tedy to byly domy v další etapě zprovoznění městského Domu s pečovatelskou službou (DPS). V tomto roce a ještě v roce 2008 byly vystavěny i byty mimo rodinné domy (kromě DPS, v domovech-penzionech mohlo jít o byty v nebytových budovách, v nástavbách, přístavbách a vestavbách či ve stavebně upravených nebytových prostorách), ve všech ostatních sledovaných letech šlo pouze o výstavbu bytů v rodinných domech. Kromě nových nájemních bytů v budově bývalé pošty v Boleslavské ulici soukromého majitele a rekonstrukci starých domů ve vlastnictví města neprobíhá ve městě výraznější výstavba. Několik soukromých rodinných domů bylo vystavěno na Benešově v ulici Ořechová. V roce 2018 bylo dokončeno 6 bytů v rodinných domech.

Tedy lze konstatovat, že od roku 2012 se v Sobotce vzniká minimální počet bytů a jedná se téměř výhradně o vlastnické bydlení. Nájemní bydlení, které by bylo dostupné pro mladé, nízkopříjmové

skupiny, samoživitele, mladé rodiny apod. ve městě, ani v jeho částech nevzniká a je nedostatečné. Je přímoúměrné stagnujícímu počtu obyvatel, jelikož nedochází k nové výstavbě. Stagnace je patrná např. ve srovnání s nedalekým Dolním Bousovem, kde mezi lety 2013 až 2017 vzniklo celkem 39 bytů, zatímco v Sobotce to bylo jen 11.

Graf 73 Počty dokončených bytů v Sobotce v období 2006 -2018

Tabulka 1 Počty dokončených bytů (celkem a v RD) v Sobotce v období 2006 -2017

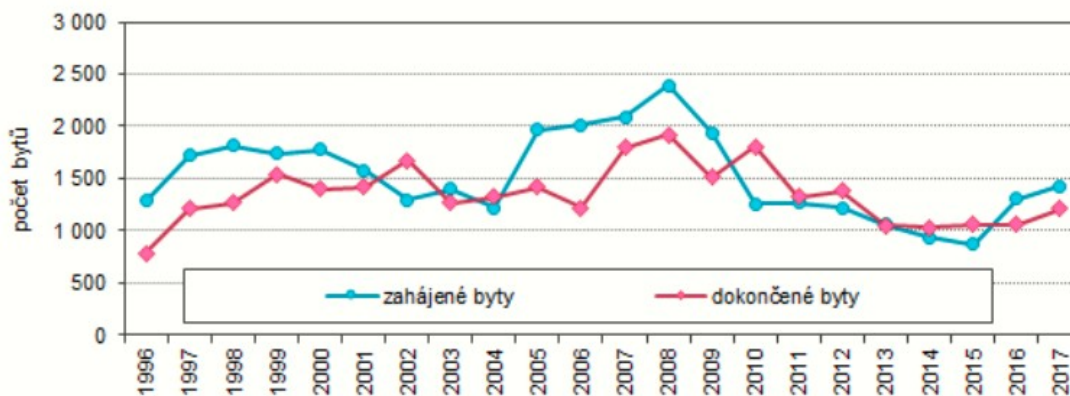
Počty dokončených bytů	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
celkem	5	4	9	3	2	14	5	2	1	5	1	2	6
z toho v rodinných domech	0	4	4	3	2	2	5	2	1	5	1	2	6

Zdroj: ČSÚ In: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43_573493#w=

Co se týče srovnání v kraji, ORP Jičín dlouhodobě vykazuje nejnižší hodnoty ve výstavbě, v roce 2015 bylo dokončeno celkem 40 bytů. Což představuje pokračování poklesu od roku 2011, kdy bylo postaveno 95 bytů. Sice je po kolísání od roku 2015 zaznamenáván pozvolný nárůst (méně než 10 %), stále se tento region pohybuje v nižším počtu vystavěných bytů i v republikovém srovnání. Z celkových 1.428 zahájených bytů v KHK připadá jen 163 na ORP Jičín, zatímco v okrese Hradec Králové to bylo 537, předposlední Náchod vykázal 200 bytů. Největší část z celkového počtu zahájených bytů v kraji byla v rodinných domech (866 bytů, tj. 60,6 %), jedna pětina v domech bytových (284 bytů). V domovech-penzionech a v domovech pro seniory nebyla v kraji v roce 2017 zahájena výstavba žádného bytu.⁴⁹

⁴⁹ Zdroj: <https://www.czso.cz/csu/xh/bytova-vystavba-v-kralovehradeckem-kraji-v-roce-2017>

Graf 74 Bytová výstavba v Královéhradeckém kraji v letech 1996-2017

↳ dokončené byty předběžné údaje

Zdroj: ČSÚ; In: <https://www.czso.cz/csu/xh/bytova-vystavba-v-kralovehradeckem-kraji-v-roce-2017>

Další výstavba je vázána na územní plánování a na významné limity dané územím obce na jedné straně limitované silnicí č. 16 a na druhé CHKO Český ráj. Nicméně pro další rozvoj území je velmi důležité, aby se dařilo zajistit dostatek bydlení pro zájemce o život v obci i v jeho místních částech, aby docházelo nejen k výstavbě, ale i k rekonstrukci domů v centru města pro účely trvalého bydlení. Byť údaje ze sčítání 2001 a 2011 neporovnávají identické hodnoty, počet jednotek pro rekreaci zůstává téměř stejný. V roce 2001 bylo identifikováno celkem 156 domů sloužících k rekreaci a o 10 let později to bylo 152 ale bytů, které takto byly monitorovány z důvodu změny metodiky. Počet objektů pro rekreaci tedy nezaznamenal výrazný nárůst. Podobně tomu ale tak je bohužel i s byty pro trvalé bydlení což vede ke stagnaci sobotecké populace.

2.13.3. Nájemní a sociální bydlení

V posledních letech se mluví o celorepublikové krizi na trhu s bydlením. Bohužel i Sobotka je městem, které se potýká s nízkou výstavbou a dostupností nájemního bydlení. Dobrá dojezdová vzdálenost za prací v kombinaci s kvalitou života v atraktivní lokalitě skýtá mnohem větší potenciál pro rozvoj obce. Město Sobotka je významným pronajímatelem, který svojí bytovou politikou může ovlivňovat cenu nájemného. Bohužel objekty určené k bydlení ve vlastnictví města jsou primárně ve starých domech na náměstí nebo v DPS (se speciálními podmínkami na soběstačnost). Obecně platí, že nájemní bydlení mimo velká města využívají mladí, kteří se chtějí osamostatnit od svých rodin, mladé rodiny před pořízením vlastní nemovitosti, lidé s nižšími příjmy, kteří si nemohou dovolit hypotéku a také starší osoby, které již přes svoji soběstačnost např. nezvládají péči o své domy nebo potřebují se zhoršením zdraví bezbariérové bydlení. Ve všech případech se jedná o lidi s nižšími příjmy a bytová politika obce se tak stává i sociální politikou.⁵⁰ Sobotka v současné době pomáhá poslední uvedené skupině prostřednictvím bytů v DPS, ale je zapotřebí se věnovat i startovacím bytům a bytům pro sociálně slabé. Přestože zákon o sociálním bydlení nebyl v roce 2017 schválen poslaneckou sněmovnou, i nadále platí vládou schválená *Koncepce sociálního bydlení 2015-2025*. Vzhledem k širší cílové skupině se hovoří o tzv. dostupném bydlení. Nájemní bydlení obce by tak mělo myslet i na tyto cílové skupiny obyvatel a mezi budoucí investice by měla být naplánována výstavba většího počtu bytů, které budou respektovat tzv. sociální mix a nebudou vytvářet potenciální vznik sociálně vyloučené lokality. MMR prostřednictvím SFRB pro tyto účely vypisuje dotační tituly, které by měly podporovat obecní bydlení jak z národních zdrojů, tak i evropských v programovém období 2021-

⁵⁰ Více na www.socialnibydleni.mpsv.cz

2027. Pozornost by rovněž měla být věnována tomu, komu jsou obecní byty přidělovány, přičemž by se mělo přihlížet i k sociální potřebnosti žadatele, k čemuž nabádá jak úřad Veřejného ochránce práv, tak i samotné Ministerstvo vnitra, konkrétně Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly.

2.13.4. Technická infrastruktura

Technická infrastruktura se liší především dle jednotlivých částí obce. Nejlépe zajištěná zásíťováním je samotné nejobydlenější město Sobotka, situace v okolních obcích je horší i dle vzdálenosti od města. V roce 2011 mělo připojení na kanalizaci 65 % obydlených bytů, žumpu nebo jímku 26 % vlastní splachovací záchod 92 %, koupelnu 92 %, vodovod a teplou vodu v bytě 90 %.

Tabulka 1 Technické vybavení obydlených bytů v Sobotce

Obydlené byty - technické vybavení		počet	%
celkem		927	100,0
z toho	plyn zaveden do bytu	95	10,2
	vodovod v bytě	843	90,9
	teplá voda	835	90,1
	přípoj na kanalizační síť	601	64,8
	žumpa, jímka	245	26,4
	vlastní splachovací záchod	853	92,0
	vlastní koupelna, sprchový kout	856	92,3

Zdroj: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011

2.13.5. Zásobování pitnou vodou, vodovod-technický stav, kapacita, kvalita vody

Vodovod je zaveden v celé Sobotce a ve třech místních částech - v Čálovicích, Spyšové a Staňkově Lhotě. Čtyři zbývající místní části - Lavice, Stéblovce, Trnín a Zajakury mají individuální zásobování vodou z vlastních studní.

Skupinový vodovod Sobotka zásobuje obce: Sobotka, Čálovce, Spyšova, Staňkova Lhota, Osek, Libošovice, Nepřívěc, Střehom, Dobšín, Kamenice. Provozovatelem a majitelem je Vodohospodářská a obchodní společnost a.s. se sídlem v Jičíně (dále jen VOS), již je město Sobotka akcionářem www.vosjicin.cz. V roce 2017 byly opraveny přírodní vodovody části skupinového vodovodu Střehom – Staňkova Lhota. Prameniště Střehom a jeho vrt Rašovec těží vodu procházející především pískovcovým podložím Údolí Plakánku. Skupinový vodovod Sobotka zásobuje cca 2.350 obyvatel. Vrty jsou v ochranném pásmu vodních zdrojů I, IIa, IIb. Vrt Rašovec (hluboký 15,5m) slouží také jako zdroj nouzového zásobování. Voda je přečerpávána i do vodojemů na Staňkově Lhotě.

Tabulka 1 Zdroje pitné vody pro Sobotku

ZDROJ	OBEC - k.ú.	OKRES	VYDATNOST (l/s)
vrt Rašovec	Kamenice - Dobšín	Mladá Boleslav	14
pramen J. Hrudka	Dolní Bousov - Horní Bousov	Mladá Boleslav	16

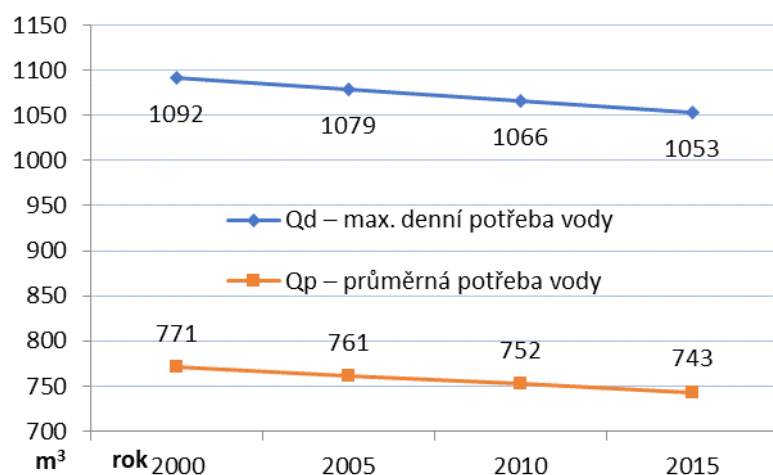
Zdroj: Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Královéhradeckého kraje - Územní celek Jičín. In: <http://mapy.kr-kralovehradecky.cz/vak/>

Tedy pouze 5 místních částí je napojeno na vodovod. Jako poslední proběhlo v roce 2015 připojení objektů na Staňkově Lhotě a v roce 2019 v Kdanicích. Ostatní místní části (Trnín, Stéblovce, Lavice, Zajakury) nejsou napojeny ani na vodovod/ zemní vodojem ani na čistírnu odpadních vod. Jednotlivé objekty řeší situaci individuálně. Co se kapacity vody týče, nejhorší situace s nedostatkem vody nastala v obcích Lavice a Zajakury. Zde ani přes prohloubení studen u obydlených nemovitostí množství vody nedostačuje základním potřebám v letech s běžným srážkovým úhrnem, natož

v obdobích sucha.⁵¹ Situace vyžaduje akutní řešení. Územně analytické podklady správního obvodu ORP Jičín z roku 2016 hovoří o tom, že „možnosti rozvoje vodovodů a kanalizací jsou omezené zejména v menších obcích, jejichž rozpočty v obcích jsou nedostatečné na rozsáhlejší investice“ (s. 86). Město Sobotka připravilo projektové dokumentace k řešení situace v MČ.

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Královéhradeckého kraje za Územní celek Jičín říká, že „zařízení provozně vyhovuje a kvalita surové vody je vyhovující“ (s. 29). Následující graf z dat stejného dokumentu hodnotil bilanci denních potřeb vody u skupinového vodovodu Sobotka mezi roky 2000 a 2015. Při neměnné vydatnosti zdrojů 2.073 m³ za den dochází ke snižování hodnot jak průměrné, tak maximální denní potřeby vody v zásobovaném území.

Graf 75 *Bilance denních potřeb vody skupinového vodovodu Sobotka (průměrná a max. denní potřeba vody - v m³/den mezi roky 2000 a 2015)*

Pozn. Současné využití při: Qd - 48,9 % evidované vydatnosti všech zdrojů (i mimo okres). Qp - 35,0 % evidované vydatnosti všech zdrojů (i mimo okres). Zdroj: Vlastní úprava dat z: <http://mapy.kr-kralovehradecky.cz/vak/>

2.13.6. Čištění odpadních vod, kanalizační síť, ČOV, technický stav

V roce 2003 byla v Sobotce zahájena 1. etapa kanalizace výstavbou čistírny odpadních vod (dále ČOV) v Oseku (91 mil Kč, dotace SFŽP 67 mil.) a rozvedem kanalizačního sběrače v Zahradní a Březenské ulici a části Oseku. Provoz mechanicko-biologické čistírny s kapacitou 3.000 EO⁵² zajišťuje VOS. Druhá etapa v letech 2007 - 2008 stála 17 milionů a zajistila odvedení splašků z Boleslavské ulice a části směrem k Vodňanům. Třetí etapa v roce 2011 pak vyšla na 42 milionů Kč (27 mil. EU, 3,8 mil. VOS, 3 mil. kraj a zhruba milion město Sobotka).⁵³ Kanalizace byla vybudována v ulicích Šafranice, Šolcova, Jičínská, Na Zadní cestě a v ulici Na Celné.

Kanalizace s napojením na ČOV v Oseku pokrývá cca 75-80 % území města. Zbývající část města a všech osm místních částí řeší odkanalizování individuálně (septiky, bezodtoké jímky, ČOV). Pro další rekonstrukce komunikací a např. i náměstí je zapotřebí dokončit svody dešťových i odpadních vod. Pro vyšší komfort a zlepšení životního prostředí je žádoucí zajištění kvalitního zpracování odpadních vod. Jak uvádí *Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Královéhradeckého kraje*, prioritou je: „dostavba

⁵¹ Územní srážky za jednotlivé roky ve srovnání s obdobím 1961-1990 nebo 1981-2010 ukazují, že Královéhradecký kraj se pohybuje v podprůměrných hodnotách za ČR. In: <http://portal.chmi.cz/historicka-data/pocasi/uzemni-srazky>

⁵² EO (počet tzv. ekvivalentních obyvatel) je uměle zavedená jednotka, která se používá pro návrh potřebné kapacity čistíren odpadních vod pro konkrétní území. <https://voda.tzb-info.cz/tabulky-a-vypocty/151-vypocet-poctu-ekvivalentnich-obyvatel>

⁵³ Zdroj: http://jicinsky.denik.cz/zpravy_region/jcsobotka-kanalizace-hotova20111104.html a <http://mapy.kr-kralovehradecky.cz/vak/>

stávajících kanalizačních systémů zakončených ČOV (především Jičín, Lázně Bělohrad a Sobotka) dle sm. č. 91/271 EHS“. Co se týče budování nových kanalizací v malých obcích, Plán preferuje návrhy oddílných kanalizačních systémů a to gravitačních, popř. kombinovaných systémů. Použití splaškových systémů tlakové, či podtlakové kanalizace předpokládá pouze výjimečně.

2.13.7. Vytápění a plynofikace

Ve městě není zavedeno centrální zásobování teplem pro větší území. Dominantním způsobem vytápění je využívání ústředních (61 %) spalovacích kotlů na tuhá neobnovitelná paliva jako jsou uhlí, koks či uhelné brikety více než 39 %. Následuje elektřina jako energie k vytápění, kterou byla v roce 2011 vytápěna čtvrtina všech obydlených bytů a kotle na dřevo v 16 %. Přestože 10 % bytů má přiveden plyn, k vytápění jej využívá pouze necelých 7 % domácností. Centrální kotelná mimo dům zajišťuje teplo pro necelá 4 % obydlených bytů. Je to jak kotelná na plyn pro DPS, pro byty ve zdravotním středisku, tak kotelná na uhlí u panelových domů u Spyšovské ulice. Lokální kamna využívá více než čtvrtina obydlených bytů a etážové topení 7 %. V censu 2011 nebylo zjišťováno využívání solární energie, biomasy či jiných alternativních zdrojů vytápění. V součtu vytápění lokálně neznečišťujících ovzduší (tj. plynu, elektřiny a dřeva) bylo takto vyhříváno 55 % obydlených bytů. 45 % domácností naopak využívalo k vytápění spalování uhlí. Je otázkou, jak efektivní kotle jsou využívány ke spalování, ale vzhledem k významnému znečištění smogem v zimních měsících z lokálních topenišť, jsou přes státní dotace na ekologické vytápění, stále často využívány zastaralé kotle.

Tabulka 1 Energie využívaná k vytápění bytů v Sobotce dle SLDB 2011

Tabulka 1 Energie využívané k vytápění bytů v Sobotce dle SEEB 2011				
Obydlené byty - energie k vytápění	celkem		927	%
	z toho	z kotelny mimo dům	33	3,6
		uhlí, koks, uhelné brikety	365	39,4
		plyn	62	6,7
		elektřina	235	25,4
		dřevo	145	15,6
obydlené byty - způsob vytápění	z toho	ústřední	567	61,2
		etážové	60	6,5
		kamna	243	26,2

Zdroj: ČSÚ – Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Plynofikace byla realizována v cca polovině území města, jde především o hustě zastavěné ulice Boleslavská, Jičínská, Zahradní, J. Glazarové, Březenská, Ořechová, Na Benešově, Špálova, Šafrance. Plyn je do města přiveden středotlakým plynovodem z Dolního Bousova. Poptávka po další plynofikaci je dle dotazování u občanů minimální. Vyšší podíl ekologického vytápění by městu a životnímu prostředí velmi prospěl.

Obrázek 18 Smog v Sobotce během topné sezóny

Zdroj: B. Stašková 2016

2.13.8. Stav a kapacity ostatní technické infrastruktury (elektrická síť, sítě pro internet)

Jak uvádí *Územně analytické podklady SO ORP Jičín* z roku 2016, „provozovatelem sítě elektrické energie v SO ORP Jičín je ČEZ Distribuce, a.s. Severovýchodní okraj území protíná trasa elektrického vedení zvláště vysokého napětí o napěťové hladině 400 kV. Vedení provozuje společnost ČEPS, a.s. Vedení velmi vysokého napětí o napěťové hladině 110 kV je vedeno od severu do centra správního obvodu. Vedení velmi vysokého vedení ze severu i jihu se střetává v rozvodně ve Starém Místě, odkud se radiálně rozbíhá vysoké vedení do všech obcí správního obvodu. Distribuce elektrické energie v předmětném území je realizována vedením vysokého napětí, které pokrývá všechny obce v území. Jednotlivé větve tohoto typu vedení jsou zakončeny transformačními stanicemi. Téměř celá délka vedení elektrické energie je tvořena nadzemním vedením.“⁵⁴ Dodávky elektrické energie jsou během nepříznivých povětrnostních podmínek v obci velmi nestabilní a dochází k častým výpadkům. To stěžuje jak život obyvatelům, tak i podnikatelům, kterým to způsobuje finanční ztráty.

V obci jsou dostupné sítě všech mobilních operátorů. Celým územím prochází dle ÚAP páteřní trasy komunikačního vedení společnosti VČP Net, s.r.o. Přesto, že telekomunikační i ostatní sítě jsou v území zajištěny, potřebují rekonstrukci a modernizaci, případně posílení v určitých lokalitách (především stabilní mobilní síť), stejně jako by bylo přínosné zavedení vysokorychlostního optického internetu.

2.13.9. Nakládání s odpady (třídění, sběr a likvidace, sběrný dvůr)

Dle zákona o obcích a odpadech má obec uzavřenu smlouvu se svozovou společností. Odvoz a likvidace komunálního odpadu jsou zajištěny společností *Severočeské komunální služby a.s. (SKS)*. Služba je poskytována majitelům nemovitostí na základě smlouvy uzavřené s městem jako prostředníkem (kde si obyvatelé mohou zvolit vhodnou velikost popelnice a četnost jejího vývozu dle svých potřeb). Pravidelně jsou společností SKS vyváženy také nádoby pro sběr tříděného odpadu (sklo, papír a pet lahve). Mimo to město od roku 2011 provozuje sběrný dvůr, kde lze odevzdat tříděný odpad, elektroodpad, textil, velkoobjemový odpad, nebezpečný odpad, stavební suť a bioodpad. Elektroodpad byl v roce 2016 likvidován prostřednictvím společností Asekol a Elektrowin, textil odváží společnost Dimatex, polystyren společnost Novapol.

Tabulka 1 Vykázaná váha odpadů ve sběrném dvoře v roce 2015 (v tunách)

Druh odpadu	váha za čtvrtletí (t)				souhrn za rok 2015 (t)
	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	
SKS – velkoobjemový odpad	20,030	46,050	47,370	30,910	144,360
papír	0,740	1,440	2,320	1,300	5,800
kompozitní obaly	0,100	0,080	0,140	0,080	0,400
plast	0,760	1,100	1,000	1,073	3,933
kovy	0,000	0,000	0,100	0,060	0,160
sklo	2,060	0,000	2,740	3,340	8,140
obaly vykazující zbytky nebezpečných látek				0,340	0,340
rozpouštědla				0,050	0,050
kyseliny				0,030	0,030
jiná nepoužitá léčiva				0,009	0,009
Asekol	0,313	0,316	0,355	0,306	1,290
Elektrowin	4,615	4,226	1,872	3,702	14,415
TS Jičín - skládka	5,860	15,040	12,870	8,470	42,240

⁵⁴ In: ÚAP SO ORP Jičín 2016.

textil	3,110	1,881	5,022	2,205	12,218
bioodpad občané				11,620	11,620
barvy				0,030	0,030
oleje				0,040	0,040
bioodpad z města				240,750	240,750
stavební suť				176,540	176,540
Součet celkem:	37,588	70,133	73,789	480,855	662,365

Zdroj: MěÚ Sobotka.

Odevzdání odpadu do sběrného dvora je prováděno na základě kontroly občanského průkazu, neboť odběr je vázán na trvalé bydliště. Občané Sobotky a podílejících se obcí odevzdávají odpady zdarma, kromě objemného odpadu nad 150 kg za rok, stavebního odpadu a pneumatik. Odpady z podnikatelské činnosti sběrný dvůr nepřijímá. Od chalupářů a od občanů z nepodílejících se obcí jsou služby zpoplatněny platným ceníkem. Sběrný dvůr je součástí Technického střediska Sobotka, které je organizační složkou města. Za vytríděný odpad obec získává příspěvek od společnosti EKO-KOM, který v roce 2015 činil více než 23 tisíc Kč. Ceník je dostupný na: www.sobotka.cz/sberny-dvur

Tabulka 1 Poměrná část příspěvku EKO-KOM odpovídající sběrnému dvoru za rok 2015

Komodity	Kč za čtvrtletí				Kč celkem za rok 2015
	1. Q	2. Q	3. Q	4. Q	
papír	471	917	1 711	827	3 926
směsný plast	2 010	2 909	3 092	2 838	10 849
čiré sklo	1 801	-	2 778	2 920	7 498
kov	-	-	16	8	24
nápojový karton	294	236	482	236	1 247
Celkem Kč:	4 576	4 061	8 078	6 829	23 545

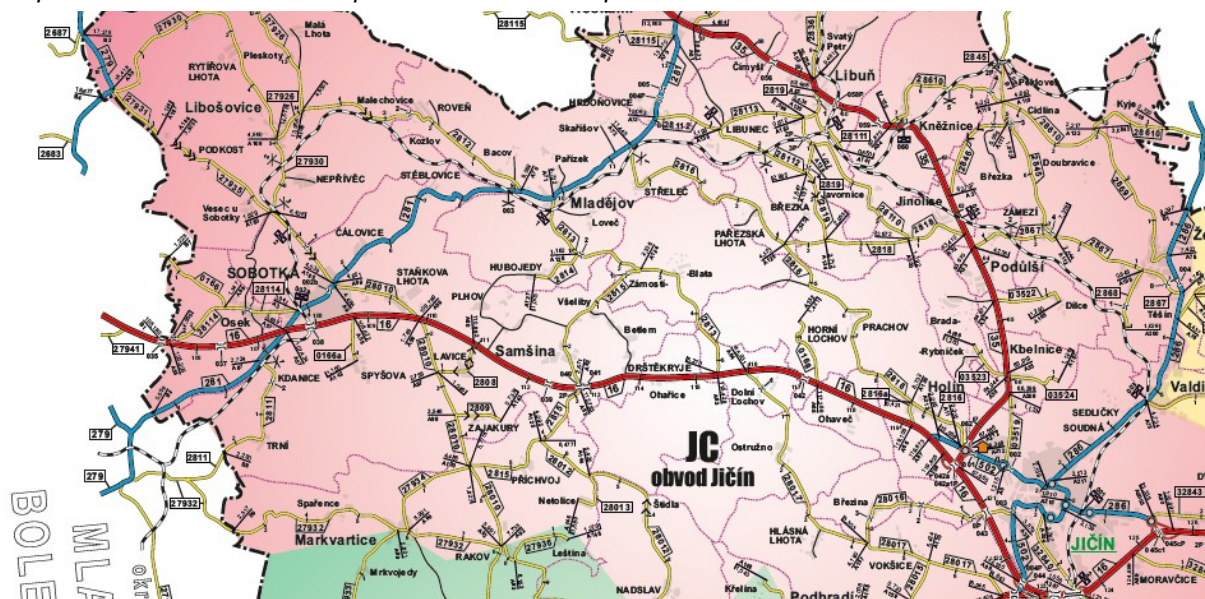
Zdroj: MěÚ Sobotka.

Ve městě není provozována kompostárna, bioodpad je shromažďován ve sběrném dvoře a následně svážen. Právě ve třídění a lepší recyklaci i bioodpadu je velký potenciál pro ekologičtější nakládání s odpadem, který mj. nařizují evropské směrnice (mj. Směrnice EU 850, 851/2018). Do 31. prosince 2023 bude muset být biologický odpad buď tříděn odděleně, nebo recyklován u zdroje (např. formou domácího kompostování). To platí navíc k již existujícímu tříděnému sběru papíru a lepenky, skla, kovů a plastu. Co se týče zpracování komunálního odpadu, od roku 2030 by neměl být ke skládce přijat žádný odpad, který může být recyklován. Již dnes společnost SKS velkou část komunálního odpadu sváží do zařízení pro energetické využití odpadu TERMIZO a.s. v Liberci.

2.14. Dopravní infrastruktura

Město Sobotka má z hlediska dopravní infrastruktury dobrou polohu. Nejbližším nájedem na dálnici D10 je 16 km vzdálené Mnichovo Hradiště nebo Bakov nad Jizerou či 19 km vzdálená Mladá Boleslav. Městem projíždí řada dálkových autobusů, má vlakovou zastávku a četné spojení s Mladou Boleslaví a Jičínem. Hustota silnic nižších tříd, místních a účelových komunikací je dobrá, ale jejich kvalita je limitovaná množstvím finančních prostředků. V obci ani v jejím okolí není lodní ani letecká doprava. Nejbližší veřejné mezinárodní letiště je v Mnichově Hradišti a Veřejné vnitrostátní letiště s civilním provozem v Jičíně.

Mapa 1 *Orientační mapa obvodů územních působností SÚS KHK*

Zdroj: <http://www.sskhk.cz/novinky>

2.14.1. Komunikace a jejich technický stav

Zásadní roli hraje komunikace první třídy I/16 (Řevničov – Královec), která představuje obchvat jižně od města Sobotky a zároveň ji odděluje od jejích místních částí Kdanice, Trnín, Spyšova, Lavice, Zajakury. Sobotkou prochází silnice č. II/281 z Dolního Bousova do Újezdu pod Troskami. Na ní navazují komunikace č. III/28010 ze Sobotky do Sedliště u Libáně, dále č. III/27935 ze Sobotky na Podkost a č. III/28114 ze Sobotky do Oseka. V místní části Spyšova vede komunikace č. III/0166a, ve Kdanicích a Trníně č. III/28011, v Lavicích č. III/2808 a Zajakurech č. III/2809. Správcem silnice druhé třídy II/281 je *Správa silnic Královéhradeckého kraje*. Tato komunikace propojuje Stéblovici, Čálovici a Kdanice s centrem Sobotky a Dolním Bousovem. Je spojnicí mezi I/35 resp. E442 (Turnov – Jičín) a I/16, když skrz Sobotku propojuje kraje Liberecký a Středočeský. V roce 2015 došlo k opravě úseku od železničního přejezdu v Sobotce na hranici kraje u Dolního Bousova a v roce 2017 ulice Na Celné až na Kost. Zásadní rekonstrukci potřebuje ale celý průjezd Sobotkou, a i další komunikace II. a III. třídy ve městě jsou ve špatném technickém stavu. Stejně tak na tom jsou komunikace v historickém středu města či v místních částech a v dezolátním stavu jsou serpentiny komunikace 281 u obce Stéblovici.

Tabulka 1 Čísla a kategorie komunikací procházejících obcí

Silnice I. třídy	I/16
Silnice II. třídy	II/281
Silnice III. třídy	III/27935, III/2808, III/2809, III /28010, III/2811, III/28114, III/0166a

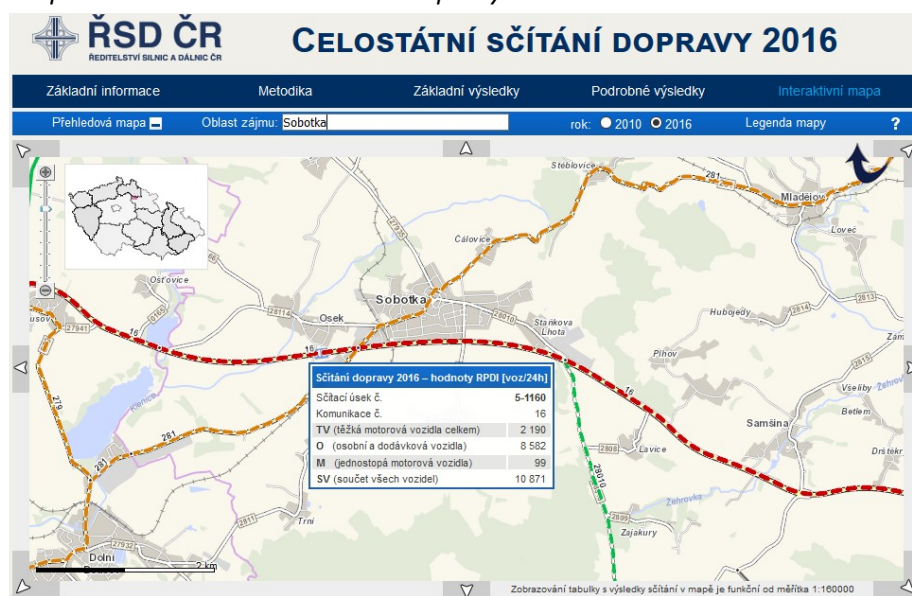
Síť silnic druhé a třetích tříd odpovídá historické struktuře, kdy se komunikace sbíhají na centrálním náměstí v Sobotce. Místní komunikace jsou asfaltové, kromě části zástavby v Sobotce (Na zadní cestě), vedlejších komunikací místních částí (Čálovice, Spyšova, Lavice, Stéblovce) nebo zničené spojnice Horka mezi Osekem a Nepřívěcí/Vescem (mezi silnicemi III/28114 a III/27935). Tato komunikace vyžaduje zásadní sanaci, neboť představuje jediné alternativní propojení mezi Sobotkou a Libošovicemi, případně přístupovou cestu k turisticky atraktivnímu hradu Kost. Její rekonstrukce by napomohla zklidnění dopravy pro vozidla směřující z Libošovic na I/16 i pro rostoucí provoz nákladních a zemědělských vozů z ovocných sadů v této lokalitě. Zároveň umožní zlepšit podmínky pro cyklistiku a tím i pomoci turistickému ruchu.

Hustota silnic a místních komunikací je dobrá. Kromě spojení s Jičínem a Mladou Boleslaví jsou snadno přístupná i města Turnov či Mnichovo Hradiště. Síť místních komunikací přímo ve městě má cca 11 km, další cca 3 km jsou v místních částech. Pro rok 2017 bylo v rozpočtu města vyčleněno 1,235 milionů korun na položku 2212 – silnice a 3,05 mil. korun na položku 2219 - Ostatní záležitosti pozemních komunikací. Z toho 800 tisíc Kč na opravy a udržování. Jak bylo uvedeno, Sobotku zatěžuje špatný stav silnic III. třídy, místních a účelových komunikací, na jejichž rekonstrukci nejsou v rozpočtu města prostředky. Tyto komunikace vykazují různé stupně opotřebení. Jejich stav včetně orientačního pořadí naléhavosti oprav je ze strany města sledován a na základě toho jsou místní komunikace postupně opravovány. Jako poslední je v roce 2020 městem realizovaná nákladná rekonstrukce v Boleslavské ulici před vjezdem na náměstí, včetně oprav chodníků. Běžný úklid komunikací si zajišťuje město samo. Obdobně zatěžující je neexistující nebo nekvalitní propojení obcí místními či účelovými komunikacemi (Zajakury, Lavice, Spyšova, Kdanice, Trnín). Bylo by vhodné obnovit či vybudovat bezpečné propojující pěší a cyklistické cesty, které by zlepšily život místním i prostupnost krajiny.

2.14.2. Dopravní zátěž obce a bezpečnost

Obec nemá zmapovanou analýzu a statistiky dopravní zátěže. V říjnu 2016 byl Ředitelství silnic a dálnic (dále ŘSD) zhotoven bezpečnostní audit úseku I/16. ŘSD realizovalo v roce 2010 sčítání dopravy na hlavních komunikacích, a jak ukazuje mapa níže, silnici I/16 projelo kolem Sobotky 10-15 tisíc vozidel denně. Přesná čísla uvádí 10 367 vozidel za 24 hodin – z toho 73 jednostopých, 7712 osobních a dodávkových a 2582 těžkých nákladních motorových vozidel. Po silnici II/281 to bylo 838 vozidel / 24 hodin - z toho 21 jednostopých, 717 osobních a dodávkových a 100 těžkých nákladních motorových vozidel. Frekvence provozu v dalších letech nadále stoupá.

Mapa 2 Celostátní sčítání dopravy 2016 – Sobotka

Zdroj: ŘSD. In: <http://scitani2016.rsd.cz/pages/map/default.aspx> Pozn. červená čára = sčítací úsek s intenzitou 10.001-15.000 a oranžová čára = 1.001-3.000 vozidel za 24h.

Sčítání dopravy 2016 (sč.úsek: 5-1160)														... význam zkratk			
Roční průměr denních intenzit dopravy		LN	SN	SNP	TN	TNP	NSN	A	AK	TR	TRP	TV	O	M	SV		
RPDI - všechny dny	voz/den	638	353	92	83	91	822	88	0	3	20	2 190	8 582	99	10 871		
		LN	SN	SNP	TN	TNP	NSN	A	AK	TR	TRP	TV	O	M	SV		
RPDI - pracovní den (Po-Pá)	voz/den	815	451	119	106	118	1 067	102	0	4	26	2 808	9 165	92	12 065		
RPDI - volné dny (mimo svátky)	voz/den	196	108	23	25	23	210	53	0	1	6	645	7 124	116	7 885		
Hodinová intenzita dopravy												TV	SV				
Padesátirázová intenzita dopravy	voz/h											223	1 101				
Špičková hodinová intenzita dopravy	voz/h											208	1 033				
Těžká nákladní vozidla - TNV												TNV					
Hodnota TNV	voz/den											2 800					
Intenzita dopravy pro hlukové a emisní výpočty												OA	NA	NS	Celkem		
Roční průměr intenzit, den (06-18)	voz/den											6 805	982	717	8 504		
Roční průměr intenzit, večer (18-22)	voz/den											1 267	81	133	1 481		
Roční průměr intenzit, noc (22-06)	voz/den											609	122	155	886		
Emise												OA	LNA	TNA	NS	BUS	Celkem
Roční špičková hodinová intenzita dopravy	voz/h											1 406	103	74	163	14	1 760
Koeficienty nerovnoměrnosti dopravy												alfa	beta	gama	PS		
Koeficient nerovnoměrnosti dopravy	-											1.05	0.99	1.06	66.34		
Intenzita cyklistické dopravy												C					
Cyklistická doprava	cyklo/den											31					

Sčítání dopravy 2016 (sč.úsek: 5-2500)														... význam zkratk			
Roční průměr denních intenzit dopravy		LN	SN	SNP	TN	TNP	NSN	A	AK	TR	TRP	TV	O	M	SV		
RPDI - všechny dny	voz/den	82	17	1	2	0	38	12	0	2	5	159	1 092	10	1 261		
		LN	SN	SNP	TN	TNP	NSN	A	AK	TR	TRP	TV	O	M	SV		
RPDI - pracovní den (Po-Pá)	voz/den	102	21	1	2	0	48	14	0	2	6	196	1 185	9	1 390		
RPDI - volné dny (mimo svátky)	voz/den	33	7	0	1	0	12	7	0	1	2	63	859	12	934		
Hodinová intenzita dopravy												TV	SV				
Padesátirázová intenzita dopravy	voz/h											19	154				
Špičková hodinová intenzita dopravy	voz/h											15	149				
Těžká nákladní vozidla - TNV												TNV					
Hodnota TNV	voz/den											127					
Intenzita dopravy pro hlukové a emisní výpočty												OA	NA	NS	Celkem		
Roční průměr intenzit, den (06-18)	voz/den											878	103	31	1 012		
Roční průměr intenzit, večer (18-22)	voz/den											150	7	4	161		
Roční průměr intenzit, noc (22-06)	voz/den											75	11	4	90		
Emise												OA	LNA	TNA	NS	BUS	Celkem
Roční špičková hodinová intenzita dopravy	voz/h											158	12	4	6	2	182
Koeficienty nerovnoměrnosti dopravy												alfa	beta	gama	PS		
Koeficient nerovnoměrnosti dopravy	-											0.86	0.84	1.02	50.50		
Intenzita cyklistické dopravy												C					
Cyklistická doprava	cyklo/den											173					

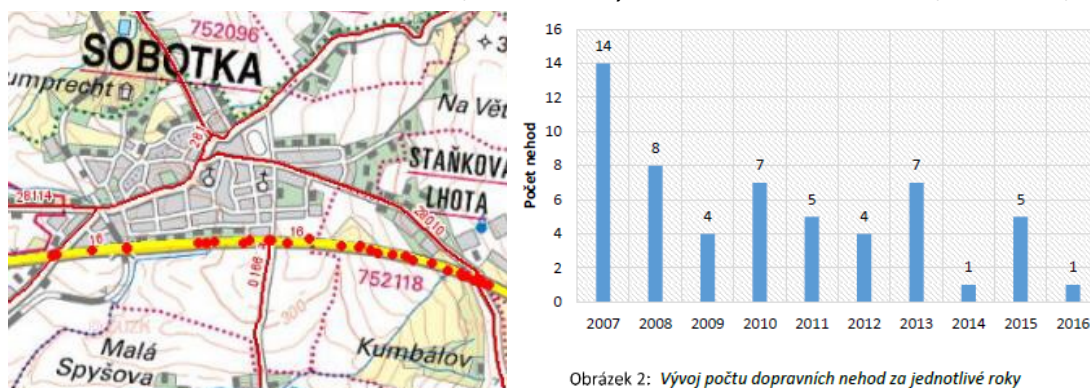
Význam použitých zkratk:		Výpočty podle metodiky CSD 2016 (nákladní souprava je za jedno vozidlo)	
LN	Lehká nákladní vozidla (užitečná hmotnost do 3,5 t) bez přívěsů i s přívěsy	Hluk:	
SN	Střední nákladní vozidla (užitečná hmotnost 3,5 – 10t) bez přívěsů	OA	O+M
SNP	Střední nákladní vozidla (užitečná hmotnost 3,5 – 10t) s přívěsy	NA	LN+SN+TN+A+AK+TR+TRP
TN	Těžká nákladní vozidla (užitečná hmotnost nad 10t) bez přívěsů	NS	SNP+TNP+NSN
TNP	Těžká nákladní vozidla (užitečná hmotnost nad 10t) s přívěsy	Emise:	
NSN	Návěsové soupravy nákladních vozidel	OA	O+M
A	Autobusy	LNA	LN
AK	Autobusy kloubové	TNA	SN+TN+TR+TRP
TR	Traktory bez přívěsů	NS	SNP+TNP+NSN
TRP	Traktory s přívěsy	BUS	A+AK
TV	Těžká motorová vozidla celkem		
O	Osobní a dodávková vozidla bez přívěsů i s přívěsy		
M	Jednostopá motorová vozidla		
SV	Všechna motorová vozidla celkem (součet vozidel)		
TNV	Těžká nákladní vozidla (0,1.LN+0,9.SN+1,9.SNP+TN+2,0.TNP+2,3.NSN+A+AK)		
PS	Poměr intenzit protisměrných dopravních proudů v nedělní (odpolední) návratové špičce		
ALFA, BETA	Ukazatele variací silniční dopravy ALFA – poměr intenzity v letní neděli k celoročnímu průměru [-] BETA – poměr intenzity v letním pracovním dnu k celoročnímu průměru [-]		
GAMA	ALFA/BETA [-]		
C	Cyklisté [cyklo/den]		

Zdroj: ŘSD. In: http://scitani2016.rsd.cz/pages/results/section/default.aspx?l=Kr%C3%A1lov%C3%A9hradeck%C3%BD%20kraj&OrderBy=CIS_SU&OrderAsc=0

Pozn. úsek 5-1160 = silnice I/16, úsek 5-2500 = silnice 281.

Nejzásadnějším problémem pro bezpečnost v dopravě je napojení komunikací na I/16, což konstatovaly i závěry Bezpečnostní inspekce PK 10/2016 ŘSD⁵⁵: Při bezpečnostní inspekci byla zjištěna řada rizik a posuzovaný úsek lze hodnotit jako nehodový. V dané lokalitě bylo ve zkoumaném období 01/2007 – 09/2016 evidováno 56 dopravních nehod. Téměř třetina z evidovaných nehod byla s následky na životě a zdraví, konkrétně byla usmrcena 1 osoba, těžce zraněny 4 osoby a lehce zraněno 16 osob.⁵⁶ Hlavní příčinou jsou obě krajní křižovatky silnice I/16 se silnicemi II/281 a III/28010. Dále kombinace směrového a výškového vedení s širokou vozovkou, která umožňuje vysokou rychlost vozidel.

Obrázek 19 Nehodovost na úseku I/16 u Sobotky ve zkoumaném období 01/2007 – 09/2016

Obrázek 2: Vývoj počtu dopravních nehod za jednotlivé roky

Zdroj: ŘSD - I/16 Sobotka - Bezpečnostní inspekce PK, 10/2016.

Přestože nehody se děly téměř na celém sledovaném úseku I/16 podél Sobotky, nejrizikovější jsou právě vjezdy do Sobotky, kde opakovaně došlo k nehodám se smrtelnými zraněními.

Obrázek 20 Nehodovost na křižovatkách I/16 u Sobotky ve zkoumaném období 01/2007 – 09/2016

Zleva: Křižovatka 1) I/16 a silnice II/281, 2) I/16 a silnice III/0166a, 3) I/16 a silnice III/28010. Zdroj: ŘSD - I/16 Sobotka - Bezpečnostní inspekce PK, 10/2016.

Ani jeden ze tří sjezdů z I/16 do města není řešen mimoúrovňovým křížením a především sjezd na Staňkovu Lhotu se stal v minulosti místem řady smrtelných dopravních nehod. Výjezdy z města nejsou řešeny připojovacími pruhy a především vjezd z II/281 s ohledem na úhel pohledu směrem na Jičín představuje pro řidiče riziko.⁵⁷ Nutné je propojení Sobotky s ostatními spádovými obcemi za

⁵⁵ Následující údaje vychází z dokumentu zpracovaného v září-říjnu 2016 společností Ateliér PKO s.r.o. na zadání objednatele ŘSD. Závěrečná zpráva I/16 Sobotka - Bezpečnostní inspekce PK, 10/2016 byla předána městu.

⁵⁶ Na křižovatce se silnicí II/281 se stalo ve zkoumaném období 12 dopravních nehod, na křižovatce se silnicí III/28010 se stalo 13 dopravních nehod a na křižovatce se silnicí III/0166a se stalo 8 dopravních nehod. S výjimkou poslední křižovatky, byla nejčastější příčina nehod nerespektování dopravní značka „Stůj, dej přednost v jízdě“. (tamtéž, str. 6)

⁵⁷ Hlavním nedostatkem křižovatky je úhel křížení, který je 38°, resp. 45°. Díky tomuto ostrému úhlu silnic v křižovatce jsou výrazně zhoršeny rozhledové poměry. Dále je na křižovatce navržena řada přídatných pruhů, které společně tvoří rozsáhlou zpevněnou plochu. (tamtéž, str. 11)

frekventovanou silnicí I/16 mimoúrovňovými křižovatkami. Přestože na křížení se silnicemi II/281 a III/0166a došlo ke snížení rychlosti z 90 na 70 km/h, v části přiléhající k rodinné zástavbě v ulici Jarmily Glazarové platí 90km/h. Tento úsek je v rovině a rychlost zde není velmi často dodržována, což kromě bezpečnostního rizika na výjezdech představuje velkou hlukovou zátěž pro obyvatele této části města. Vhodné řešení by představovala výstavba protihlukové stěny, stejně jako stálé úsekové měření rychlosti. Ani jedno z těchto opatření bezpečnostní inspekce z roku 2016 nenavrhl, omezila se pouze na rychlá a nízkonákladová řešení: Většina zjištěných rizik lze odstranit nízkonákladovými okamžitými opatřeními, zpravidla úpravou a doplněním dopravních značek, přesto doporučujeme i rekonstrukce obou zmíněných křižovatek, spočívající v usměrnění vozidel pomocí dopravních ostrůvků. (tamtéž, str. 23)

Dalším významným problémem v oblasti infrastruktury je to, že zcela chybí chodníky spojující město s jeho nejbližšími místními částmi Staňkova Lhota a Čálovice, kdy přes dochozí vzdálenost do soboteckých institucí (základní a mateřská škola, zdravotní středisko, MěÚ, obchody a dal.), neexistuje bezpečná cesta pro pěší. Podobně tomu je i s přechody pro chodce, které by byly vhodné na řadě míst ve městě (vstup do podchodu pod I/16, propojení končících chodníků na opačných stranách komunikace – např. u frekventované III/28010, II/281, ul. Spyšovská a řady další).

Přes tyto dvě komunikace je také velmi nevhodně veden obchvat pro kamiony a ty tak sjíždí ze Staňkovy Lhoty před základní a mateřskou školu, jídelnu a budovu pošty. Existuje dopravní řešení kruhovou křižovatkou Spyšovské a Na Benešově, která by dopravu odvedla na obec Čálovice. Tato varianta ale rozdělí rodinnou zástavbu v ul. Za školou a sportovní areál. V roce 2016 došlo k jednání se zástupci Královéhradeckého kraje o možnostech vhodnějšího dopravního řešení. Věnuje se mu i připravovaný územní plán (viz níže).

2.14.3. Parkovací místa a doprava v centru města

Na území města není žádné velkokapacitní záchytné parkoviště. Parkovat lze na parkovišti u hřbitova (pro zámek Humprecht), na náměstí Míru a na několika vyznačených místech ve městě. Klíčovým dopravním uzlem ve městě je čtvercové historické náměstí Míru, jehož střed rozděluje diagonálně silnice II/281, která se v severní části napojuje na silnici III/28010. Zde se sbíhá řada komunikací, celkem jich sem ústí 5. Povrch náměstí je asfaltový v nedobré technické stavu. Jelikož se jedná o památkovou zónu, měl by tento povrch být nahrazen vhodnějším materiálem respektujícím historický ráz náměstí. Jde také o největší parkovací plochu ve městě, která byla v roce 2017 zpoplatněna. Stejně jako by se centrum mělo stát turisticky atraktivním místem s relaxačními zónami a mělo by dojít k odstranění velké části z až 90 parkujících aut v letní sezóně. Zpoplatnění vedlo ke snížení počtu dlouhodobě parkujících aut a přináší potřebné prostředky do rozpočtu města, které mohou být použity i na rekonstrukci náměstí. S narůstajícím počtem turizmu i automobilové dopravy bude i do budoucna nezbytné vybudovat další vhodné parkovací plochy ve městě.

Centrum města lze objet úzkými místními komunikacemi, které jsou ale hustě obydleny a ani zde nejsou příliš vhodné parkovací plochy. Další větší parkovací plochy jsou na zrekonstruovaném sousedním Malém náměstí a v ulici Jičínská. Zcela nevyhovující je parkování před budovou České pošty, s.p., které by mělo být součástí projektování vhodných parkovacích míst na území města. Vhodným řešením by mohlo být zjednosměrnění toku dopravy hlavního průjezdu města ulicemi Jičínská - Boleslavská přes náměstí, např. přes ulici Na Celné a Turnovskou. Přesněji zjednosměrnění ulic Jičínská a Turnovská, což by vyžádalo úpravy ul. Předměstská a navazujících křižovatek. Pro tyto účely by město mělo zadat vypracování dopravní studie nebo studie řešení dopravy v centru města. Mezi další dopravní problémy ve městě patří to, že některé ulice nemají dostatečně široké průjezdné

pruhy, aby zde mohla parkovat vozidla (např. ul. J. Glazarové, Tyršova a dal.). Možným řešením by mohlo být zjednosměrnění nebo podélné parkování na chodníku jedné strany komunikace. Dopravu, parkování nebo povrchy jednotlivých komunikací ve městě by měla rovněž zpracovat odborná studie.

2.14.4. Budoucí vývoj v dopravě

Co se týče možných změn, připravovaný územní plán řeší koridor přeložky silnice II/281 mimo centrum města. Na tuto přeložku by mohl navazovat navržený severovýchodní obchvat přeložkou silnice III/27931 z prostoru od parkoviště u zámku Humprecht do prostoru stávající křižovatky silnice II/281 a místní komunikace u sportovního stadionu. Toto dopravní řešení je v souladu s Generelem silniční dopravy Královéhradeckého kraje. Návrh přeložek silnic II/281 a III/27931, stejně jako i plocha pro napojení silnic 2. a 3. třídy na stávající silnici I/16, je zahrnut do seznamu veřejně prospěšných staveb, opatření a asanací.

Do roku 2016 byl podél komunikace I/16 vyhrazen koridor územní rezervy pro potenciální výstavbu rychlostní komunikace R35 u Sobotky. S volbou severní varianty z Jičína na Turnov byl tento koridor zrušen a ochranné pásmo tak zůstává dle níže uvedené tabulky.

Tabulka 1 Ochranná pásma silnic a železnic

Komunikace	Šířka ochranného pásma (m)
Silnice I. třídy	50
Silnice II. a III. třídy	15
Železniční trať	60
Železniční vlečka	30

Zdroj: Zákon č. 13/1997 Sb. o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Územně analytické podklady SO ORP Jičín z roku 2016 mluví v souvislosti se Sobotkou o výzvách v oblasti dopravní infrastruktury o bodech v tabulce níže. Uvedené lze rozšířit o body kurzívou. Území by primárně pomohly chodníky nebo stezky krajinou, které by zvýšily propojení s dalšími atraktivními územími sobotecka a především jejích místních částí (Čálovice, Kdanice, Staňkova Lhota, Lavice a dal.). Bezpečný průchod přes velmi frekventovanou silnici I/16 by také zpřístupnil obce Kdanice, Spyšova, Lavice a další napojení na Markvartice. Podobně by pomohlo rozšíření komunikací, obnova původních nebo vytvoření nových stezek v krajině, kde by bylo možné bezpečně chodit nebo jezdit na kole, stejně jako zpomalení dopravy, zvýšení parkovacích ploch a další úpravy uvedené v tabulce. Tyto cíle jsou v souladu s ÚAP SO ORP Jičín.

Tabulka 1 Výzvy v oblasti dopravní infrastruktury

Problém	Specifikace
Přetíženost obce dopravou	silnice II/281 + ul. Předměstská, Jičínská, Na Benešově, Spyšovská - těžká nákladní doprava (Sklopísek Střeleč a dal.) - <i>obchvat pro nákladní dopravu</i>
Nedostatečné parametry	Jičínská, Turnovská ul.- nedostatečné šířkové parametry komunikací (problém pro autobusy) – <i>rekonstrukce náměstí Míru</i>
Nevhodné křížení komunikací	nevhodné křížení silnice II/281 s I/16, silnice III. třídy s I/16, návrh mimoúrovňového křížení
Absence parkovacích ploch	náměstí Míru - chaotické parkování dané absencí vyznačených parkovacích míst, návrh parkovacích ploch; <i>vyčlenění dalších parkovacích ploch v centru</i>
Absence (potřeba) chodníků	silnice III / 28010 Sobotka - Staňkova Lhota a silnice II/281 Sobotka – Čálovice – <i>zvážit šířkové poměry komunikace; chybějící nebo nedostatečné úseky uvnitř města např. ul. Turnovská, Jičínská, J. Glazarové, Zahradní, Tyršova, Za školou a dal.</i>
Nedostatečně rozvinutá cestní síť (prostupnost krajiny)	k.ú. Kdanice, Lavice, Spyšová - <i>chybějící síť cest spojující místní části s městem a s okolními obcemi i turistickými cíli</i>

Překračování omezené rychlosti (ohrožování chodců)	ul. Na Celné, Na Benešově, Jičínská, Boleslavská - překračování omezené rychlosti – <i>úprava komunikací např. zálivy, kruhový objezd (u školy)</i>
Hluk a další dopady dopravy	<i>překračování rychlosti a vysoká dopravní zátěž ze silnice I/16 – snížit rychlost pomocí úsekového měření rychlosti a vybudování protihlukové stěny</i>
Absence přechodů	<i>chybějící přechody ul. Boleslavská (u samoobsluhy, u žel. přejezdu, k podchodu silnice I/16), ul. Turnovská, Spyšovská (u školy, u samoobsluhy) a dal.</i>

Zdroj: ÚAP SO ORP Jičín 2016.

2.14.5. Železniční doprava

Železniční doprava funguje v Sobotce od let 1905/1906, kdy byla postavena železniční trať z Mladé Boleslavi do Staré Paky. Sobotkou nevede žádná celostátní trať. Obcí vede regionální železniční trať 064: Sobotka, Libošovice, Malechovice, Mladějov v Čechách, Hrdoňovice, Libuň, Kněžnice, Cidlina, Kyje. Jedná se o jednokolejnou, neelektrifikovanou regionální trať. S omezením vlakové dopravy na této trati v posledním desetiletí došlo i k přeměně nádraží na zastávku, tedy bez trvalého personálního obsazení. V letních obdobích jsou běžné spoje doplněny o turistické a historické vlaky. Vzhledem k velmi dobrému zasilování autobusovou dopravou i k nižší frekvenci regionálních vlaků, je železnice méně využívanou formou přepravy.

2.14.6. Dopravní obslužnost

Četnost vlakových spojů je doplněna o relativně frekventované autobusové spoje, nejčastěji do Mladé Boleslavi, Jičína a Turnova. Do krajského města Hradce Králové jezdí v roce 2018 pouze jeden přímý spoj denně, zatímco do Prahy jezdí až 10 přímých spojů. Spojení do místních částí funguje pouze ve všední dny, primárně díky školním autobusům. V obci není zavedena veřejná hromadná doprava. V letních turistické sezóně je doplněna o tzv. cyklobusy, které propojují atraktivní místa v Českém ráji. Kvalitu, četnost i přepravní dobu spojení a celou veřejnou dopravní obslužnost lze hodnotit jako uspokojivou. Potenciálem pro zlepšení je přímé spojení s krajským městem, kdy jeho dostupnost zhoršuje nutnost přestupů.

2.14.7. Cyklostezky a cyklotrasy

Přes katastr města vede několik cyklotras, ale žádná cyklostezka se zde nenachází.⁵⁸ Samotným městem prochází cyklotrasy 4079, 8147, 8150 a 8161, ale samozřejmě lze využít i celou řadu turistických tras směřujících primárně do Českého ráje. Vzhledem ke své poloze, výškové členitosti, historickým a přírodním souvislostem má území velký turistický a cykloturistický potenciál. Posílení by zasloužily cyklotrasy směrem k ORP Jičín (trasa 4364), které by Sobotku propojily např. s Markvarticemi, Lavicemi, Spyšovou nebo dalšími obcemi oddělenými silnicí I/16, bez bezpečného podjezdu. Dokumentu *Koncepce cyklodopravy Královéhradeckého kraje* zpracovaný v březnu 2009 řeší postupný rozvoj cyklistické sítě v území SO ORP Jičín. Cyklistické trasy zde měří více než 200 km a tvoří je:

- 1 trasa II. třídy - č. 14
- 1 trasa III. třídy - č. 4288
- 19 tras IV. třídy - 4009, 4010, 4011, 4016, 4078, 4079, 4085, 4096, 4134, 4135, 4140, 4176, 4278, 4324, 4358, 8147, 8150, 8154 a 8161.

⁵⁸ Cyklostezka je samostatná komunikace se zpevněným povrchem (často je to asfalt) pro cyklisty, tedy samostatný chodníček vyhrazený cyklistům. Cyklotrasa představuje pouze vyznačení cesty v terénu pomocí cyklistických značek.

V letní turistické sezóně fungují pro posílení propojení regionu cyklobusy o nichž jsou dostupné i následující informace na: www.craj.sph.cz Nositelem projektu je Mikroregion Český ráj, který jej realizuje ve spolupráci s městy a obcemi turistického regionu Český ráj, v roce 2018 to bylo celkem 30 měst a obcí. Tento projekt je finančně podpořen Královéhradeckým a Libereckým krajem, statutárním městem Mladá Boleslav, městy Jičín, Kosmonosy, Mnichovo Hradiště, Rovensko pod Troskami, Semily, Sobotka, Turnov a obcemi Boseň, Branžež, Holín, Hrubá Skála, Chuchelna, Jinolice, Kacanovy, Karlovice, Kněžmost, Koberovy, Libošovice, Libuň, Malá Skála, Mírová pod Kozákovem, Mladějov, Olešnice, Radostná pod Kozákovem, Rakousy, Troskovice, Újezd pod Troskami, Všeň a Vyskeř. Celkem je cca od června do září provozováno 5 linek a od dubna funguje spoj mezi Turnovem a Jabloncem nad Nisou a dvě z nich zajišťují do Sobotky:

Trasa I – červená: Turnov - Vyskeř - Hrubá Skála - Újezd pod Troskami - Libuň - Jinolice - Holín – Jičín.

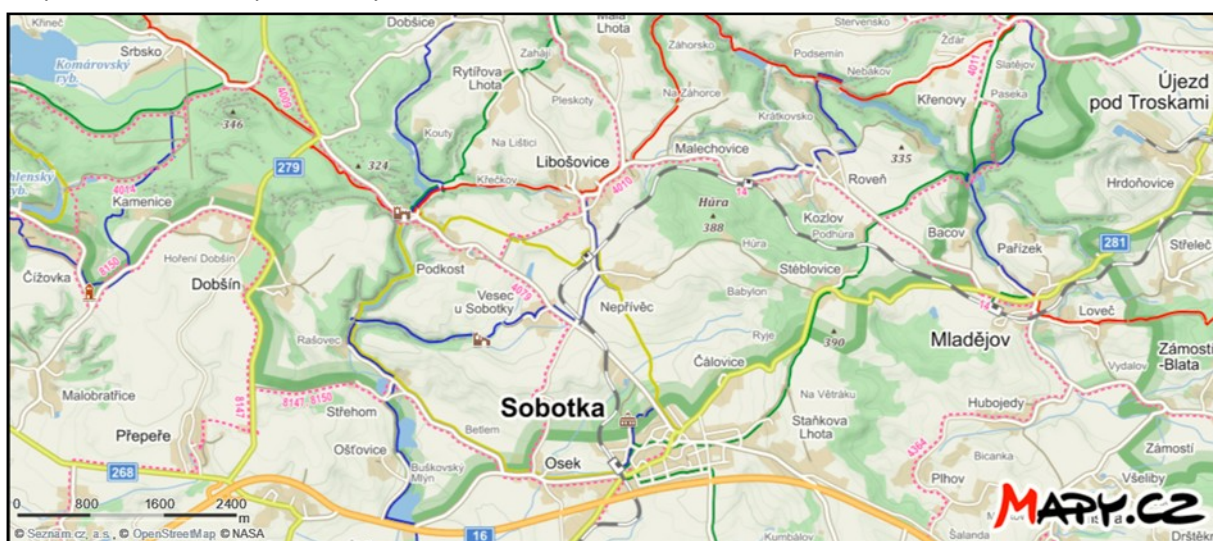
Trasa II – žlutá: Jičín - Jinolice - Březka - Mladějov - **Sobotka** - Libošovice - Vyskeř - Olešnice - Všeň - Turnov - Hrubá Skála – Turnov.

Trasa III – modrá: Semily - Chuchelna - Radostná pod Kozákovem - Rovensko pod Troskami - Újezd pod Troskami - Libuň - Holín – Jičín.

Trasa IV – zelená: Semily - Chuchelna - Radostná pod Kozákovem - Karlovice - Hrubá Skála - Vyskeř - Kacanovy - Turnov - Mírová pod Kozákovem, Bělá - Rakousy - Malá Skála - Koberovy - Mírová pod Kozákovem, Smrčí, Loktuše - Radostná pod Kozákovem - Chuchelna – Semily.

Trasa V – hnědá: Mladá Boleslav - Kosmonosy - Mnichovo Hradiště - Boseň - Kněžmost - Branžež - hrad Kost – **Sobotka**.

Mapa 3 Turistická mapa Sobotky a okolí

Zdroj: <https://en.mapy.cz/turisticka?planovani-trasy&x=15.1677594&y=50.4838364&z=13&l=0&mrp=%7B%22c%22%3A122%7D>

2.14.8. Turistické trasy a naučné stezky

Kromě cyklotras jsou pro Sobotku a její turistický ruch zásadní turistické trasy pro pěší. Jelikož Český ráj patří mezi nejstarší CHKO a zároveň nejatraktivnější turistické regiony ČR, je v oblasti velké množství značených tras. V celém SO ORP Jičín mají vyznačené turistické trasy délku přes 300 km a relativně vysokou hustotu. Jsou soustředěny především v západní, severní a východní části území. Dobré cyklo i pěší propojení má ale Sobotka spíše s regionem spadajícím pod SO ORP Turnov nebo Mnichovo Hradiště. Územím prochází naučná stezka Údolí Plakánek – Sobotka – Nepřívěc – Podkost – hrad Kost – Vesec. Bohužel velká část trasy vede přímo po úzké a v létě frekventované komunikaci

Sobotka – Kost, která by potřebovala svoji bezpečnou alternativu v krajině, stejně jako záchytná parkoviště.

2.15. Školství a vzdělávání

Vzdělanostní struktura obce je popsána v kapitole výše. Co se týče institucí sloužících ke vzdělávání, funguje v Sobotce jedna mateřská a jedna základní škola. Jedná se o příspěvkové organizace a jejich zřizovatelem je město Sobotka.

2.15.1. Základní škola

Jak je uvedeno na webových stránkách základní školy:⁵⁹ Základní škola Sobotka (RED IZO: 600092445, IZO: 102206384), okres Jičín, je plně organizovaná venkovská škola s devíti postupnými ročníky. Kapacita školy je 510 žáků. Zatímco v roce 2013 bylo ve škole 291 dětí, s rostoucím počtem silnějších ročníků se průměrná naplněnost v posledních letech pohybuje okolo 370 žáků. Součástí školy je také školní družina s kapacitou 90 žáků a školní klub s kapacitou 30 žáků. Kapacity jsou však vzhledem k potřebám rodičů nedostatečné jak co do počtu dětí, které by v těchto zařízeních chtělo kvůli zaměstnání nechávat více rodin, tak co do kapacit prostorových. Kromě soboteckých dětí do školy dojíždějí žáci z pěti spádových obcí: Libošovice Markvartice, Mladějov, Osek a Samšina. Škola působí ve dvou propojených budovách, historická část je z roku 1893, moderní přístavba z roku 1999, kdy škola prošla celkovou rekonstrukcí. Do obou budov je bezbariérový přístup, k dispozici je osobní výtah. Školu tak využívají i děti na vozíku nebo s omezením pohybového aparátu. Ve škole je 17 kmenových tříd, 2 počítačové učebny, odborná učebna fyziky a chemie, přírodopisu, zeměpisu, hudební výchovy, výtvarné výchovy, jazyková učebna, školní dílna, tělocvična, gymnastický sál s venkovní terasou, cvičný byt, knihovna, 2 učebny pro školní družinu, kabinety na pomůcky, sborovna 1. a 2. stupně, šatny, atrium pro shromáždění a relaxaci žáků, prostorné chodby se stoly na stolní tenis. Součástí školy je také zahrada s pozemky a skleníkem, kde žáci pěstují zeleninu a léčivé rostliny. V letních měsících využívají děti na tělovýchovu sportovní stadion, který bezprostředně se školou sousedí a který díky zásadní rekonstrukci v roce 2017 město z vlastních prostředků vystavělo pro naplňování sportovních osnov. Školní družina využívá také nedaleké dětské hřiště u Sokolovny.

Škola je vybavena 4 interaktivními tabulemi, keramickou pecí, počítači v odborných učebnách i ve školním klubu a v některých třídách. Fond školní knihovny je pravidelně doplňován. Vzdělávání žáků probíhá podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, který nese podtitul "*Škola pro všechny*", což znamená, že dochází k integraci dětí se zdravotním či sociálním znevýhodněním a je doprovázen snahou o to, aby chodily do školy rády a aby se v ní cítily dobře a bezpečně. Škola se snaží pracovat jako otevřená a komunitní zdravá škola. V roce 2017/2018 byla zapojena do programů *ŠKOLA PODPORUJÍCÍ ZDRAVÍ*, *MLÉKO DO ŠKOL* a *OVOCE DO ŠKOL*. Působilo zde 28 učitelů a učitelek, 5 pedagogických asistentek, dále pak 2 vychovatelky v družině a 5 správních zaměstnanců. Děti vydávají vlastní časopis *Sobotecký školák*, jedná se o dvouměsíčník, který vychází 5x ročně a má 25-40 stran. Přímou ve škole funguje i nabídka zájmových kroužků jako jsou florbal, keramika, mažoretky, angličtina, kroužky sportovní, výtvarný, dále pak šachový, atletika, gymnastika, stolní tenis nebo věda nás baví.

Mimo příjmů ze státního rozpočtu a z prostředků města se škola snaží získávat finance na vybavení i z vlastních zdrojů, mezi které patří např. pronájem tělocvičny, rozvojové programy či sběr odpadových surovin. Přes pravidelné investice jak do kvality vzdělávání, tak především do vybavenosti a stavu budov existují další finanční potřeby, které jsou uvedeny v následující tabulce. Rovněž kapacita

⁵⁹ Text i informace převzaty z www.zssobotka.cz

družiny je s rostoucím počtem dětí velice vytížena, odborné pracovníky jsou sice specificky vybaveny, ale nedostává se kmenových tříd a existují další potřeby.

Významnou aktivitou specifikující potřeby investic v oblasti školství je také tzv. *Místní akční plán rozvoje vzdělávání (MAP)*. MAP je produktem spolupráce partnerů v území, stanovuje priority a jednotlivé kroky nutné k dosažení cílů vzdělávací politiky v území na základě místní potřeby a naléhavosti, lokálních přínosů a podloženosti reálnými daty a analýzami z území. V rámci něho byly identifikovány následující potřeby investic.

Tabulka 1 Plánované investice ZŠ Sobotka pro potřeby projektu MAP

Název projektu:	Očekávané celkové náklady na projekt (v Kč)	Očekávaný termín realizace projektu (od – do)
Rekonstrukce podlah v historické části budovy školy	1.400.000,-	2017 - 2024
Oprava podlahové krytiny v tělocvičně	600.000,-	2017 - 2019
Výměna těsnění v proskleném atriu školy	200.000,-	2017 - 2019
Obnova zastarávajícího ICT vybavení	350.000,-	2017 – 2018
Školní časopis	50.000,-	2017 – 2018
Vybavení školní knihovny	50.000,-	2018
Školní psycholog	dle úvazku	2018
Speciální pedagog	200.000,-	2018
Materiální vybavení pro rozvoj podnikavosti dětí a žáků	100.000,-	2018
Dovybavení odborných učeben pro polytechnické vzdělávání	150.000,-	2018
Profesionální knihovník	Podle vel. úvazku	2019
Zřízení přírodní učebny v areálu školní zahrady	250.000,-	2020
Rozvoj podnikavosti – materiální vybavení	100.000,-	2019

Zdroj: ředitelství ZŠ Sobotka a Strategický rámec Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání pro ORP Jičín. In: <https://map.otevrenozahrady.cz/file.php?id=15164&oid=5251465>

2.15.2. Mateřská škola

Mateřská škola (RED IZO: 600091881, IZO: 107583020) sídlí naproti Základní škole v ulici Jičínská 435 a ve stejné budově se nachází i školní jídelna. Budova mateřské školy byla rekonstruována v roce 1983, 2004 a další velká rekonstrukce probíhala od července do října roku 2014 a zahrnovala výměnu oken, dveří a parapetů, zateplení stěn a stropních konstrukcí, nové oplechování, obkladačské a malířské práce. K budově mateřské školy patří zahrada, která je využívána pro pobyt dětí venku. Předškolní vzdělávání má 3 ročníky. Do třídy mateřské školy lze zařadit děti z různých ročníků do počtu 24 dětí. Dle výjimky se souhlasem zřizovatele může ředitelka školy zvýšit počet dětí na třídu maximálně o čtyři děti více, avšak nesmí být překročena kapacita mateřské školy. Mateřská škola organizuje školní výlety a aktivity související s výchovně vzdělávací činností školy, stejně jako se zapojuje do života ve městě i s místními spolky.⁶⁰ Podobně jako ZŠ i MŠ uvedla do strategického plánování *Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání pro ORP Jičín* potřeby na investice:

Tabulka 1 Plánované investice MŠ Sobotka pro potřeby projektu MAP

Název projektu:	Očekávané celkové náklady na projekt (v Kč)	Očekávaný termín realizace projektu (od – do)
Vybavení digitálními technologiemi a jejich využívání při výuce – interaktivní tabule, počítače	200 000	2016 - 2017
EVVO – dovybavení zahrady		
Kompetence v cizích jazycích – výukové programy a pomůcky		
Digitální kompetence učitelů – vzdělávání pedagogů pro práci s PC a	20 000	2016 - 2017

⁶⁰ Informace vychází z: www.mssobotka.cz

interaktivní tabulí		
Oprava střechy – výměna vnitřní krytiny	2 000 000	2017 - 2018
Inkluzivní vzdělávání – logopedický kurz	15 000	2016 - 2017
Inkluzivní vzdělávání – spolupráce s odborníky		
Podnikavost a iniciativa dětí – sportovní aktivity, žíněnky, plastové sestavy, lavičky gymnastické	100 000	2016 - 2017
Podnikavost a iniciativa dětí a žáků – sportovní aktivity ve spolupráci se ZŠ	10 000	2017 - 2018
EVVO – exkurze		
Kompetence v cizích jazycích – aktivity spolupráce v rámci přímé pedagogické činnosti		
Občanské kompetence – dovybavení herních koutků, knihovna (hračky, moderní výukové programy)	20 000	2016 - 2017
Občanské kompetence – herní soubory k bezpečnosti a ochraně zdraví, dopravní hřiště na zahradě MŠ	50 000	2016 - 2017
Občanské kompetence – exkurze		
Kulturní povědomí a vyjádření – návštěva divadel, muzeí (finance na dopravu a vstupenky včetně aktivní účasti na vzdělávacích programech)	10 000	2017 - 2018
Čtenářská pregramotnost – projekt „Čteme dětem“	20 000	2016 - 2017
Čtenářská pregramotnost – besedy	5 000	2016 - 2017
Čtenářská pregramotnost – spolupráce se ZŠ a městskou knihovnou	10 000	2016 - 2017
Sociálně výchovné problémy – herní aktivity, výukové karty	10 000	2017 - 2018
Sociálně výchovné problémy – spolupráce s PPP a odborníky	10 000	2017 - 2018
Administrativní pracovník ve škole – finanční podpora		
Práce s nadanými dětmi – podpora výtvarně nadaných dětí (dovybavení výtvarného koutku (ateliéru), barvy, výtvarné materiály, stojany)	30 000	2017 - 2018
Práce s nadanými dětmi – sportovní aktivity		
Rozvoj zdravého životního stylu – plavání, otužování		

Zdroj: Strategický rámec Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání pro ORP Jičín.

In: <https://map.otevrenozahrady.cz/file.php?nid=15164&oid=5251465>

2.15.3. Základní umělecká škola

Základní umělecká škola J. B. Foerster a Jičín (ZUŠ) má sídlo v Jičíně a v Sobotce provozuje svoji pobočku. Přestěhovala se z prostorových důvodů z budovy ZŠ Sobotka do protější budovy spořitelny v Jičínské ul. V roce 2016 se rozšířila i do prostor 2. patra této památkově chráněné budovy ve vlastnictví města Sobotka, kde došlo k přestavbě bytu na nebytové prostory a vzniklo tak několik učeben. Již několikátým rokem roste zájem o studium na ZUŠ a tak se výuce hudebních nástrojů a jiným aktivitám v roce 2017/2018 věnovalo 11 učitelů, zatímco školní rok předtím to bylo 7.

Tabulka 1 ZUŠ Sobotka – pedagogové a vyučované obory

Vyučující a vyučované předměty na ZUŠ Sobotka ve školním roce 2017 – 2018:
Hana Botková, DiS. - kytara, kytarový orchestr
Alena Dušková, DiS. – tanec
Eliška Frydrychová – klavír
Bc. Nikola Hovorková - sólový a sborový zpěv, hudební kultura
Jan Karásek DiS. - zobcová flétna, baryton
MgA. František Komárek – kytara
Petra Matoušková DiS. - vedoucí pobočky, klavír, hudbány, hudební kultura, elektronické klávesové nástroje
MgA. Ondřej Matějka - zobcová flétna, trubka
Jan Rýznar, DiS. - zobcová flétna, souborová hra
Mgr. Ivana Velebná - kytara

Zdroj: www.zusjicin.cz/pobocka-v-sobotce/

2.16. Sport a tělovýchova

Ve městě i jeho okolí lze realizovat řadu sportovních aktivit. Díky rekonstrukci sportovního areálu⁶¹ v těsném sousedství základní školy v roce 2017 a jeho převodu ze Sportovního Klubu (SK) na město se zvýšila nabídka venkovního sportování. Kromě rekonstrukce povrchu fotbalového stadionu bylo vybudováno i venkovní multifunkční hřiště, běžecký ovál, sprinterské dráhy, házečí a vrhací sektor i prostor pro skákání. V poslední etapě pak i rekonstrukce tenisových kurtů, tenisové zdi se streetbalovým košem i hojně využívaný pumptrack. Podmínky pro sportovní a volnočasové aktivity by měly být v budoucnu ještě rozšířeny ještě o workout. Pro lepší přístup mládeže ke sportu je výhodné nabízet prostory pro sport zdarma a v širším časovém prostoru. Na druhé straně stojí zajištění bezpečnosti sportujících i samotného zařízení a případné náklady na personální zajištění. Kromě SK Sobotka funguje ve městě Tenisový klub. Rekonstrukci vyžaduje i tribuna a zázemí se šatnami, jež opět ze svých omezených prostředků financuje město Sobotka. Ve městě není veřejně přístupná posilovna, která by mohla najít prostor v zrekonstruované budově. Budovu tribuny využívá primárně fotbalový klub. Fotbal má v Sobotce silou historii, která sahá až k 12. únoru 1932 a zaměřuje se i na výchovu dětí. Kromě přípravy, žáků, dorostu a dříve i staré gardy, úspěšně reprezentují A tým a B tým. V roce 2018 se podařilo 1.A týmu po 34 letech postoupit do Krajského přeboru. Více o SK Sobotka na <http://sksobotka.cz>

Kromě fotbalovo-sportovního areálu ve městě funguje ještě Tělocvičná jednota Sokol, která byla v Sobotce založena r. 1869. Budova sokolovny byla postavena v letech 1926-29 podle návrhu architekta Lisky. V 50. letech bylo přistavěno podium s divadelním zázemím, a tak kromě sportovních aktivit mládeže i dospělých byla budova využívána pro kulturní účely. Jak divadelní vystoupení např. v rámci Šrámkovy Sobotky, tak především pro plesy, kterých se konala celá řada (hasičský, myslivecký, sportovní, sokolský a dal.). V letech 2010-2011 byla provedena rekonstrukce sociálních zařízení, byla vyměněna okna a dveře a budova byla částečně zateplena. V roce 2016 došlo k výměně zastaralého kotle a otopné soustavy z prostředků města. Sál je využíván pro sportovní aktivity pořádané T.J. Sokol pro sport dětí, dorostu, žen, seniorů, florbal (florbalový tým NO-RULES hraje regionální amatérskou ligu RAFL), badminton a ke společenským akcím - zábavy, koncerty, schůze, prodejní výstavy a trhy.⁶²

Další sportovní vyžití nabízí sportovní hala v budově základní školy, kde probíhají mj. tréninky fotbalistů, ping pong (spolek Stolní tenis Sobotka), volejbal, florbal, aerobik, jóga a dal. Pro neorganizované setkávání dětí slouží dětské hřiště za sokolovnou, které patří T.J. Sokol Sobotka, nicméně se o jeho provoz a zařízení stará město Sobotka. Hřiště je volně přístupné, stejně jako prostor s fotbalovými brankami v ulici Zahradní. Oboje by si ale zasloužilo investice do lepšího zařízení (např. sítě v brankách nebo za brankovištěm, které by zajistilo větší bezpečí dětí proti projíždějícím vozidlům). V minulosti sloužilo k neorganizované zábavě i hřiště v parku u vlakového nádraží, které ale již není funkční.

Pod zámek Humprecht se nachází rozsáhlé kolbiště v majetku města, které využívá Jezdecký klub Sobotka, který se zabývá především parkurovým a vozatajským sportem. Každoročně pořádá řadu závodů na kolbišti pod Humprechtem a jeho členové reprezentují město v různých jezdeckých závodech, dosáhli i na umístění na mistrovství republiky, včetně reprezentace v zahraničí.⁶³ Nedaleko byla soukromým majitelem přestavěna roku 2007 historická budova továrny Diaz na horolezeckou stěnu, která je otevřena pro veřejnost. Kromě vnitřní a vnější stěny se zde nachází dětský koutek,

⁶¹ Více informací, provozní řád i otevírací doba na: www.sobotka.cz/sportovni-areal

⁶² Vychází z: www.sobotka.cz/sokol-sobotka

⁶³ www.jk-sobotka.estranky.cz

beach volejbalové hřiště, pétanque, stolní tenis a šipky. V areálu je možnost kempování se sociálním zařízením.⁶⁴

Důležitým místem pro atraktivitu Sobotky je městský areál koupaliště pod Humprechtem při silnici III/27935 ze Sobotky na Podkost.⁶⁵ Zalesněný areál s beachvolejbalovým hřištěm, dětskými atrakcemi, občerstvením, chatkami, přípojkami pro karavany, ubytovnou a od roku 2016 i terasou s pódiem, které doplnilo venkovní kuchyňku. Město areál dlouhodobě pronajímá, část pronájmu je investována pronajímatelem zpět. Přesto město investuje do areálu nemalé prostředky a bylo by potřeba provést zásadní rekonstrukci ubytovacího zařízení či zvýšení kvality bazénu. Betonovému bazénu bez dalších atrakcí v posledních letech konkurují plavecké areály v Jičíně, Turnově i Mladé Boleslavi.

2.17. Spolky a akce v obci

Sobotka má bohatý společensko-kulturní život, a to jak díky městu, řadě aktivních jednotlivců, ale především díky občanské angažovanosti v různých spolcích. Kromě výše uvedených sportovních spolků se další věnují jak práci s dětmi a mládeží (Ťapík, Kompas, Pionýr, šachisté, hasiči), tak i společensko-kulturní oblasti (divadelní spolek Studio Šrámkova domu vychovává jak děti, tak pod ním funguje i skupina dospělých ochotníků), při zachování historických tradic (baráčníci, sdružení Humprecht, Klub přátel města) nebo tematické činnosti jako je myslivost, včelaření, rybaření. Město Sobotka spolkům poskytuje materiální podporu, včetně zázemí v podobě prostor bez úhrady nájemného a každý rok přispívá na jejich činnost 300-400 tisíc korun. Zároveň získávají podporu od sponzorů nebo si žádají o dotace v MAS Český ráj nebo u jiných subjektů. Pomohla by jim větší podpora při žádostech o dotace.

Tabulka 1 Seznam soboteckých spolků a sdružení

Seznam spolků a sdružení (bez sportovních sdružení - uvedena výše):

Vlastenecko-dobročinná obec baráčnická pro Sobotku a okolí
 Spolek Jarmark
 Spolek Bendl - Mateřské centrum Ťapík
 Volnočasový klub Kompas
 Pionýrská skupina Fráni Šrámka Sobotka
 Studio Šrámkova domu
 Šachový klub Sobotka
 Sbor dobrovolných hasičů Sobotka
 Český svaz včelařů, základní organizace Sobotka
 Myslivecké sdružení Sobotka
 Český rybářský svaz – MO Sobotka
 Občanské sdružení Humprecht
 Klub přátel města Sobotka

Stav k roku 2018. Zdroj: www.sobotka.cz/spolky-a-sdruzeni

2.18. Občanská vybavenost

Statistici evidují tzv. občanskou vybavenost v území, která je uvedena v tabulce níže. Jak z ní vyplývá, vybavenost Sobotky je vzhledem k počtu obyvatel odpovídající. Dřívější stálé kino v budově staré radnice sice již pravidelně nefunguje, ale jeho sál poskytuje zázemí nepravidelným divadelním vystoupením, stejně jako promítání filmů. Multikina, kryté stadiony či plavecké bazény, ani zimní stadiony či krematorium ve městě z ekonomických

⁶⁴ Více informací na: www.stenasobotka.cz

⁶⁵ Více informací na: www.sobotkakemp.cz

důvodů nejspíš nikdy nebudou, ale z mapovaných zařízení by mohl být prostor pro rozlučkovou smuteční místnost na místním hřbitově. Rekonstrukce nebo lepší vybavení by pak pomohlo jak kolbišti, tak psímu cvičišti pod Humprechtem či dalším volnočasovým plochám. Prostor je rovněž pro zbudování volně přístupného hřiště pro teenagery, workoutu či podobného prostranství pro aktivní trávení volného času dospívajících. V obci se nachází lékárna, pobočka pošty i banky, dva bankomaty, hřbitov, lékárna, veřejná knihovna s Galeríí na schodech, je zde i soukromá Galerie Karla Samšišáka, zmiňované divadlo, ve kterém probíhá i promítání filmů, muzeum Fráni Šrámka, další kulturní zařízení jako se společenský sál Spořitelny, 5 venkovních hřišť, 2 tělocvičny (školní a Sokola), koupaliště, stadion otevřený, psí cvičiště, kolbiště, ostatní zařízení pro tělovýchovu (horolezecká stěna). Dále je pak ve městě budova hasičské zbrojnice (v areálu sběrného dvora), která poskytuje zázemí dobrovolnému sdružení hasičů a společenská místnost slouží i pro setkávání a další společenské události.

Tabulka 1 Občanská vybavenost v území

Typ zařízení	Počet
Pošta	1
Veřejná knihovna vč. poboček	1
Stálá kina	0
Multikino	0
Přírodní amfiteátry (vč. letních kin)	0
Divadlo	1
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	1
Galerie (vč. poboček a výstavních síní)	2
Kulturní zařízení ostatní	1
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	0
Koupaliště a bazény	1
-z toho kryté	0
Hřiště venkovní	5
Tělocvičny (včetně školních)	2
Stadiony otevřené	1
Stadiony kryté	0
Zimní stadiony kryté i otevřené	0
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (horolezecká stěna)	1
Psí cvičiště a kynologická stanice	1
Kolbiště a cvičiště	1
Hřbitov	1
Krematorium	0
Smuteční síň	0

Zdroj: ČSÚ

2.19. Zdravotní péče

2.19.1. Lékařské služby v obci (praktický, dětský, stomatolog, gynekolog)

Co se lékařské péče týče, přímo v Sobotce je k dispozici většina základních zdravotnických služeb a ostatní jsou v dojezdové vzdálenosti v ORP Jičín. Veškeré služby jsou soustředěny v budově zdravotního střediska v ulici Jičínská 300 ve vlastnictví města Sobotka, které prošlo významnou rekonstrukcí exteriéru a zateplením v roce 2015. Jsou zde ordinace dvou praktických lékařů pro dospělé: DOKTOR PRAKTIK s.r.o. patřící dlouholetému soboteckému lékaři MUDr. Jindřichovi Macounovi, kterou předal své dceři MUDr. Lucii Ježkové a funguje 5 dní v týdnu. Druhá ordinace po MUDr. Kafkové prošla v posledních letech několika různými vlastníky a střídajícími se lékaři. MUDr.

Josefa Pešla vystřídala MUDr. Danuše Kučerová (MUDr. Zdeněk Šanda s.r.o.) a v roce 2019 bohužel došlo k výraznému omezení služeb z pěti na dva dny v týdnu a po zbytek musí pacienti dojíždět do Jičína. Tato situace je dlouhodobě neudržitelná a pronajímatel (město Sobotka) se snaží situaci řešit.

V roce 2019 ukončila svoji praxi dlouholetá sobotecká pediatrička MUDr. Irena Hošková a její ordinaci nahradila společnost s ručením omezeným DETLEK, ve které jsou sdruženy praktické lékařky pro děti a dorost MUDr. Jitka Hrdinová a MUDr. Ivana Jeřábková. Ordinance jsou vybaveny běžnými diagnostickými zařízeními, včetně přístroje na měření EKG, CRP a další. V budově střediska působí i třikrát týdně gynekolog MUDr. Petr Krykorka, který převzal ordinaci po svém otci. Své služby rozšířil o ultrazvuk, který dvakrát v týdnu obstarává MUDr. Kučerová. V patře pak provozuje desítky let svoji ordinaci stomatolog MUDr. Petr Selinger, který rovněž nabízí zubní rentgen.

V budově střediska sídlí i rehabilitace a pedikúra. Samostatné rehabilitační zařízení poskytuje komplexní rehabilitační péči, cvičení, elektroléčbu, reflexní i klasické masáže, magnetoterapie. Kromě lékařských služeb na Sobotecku působí i zdravotní sestra v terénu. V krásném interiéru domu při vjezdu na náměstí se nachází starobylá lékárna U Strážného anděla s dlouhou historií, jejíž provozovatel je v současné době členem sdružení Magistra. MAGISTRA LÉKÁRNY je sdružení nezávislých lékáren v ČR, které vzniklo v roce 2010 a pod které spadá téměř 200 lékáren po celé České republice.⁶⁶

Tabulka 1 Stručná charakteristika zdravotnictví veřejného i soukromého charakteru v území

Typ zařízení	Hodnota
Sdružená ambulantní zařízení	0
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	0
Ambulantní zařízení – rehabilitace	1
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	2
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	1
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	1
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	1
Zařízení lékárenské péče	1
Nemocnice	0
Odborné léčebné ústavy	0
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0
Ostatní lůžková zařízení	0

Stav 2019. Zdroj: kategorie dle ČSÚ, data vlastní šetření

2.19.2. Dostupnost zdravotnických zařízení (pohotovost, nemocnice, poliklinika)

Nejbližší nemocnice je Oblastní nemocnici Jičín a.s. (Bolzanova 512, Jičín). Areál nemocnice je umístěn severovýchodně od centra města, kde jsou soustředěna lůžková i ostatní ambulantní zdravotnická zařízení v Jičíně. Kromě základních oddělení, tj. interního včetně JIP a dialyzačního střediska, chirurgického, dětského a gynekologicko-porodnického, je součástí oddělení anesteziologicko-resuscitační, radioterapeutické, neurologické, oddělení ušní, nosní, krční, psychiatrické, rehabilitační a oddělení revmatologie a chronických ran. Nedílnou součástí jsou oddělení komplementů – radiodiagnostické s počítačovou tomografií, oddělení nukleární medicíny, mikrobiologie, oddělení klinické biochemie, transfusní a hematologické oddělení, dopravní zdravotnická služba.⁶⁷

V nemocnici je rovněž poskytována lékařská pohotovostní služba jak pro dospělé, tak pro děti, a to o víkendech a svátcích 8-20 hodin. Nejbližší záchranná služba je rovněž v Jičíně, a to výjezdové středisko

⁶⁶ Zdroj: <https://www.magistralkarny.cz/o-nas>

⁶⁷ Zdroj: www.nemjc.cz

Zdravotnické záchranné služby Královéhradeckého kraje (Bolzanova 512, Jičín) a při urgentních případech je využívána letecká záchranná služba v Hradci Králové.⁶⁸

Další lékařští specialisté poskytují své služby primárně v poliklinice v Jungmannově ulici, kde jsou obory: alergologie, dermatologie, diabetologie, chirurgie, interní lékařství, oftalmologie, otorinolaryngologie, radiologie, všeobecné lékařství a další mají své ordinace v Jičíně. Pro složitější případy je využívána fakultní nemocnice v Hradci Králové.

2.20. Sociální péče

2.20.1. Poskytování sociálních služeb

Ve městě není žádné zařízení sociálních služeb, sídlí zde registrovaný poskytovatel *Oblastní Charita Sobotka*, konkrétně *Charitativní pečovatelská služba* (dále CHPS), která se zaměřuje na poskytování pečovatelské služby o seniory v jejich domácnostech, čímž přispívá k co nejdelšímu setrvání v jejich přirozeném prostředí.⁶⁹ Ostatní sociální služby mají terénní charakter a jsou využívány na vyžádání. Na částečný úvazek je na městském úřadě Sobotka zaměstnána i jedna sociální pracovníce, která klientům pomáhá s řešením sociálně-právních a sociálně-zdravotních problémů, zajišťuje metodickou a koncepční činnost v oblasti sociální práce či plánování rozvoje sociálních služeb. Sociální službu dle zákona 108/2006 Sb. zajišťuje sociální odbor SO ORP Jičín. Jelikož je Sobotka obcí druhého stupně, měla by zvážit využívání dotací na sociální práci na městě od MPSV a tím i posílení důležitých činností v oblasti sociální politiky obce. Depistážní činnost a napojení na sociální služby by v obci s téměř třemi tisíci obyvatel našly své místo.

Co se týče komunitního plánování sociálních služeb je koordinováno rovněž ORP Jičín, jeho Odborem sociálních věcí a zdravotnictví. Město Jičín realizuje komunitní plánování sociálních služeb již od roku 2003 a zahrnuje území 77 spádových měst a obcí. Jak uvádí na svých stránkách, do tohoto procesu jsou zapojeni zástupci obcí, poskytovatelů sociálních služeb a zástupci uživatelů sociálních služeb.⁷⁰ Pracovní skupiny komunitního plánování sociálních služeb naposledy projednávaly návrhy a stanovily priority rozvoje sociálních služeb pro správní území města Jičín na období let 2015 – 2018. Jsou součástí dokumentu *Plán rozvoje sociálních služeb pro správní území města Jičín na období let 2015-2018* (dále jen komunitní plán). Podrobně se tématu také věnuje dokument z roku 2015 *Strategie území samosprávného obvodu ORP Jičín v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, dopravy a administrativní a metodické pomoci samosprávám*. Ten mj. uvádí, že přes existenci komunitního plánu, je v ORP obyvateli obcí často využíváno služeb ze sousedních ORP, převážně soukromých pečovatelských služeb. Sociální poradenství a péče probíhá nahodile a dle okamžitých potřeb.⁷¹ Dále konstatuje, že existuje riziko nedostatku sociálních služeb i vzhledem ke stárnutí obyvatelstva a že by byla vhodná cílená podpora vzniku nových služeb, včetně těch pro handicapované, podpora dobrovolnické činnosti, efektivnější využití komunitního plánu a jeho častější aktualizace. Rovněž apeluje na potřebu sdílení nákladů na sociální služby jednotlivými obcemi. I v Sobotce je tradicí přispívat různým poskytovatelům, ale jedná se spíše o nahodilé příspěvky než systematickou či závaznou distribuci prostředků. Výjimkou je právě Oblastní Charita Sobotka a každoroční příspěvek obce, ale i ten je odvislý od každoročního rozhodnutí zastupitelstva.

⁶⁸ Zdroj: ÚAP SO ORP Jičín 2016

⁶⁹ Informace převzaty z: <https://sobotkacharita.cz/charitni-pecovatelska-sluzba-sobotka/>

⁷⁰ Zdroj: <https://www.mujicin.cz/komunitni%2Dplany%2Drozvoje%2Dsociálních%2Dslužeb%2Dna%2Djičínku/d-1297319>

⁷¹ Strana 94. Dokument dostupný na: http://www.smocr.cz/obcesobe-docs/Ji%C4%8D%C3%ADn/SD_Ji%C4%8D%C3%ADn.pdf

2.20.2. Počet, kapacita a dostupnost zařízení sociálních služeb

Podle údajů ČSÚ bylo k 31. 12. 2014 na území SO ORP Jičín celkem 15 zařízení sociálních služeb, z toho 10 v Jičíně. Z tohoto počtu bylo 5 domovů pro seniory (Domov pro seniory v Jičíně, Domov pokojného stáří Libošovice, Domov pro seniory Milíčeves, Domov pro seniory Mlázovice a Domov Vitalita v Lázních Bělohrad). Kromě těchto zařízení jsou v Jičíně poskytovány tyto služby pro seniory: Spokojený domov – osobní asistence, denní stacionář Domovinka a chráněné bydlení, které provozují Sociální služby města Jičína. Co do počtu v území fungují 3 denní stacionáře v Jičíně, 1 nízkoprahové zařízení pro děti a mládež v Jičíně, 3 sociální poradny v Jičíně, 1 centrum rehabilitačních služeb v Jičíně, 1 azylový dům pro matky s dětmi a mladé dospělé v Jičíně a 1 domov pro osoby se zdravotním postižením v Lázních Bělohrad.⁷²

Dle *Katalogu sociálních služeb v Královéhradeckém kraji* je ve vzdálenosti 8 km od Sobotky 31 dostupných služeb, které jsou uvedeny v příloze Přehled poskytovaných sociálních služeb do 8 km od města Sobotka - Katalog sociálních služeb v Královéhradeckém kraji. Jedná se o širokou nabídku, která je ale spíše teoretická, než že by tyto služby na Sobotecku reálně fungovaly na denní bázi. Jsou zde i služby jako Ambulantní centrum Hradec Králové, Nejste na to samy – Čechy se sídlem v Praze a další, které i s ohledem na umístění nemohou poskytovat služby na sledovaném území. Na druhou stranu Komunitní plán ORP Jičín jmenuje další služby např. v podobě denních stacionářů či mateřského centra, které v Katalogu soc. služeb nejsou vůbec uvedeny. Samotný dokument *Plán rozvoje sociálních služeb pro správní území města Jičín na období let 2015 - 2018* sice přináší přehled organizací a deskripci poskytovaných služeb, absentuje ale interpretační část absorpční kapacity území, a co se analýzy týče, bohužel nepřináší hlubší vhled, zjištění ani vizi. Připomíná spíše katalog nabízených služeb, než plán rozvoje a analýzu potřeb v území, přestože v metodologii popisuje uskutečnění řady rozhovorů s poskytovateli i klienty. V dokumentu nejsou jasné plány do budoucna ani stanovené priority, kromě kapitol zachování služeb v různých kategoriích jako jsou služby pro rodiny s dětmi, mládež, seniory, zdravotně postižené, pro osoby, které se ocitly v nepříznivé životní situaci apod. Mezi nově zřízené služby je zařazeno pouze nájemní bydlení pro rodiny s dětmi či mladé rodiny. V komunitním plánu ORP Jičín tak chybí jak akční plán, tak i informace o slabých místech a potřebách v území a bylo by vhodné jej takto upravit, aby kvalifikovaně zanalyzoval i potřeby na rozsah a způsob zajištění sociálních služeb na území Sobotky i v souvislosti s demografickým vývojem.

Tématu sociálních služeb se věnovala i výše uvedená Strategie SO ORP Jičín⁷³ zpracovaná v roce 2015 díky projektu SMO ČR, která ve své SWOT analýze řadí mezi slabé stránky v území: nedostatek poskytovatelů soc. služeb, i finančních prostředků, nedostatečnou spolupráci ORP Jičín s obcemi ve spádovém obvodu, neochotu občanů přispívat z příspěvků na péči zajišťovatelům sociálních služeb. Mezi další ohrožení patří nedostatek kvalifikovaného personálu, stárnutí obyvatelstva a samozřejmě riziko nedostačujících finančních prostředků. Mezi závěry zaznívá silná potřeba po navýšení kapacit terénních a ambulantních sociálních služeb, která je nedostatečná. Dále pak existuje velký prostor pro služby zaměřené na prevenci a je akcentován požadavek na navýšení kapacity služeb uvnitř ORP, aby nemuselo docházet k zajišťování nedostatkových služeb za hranicemi ORP, které dopadá především na obyvatele menších obcí. Je otázkou, zda pomohou investice do domovů pro seniory ze soukromého sektoru, které často nabízí služby finančně nedostupné pro osoby v sociální tísní. Jičínský deník informoval v roce 2017 o plánované výstavbě soukromého domova pro seniory namísto starých

⁷² Zdroj: ČSÚ a ÚAP SO ORP Jičín 2016.

⁷³ *Strategie území samosprávného obvodu ORP Jičín v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, dopravy a administrativní a metodické pomoci samosprávám*

kasáren, který bude mít kapacitu 120 lůžek. Společnost Senior holding s.r.o. z Prahy v něm plánuje kromě seniorů poskytovat služby i osobám trpícím Alzheimerovým onemocněním.⁷⁴

2.20.3. Sociální služby pro seniory v bezprostředním okolí Sobotky

Pro seniory, kteří již nemohou žít ve svém přirozeném prostředí a využívat pečovatelskou službu, nabízí Oblastní charita Sobotka v 3 km vzdálených Libošovicích pobytovou sociální službu – domov pro seniory. Domov pokojného stáří je registrovaným poskytovatelem sociálních služeb, identifikační číslo je 5894253. Prostřednictvím této služby je uživatelům poskytována zdravotní, ošetřovatelská a sociální péče tak, aby i přes nepříznivou sociální, zdravotní a rodinnou situaci mohli závěrečnou část svého života prožít důstojně ve společenství svých vrstevníků, s profesionální pomocí a bez přerušení kontaktů s přáteli a svými blízkými.⁷⁵

Kapacita uvedená v rozhodnutí o registraci sociální služby představuje 25 lůžek. Celková kapacita sociální služby, tj. počet osob, se kterými lze uzavřít smlouvu o poskytování služby, je shodná jako okamžitá kapacita sociální služby, tj. počet osob, kterým lze službu poskytnout v jednom okamžiku, stejně jako denní kapacita sociální služby, tj. počet osob, kterým lze denně službu poskytnout činí 25 osob. Naprostá většina klientů (22) měla trvalé bydliště na území SO ORP Jičín, ostatní 2 klienti nepřišli z Královéhradeckého kraje. Kapacita je dlouhodobě zcela naplněna. K březnu 2014 zde bylo ubytováno 24 osob, z toho nejvíce klientů bylo s nižším stupněm závislosti na pomoci jiné osoby I. (8 osob) a II. (6 osob). Těžkou III. (4 klienti) až úplnou IV. (4 klienti) závislost mělo celkem 8 klientů.

Tabulka 1 Počet klientů Domova pokojného stáří dle stupně závislosti na pomoci jiné osoby

Stupeň závislosti	Počet uživatelů
Stupeň I.	8
Stupeň II.	6
Stupeň III.	4
Stupeň IV.	4
CELKEM	22
Bez stupně závislosti	2

Zdroj: Plán rozvoje sociálních služeb pro správní území města Jičín na období let 2015-2018, s. 74.

Tyto klienty v březnu 2014 obstarávalo 7 pracovníků v sociálních službách, 1 sociální pracovník a 3 zdravotničtí pracovníci. Provoz zajišťovali 3 administrativní pracovníci a 10 obslužného personálu jako jsou uklízečky, pradleny, kuchaři apod. Ne všichni ale byli zaměstnání na 8h denně, protože celkový počet pracovních úvazků byl 22,8. Komunitní plán dále informuje o příjmech a výdajích za tuto pobytovou službu, která je uvedena v následujících tabulkách. Příjmy i výdaje ve sledovaných letech 2013 a 2014 byly vyrovnané a to ve výši cca 10,6 mil. Kč. Nejvyšší příjmy pochází z dotací od státu (MPSV 2,6 mil.) a kraje (0,7mil.), celkem 6,6 mil. a dále pak od samotných klientů (4,8 mil.). Až pak prostřednictvím fondu zdravotních pojišťoven 0,7 mil., od obcí 118 tis. a 70 tis. od sponzorů. Významnou částku také přinesly v roce 2014 vlastní příjmy z činnosti (např. prodej obědů), a to 1,2 mil.

⁷⁴ Zdroj: https://jicinsky.denik.cz/zpravy_region/seniori-a-nemocni-najdou-novy-domov-v-byvalych-kasarnach-20171206.html

⁷⁵ Zdroj: <https://sobotkacharita.cz/domov-pokojneho-stari-libosovice/>

Tabulka 1 Výdaje související s poskytováním sociální služby Domova pokojného stáří Libošovice

Nákladová položka		Výdaje v Kč	
		Rok 2013	Rok 2014
Provozní výdaje celkem		3 597 623	3 776 000
Osobní výdaje celkem		6 765 184	6 650 000
Z toho	Mzdové výdaje		4 992 000
	Z toho	Hrubé mzdy (HPP)	4 885 393
		OON na DPP	19 980
		OON na DPČ	0
		Ostatní	130 000
	Odvody na sociální a zdravotní pojištění		1 658 000
Ostatní výdaje		221 248	200 000
Celkové výdaje na realizaci činností sociální služby		10 584 055	10 626 000

Zdroj: Plán rozvoje sociálních služeb pro správní území města Jičín na období let 2015-2018, s. 75.

Tabulka 1 Příjmy a zdroje příjmů na zajištění výdajů spojených s poskytováním sociální služby

Zdroje financování	Příjmy v Kč	
	Rok 2013	Rok 2014
Úhrady od uživatelů služby	4 606 983	4 800 000
Dotace MPSV	2 500 000	2 650 000
Dotace Královéhradecký kraj	818 000	668 000
Dotace, dary ostatní obce	109 000	118 000
Dotace od úřadu práce	24 000	0
Fondy zdravotních pojišťoven	611 505	700 000
Sponzoři	195 877	70 000
Nadace	0	0
Vlastní příjmy (mimo úhrad od uživatelů)	939 897	1 200 000
Ostatní	778 793	420 000
Celkové příjmy na realizaci sociální služby	10 584 055	10 626 000

Zdroj: Plán rozvoje sociálních služeb pro správní území města Jičín na období let 2015-2018, s. 75.

Z hlediska participace na kofinancování pobytové služby pro seniory v Libošovicích je nejsilnějším partnerem město Sobotka s dotací 60 tis. Kč. Následují Libošovice s 33 tis. a Mladějov s 12 tis. Kč, kteří také každoročně přispívají stejnou částkou, na rozdíl od těsně sousedících obcí. Ty přispěly ve sledovaných letech různě, nejspíše v závislosti na tom, zda klientem domova byl jejich občan. Takto Charitu podpořila Mladá Boleslav (6,5 tis.), Přepere u Trutnova (5 tis.), Kněžnice (3 tis.) a Újezd pod Troskami (500 Kč). Pro kvalitní fungování nejen sociálních služeb je potřeba zajistit stabilní financování, což platí jak pro dotace od státu, které by měly být řešeny na delší období než 1 rok, podobně by pomohlo zajistit stabilní systém kofinancování od dalších obcí ve spádové oblasti, případně dle trvalého bydliště klienta.

Tabulka 1 *Financování sociální služby obcemi*

Název obce, města	Částka v Kč	
	Rok 2013	Rok 2014
Obec Mladějov	12 500	12 500
Obec Libošovice	33 500	33 500
Město Sobotka	60 000	60 000
Obec Kněžnice	3 000	0
Město Mladá Boleslav	0	6 500
Obec Přepře u Trutnova	0	5 000
Obec Újezd p. Troskami	0	500
CELKEM	109 000	118 000

Zdroj: *Plán rozvoje sociálních služeb pro správní území města Jičín na období let 2015-2018, s. 76.*

Charitativní pečovatelská služba je registrovaným poskytovatelem sociálních služeb, identifikační číslo služby je 1356155. Sídlo CHPS je v Sobotce na adrese Malé náměstí č. 2, nicméně kanceláře organizace jsou v Libošovicích v Domově pokojného stáří (viz výše).

CHPS poskytuje také terénní sociální služby osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku (osoby starší 65let) a zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Nabízí pomoc s osobní hygienou (sprcha nebo koupel v domácnosti), běžný úklid domácnosti, dovoz oběda, nákupy, pochůzky, dohled nad užitím léků, doprovod k lékaři, na poštu, na procházku a mnohé další. Pečovatelskou službu poskytují v Sobotce a okolních obcích, které náleží pod Městský úřad Sobotka, a pod Obecní úřady Libošovice, Markvartice, Mladějov, Ohařice, Osek, Samšina a Zámostí-Blata. Tyto obce také každoročně přispívají na provoz této služby. Jak je dále uvedeno na webových stránkách, po dohodě a v případě více zájemců je možné služby poskytovat také v dalších obcích.

Samostatně žijící senioři, ale i osoby se sníženou pohyblivostí mají k dispozici bezbariérové bydlení přímo v Sobotce. V letech 2003-2005 vystavělo město Sobotka Dům s pečovatelskou službou v hodnotě cca 32 milionů, které následně rozšířilo. Ve 3 objektech DPS se nachází 28 malometrážních bytů s kapacitou cca 35 lůžek pro sociální účely. O přidělování bytů rozhoduje rada města na základě specifických kritérií a doporučení bytové a sociální komise. Svoji roli hraje i sociální potřeba klientů a sociální odbor města Jičín, jako orgán ORP. Kapacita DPS je od kolaudace v r. 2005 zcela naplněna a sociální služby zde dle zájmu nabízí oblastní Charita Sobotka. V budově byly vybudovány i společenské prostory k seberealizaci klientů, jídelna s klubovnou a ošetrovna např. pro účely pedikúry i zdravotnického ošetření, převazy apod. Z důvodu nízkého využívání služeb však přestala Charita využívat speciální prostory a nabízí zde pouze služby CHPS. Společenskou místnost využívá pro své účely Vlastenecko-dobročinná obec baráčnická pro Sobotku a okolí, jejíž členové jsou často seniorského věku a de facto nabízí aktivizační činnosti pro seniory v Sobotce. Pořádá besedy, diskuse, karneval, vystoupení dětí z MŠ a další zajímavé aktivity pro všechny zájemce. Dům se nachází v památkové zóně a zároveň při jeho projektování nebyly zajištěny některé základní potřeby takto specifického objektu, jako jsou bezbariérové koupelny nebo vany namísto lépe přístupné sprchy. Město musí neustále investovat finanční prostředky do údržby objektu (např. zatékající skleněné verandy), ale i do nedokončených realizací, jako je např. bezprostřední okolí domu, které nevyhovuje potřebám pohybu imobilních osob. Z důvodu neustálé obsazenosti by mohlo dojít k rozšíření a případně i k vybudování lůžkové části pro osoby s vyšším stupněm závislosti na pomoci. Neustále plná kapacita Domova pokojného stáří v Libošovicích i potřeba zůstat v místě bydliště představují

neuspokojené kapacity, které by mohla podpořit právě výstavba dalších pokojů, které by mohly být financovány prostřednictvím evropských fondů. Bude to prioritou v příštím programovém období ESF+.

2.20.4. Další sociální potřeby v území

Kromě cílové skupiny seniorů se Sobotka dotýká i téma sociálně slabých a bezdomovectví viz výše – kapitola *Sociální situace*. V neposlední řadě by bylo vhodné posílit i protidrogovou prevenci a terénní služby, odborné poradenství a obecně oblast prevence a depistážní činnost. Sociální služby uvedené v komunitním plánování ORP Jičín jsou sice teoreticky dostupné, ale až na výjimky jsou na území Sobotky neaktivní. Pokud by byla posílena depistážní činnost a role sociálního pracovníka na obci, došlo by k zaktivizování činností těchto služeb potřebných v území.

2.21. Životní prostředí

Stav životního prostředí v Sobotce je relativně uspokojivý. Ve městě ani jeho okolí nejsou žádné významné ekologické zátěže ani průmysloví znečišťovatelé. Obyvatelé v kvalitativních rozhovorech zdůrazňovali mezi hlavními pozitivy kvalitní životní styl a blízkost přírody. Velký vliv na kvalitu života má totiž bezprostřední blízkost chráněné krajinné oblasti Český ráj (CHKO). Podrobnosti o životním prostředí u jednotlivých oblastí níže.

2.21.1. Chráněná území na katastru obce, jejich charakter, rozloha atd.

Severní část města leží v CHKO Český ráj a hranice tak prochází katastry Sobotka, Čálovice a Stéblovce. CHKO Český ráj bylo v roce 1955 prvním územím vyhlášeným v této kategorii na území Československa. V roce 2002 bylo CHKO rozšířeno na dnešních celkem 181 km² a rozkládá se mezi Železným Brodem, Frýdštejnem, Turnovem, Mnichovým Hradištěm, Sobotkou a Jičínem. V roce 2005 byl geopark Český ráj zařazen do prestižního seznamu evropské sítě geoparků UNESCO. Výrazná geomorfologie je specifická pískovcovými skalními městy, zemědělskými půdami, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, četnými rybníky, řadou menších vodních toků, které jsou doplněny zástavbou měst, vesnic a kulturními památkami, které dotvářejí charakteristický krajinný ráz. Geopark Český ráj představuje širokou škálu geologických fenoménů, paleontologické, mineralogické a archeologické lokality i historické památky na území o rozloze 760 km².⁷⁶

⁷⁶ Více informací na: <http://www.geoparkceskyraj.cz/>. Dále také: *Plán péče o Chráněnou krajinnou oblast Český ráj na období 2014–2023*, str. 5 nebo *Strategie území správního obvodu ORP Turnov v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a dopravy 2015–2024*.

Mapa 1 Oblast chráněné krajinné oblasti včetně zón a přírodní rezervace

Zdroj: <http://mapy.nature.cz/>

Organizace *Správa CHKO Český ráj*, která území zajišťuje, přestala být 31. 12. 2014 samostatným orgánem ochrany přírody, a stejně jako ostatní správy CHKO přešla pod *Agenturu ochrany přírody a krajiny ČR*, konkrétně pod *Regionální pracoviště Liberecko*. Agentura je zřízena jako správní úřad podřízený Ministerstvu životního prostředí, který vykonává státní správu v ochraně přírody a krajiny v rozsahu stanoveném zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Sídli v Turnově a předmětem její činnosti jsou:

- Výkon státní správy v obvodu územní působnosti Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.
- Odborná podpora výkonu státní správy na úseku ochrany přírody a krajiny.
- Zajišťování péče o chráněná území v obvodu územní působnosti AOP a krajiny ČR.
- Informační a osvětová činnost.
- Poskytování finanční náhrady za ztížené zemědělské a lesnické hospodaření dle § 58 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, na území celé České republiky vyjma území národních parků a jejich ochranných pásem a chráněné krajinné oblasti Šumava.
- Další činnosti z pověření Ministerstva životního prostředí dle § 78 odst. 5 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.⁷⁷

Dále se na Sobotecku nachází tzv. regionální biokoridory mezi Dolním Bousovem a Ostružnem RK 691, RK 692. Jde o území, která neumožňují rozhodující části organismů trvalou dlouhodobou existenci, avšak umožňují jejich migraci mezi biocentry a tím vytváří z oddělených biocenter síť. Protínají právě regionální biocentrum 1230 Zajakury, území mezi okrajem lesa a komunikací I/16.⁷⁸ Doporučené umístění biocentra je dáno vazbou na ekologicky cennější partie lesa (dle mapování biotopů doubravy) a cílové ekosystémy – mezofilní bučinné až mezofilní hájové.⁷⁹

⁷⁷ Zdroj: <http://ceskyraj.ochranaprirody.cz/cinnost-pracoviste/>

⁷⁸ Zdroj: ZÚR KHK 2011 – In: ÚAP SO ORP Jičín 2016. Dále také: <http://www.ochranaprirody.cz/obecna-ochrana-prirody-a-krajiny/uses/>. Další mapy dostupné na Správa CHKO Český ráj: <http://ceskyraj.ochranaprirody.cz/dokumenty-ke-stazeni/zony-odstupnovane-ochrany-prirody-chko-cesky-raj/>

⁷⁹ Zdroj: http://gis.kr.kralovehradecky.cz/assets/GIS/projekty/ziv-prostredi/Plan_USES_KHK.pdf

Kromě toho Sobotka také leží v těsné blízkosti oblastí Natura 2000, které jsou vyobrazeny níže v mapě. Natura 2000 je soustava chráněných území, která vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy Evropské unie. Cílem této soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast (endemické).⁸⁰ Jedná se o Údolí Plakánek, Kost a Podtrosecká údolí, tedy velice turisticky atraktivní lokality, které řeší mj. i *Zásady územního rozvoje královéhradeckého kraje* v úkolech pro územní plánování, kde je požadavek koordinovat plochy změn využití území s jeho výraznými přírodními hodnotami.⁸¹

Všechna tato výše uvedená chráněná území mají pozitivní vliv na životní prostředí, případně i turistický ruch v okolí Sobotky. Zároveň však významně limitují další rozvoj města a okolních obcí, včetně administrativního zatížení při realizaci staveb a územním rozvoji.

Mapa 1 Oblast NATURA 2000 v blízkosti Sobotky

Zdroj: <http://mapy.nature.cz/>

2.21.2. Půdní fond, členění, kvalita, míra ohrožení erozí

Co se krajiny týče, Sobotka je klasifikována podle ČSÚ jako krajinný typ A s koeficientem ekologické stability (KES) 0,61. Metodika ČSÚ uvádí, že KES v rozmezí 0,4 až 0,899 představuje „území málo stabilní, intenzivně využívané kulturní krajiny s výrazným uplatněním agroindustriálních prvků“. ⁸² Okolí města je využíváno pro intenzivní zemědělství s relativně častým územím ohroženým sesuvy a erozí, které souvisí s kopcovitým členěním krajiny. Potenciální eroze ohrožuje podle ÚAP SO ORP Jičín zemědělské půdy, které jsou kvůli své poloze, zastoupení svažitých pozemků a vysokému stupni zornění náchylné k vodní erozi. Nejhorší situace je v severozápadní části SO ORP (Libošovice, Mladějov), v okolí Starých Hradů (Staré Hradky a Sedliště), okraj masivu Prachovských skal (Brada) a severovýchodní cíp SO ORP (Lázně Bělohrad), kde jsou podle mapy potenciální ohroženosti půd vodní erozí (SOWAC GIS) katastrální území zařazená do kategorie nejohroženějších půd. Jedná se o tato území: město Sobotka – Stéblovce, Čálovice, Spyšova, Staňkova Lhota. ⁸³ Tomuto stavu nenapomáhá i intenzivní těžba dřeva zasaženého kůrovcem.

⁸⁰ Zdroj: <http://www.nature.cz/natura2000-design3/sub-text.php?id=2102&akce=&ssHledat=>

⁸¹ Zdroj: http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/Vyhodnoceni_vlivu_Zasad_uzemniho_rozvoje_na_zivotni_prostredi_Empla_Ag-listopad_2010.pdf

⁸² Zdroj: ČSÚ, 31. 12. 2015, In. ÚAP SO ORP Jičín 2016.

⁸³ In: Územně analytické podklady SO ORP Jičín 2016.

V ČR je v současné době podle analýz Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy, v.v.i. více než 50 % zemědělské půdy ohroženo vodní erozí a více než 10 % větrnou erozí. Přičemž zejména za posledních 30 let se degradace půdy vlivem eroze velmi výrazně zrychlila. Hlavním důvodem je zejména intenzifikace zemědělství a změna preferencí pěstování některých plodin.⁸⁴ Dle níže uvedených sesuvných území dle Územně analytických podkladů SO ORP Jičín je většina svažitých ploch zemědělsky obdělávána. Další zamezení erozi je tedy především na zemědělci, kteří by měli při své práci respektovat pravidla zabraňující další degradaci zemědělské půdy. Město jako pronajímatel zemědělské půdy by na tyto aspekty mohlo také apelovat.

Tabulka 1 Sesuvná území plošná v SO ORP Jičín spadající pod Sobotku

Obec	Název lokality	Klasifikace	Aktivita	Plocha (ha)
Sobotka	Čálovice	sesuv	aktivní	1,7
Sobotka	Čálovice	sesuv	stabilizovaný	66,4
Sobotka	Markvartice	sesuv	aktivní	20
Sobotka	Mladějov v Čechách	sesuv	stabilizovaný	9,9
Sobotka	Nepřívěc	sesuv	stabilizovaný	0,5
Sobotka	Příchvoj	sesuv	aktivní	1,8
Sobotka	Sobotka	sesuv	aktivní	0,9
Sobotka	Sobotka	sesuv	potencionální	4,5
Sobotka	Spyšova	sesuv	aktivní	1,1
Sobotka	Spyšova	sesuv	potencionální	1
Sobotka	Staňkova Lhota	sesuv	aktivní	1,9
Sobotka	Staňkova Lhota	sesuv	potencionální	3,6
Sobotka	Stéblovce	sesuv	stabilizovaný	4,8
Libošovice	Čálovice	sesuv	stabilizovaný	1

Zdroj: Česká geologická služba, data ČGS, 2016. In: ÚAP SO ORP Jičín 2016.

Tabulka 1 Sesuvná území bodová v SO ORP Jičín spadající pod Sobotku

Obec	Název lokality	Klasifikace	Aktivita
Sobotka	Markvartice	S - sesuv	A - aktivní
Sobotka	Markvartice	S - sesuv	A - aktivní
Sobotka	Stéblovce	S - sesuv	A - aktivní
Sobotka	Markvartice	S - sesuv	A - aktivní
Sobotka	Markvartice	S - sesuv	A - aktivní
Sobotka	Dolní Bousov	S - sesuv	A - aktivní
Sobotka	Markvartice	S - sesuv	PT - potencionální
Sobotka	Markvartice	S - sesuv	A - aktivní
Sobotka	Sobotka	S - sesuv	PT - potencionální
Sobotka	Markvartice	S - sesuv	A - aktivní
Sobotka	Sobotka	S - sesuv	A - aktivní
Sobotka	Nepřívěc	S - sesuv	PT - potencionální
Sobotka	Markvartice	S - sesuv	A - aktivní
Sobotka	Sobotka	S - sesuv	A - aktivní
Sobotka	Dolní Bousov	S - sesuv	A - aktivní
Sobotka	Markvartice	S - sesuv	A - aktivní
Sobotka	Spyšova	S - sesuv	PT - potencionální
Sobotka	Spyšova	S - sesuv	A - aktivní
Sobotka	Příchvoj	S - sesuv	PT - potencionální
Sobotka	Markvartice	S - sesuv	A - aktivní
Sobotka	Stéblovce	S - sesuv	A - aktivní
Sobotka	Příchvoj	S - sesuv	A - aktivní
Sobotka	Markvartice	S - sesuv	A - aktivní

⁸⁴ Zdroj: https://encyklopedie.vumop.cz/index.php/Ochrana_proti_erozi_zem%C4%9Bd%C4%Blsk%C3%A9_p%C5%AFdy

Sobotka	Nepřívěc	S - sesuv	A - aktivní
---------	----------	-----------	-------------

Zdroj: Česká geologická služba, data ČGS, 2016. In: ÚAP SO ORP Jičín 2016.

2.21.3. Pozemkové úpravy v obci

Pozemkové úpravy v KÚ Sobotka probíhají prostřednictvím Státního pozemkového úřadu (dále jen SPÚ) s územním pracovištěm v Jičíně (www.spucr.cz). SPÚ spolu s Katastrálním úřadem řeší pozemkové úpravy na základě *Zákona o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech č. 139/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů*, který byl již 4x novelizován, přičemž nejzásadnější byla novela č. 185/2016 Sb. Zákon se mimo jiné řídí vyhláškou č. 13/2014 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav.⁸⁵ Dle informací od SPÚ v Jičíně probíhají pozemkové úpravy v KÚ Sobotka na základě žádostí jednotlivých žadatelů, ale z důvodu četných změn na celém jejich spravovaném území ORP Jičín a z kapacitních limitů úřadu, se přednostně upravám, které požaduje větší počet dotčených vlastníků. Není tedy připravováno komplexní zpracování pozemkových úprav v území, ale jsou řešeny situace dle zákona, kdy je SPÚ povinen pozemkové úpravy zahájit v případě, že žádost o zahájení podají vlastníci, kteří vlastní více než 50 % výměry zemědělské půdy zájmového území. Jelikož je ale obec důležitým vlastníkem pozemků, připravuje územní plán a také povinně informuje o změnách v území na úřední desce, je jeho role v procesu územních změn nezastupitelná.

Poslední pozemková úprava ve sledovaném území zahájená v roce 2008 byla ukončena v březnu 2017 zapsáním do katastru.⁸⁶ Týkala se polyfunkčního opatření u toku Sobotka a plánu obce na výstavbu rybníka pod Humprechtem, který má přispět k realizaci protipovodňových a protierozních opatření nejen pro Osek a zároveň přispět k retenci vody v krajině. Je otázkou, zda tento záměr bude realizován, ale po soudním procesu došlo ke schválení tohoto záměru, který podporuje i povodí Cidlina. Politika ochrany životního prostředí i dotační tituly budou i do budoucna stále více směřovány k retenci vody v krajině a zřizování menších vodních ploch by pomohlo i Sobotecku.

Kromě výše uvedených pozemkových úprav v tomto období realizuje Katastrální úřad v Jičíně významné aktualizace katastrální mapy, kdy přímo v území kontroluje a zceluje parcely i nemovitosti patřící stejným vlastníkům a jejich způsob využití.

2.21.4. Kvalita ovzduší

Ve městě ani jeho bezprostředním okolí není žádný významný průmyslový podnik nebo jiné zařízení, které by negativně ovlivňovalo kvalitu ovzduší. Z hlediska kvality ovzduší má na území Sobotky podstatný vliv stávající silnice I/16, která je jedním ze sedmi nejvýznamnějších liniových zdrojů znečištění ovzduší v kraji (cca průjezd 10tis. vozidel denně). Pokud dojde k výstavbě dálnice R35 mezi Turnovem a Jičínem, lze očekávat i snížení tranzitní dopravy, která negativně ovlivňuje kvalitu ovzduší způsobenou hustou dopravou bezprostředně u Sobotky na komunikaci I/16. Mezi opatření uvedená v dokumentu *Krajský program ke zlepšení kvality ovzduší Královéhradeckého kraje* (dále PZKO) patří i podopatření: budování obchvatů měst a obcí, omezení automobilové dopravy v centrech měst a podpora rozvoje městské hromadné dopravy. Kromě uvedeného snížení imisního zatížení při silnici I. třídy by městu Sobotka pomohlo i odklonění dopravy z centra obce, stejně jako odklonění nákladní dopravy.

Tato opatření cituje dokument *Posouzení vlivů územního plánu Sobotka na životní prostředí dle §10i zákona 100/2001 sb., v rozsahu přílohy zákona č. 183/2006 sb., o územním plánování a stavebním*

⁸⁵ Zdroj: <https://www.adol.cz/blog-co-prinasi-pozemkove-upravy-pro-vlastniky-pudy-investory-a-realitni-maklere/>

⁸⁶ Zdroj: <https://eagri.cz/public/app/eagriapp/PU/Prehled/PuDetail.aspx?guid=97EA543DD3C74816B725EE9F716402F0&stamp=1547805717201>

řádu. Dále k nim PZKO přidává stěžejní opatření pro obce vedoucí k ochraně ovzduší, mezi které patří: „plynifikace obcí a jejich částí, rozvoj stávajících sítí a budování nových systémů centrální zásobování teplem, průběžně podporovat investice do úspor energie, do obnovitelných zdrojů energie podpora „nespalovacích“ obnovitelných/alternativních zdrojů energie omezování studených startů vozidel (výstavba krytých garáží)“. Všechna tato opatření jsou dle citovaného dokumentu v souladu s územním plánem Sobotky.

Reálně kvalitu ovzduší ve městě nejvíce ovlivňuje nedokonalé spalování fosilních paliv, mezi které patří jak emise z automobilové dopravy, tak především znečištění z vytápění domácností. V zimním období je smog z pálení nekvalitních tuhých paliv a často i domácího odpadu vzhledem k poloze města Sobotky pod úpatím kopce velmi zatěžující. (Tématu se věnuje i kapitola Vytápění a plynifikace.) Přesná statistická data o znečištění ovzduší v obci nejsou dostupná, natož přesnější specifiky o znečištění způsobeném spalováním nekvalitního topiva. Dle subjektivního vnímání obyvatelstvem se ale jedná o významný jev, který by měl být postupně eliminován pro zvýšení kvality života v obci. Co se týče ukazatelů kvality ovzduší, uvádí výše citovaný dokument za území CHKO: „cílový imisní limit pro přízemní ozon pro ochranu ekosystémů a vegetace vyjádřený jako expoziční index AOT40 byl v roce 2010 překročen na 72,5 % plochy CHKO Český ráj“.

2.21.5. Voda v území, kvalita vody v tocích a vodních plochách

Na území Sobotecka není podle CHKO žádný významný tok jako je nedaleká Jizera, Cidlina nebo Žehrovka, k větším tokům v okolí patří ještě Klenice pramenící u Libošovic, s rybníky Buškovský a Šlejferna. Potok Sobotka pramenící na svazích Hůry severně Nepřívěce je řazen mezi menší a jeho vody vtékají postupně do řeky Cidlina a Labe, aby jejich voda nakonec skončila v Severním moři. Sobotkou tedy protékají dva potoky: Sobotka a Čálovický, které byly dříve pokládány za potok Klenice.⁸⁷ Pramení pod Čálovicemi a odvádí většinu vody z polí a luk v okolí. Teče kolem Brixovy louky na Celnu a odtud přes město podpovrchovým potrubím do Oseka. Na Novém Městě se do něho kdysi vlévala tzv. Obecní strouha, která protékala městem a pod mostem nedaleko dnešního městského úřadu.

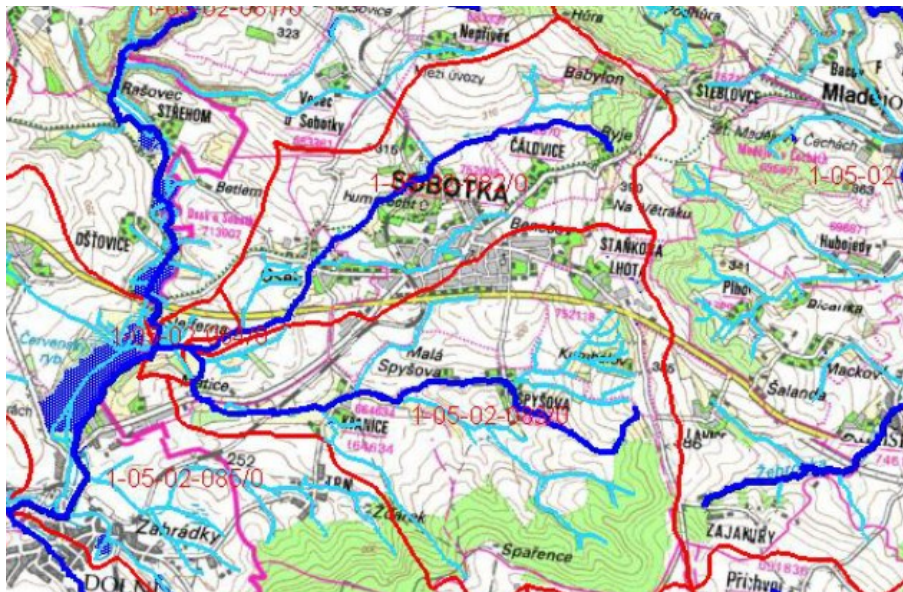
Potok Sobotka má dva prameny – jižní v kotlině pod Babylonem a severní v Ryjích. Obě ramena lze v krajině dobře pozorovat jako dva pásy porostlé travinami a vrbami. Potok Sobotka teče lučinami pod Nepřívěcí, podél soboteckého koupaliště, psího cvičiště pod Humprechtem a po severním a západním okraji města až do Oseka. Čálovický potok i potok Sobotka mají málo vody. Stékají se u obce Osek a ústí do Červenského rybníka nedaleko Dolního Bousova. V okolí Bořenov a Větráku je ve vrstvách šterku, který sem nanasla mohutná řeka tekoucí tu koncem třetihor, uložena voda. Vyvěrá odtud jako drobná stružka, která je na Benešově svedena do kanalizace.⁸⁸ Za dlouhotrvajícího a vydatného deště představují všechny tyto po většinu roku téměř vyschlé potoky a strouhy velké nebezpečí pro Sobotku a pod ní ležící Osek potenciální nebezpečí.

Jedním z obranných opatření by bylo vybudování rybníku pod Humprechtem, který vyřešily výše uvedené pozemkové úpravy a vhodná je také pravidelná údržba těchto toků. Dalším vodním plochám na území CHKO Český ráj se věnují i stránky <http://ceskyraj.ochranaprirody.cz/charakteristika-oblasti/vodopis/>.

⁸⁷ Na mapě z roku 1891 je uveden jako Klenice potok. Zdroj textu o vodstvu v Sobotce: Bičíšková, O. 2014. Vlastivěda Sobotecka a okolí., s. 15.

⁸⁸ Na mapě z roku 1891 je označena jako Bořenovský potok. Zdroj: tamtéž.

Mapa 1 Mapa povodí Sobotecka

Zdroj mapy HEIS VÚV T.G.M. In: *Posouzení vlivů územního plánu Sobotka na životní prostředí*.

Kvalita pitné vody byla řešena v kapitole Zásobování pitnou vodou, vodovod-technický stav, kapacita, kvalita vody, kde je popsán i neuspokojivý stav dostupnosti a kvality pitné vody v místních částech bez vodovodu. Co se týče kvality vody v potocích a vodních plochách na Sobotecku, nenachází se zde žádný významný průmyslový znečišťovatel. Velkým problémem je ale intenzivní zemědělství využívající hnojiva a chemické postřiky, která se dostávají do vodních toků, stejně jako eroze půdy z přilehlých polí. Kromě zemědělců hospodařících na polích významně do lokálního stavu vod zasahují ovocné sady v okolí Sobotky (Kdanice, Podkost a dal.) jak velmi silným využíváním chemických postřiků, tak i čerpáním spodní vody pro zalévání. Je důležité tyto zásahy monitorovat a upřednostnit pitnou vodu a její dostupnost pro občany před intenzivním zemědělstvím či podnikatelskými aktivitami tak, jak to nařizuje zákon či dokonce uvažovaný ústavní zákon o nadřazenosti vody nad jinými zájmy.

Koncepce protipovodňové ochrany KHK pro Sobotku nestanovuje žádné požadavky i s ohledem na to, že se na KÚ nenachází žádný výrazný vodní tok. Město i díky členitému terénnímu reliéfu nedisponuje protipovodňovým krizovým plánem. Na druhou stranu je potřeba řešit případné prudké deště, které souvisí i se sesuvy a ohrožením, které by měly řešit vodní nádrže na toku Sobotka a hráze suché retenční nádrže. Územní plán navrhuje revitalizace toku Sobotka a umožnění protierozních opatření v plochách zemědělské půdy jejich vymezením jako plochy přírodní, zemědělské a vodohospodářské, případně přírodní a zemědělské, bude mít pozitivní vliv na zachycení příválových dešťových vod, zpomalení jejich odtoku a udržení vody v krajině.⁸⁹

2.21.6. Míra ohrožení hlukem, protihluková opatření

Protihluková opatření souvisí pouze s výše uvedenou automobilovou dopravou na frekventované komunikaci I/16 a ve městě. Dokumenty *Vyhodnocení předpokládaných vlivů Územního plánu Sobotka na udržitelný rozvoj území* a *Posouzení vlivů územního plánu Sobotka na životní prostředí* řeší ještě potenciální rozvojovou plochu v zóně výroby na okraji Sobotky ve směru do Oseka a potenciální zatížení životního prostředí, včetně hluku. Jelikož ale není znám konkrétní plán využití, řeší rizika pouze v obecné rovině. Hlukové limity pro vnější hluk stanovuje Nařízení vlády č. 272/2011 ze dne 24.

⁸⁹ Zdroj: *Posouzení vlivů územního plánu Sobotka na životní prostředí*.

srpna 2011, o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací. Jediným aktuálním zdrojem ohrožení hlukem jsou tedy komunikace, které by bylo žádoucí vyřešit protihlukovou stěnou, snížením počtu projíždějících automobilů (např. odkloněním tranzitní dopravy na dálnici R35), zpomalením při měření úsekovým radarem a také odklonem nákladní dopravy z města obchvatem.

2.21.7. Významné zdroje znečištění, brownfieldy, lokality s ekologickými zátěžemi

V Sobotce, ani v jejím bezprostředním okolí se nenachází žádný výrazný zdroj znečištění. Nejbližší leží podle Českého hydrometeorologického ústavu v Dolním Bousově (Proclima 23 s.r.o.), v Újezdě pod Troskami (Sklopísek Střeleč, a.s.), Magna Exteriors & Interiors (Bohemia) s.r.o. v Libáni a různé průmyslové podniky v Jičíně.⁹⁰ Potenciálním ohrožením by mohla být výše zmiňovaná výstavba ve výrobní zóně mezi Sobotkou a Osekem, která v současné chvíli není aktuální. Ani významné brownfieldy Sobotku nezatěžují a stará ekologická zátěž v podobě skládky v KÚ Lavice je rekultivována a probíhá její monitoring. Technické služby města průběžně řeší a likvidují opakované zakládání menších černých skládek v okolí Sobotky, proto v současné době neohrožuje území žádná významná ekologická zátěž. Lokální znečištění představují nekvalitní spalovací kotle domácností, které v topné sezoně významně znečišťují ovzduší města.

2.21.8. Ochrana životního prostředí a střety s rozvojovými záměry obce

Část území KÚ Sobotky se nachází v CHKO Český ráj, geoparku UNESCO, je součástí CHOPAV Severočeská křída, část ovlivňuje silnice I/16. To jsou hlavní limity rozvojových záměrů území v oblasti výstavby, tak hospodaření obecně. Návrh Územního plánu Sobotka konstatuje (str. 4), že z hlediska vlivů na jednotlivé složky životního prostředí může mít ÚP „v některých případech významné vlivy na vybrané složky životního prostředí, jako je půda, biota (flóra a fauna, biologická rozmanitost, mimolesní zeleň), krajina a krajinný ráz (harmonické měřítko, narušování krajinných vazeb), fragmentace území (prostupnost krajiny, zastavování volné krajiny, vytváření bariér), voda (celková vodní bilance, retence území, povodňové riziko, kvalita povrchových a podzemních vod), ovzduší, mikroklima, skladebné části ÚSES a faktory pohody. Naopak pozitivní vlivy lze očekávat zejména pro obyvatelstvo a hmotné statky (hodnoty území), v některých případech i zlepšení faktorů pohody (uplatnění izolační a ochranné zeleně jako protiprašné, protihlukové a estetické opatření, s dalším využitím stezek pro pěší, cyklisty i imobilní, dostatečné plochy pro ZRA – zdravotně rekreační opatření s jednoduchou vybaveností, bezpečnost dětí, dostatek funkční zeleně atd.).“ Dokument *Vyhodnocení předpokládaných vlivů Územního plánu Sobotka na udržitelný rozvoj území* se podrobně zabývá různými aspekty ochrany životního prostředí a střety s rozvojovými záměry. Závěrem konstatuje, že Územní plán Sobotky tyto skutečnosti respektuje.⁹¹

2.22. Bezpečnost

2.22.1. Řízení krizových situací, varování obyvatel před nebezpečím, rizika živelních pohrom a jejich předcházení

Město Sobotka nemá krizový štáb, krizový plán ani povodňový plán obce vzhledem ke své velikosti, poloze i k rizikům vyplývajícím např. z ohrožení povodněmi, kritickou infrastrukturou, stavem nebezpečí a dalšími zásadními událostmi uvedenými v tzv. krizovém zákoně - *Zákon č. 240/2000 Sb. o*

⁹⁰ Zdroje znečišťování - Údaje o provozovnách a emisích ohlášených v souhrnné provozní evidenci za aktuální rok. In: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/plants/index_CZ.html

⁹¹ Informace vychází z ÚP Sobotky a souvisejících dokumentů. Podrobné zobrazování různých druhů znečištění nabízí mapy zde: https://heis.vuv.cz/data/webmap/isapi.dll?map=mp_p_ems&TMPL=MAPWND_MAIN

krizovém řízení případně v Zákonu č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.⁹² Město má zpracován tzv. *Plán činnosti orgánů obce při vzniku mimořádných událostí*, který slouží jako pomůcka při řešení mimořádných událostí. Území správního obvodu města není území trvale ohrožené mimořádnou událostí, proto není plánována evakuace obyvatel a není zvolen prostor pro evakuaci. Pro nouzové ubytování lze využít budovu ZŠ, případně koupaliště. Kotle na tuhá paliva v případě ohrožení mohou poskytnout zázemí občanům v budově sokolovny. Informování je zajištěno městským rozhlasem, mobilním rozhlasem a webovými stránkami města. Varování obyvatel před nebezpečím je zajištěno jednou rotační sirénou umístěnou na městské budově staré radnice na náměstí čp. 4, která je napojena na Jednotný systém varování a vyrozumění obyvatelstva (JSVV). Je v majetku Hasičského záchranného systému.

2.22.2. Začlenění do integrovaného záchranného systému

Město je začleněno do integrovaného záchranného systému prostřednictvím jednotky požární ochrany II⁹³ Sboru dobrovolných hasičů Sobotka, jehož hlavní náplní práce je zasahovat při následujících událostech: požáry, povodně, dopravní nehody, čerpání vody, úniky nebezpečných kapalin, likvidace nebezpečného hmyzu, odstraňování padlých stromů, technická pomoc atd. Požáry a dopravní nehody zabírají SDH nejvíce času, další činnosti jsou uvedeny níže. SDH Sobotka je organizační složkou Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (SH ČMS). Činnost v této jednotce vykonávají členové sboru dobrovolných hasičů obce na základě dobrovolnosti. Na výzvu operačního střediska Hasičského záchranného sboru ČR provádí zásah i mimo katastrální území obce. V roce 2014 mělo SDH 69 dospělých členů a 12 dětí. Město Sobotka si činnost SDH váží a investuje do jeho podpory nemalé finanční i materiální prostředky. Technické zázemí sdružení je v areálu Sběrného dvora.

Mezi další specifické činnosti SDH Sobotka dle jejich údajů patří:⁹⁴

Příprava členů pro činnost v jednotce požární ochrany, práce s mládeží, pořádání a účast na hasičských soutěžích, ukázky hasičské techniky, organizace tradiční hasičské Maškarní merendy, pomoc při pořádání Soboteckého jarmarku a Festivalu řemesel, požární asistence na společenských akcích, pomoc při krojení autokrosové dráhy v Dolním Bousově, krojení trávy před závody koňů v Sobotce, doprava vody pro zvířata při mimořádných situacích, sběr kovového odpadu, družba s SDH Fulnek atd. SDH je jedním s nejdůležitějších a nejaktivnějších spolků v Sobotce.

2.22.3. Kriminalita a bezpečnost v obci

Město Sobotka nemá vzhledem ke svojí velikosti městskou policii. V obci je ale sídlo Obvodního oddělení Policie ČR (OOP Sobotka), spadající pod Krajské ředitelství KHK, které se nachází při vjezdu do města za železničním přejezdem v ulici Boleslavská 329. V roce 2017 zde pracovalo 12 policistů pod vedením npor. Ing. Romana Vícha, kteří spravovali území obvodu, které se nachází mezi obcemi Libošovice, Libuň, Markvartice, Mladějov, Ohařice, Osek, Samšina, Sobotka, Újezd pod Troskami, Zámostí-Blata, Zelenecká Lhota. Jak uvádí *Zpráva o stavu veřejného pořádku v roce 2017* sepsaná OOP Sobotka, bylo v tomtéž roce: v územní působnosti OOP Sobotka zadokumentováno 105 trestných činů, ze kterých bylo objasněno 54 (61,73 %). Z uvedeného počtu činí 66 skutků obecná trestná činnost, skládající se z 10 násilných deliktů, 37 majetkových trestných činů a na zbylých 19 připadá tzv.

⁹² Zdroj: www.zakonyprolidi.cz/

⁹³ JPO II – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s územní působností kategorie JPO II, která zabezpečuje výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu (celkem 8 hasičů) a zřizuje se zpravidla ve vybrané obci s počtem obyvatel nad 1000. Zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jednotka_sboru_dobrovolnC3%BDch_hasi%C4%8D%C5%AF

⁹⁴ Zdroj: www.sdh-sobotka.wz.cz

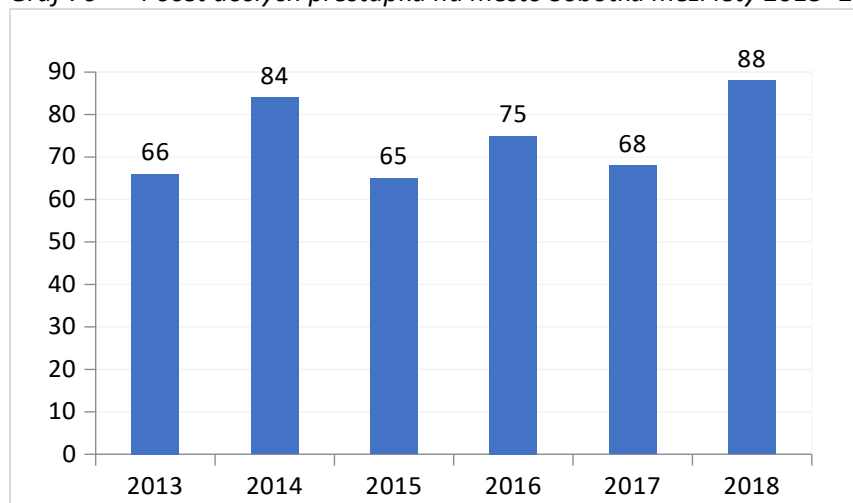
ostatní trestná činnost. Kromě obecné kriminality bylo zadokumentováno 5 hospodářských skutků, zbylých 34 spadá do kategorie zbývající kriminality, která je z velké části tvořena delikty v dopravě. Nejčastěji páchanou kriminalitu v oblasti zásahu do majetku představují zejména vloupání do rekreačních a podnikatelských objektů, krádeže vozidel, vloupání do nich apod. V roce 2017 nedošlo v teritoriu OOP Sobotka ke spáchání žádného závažného násilného trestného činu. Přestupků bylo v roce 2017 administrativně zpracováno 139, což je o 10 více než v roce 2016. V rámci tzv. blokového řízení to bylo 700 přestupků. V katastrálním území města Sobotky bylo v roce 2017 prošetřováno 37 přečinů, kdy v 27 případech byl pachatel dopaden. Největší podíl tvoří majetkové trestné činy a dále obecně ohrožující. Přestupků bylo v této lokalitě v roce 2017 prošetřováno a zadokumentováno celkem 54, z nichž u 36 byl zjištěn pachatel. Největší měrou byly zastoupeny přestupky na úseku majetku a občasného soužití (23 případů). Dalších 31 přestupků bylo na úseku dopravy.

Nejpočetnější majetková trestná činnost je tedy tím, co občany Sobotecka trápí v oblasti bezpečnosti. Dále to je ale také mnohými respondenty uváděná nespokojenost se situací na náměstí, kde se ve zvýšené míře pohybují osoby bez přístřeší a také popíjející alkohol. Nejen z těchto důvodů byl v obci zaveden kamerový systém, který spravuje právě OOP Sobotka a který slouží i k prevenci. Represivně má naopak fungovat Obecně závazná vyhláška [OZV č. 1/2019 o zákazu konzumace alkoholických nápojů na některých veřejných prostranstvích](#), tzv. suchá vyhláška.

2.22.4. Přestupky a přestupková komise

Kromě Policie ČR si město Sobotka eviduje a v přenesené působnosti také řeší přestupky. Podle Zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, se přestupkem rozumí zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin. Obec nemá v současné době zřízenou přestupkovou komisi nebo jiný orgán a tuto činnost vykonává oprávněná úřední osoba pověřená obecním úřadem k projednávání přestupků. Jak uvádí níže uvedený graf, počet došlých přestupků na město Sobotka mezi lety 2013–2018 kolísal mezi 65 (v roce 2015) až 88 v roce 2018. Z dat MěÚ Sobotka tedy není patrný žádný trend a počet řešených přestupků meziročně kolísá bez jasných souvislostí. Zhruba 10-15 přestupků dojde do fáze ústního projednání, zbylá část se odloží, zastaví či předá jinam.

Graf 76 Počet došlých přestupků na město Sobotka mezi lety 2013 -2018

Zdroj: MěÚ Sobotka 2018.

2.23. Vnější vztahy a vazby

2.23.1. Členství obce v organizacích a sdruženích

Sobotka patří do několika regionálních dobrovolných sdružení a má dvě zahraniční partnerská města.

2.23.2. Sdružení Český ráj (SČR)

Sdružení Český ráj je zájmovým sdružením měst, obcí a dalších právnických osob a zaměřuje se na spolupráci v rozvoji cestovního ruchu v regionu Český ráj. Společným cílem všech zapojených subjektů je: „vytvořit turisticky atraktivní oblast mezinárodního významu při zachování přírodních a kulturních hodnot a v souladu se zájmy místních obyvatel.“ Sdružení má sídlo v Turnově a jeho činnost spočívá především v propagaci a marketingové podpoře Českého ráje. Koordinuje mj. i činnost 22 samostatných informačních center v regionu (od Jičína přes Sobotku, Dolní Bousov až po Železný Brod), nabízí průvodcovské služby, zastupuje region i na veletrzích cestovního ruchu nebo zveřejňuje společensko-kulturní akce, propaguje regionální produkty nebo spolupracuje s lokálními podnikateli. Spravuje oficiální internetové stránky turistického regionu Český ráj www.cesky-raj.info.

2.23.3. Místní akční skupina Český ráj a střední Pojizeří (MAS)

MAS Český ráj je sdružením obcí, mikroregionů, NNO, podnikatelů i soukromých osob (v roce 2017 to bylo 51 členů). Je organizační jednotkou Obecně prospěšné společnosti pro Český ráj a Střední Pojizeří (OPS), která má své sídlo v Sobotce. Jak uvádí ve své výroční zprávě z roku 2017, OPS „zajišťuje správní a finanční záležitosti pro místní akční skupinu, kterou společnost zřizuje jako své územní pracoviště – organizační složku a jejíž činnost a povinné orgány jsou definovány Statutem společnosti“.⁹⁵ Jako většina místních akčních skupin slouží primárně k podpoře regionu v různých oblastech. Je společenstvím občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejného moci) nezávislým na politickém rozhodování. MAS spolupracuje na rozvoji venkova, zemědělství a získávání finanční podpory z EU a z národních programů, pro svůj region, metodou LEADER. Základním cílem MAS je zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech. Jedním z nástrojů je také aktivní získávání a rozdělování dotačních prostředků.⁹⁶ Podrobně je její činnost specifikována ve výročních zprávách nebo na www.craj-ops.craj.cz. V roce 2017 byl schválen stěžejní dokument pro čerpání dotací v programovém období 2014-2020 *Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na období 2014-2020* (SCLLD). Sobotka, stejně jako další subjekty na spádovém území MAS, může čerpat prostředky z operačních programů IROP, PRV, OPZ a také tak činí. Participace na CLLD je velice žádoucí a město by mělo nadále prosazovat své priority i do těchto strategických dokumentů.

Území MAS OPS pro Český ráj se nachází ve třech krajích: Libereckém, Středočeském a Královéhradeckém a na území tří okresů: Semily, Mladá Boleslav a Jičín a v roce 2017 je tvořeno celkem 40 obcemi. V okrese Semily je to 10 obcí (Hrubá Skála, Kacanovy, Karlovice, Ktová, Modřišice, Olešnice, Troskovice, Turnov, Všeň, Vyskeř), v okrese Mladá Boleslav 24 obcí (Bílá Hlína, Boseň, Branžez, Březina, Dobšín, Dolní Bousov, Horní Bukovina, Chocnějovice, Jivina, Klášter Hradiště nad Jizerou, Kněžmost, Koryta, Loukov, Loukovec, Mnichovo Hradiště, Mohelnice nad Jizerou, Mukařov, Neveklovice, Přepere, Ptýrov, Rohatsko, Sezemice, Strážiště, Žďár) a v okrese Jičín 6 obcí (Libošovice, Markvartice, Mladějov, Osek, Samšina, Sobotka). Rozloha území je asi 397 km². V sousedství se

⁹⁵ Zdroj: Výroční zpráva Obecně prospěšné společnosti pro Český ráj Místní akční skupiny Český ráj a Střední Pojizeří za rok 2017. In: www.craj-ops.craj.cz/urednideska_do.php?akce=showfile&id_section=13

⁹⁶ Zdroj: <http://nsmas.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>

nachází další dvě místní akční skupiny: MAS Achát (do října 2013 pod jménem MAS Turnovsko) a MAS Brána do Českého ráje, o. s.

Mapa 1 Mapa území MAS Český ráj a Střední Pojizeří

Zdroj: www.craj-ops.craj.cz

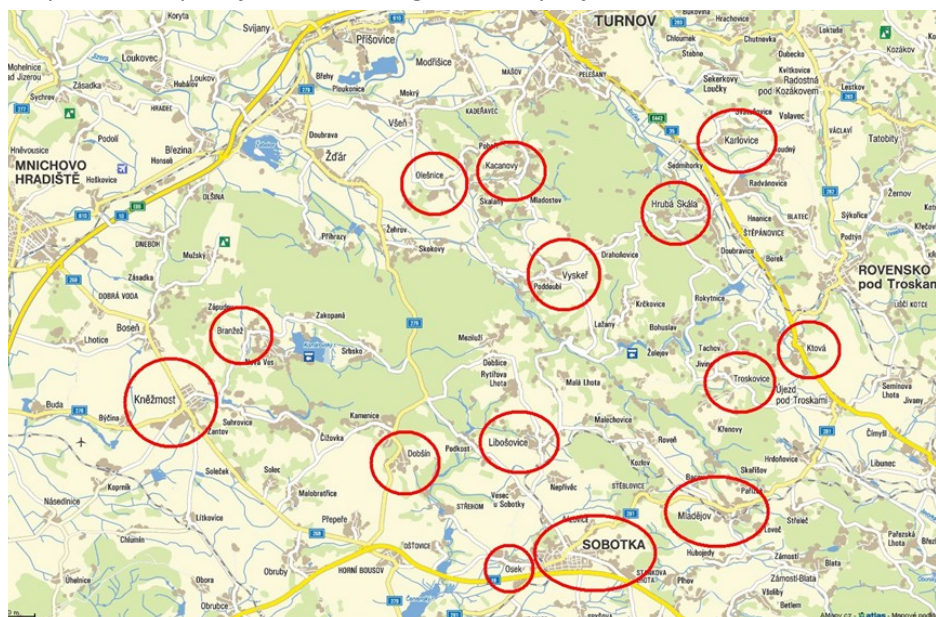
2.23.4. Mikroregion Český ráj

Dalším sdružením, jehož je Sobotka členem, je Mikroregion Český ráj - www.craj.cz. Sdružení se soustředí především na „budování a správu vodohospodářských zařízení, likvidaci odpadů, ochranu životního prostředí, dopravní obslužnost, rozvoj cestovního ruchu a regionální rozvoj.“ Jako vizi rozvoje si ve svém *Strategickém plánu Mikroregionu Český ráj* stanovil: „Vyvážený ekonomický a společenský rozvoj se zaměřením na rozvoj cestovního ruchu a infrastruktury při zachování zdravého venkovského životního prostředí, přírodních a kulturních hodnot mikroregionu.“ Mezi nejvýznamnější projekty mikroregionu patří provozování letních turistických cyklobusů. Nositelem projektu je právě mikroregion, který jej realizuje ve spolupráci a za finanční podpory 30 měst a obcí turistického regionu Český ráj.

Samotný mikroregion představuje v roce 2018 dobrovolný svazek obcí se sídlem na Vyskři, který sdružuje 14 obcí na území 3 krajů a 3 ORP (Sobotka, Mladějov, Troskovice, Libošovice, Olešnice, Hrubá Skála, Karlovice, Kacanovy, Ktová, Vyskeř, Osek, Branžež, Kněžmost, Dobšín). Všechny obce jsou součástí *Obecně prospěšné společnosti pro Český ráj*. Z toho 5 obcí spadá do správního obvodu ORP Jičín (Sobotka, Osek, Libošovice, Mladějov, Újezd pod Troskami), 6 pak do SO ORP Turnov a 2 do SO ORP Mnichovo Hradiště a 1 do SO ORP Mladá Boleslav. K činnosti DSO se vyjadřuje *Analýza činnosti dobrovolných svazků obcí v území správního obvodu ORP Jičín* (s. 7): „DSO je plně aktivní, ale jeho činnost je primárně zaměřena na území správního obvodu jiného ORP. Organizační struktura svazku je

vystavěna na jednoduchém principu, typickém pro menší DSO. Veškeré výkonné pravomoci jsou svěřeny jednočlennému orgánu, který je zároveň oprávněn jednat jménem svazku. Mikroregion Český ráj má na zkoumané území spíše zanedbatelný vliv.“

Mapa 1 Obce spadající do Mikroregionu Český ráj

Zdroj: www.craj.cz/search.php?rsvelikost=sab&rstext=all-phpRS-all&rstema=8

2.23.5. Euroregion Nisa

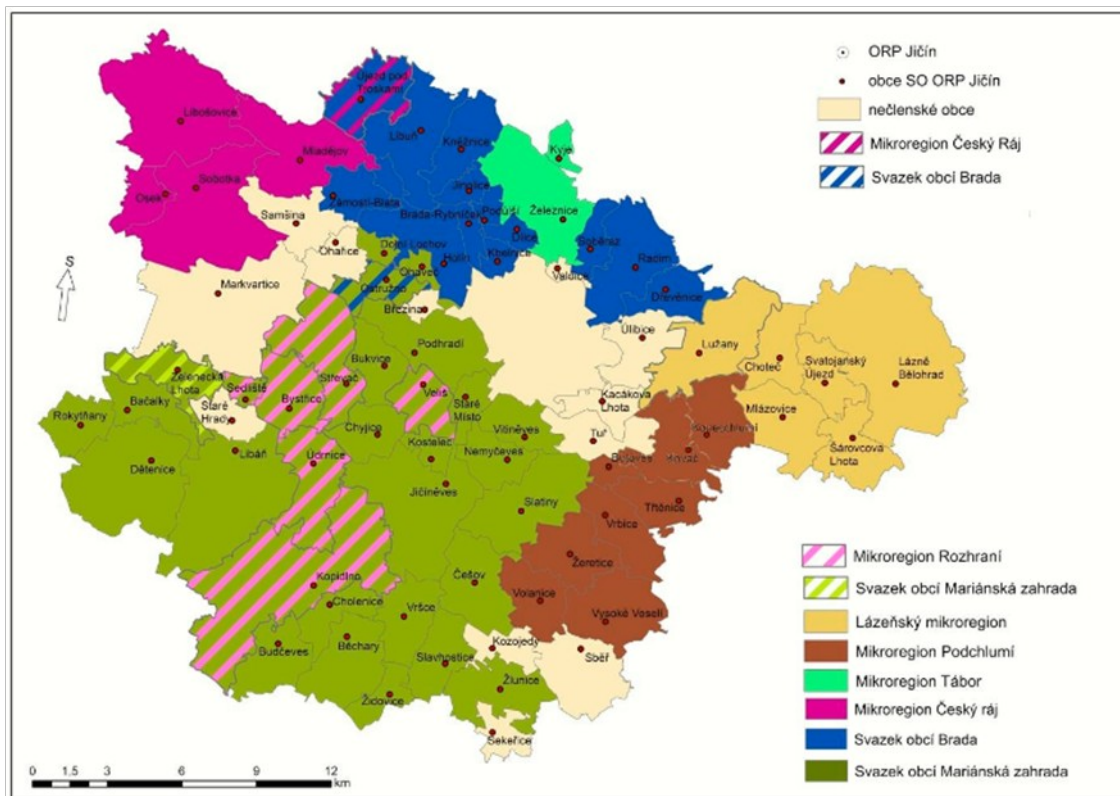
Sobotka je také prostřednictvím Sdružení Český ráj členem euroregionu Nisa. Euroregion Neisse-Nisa-Nysa je dobrovolné zájmové sdružení německých, českých a polských obcí, měst, okresů a dalších samosprávných subjektů a jiných institucí působících na daném území. Sdružení z roku 1991 nemá vlastní právní subjektivitu a jeho cílem je „vytvoření společného, rozmanitého prostoru pro přeshraniční spolupráci“.⁹⁷

2.23.6. Další regionální uskupení

V blízkosti Sobotky působí další regionální uskupení uvedená v mapě níže:

⁹⁷ Více informací na: www.ern.cz

Mapa 1 DSO na území SO ORP Jičín

Zdroj: Územně analytické podklady SO ORP Jičín 2016.

Kromě ORP Jičín v blízkosti vyvíjí své aktivity na podporu turizmu mikroregion Greenway Jizera www.greenway-jizera.cz nebo na podporu regionálních tvůrců a zemědělců od roku 2007 značka Regionální produkt Český ráj www.regionniprodukt.cz

2.23.7. Partnerské obce v zahraničí

Sobotka má 2 partnerská města. Na začátku 90. let byla navázána spolupráce s německým městem Wadern (vzdálenost 740 km), které leží ve spolkové zemi Sársko nedaleko francouzských hranic a podporují jej převážně obce Wadrill a Gehweiler (<https://ssl.wadern.de>). Slavnostní podpis za účasti představitelů Sársko a starostů obou měst proběhl v roce 1993. Hlavním iniciátorem přátelství byl pan Alois Schneider, který byl po druhé světové válce vězněm v nedalekém Rakově. V roce 2004 se druhým partnerským městem stala polská Sobótka (vzdálenost 150 km), která leží v dolnoslezském vojvodství, zhruba 30 km jižně od Wrocławu (www.sobotka.pl). Dochází k nepravidelným oficiálním návštěvám, výjezdům spolků (primárně německých), škol i k individuálním setkáním. S ohledem na blízkost polských partnerů se propojily základní školy a každoročně probíhají vzájemná setkání. V roce 2018 Sobotka přivítala delegaci zástupců Wadernu, aby společně oslavili 25 let od zahájení partnerství, v roce 2019 na oplátku zavítala česká delegace do Wadernu.

3. Východiska pro návrhovou část

Závěrečná kapitola se věnuje shrnutí zásadních poznatků z analytické části, limitům rozvoje, které může obec jen obtížně ovlivnit, ale které musí respektovat nebo naopak může řešit prostřednictvím plánování. Poznátky promítá do SWOT analýzy, která nejlépe shrnuje silné i slabé stránky Sobotky a její spádové oblasti. Představuje také hrozby a především příležitosti, kterým se věnuje návrhová část.

3.1. SWOT analýza

Analýza silných a slabých stránek vychází ze statistických dat a zjištění v analytické části, 37 rozhovorů s obyvateli Sobotky (2017-2019) a z Územně analytických podkladů SO ORP Jičín (2016).⁹⁸

3.1.1. Vodní režim

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitní zdroj pitné vody - nenachází se v záplavovém území - přítomnost drobnějších vodních toků Sobotka, Spyšovský potok, Žehrovka, Čálovický potok a přítoky 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatečná kapacita lokálních zdrojů v místních částech bez vodovodu - snížená retenční a akumulární schopnost území - znečišťování vod zemědělskou činností a nelegálním vypouštěním splašků v okrajových částech
Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> - ochrana zdrojů pitné vody a zabránění jejich znehodnocení - zajištění kvalitní pitné vody do m.č. bez vodovodu (vodovod, podpora lokálních studen, obecní studny) - budování protipovodňových opatření proti přívalovým deštům - investice do zlepšení vodního režimu krajiny, obnovy a budování menších vodních ploch (rybníky, tůňe, mokřady) - podpora revitalizace vodních toků, úprava koryt říček pro retenci vody v krajině - zemědělské hospodaření napomáhající retenci vody a vodní erozi 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatek pitné vody, mj. i v důsledku budování dalších vrtů - nedostatek pitné vody v důsledku jejího využití pro sadářství a zemědělství - znečišťování zdrojů vody intenzivním zemědělstvím a sadářstvím – vsakování chemických látek - klesající retenční schopnost území v důsledku vodní eroze nebo eroze hornin - rezidenční oblasti ohrožené přívalovými dešti - nešetrné hospodaření v krajině s důsledkem likvidace malých vodních prvků - dlouhotrvající přívalové deště a zatrubněný Sobotecký potok uprostřed obce

3.1.2. Životní prostředí

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> - blízkost CHKO přináší velmi kvalitní životní prostředí - blízkost CHKO reguluje předimenzovanou výstavbu a ochraňuje krajinný ráz - žádné významné staré zátěže nebo kontaminované plochy - absence velkých stacionárních zdrojů emisí, 	<ul style="list-style-type: none"> - zatížení obce hlukem a emisemi z dopravy na silnici I/16 - znečištění smogem z vytápění domácností pevnými palivy - blízkost CHKO omezuje rozvoj obce a výstavbu - zvýšená prašnost v důsledku zemědělského

⁹⁸ Zdroj: <http://m.mujičin.cz/uzemne-analyticke-podklady-jicin/d-860296>

minimální průmyslová zátěž - zajištěná separace odpadu a sběrný dvůr	provozu a dopravy - špatná prostupnost krajiny mezi menšími obcemi - ilegální skládky a plošné znečištění krajiny odpady - zasažení lesů kůrovcem a suchem povede k erozi půdy
Příležitosti:	Hrozby:
- sladění požadavků CHKO a potřeb obyvatel pro rozvoj obce - investice do obchvatů, přeložek a dalších dopravních či hygienických opatření na silnicích I. třídy (snížení hlukové a emisní zátěže vybudováním protihlukové stěny a úsekovým měřením rychlosti) - podpora ekologických zdrojů vytápění a plynofikace, včetně pomoci se zpracováním žádostí o dotace pro domácnosti při přechodu na ekolog. šetrnější vytápění - aplikace opatření ke snižování produkce odpadu a jejich druhotného využití - podpora likvidace starých zátěží a ilegálních skládek ve volné přírodě - podpora realizace opatření ke zvýšení ekologické stability krajiny (ÚSES, liniová zeleň, remízky, mokřady) - rozvoj agroturistiky a ekoturistiky - rozvoj udržitelných forem zemědělské činnosti a hospodaření v lesích	- rozvolnění regulace CHKO vedoucí k devastaci území a nedostatek financí pro údržbu území - zpřísněná regulace CHKO příliš omezující rozvoj území - omezení investic do krajiny díky snižování veřejných rozpočtů - nezmenšování počtu topenišť na pevná paliva, zhoršení kvality využívaného tuhého paliva - likvidace krajinné zeleně, alejí, mokřadů apod. - prohlubující se úpadek péče o krajinu – údržba remízků, příkopů a dal. - zhoršení situace ovzduší, vznik nových zátěží - zvýšení dopravní zátěže a z toho vedoucího znečištění vzduchu a zvýšení hluku - intenzifikace zemědělství a sadařství

3.1.3. Zemědělský půdní fond, lesy, horninové prostředí a geologie

Silné stránky:	Slabé stránky:
- velmi příznivé půdně-klimatické podmínky pro zemědělskou produkci - hodnotné půdy I. až II. třídy ochrany - geologicky cenné území Českého ráje zařazené mezi evropské geoparky - nízká míra radonového rizika - nízké imisní ohrožení lesů - aktivní zemědělci (včetně drobnějších) se vztahem k půdě a krajině	- oblasti s nejvyšší kategorií potenciálního erozního ohrožení půd v k. ú. Stěblovice, Čálovice, Spyšova, Staňkova Lhota - aktivní a potenciální sesuvy - napadení lesů kůrovcem a vysoká míra vytěžení dřevin
Příležitosti:	Hrozby:
- ochrana kvalitní zemědělské půdy a lesů - rozvoj mimoprodukčních funkcí zemědělství - podpora ekologicky šetrných forem zemědělství	- znehodnocení kvalitní zemědělské půdy - razantní snížení podílu lesů - intenzifikace zemědělství a sadařství

<ul style="list-style-type: none"> - zvýšení podílu původních dřevin v lesích - krajinná opatření proti erozi půd 	
---	--

3.1.4. Technická vybavenost a bezpečnost

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> - vodovod na většině území - kanalizace s ČOV - plynofikace - požární ochrana kategorie JPO II přímo v obci - nové vybavení pro PO - přítomnost oddělení Policie ČR - kamerový systém v některých částech obce - obecní i mobilní rozhlas 	<ul style="list-style-type: none"> - chybějící základní technická infrastruktura v okrajových částech (m. č. bez kanalizace a napojení na ČOV) - m. č. bez vodovodu a s nedostatečnou kapacitou a kvalitou lokálních studen - nízká míra plynofikace a napojení zdrojů vytápění na ekologicky šetrné zdroje zhoršující kvalitu ovzduší - řada nefunkčních hydrantů a kvalita některých požárních nádrží - absence kamerového systému v některých místech (např. sběrná stanoviště, m.č.) - nejednotný a nekvalitní mobiliář
Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> - podpora dobudování a provozu technické infrastruktury v okrajových částech - informovanost obyvatel o možnosti ekologického vytápění - opravy a údržba hydrantů a požárních nádrží - budování svodů dešťových vod sloužících k retenci vody v lokalitě - sjednocení a zkvalitnění městského mobiliáře a vybavení m.č. 	<ul style="list-style-type: none"> - snižování investičních i provozních finančních - prostředků na technickou i dopravní infrastrukturu - návrat k tuhým palivům z důvodu zdražování energií - nedostatečné tempo budování kanal. s napojením na ČOV - dlouhodobé sucho a nedostatečnost vodních zdrojů, primárně lokálních studen v m.č. bez vodovodu - nedostatečné investice do údržby požárních nádrží a hydrantů - uzavření obvod. odd. Policie ČR

3.1.5. Doprava a dopravní dostupnost

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> - napojení na silnici I. třídy a dálnici D10 - obsluha obce veř. autobusovou dopravou - obsluha obce železniční dopravou - řada cyklistických a turistických tras - funkční sezónní turistické (cyklo)autobusy 	<ul style="list-style-type: none"> - nízké investice státu, kraje i obce do komunikací - slabé napojení m.č. na veřejnou dopravu - neexistující nebo nekvalitní propojení částí obcí a okolních obcí místními či účelovými komunikacemi - špatný stav silnic II., III. třídy a místních a účelových komunikací (prašné cesty v obcích, silnice na Horka, dláždění v ul. Jeřábkova, rozbořená ul. Humprechtová, Za školou, Spyšovská a dal.)

	<ul style="list-style-type: none"> - chybějící chodníky v okrajových částech, zanedbané nebo neexistující části chodníků ve městě - nedostatek parkovacích míst v centru města, v ulicích s užšími jízdními pruhy v rezidenčních oblastech, v okolí koupaliště - úzké komunikace při vjezdu do historického centra - nevyhovující stav náměstí a dopravní situace - hluk a emise z komunikace č. I/16 - absence podjezdů pro automobilovou dopravu na všech výjezdech na komunikaci č. I/16 - horší dostupnost krajského města, včetně přímých spojů veřejné dopravy - horší nebo žádné spojení veřejnou dopravou z m.č. - absence přechodů pro chodce uvnitř města, ale i např. u podchodu směr Kdanice - absence podchodů pod I/16 pro bezpečný pohyb chodců a cyklistů (směr Spyšova, Lavice a Zajakury) - chybějící či poničené dopravní značky nebo značení (svislé i vodorovné) při vjezdu z komunikace I/16 do ul. Spyšovská
Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> - investice <u>do všech oblastí</u> uvedených mezi slabými stránkami - zlepšení dopravní obslužnosti m.č. veřejnou autobusovou i železniční dopravou - studie řešení dopravní situace v centru města (zlepšení průjezdnosti při nezvyšování dopravní zátěže, parkovací plochy, změna povrchu na náměstí) - výstavba protihlukové stěny a měření úsekové rychlosti na I/16 pro snížení hlukové zátěže obyvatel 	<ul style="list-style-type: none"> - růst intenzity individuální automobilové a nákladní dopravy - nedostatek investic <u>do všech oblastí</u> uvedených mezi slabými stránkami - snížení frekvence veřejné autobusové dopravy spojující Sobotku s centry zaměstnanosti

3.1.6. Hospodářské podmínky, turistický ruch a služby

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> - významný zaměstnavatel ŠKODA auto a na něj napojený automobilový průmysl (pracovní místa i nadprůměrné platy) - řada drobných živnostníků a podniků ve městě zaměstnávající místní obyvatelstvo - nízký podíl nezaměstnaných 1,5 % v roce 2019 	<ul style="list-style-type: none"> - absence pozic ve kvartérním a kvintérním sektoru – tedy prostor pro vysokoškolsky kvalifikované experty - vysoká koncentrace návštěvníků na turisticky atraktivních místech s negativními důsledky na krajinu a přírodu - sezónnost turistického ruchu

<ul style="list-style-type: none"> - odmítnutí obchodního centra na okraji města udrželo život obchodů na náměstí v historickém centru - stabilizace zemědělské výroby – drobní zemědělci i významnější firma nabízející zaměstnání - významný cestovní ruch, turistický potenciál obce a jejího okolí (značené turistické trasy a cyklotrasy, naučná stezka Údolí Plákanek) - využití památek a historických staveb ve městě pro cestovní ruch (muzeum, zámek, galerie) - kvalitní služby - ubytovací a restaurační kapacity; využívání domů k individuální rekreaci 	
Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> - podpora tvorby nových pracovních míst v Sobotce a zlepšení míry podnikatelské aktivity - podpora využití stávajících výrobních ploch vč. brownfields pro umístění ekonomických aktivit - podpora rozvoje infrastruktury cestovního ruchu a propagace Sobotky (Skulptura Parmiggiani, Humprecht, památková zóna, Muzeum FŠ) - investice do pěších, naučných a cyklistických stezek, hipotras a jejich zázemí - podpora cestovního ruchu mimo letní sezonu (např. celoroční zpřístupnění zámku, zatraktivnění Muzea F. Šrámka, oživení dalších veřejných budov) 	<ul style="list-style-type: none"> - ekonomická recese, krize v automobilovém průmyslu a růst nezaměstnanosti - útlum cestovního ruchu z ekonomických či bezpečnostních důvodů - snižování podnikatelské aktivity přímo v Sobotce a zvyšování míry nezaměstnanosti - nezáměr o úpravy, rozvoj a údržbu turistických tras a zázemí, nedostatek financí

3.1.7. Sociodemografické podmínky

Silné stránky:	Slabé stránky:
-----------------------	-----------------------

<ul style="list-style-type: none"> - stabilní počet obyvatel bez velkých výkyvů - národnostně homogenní skladba obyvatel - dostupnost vyšší vybavenosti pro všechny věkové skupiny (sociální, zdravotnické, kulturní, školské) 	<ul style="list-style-type: none"> - vyšší podíl obyvatel se základním a neukončeným vzděláním oproti průměru Královéhradeckého kraje i ČR - velký podíl obyvatel věkové skupiny 65+, vysoký index stáří (133 k r. 2019) - stagnující počet obyvatel - záporný přirozený přírůstek - klesající počet lidí v ekon. produktivním věku - vysoký podíl domácností jednotlivců, včetně osamělých seniorů, především vdov - vyšší podíl žen, které mají obecně nižší příjmy - vysoká bariérovost
Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj bydlení s cílem imigrace obyvatel, zejména mladých rodin s dětmi - zatraktivnění obce dobudováním či obnovou veřejné infrastruktury - podpora početnějších a ohroženějších cílových skupin - zvyšování bezbariérovosti (nájezdy chodníků, zpevněné plochy, přechody, výtahy ve veřejných budovách atd.) 	<ul style="list-style-type: none"> - pokračování trendu stárnutí populace - pokles porodnosti a úbytek dětí ve škole - pokračování úbytku lidí v ekon. Produktivním věku - nedostatek financí na úpravy vedoucí ke zvyšování bezbariérovosti - odliv lidí s vysokoškolským vzděláním a jejich odstěhování za prací

3.1.8. Bydlení

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> - velmi atraktivní a žádaný region - velký podíl bydlení v rodinných domech - kvalita bytového fondu - urbanisticky vhodné řešení obce a residenčních oblastí blízko centra - bydlení s vysokým podílem zeleně a dostupností přírody - žádné SVL nebo oblasti s vysokou mírou segregace - málo opuštěných domů a nevyhovujícího bydlení - regulace spojené s památkovou zónou a blízkostí CHKO - rostoucí zájem soukromých podnikatelů k budování nájemního bydlení 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatečná nová výstavba bytů - nedostatek volných pozemků pro stavbu rodinných domů - nedostatek nájemního bydlení - vyšší počet objektů sloužících pro rekreaci bez rezidentů - regulace spojené s památkovou zónou a blízkostí CHKO - klesající počet obyvatel m.č. - nedostatek bezbariérových bytů pro seniory a zdrav. znevýhodněné - lidé žijících v objektech nezkolaudovaných k bydlení bez trvalého bydliště a sociální práce
Příležitosti:	Hrozby:

<ul style="list-style-type: none"> - regulace výstavby domů s důrazem na zachování charakteru obce - revitalizace stávajícího bytového fondu - využití vnitřních územních rezerv pro nové byty - výstavba nájemního bydlení (soukromého, obecního) - sociální a cenově dostupné bydlení - vyčlenění nových ploch pro výstavbu a jejich zasíťování - zvýšení atraktivity osídlení m.č. např. lepší technickou infrastrukturou - rozšíření kapacit DPS a dostavba lůžkové části pro osoby s vyšší mírou závislosti - zlepšování vnějších plášťů domů 	<ul style="list-style-type: none"> - nemožnost nové výstavby z důvodu absence stavebních parcel - nedostatek financí na udržování a obnovu bytového fondu s důsledkem jeho chátrání - vylidňování obce a m.č. - rostoucí ceny nájemného a nedostupnost bydlení pro sociálně ohrožené - zkupování objektů obchodníky s chudobou a zvyšování soc. nestability
---	--

3.1.9. Sociální oblast

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> - nízká míra nezaměstnanosti a osob závislých na dávkách - vyšší příjmy osob zaměstnaných v automobilovém průmyslu - homogenní sociodemografická i národnostní struktura - sociální inkluze - existence DPS v obci - dům pro seniory v sousední obci 	<ul style="list-style-type: none"> - nadprůměrný počet lidí v exekuci (žijí v šedé ekonomice) - nedostatečné personální kapacity obce v oblasti sociální práce (pouze 0,1 úvazku) vedoucí primárně k absenci profesionální depistáže - horší reálná dostupnost některých terénních sociálních služeb pro určité cílové skupiny (např. osoby bez domova, s duševním onemocněním nebo se závislostmi) - rostoucí podíl lidí v postproduktivním věku - nadprůměrný index stárí - lidé bez domova - nedostatečné kapacity domů pro seniory i bezbariérového bydlení - absence domu pro seniory nebo pro osoby s vyšší mírou závislosti v obci – nemožnost setrvání v obci do konce života
Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> - posílení sociální práce na obci (možnost čerpání dotací na SP) - posílení terénních sociálních služeb - snižování bezbariérovosti v obci pro lepší život lidí s hendikepem nebo seniorů - výstavba lůžkového zařízení pro seniory - zvýšení kapacity DPS či bezbariérových domů - pomoc lidem v dluhách – zřízení poradenského místa (např. poskytnutí prostor 	<ul style="list-style-type: none"> - vysoká míra závislosti pracovního trhu na vývoji v automobilovém průmyslu – při krizi a propouštění může vyvolat synergie v dalších sektorech a následném ohrožení chudobou - vznik nových lokalit s nevyhovujícím bydlením a vyšší mírou sociálního ohrožení (obchodníci s chudobou) - pokračování stárnutí populace a rostoucí potřeby v oblasti zdravotnických a pečova-

obce pro soc. službu odborného poradenství) - sociální a dostupné bydlení - rozšíření služeb pro početnější cílové skupiny (osamělé ženy seniorky) nebo pro ojedinělé případy (lidé bez domova)	telských služeb - nedostatečná podpora státu v sociální oblasti a přenášení finanční zátěže na obecní rozpočty - růst počtu lidí v exekuci a s tím spojené sociopatologické jevy
---	--

3.1.10. Vzdělávání, sportovní vyžití, kultura, spolky a volný čas

Silné stránky:	Slabé stránky:
<ul style="list-style-type: none"> - přítomnost a naplněnost mateřské a základní školy - rekonstruovaný sportovní areál (atletika, víceúčelové hřiště, tenisové kurty, beachvolejbal, pumptrack, fotbalový stadion) - vysoká vybavenost pro další sportovní vyžití (např. lezecká stěna, koupaliště, kolbiště, dětské hřiště) - prostory pro halové sporty (ZŠ, T.J. Sokol) - řada organizovaných volnočasových aktivit pro děti i dospělé - aktivní občanská společnost a spolková činnost - míra podpory obce pro spolky (finanční i materiální) - Městské kulturní středisko a knihovna pořádají řadu kulturních akcí (besedy, divadelní představení a další aktivity) - řada stálých expozic i aktuálních výstav - Galerie K. Samšiňáka, Galerie Na schodech, zámek Humprecht, Muzeum F. Šrámkova - významné akce lákající početné návštěvníky festival Šrámkova Sobotka, Sobotecký jarmark, letní kino, Třešňový jarmark, rozsvěcení vánočního stromu a dal. - kostel sv. Máří Magdalény – pravidelné mše, kulturní akce 	<ul style="list-style-type: none"> - při silných ročních narážích kapacity MŠ i ZŠ na své hranice - nedostatečné kapacity školní družiny a klubu - zastaralý stav sportovního sálu Sokolovny - nevyhovující stav pódia a technického zázemí Sokolovny - nedostatečné technické zázemí pro divadlo - vysoká míra závislosti spolků na podpoře obce - zanedbané psí cvičiště bez herních prvků - absence venkovní nebo vnitřní posilovny pro veřejnost
Příležitosti:	Hrozby:
<ul style="list-style-type: none"> - rozšíření kapacit školy pro vzdělávání při zachování specializovaných učeben - rozšíření kapacit školy pro družinu a klub - volně přístupné víceúčelové hřiště pro neorganizované vyžití mládeže - venkovní sportovní prvky pro seniory - udržení kvalitní a zároveň pro veřejnost atraktivní kultury - udržení aktivní personální základny spolků a sportovních klubů 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatečné finanční zdroje na podporu spolků a volnočasových aktivit - nedostatek finančních investic do rekonstrukcí a údržby sportovních a kulturních zařízení

<ul style="list-style-type: none"> - zajištění rozpočtů spolků získáváním dotací, sponzorských darů, vyšších příspěvků členů a nižší závislost na příspěvku obce - rozšiřování nabídky volnočasových aktivit pro děti i dospělé 	
---	--

3.2. Shrnutí analytické části a problémové oblasti

Analýza nejdůležitějších oblastí ukázala, že situace v Sobotce je dlouhodobě stabilní, se všemi z toho plynoucími přínosy i nevýhodami. Sociodemografická stagnace spolu s rostoucím indexem stárí nepřináší příliv mladých ekonomicky produktivních lidí. Vzhledem ke struktuře pracovního trhu je zde i mírně podprůměrný podíl lidí s vyšším vzděláním, ale celkově se vzdělanostní struktura obyvatelstva v čase zlepšuje, když ubývá lidí se základním nebo bez vzdělání. Na druhou stranu stagnace nepřináší skokové nárůsty obyvatelstva.

Zásadní příčinou stagnace není nezáměr o život v Sobotce, ale nemožnost stavebního rozvoje. Jak ukázala data, stejně jako desítky rozhovorů s obyvateli města, zájem mladých o život v Sobotce je velký, ale problémem je nedostatek bytů, domů nebo stavebních parcel. Obec je, vzhledem ke své atraktivní pozici v bezprostřední blízkosti CHKO Český ráj a také památkové zóně a komunikaci č. I/16, regulována pro extenzivní rozvoj. Řada domů je využívána sezónně chalupáři. Územní plán sice vytyčil nové oblasti pro možnou rezidenční výstavbu, nicméně řada z nich patří soukromým zemědělcům, kteří na nich hospodaří. Uvnitř obce se ojediněle vyskytují také vhodné pozemky pro výstavbu, ale opět jsou v soukromých rukou. Samozřejmě je možnost rekonstruovat stávající objekty, které mění své majitele, ale to nezajistí významnější nárůst obyvatelstva a bohužel velká většina si chce vybudovat dům odpovídající aktuálním trendům. Velkou výzvou pro vedení obce tak bude hledání nových rozvojových ploch a zároveň motivace k renovaci starých domů, jak v Sobotce, tak v jejích místních částech.

Na druhou stranu regulace v území vedou k pozitivním jevům, jako je stagnace v enormním nárůstu populace, která by o život v Sobotce měla zájem, a s tím spojená předimenzovaná výstavba. Atraktivní lokalita historického města v dojezdové vzdálenosti do větších center s řadou pracovních míst by mohla sebou přinášet i negativní dopady. Např. skoková potřeba nárůstu kapacit ve vzdělávacích či zdravotnických institucích by nebyla snadno řešitelná. Základním cílem by tak měla být vyvážená politika obce, která zohlední potřeby starousedlíků, ale dá prostor i pro nové zájemce o život v Sobotce.

Kromě bydlení je palčivou problematikou ve městě doprava. Hlavní náměstí je naštěstí velmi živé, historické podloubí je plné obchodů a krámků drobných živnostníků, kteří dávají práci místním. Je lákadlem nejen pro turisty, ale bohužel jeho mnohonásobně opravovaný asfaltový povrch, hlavní komunikace oddělující obchody a služby od klidové zóny u kašny, chybějící zeleň, zastaralý a nejednotný mobiliář vyžadují zásadní investici. Kromě nevyhovujícího technického stavu náměstí jsou na tom podobně místní komunikace ve městě i v některých místních částech. Vzhledem k historickému centru, zúženým profilům jízdních pruhů i nedostatku parkovacích ploch je žádoucí zpracovat studii řešící dopravu uvnitř Sobotky. Zvažované zjednosměrnění některých komunikací v centru nebo v jeho nejbližším okolí, realizace přechodů pro chodce, stejně jako svedení nákladní dopravy by mělo být řešeno komplexně. Velmi žádoucí je také bezpečné propojení místních částí oddělených komunikací č. I/16 s městem prostřednictvím podchodů a nad/podjezdů a další opatření v oblasti dopravy.

Oblastí, která vyžaduje zlepšení je životní prostředí. Stav přírody je díky CHKO dobrý, ale problematická je oblast imisí v zimním období, stejně jako dopady blízkosti komunikace č. I/16 (emise i hluk). Jedním z opatření v dopravě by mělo být dodržování nastavené rychlosti 70 km/h (úsekové měření rychlosti), případně výstavba protihlukové stěny. Opatřením pro zlepšení kvality ovzduší v zimním období by měl být přechod domácností na ekologicky šetrné vytápění. Obec může pomoci občanům např. při žádostech o tzv. kotlíkové dotace, které jsou vypisovány ze strany Královehradeckého kraje nebo přímo MŽP, případně rozšířením plynofikace do dalších oblastí. Důležitý je i samotný vzhled obce, kde je potřeba zlepšovat vzhled fasád, mobiliáře a udržovat zeleň v centru obce.

Ještě zásadnější roli pro kvalitní život představuje kvalitní technická infrastruktura v podobě dostupné vody. Především místní části bez napojení na vodovod je potřeba zabezpečit dostatečným zdrojem vody (budování nových vodovodů nebo podpora budování studen). S tím je spojená i potřeba retence vody v krajině, ÚSES či protierozní opatření, včetně opatření proti záplavám z intenzivních přívalových dešťů. S tím souvisí i odvádění odpadních vod do čistíren nebo zadržování dešťových vod v místě.

V rozhovorech často zmiňovanou předností Sobotky je to, že představuje útulný domov v bezprostředním kontaktu s přírodou, s dostupnými službami, až v rodinné komunitě. Je žádoucí pokračovat ve sladování klidného místa pro život s podnikatelskými příležitostmi. Absence nákupních center na okraji města zajistila to, že hlavní centrum obce je neustále živé a nabízí desítky pracovních příležitostí pro místní živnostníky a jejich zaměstnance. Pro ekonomiku města je z důvodu daňové politiky státu žádoucí udržet v obci co nejvíce podnikatelských subjektů i mimo obchod a služby. Drobné výrobní či stavební podniky, sklady apod. v průmyslovějších zónách obce jsou přínosné. Velké rozšíření by sebou neslo zatížení pro sousední obyvatele, jejich úbytek by sebou přinesl ztrátu pracovních míst, které jsou i v malém počtu pro sobotáky a diverzitu pracovního trhu důležité. Závislost na Škoda Auto v Mladé Boleslavi sebou nese přínosy v oblasti zaměstnanosti, nicméně i rizika v případě krize v automobilovém průmyslu. Turistický ruch by měl i nadále tvořit důležitou složku ekonomiky v obci. Sobotka by měla nadále pokračovat v symbióze podpory vícedenního turizmu a místních podnikatelů. Pokud by ve městě nebyly poskytovány kvalitní ubytovací a stravovací služby, přinášelo by to nižší příjmy i do obecní poklady. Pokud by naopak město zanedbávalo péči o památky ve svém vlastnictví, infrastrukturu nebo i propagaci (vlastní nebo např. i skrz Mikroregion Český ráj), lákala by Jižní brána do Českého ráje méně turistů, resp. zákazníků lokálních služeb.

Kultura a spolkový život jsou významným charakteristickým rysem města. Festival Šrámkova Sobotka je nejstarším a v současné době i nejvýznamnějším českým literárním festivalem, Sobotecký jarmark a festival řemesel láká v srpnu do města po dva dny tisíce návštěvníků. Jsou to ale i desítky menších akcí během celého roku, které buď pořádá Městské kulturní centrum (financované obcí) nebo řada aktivních spolků, které utváří jedinečnou atmosféru života ve městě. Díky převodu sportovního areálu do vlastnictví města a jeho zásadní rekonstrukci došlo k významnému zlepšení sportovního zázemí pro žáky základní školy, sportovní kluby i zájemce ze široké veřejnosti.

Nevýhodou malého města a stagnujícího, až klesajícího počtu trvale hlášených obyvatel je objem finančních zdrojů. Díky změně výpočtu RUD se sice zvýšily příjmy obce, nicméně i tak nad nimi převyšují potřeby na výdaje. V příloze Strategického plánu je uveden přehled projektů a investičních potřeb, které nepokryjí příjmy obce v dalekém výhledu. Zásadní roli tak budou i nadále hrát prostředky z dotací. Nevýhodou dotačních titulů je nepředvídatelnost jejich vypsání (i získání), které ovlivňuje prioritizaci investičních akcí v plánovaném období. Přesto by měla obec lépe fungovat ve strategickém plánování, které si stanoví cíle na určité období a pokusí se koncentrovat aktivitu daným

směrem. Pomoci by tomu měly akční plány, které určí reálné cíle, včetně vyhledání finančních zdrojů jak v hospodaření obce, tak v dotačních titulech státu, kraje, mikroregionů či MAS. Důležitou výzvou pro budoucnost je i zajištění příjmů mimo RUD, které by mělo přinést efektivní nakládání s majetkem obce (pronájem bytových i nebytových prostor, rekonstrukce zatím prázdných objektů, zámek, muzeum apod.). Vhodným prostředkem je i motivace lidí k hlášení trvalého pobytu, podnikatelských subjektů a tím vyšší příjmy do obecní pokladny.

Jak zaznělo v řadě rozhovorů s obyvateli, Sobotka by měla zůstat hezkým městečkem pro lidi, kteří tu žijí a zároveň turisticky atraktivní jižní bránou do Českého ráje s krásnou přírodou a historií.

4. Přílohy

Seznam příloh:

4.1. Seznam ulic a veřejných prostranství v Sobotce

Celkový počet ulic:	40
Místní komunikace v Sobotce:	cca 10.490 m
Místní komunikace v místních částech Sobotky:	cca 3.000 m
Krajské komunikace ve městě:	cca 3.260 m

Tabulka 1 Seznam ulic v Sobotce

KÓD	NÁZEV	DÉLKA
168017	Baštecká	80 m
168076	Bezručova	180 m
168033	Boleslavská	850 m
168041	Březenská	980 m
168050	Černínská	220 m
168084	Fügnerova	230 m
168092	Humprechtská	90 m
168106	J. Glazarové	790 m
168386	Jeřábkova	500 m
168114	Jičínská	330 m
168122	Krátká	230 m
168122	Lipová	210 m
168131	Malé náměstí	1 600 m ²
168149	Na Benešově	560 m
168157	Na Celné	370 m
168165	Na zadní cestě	1 020 m
168173	Na Závisti	300 m
168181	Nádražní	320 m
168190	Náměstí Míru	4 400 m ²
168203	Novoměstská	350 m

KÓD	NÁZEV	DÉLKA
168xxx	Ořechová	220 m
168211	Pod Humprechtem	260 m
168220	Pod uličkou	170 m
168238	Předměstská	210 m
168246	Příčná	200 m
168254	Raisova	220 m
168262	Spyšovská	410 m
168271	Šafrance	250 m
168289	Šolcova	150 m
168297	Špálova	1 020 m
168068	Turnovská	130 m
168301	Tyršova	330 m
168319	U sklárny	120 m
168327	U stadiónu	300 m
168335	U škrobárny	130 m
168343	Úzká	80 m
168351	Úžlabina	310 m
168394	Za poštou	90 m
168360	Za školou	440 m
168378	Zahradní	1 100 m

Zdroj: MěÚ Sobotka

4.2.

Sobotka - pláněk města Sobotka - pláněk města Sobotka - pláněk města

4.4. Firmy v Sobotce (2013)

Jméno, firma	Adresa	Předmět podnikání	Web
A - TOP, s. r. o.	Turnovská 158, Sobotka	parabolická zrcadla	www.atop.cz
ABA - AZA s. r. o.	Nádražní 301, Sobotka	Sběr, výkup a prodej druhotných surovin	
Agrochov, a.s.	Předměstská 286, Sobotka	Zemědělská výroba	
Antonín Kubeček - podlahy	Osek 80, Sobotka	Podlahy	www.podlahytonda.cz
Autocentrum Novák	Špálova 171, Sobotka	Autobazar, autoservis	
Autoservis 2k Service	Spyšovská 465, Sobotka	Autoservis, pneuservis, prodej náhradních dílů	www.autoservis2k.cz
Autoškola Hořák	J. Glazarové 559, Sobotka	Autoškola	
BETTY- Ficková Marcela	nám. Míru 197, Sobotka	Květinka, papírnictví	
Bike servis DROP	Osek 10, Sobotka	Cykloservis	http://dropbike.mypage.cz
Bistro Radnice	nám. Míru 5, Sobotka	Bistro	
BK-Power, s. r. o.	Na Celné 166, Sobotka	Elektro, stavební, instalátorské práce	www.bk-power.cz
Brixí Alena	Sobotka	Koně	www.jk-sobotka.estranky.cz
Cukrárna STÁZA	nám. Míru 218, Sobotka	Cukrárna	
Cukrářství Eva Chytrá	Čálovice 28, Sobotka	Cukrárna	
Česká pošta	Předměstská 286, Sobotka	Poštovní služby	
Drogerie Vaňková Hana	Jičínská 199, Sobotka	Drogerie	
Drogerie TETA	Jičínská 214, Sobotka	Drogerie	
Elektro-montáže	Turnovská 166, Sobotka	Elektro práce bytové, stavební	www.penzion-sobotka.cz
Elektro - Sobotka	nám. Míru 193, Sobotka	Elektro	
Elektrická pila Pícek a Pícek	Staňkova Lhota 5, Sobotka	Pila	
FK Technics – Elektro Conrad	Boleslavská 728, Sobotka	Prodejní sklad	www.fkt.cz
Hošková Irena, MUDr.	Jičínská 300, Sobotka	Praktický lékař pro děti a dorost	
Hudec Petr - STIHL	Tyršova 314, Sobotka	Prodej a servis motorových pil Stihl	www.hudec-stihl.cz
Chovatelské potřeby - Janů	Jičínská 201, Sobotka	Prodejna ZOO potřeb, papírnictví	
ILONKA - večeřka	nám. Míru 216, Sobotka	Prodejna potravin	
Jednota	Boleslavská 326 Sobotka	Prodejna - samoobsluha	
Jednota	Spyšovská 468, Sobotka	Prodejna - samoobsluha	
JK - KOVO Sobotka, s.r.o.	Špálova 284, Sobotka	Příslušenství k malé mechanizaci, kovovýroba	www.jk-kovo.eu
Kadeřnictví – Hanoušková	Předměstská 286, Sobotka	Kadeřnictví	
Kadeřnictví – Tanečková	Předměstská 286 Sobotka	Kadeřnictví	
Kafková Marie, MUDr.	Jičínská 300, Sobotka	Praktický lékař pro děti a dorost	
Kamenictví a cementárna – L. Pažout	Za školou 670, Sobotka	Hřbitovní zakázky	www.kamenictvi-pazout.cz
Kavárna a vinárna v Maštali	Baštecká 17, Sobotka	Kavárna a vinárna	
Klempířství, pokrývačství	J. Glazarové 597, Sobotka	Klempířství a pokrývačství	
Knihkupectví Passim	nám. Míru, Sobotka	Prodej knih	
Konečná Jaroslava	Na Zadní cestě, Sobotka	Pedikúra	
Košelka Ladislav, MUDr.	Předměstská 321, Sobotka	Veterinární lékař	
Kovaříková Věra	Sobotka	Vyjíždky na koních	

Krykorka Petr MUDr.	Jičínská 300, Sobotka	Gynekolog	
Lékárna U strážného anděla	Jičínská 213, Sobotka	Lékárna	-
Louda Pavel	Zahradní 505, Sobotka	Doprava nákladní, osobní (taxi)	
Martin Pícek - Elektrická pila	Staňkova Lhota 5, Sobotka	Pila	
Maryška Zdeněk	Malé náměstí 2, Sobotka	Děkan	
Masna, uzeniny - Hanušovi	nám. Míru 217, Sobotka	Masna	
Masna, uzeniny - Dvořák	Boleslavská 128, Sobotka	Masna	
Městské koupaliště	Sobotka	Koupaliště a kemp	www.sobotkakemp.estranky.cz
Minimarket	Jičínská 230, Sobotka	Prodej domácích potřeb, hraček, nářadí	
MT Autoservis, s.r.o.	Spyšovská 297, Sobotka	Autoservis, pneuservis	www.mtautoservis.cz
NOVA, a.s.	Špálova 455, Sobotka	Výroba produktů z ovoce a zeleniny	www.novasobotka.cz
Občerstvení Hanušovi	nám. Míru 217, Sobotka	Občerstvení	
OKAY Plast, s. r. o.	Špálova 368, Sobotka	Výroba plastových oken	www.okayokna.cz
Ovoce, zelenina Kubica	Nám. Míru 197, Sobotka	Koloniál	
Palírna - Radek Pažout	Čálovce	Palírna	
Pavel Kozák - HASKO	Předměstská 286, Sobotka	Vzduchotechnické zařízení	www.hasko.cz
Pekařství Šumava	nám. Míru 196, Sobotka	Pekařství	
Pelcovi	Březenská 386, Sobotka	Pěstování růží	www.ruze.unas.cz
Pohřební služba Krejčíkovi, v.o.s.	Jičínská 208, Sobotka	Pohřební služba	www.pohrebnisluzbakrejckovi.regin.cz
Potravinářská Houžvičková	Nám. Míru 219, Sobotka	Potravinář	
Pro domov - Jana Šoutová	Na Benešově 721, Sobotka	Úklid, služby pro domácnost	http://pro-domov.webnode.cz
Průmyslové zboží Jenček	Jičínská 200, Sobotka	Kovomat	
Půjčovna svatebních šatů M.K. MODE	Turnovská 193, Sobotka	Půjčovna svatebních a spol. šatů	www.svatebni-saty.hradecko.com
RENDY	Boleslavská, Sobotka	Vinotéka	
Rehabilitace	Jičínská - zdravotní středisko	p. Vodičková, p. Bílá	
Restaurace Bůrovna	Nádražní 342, Sobotka	Restaurace	www.burovna.cz
Restaurace Pošta	nám. Míru 215, Sobotka	Restaurace	
Restaurace Syrovanda	Špálova 339, Sobotka	Restaurace	
S&S Spojovací materiál, s.r.o.	Zahradní 624, Sobotka	Spojovací materiál	www.spojit.cz
Samoobsluha U Baudysů	nám. Míru 134, Sobotka	Prodejna smíšeného zboží	
Selinger P. MUDr.	Jičínská 300, Sobotka	Stomatolog	
Sítotisk - Janků	Předměstská 321, Sobotka	Sítotisk	
Stavby Koťátko s. r. o.	Špálova 295, Sobotka	Stavební činnost, stavebniny	www.stavbykotatko.cz
Svoboda Aleš	ul. Glazarové 616, Sobotka	Opravy TV, sat., video, antény	www.asvoboda.cz
Tabák - Drápalová	Nám. Míru 6, Sobotka	Tabák	
Truhlářství Dajč	Kdanice 17, Sobotka	Truhlářství	www.truhlarstvidajc.cz
VASUS Contact s. r. o.	Špálova 716, Sobotka	Grafický a web design	http://extraweb.cz
Vodohospodářská a obchodní spol., a.s.	Na Benešově 255, Sobotka	Voda	
Zinga	Jičínská 230, Sobotka	Prodej nářadí a nástrojů	www.zingasystem.cz
ZOO - WORLD prodej krmiv	Boleslavská 127, Sobotka	Zverimex	www.svet-zvratek.seznam.cz

Zdroj: www.sobotka.cz/seznam-instituci

4.5. Evidence zemědělského podnikatele

Obchodní jméno	Adresa
Adéla Pavlíčková	Březenská 637, 50743 Sobotka
AGROCHOV SOBOTKA a.s.	Staňkova Lhota 32, 50743 Sobotka
Alena Houžvičková	náměstí Míru 219, 50743 Sobotka
Aleš Svoboda	Za školou 730, 50743 Sobotka
Alsay-Herne s.r.o.	Jarmily Glazarové 561, 50743 Sobotka
BK - Power, s.r.o.	Na Celné 166, 50743 Sobotka
David Šolc	Čálovice 4, 50743 Sobotka
Eva Karlová	Za poštou 705, 50743 Sobotka
František Balák	Předměstská 321, 50743 Sobotka
Hana Pavlíčková	Spyšova 35, 50743 Sobotka
Jan Vraný	Fúgnerova 634, 50743 Sobotka
Jaroslav Bradna	Na zadní cestě 583, 50743 Sobotka
Jaroslav Pelda	Spyšova 15, 50743 Sobotka
Jaroslav Šolc	Čálovice 4, 50743 Sobotka
Jiří Folprecht	Staňkova Lhota 34, 50743 Sobotka
Jiří Šálek	Zahradní 512, 50743 Sobotka
Jiřina Ječná	Jarmily Glazarové 650, 50743 Sobotka
Josef Havlík	Březenská 382, 50743 Sobotka
Josef Havlík	Březenská 382, 50743 Sobotka
Josef Macoun	Staňkova Lhota 2, 50743 Sobotka
Josef Matouš	Tyršova 404, 50743 Sobotka
Karel Král	Zahradní 469, 50743 Sobotka
Luboš Pelc	Březenská 386, 50743 Sobotka
Marie Janatková	Březenská 352, 50743 Sobotka
Martin Chytrý	Čálovice 28, 50743 Sobotka
Martin Ječný	Předměstská 188, 50743 Sobotka
Martin Kindl	Boleslavská 728, 50743 Sobotka
Michal Borko	Trní 15, 50743 Sobotka
Milan Vaněk	Jarmily Glazarové 620, 50743 Sobotka
Miloslava Kubíčková	Staňkova Lhota 1, 50743 Sobotka
Palírna Českého ráje s.r.o.	U sklárny 456, 50743 Sobotka
Pavel Kolner	Kdanice 23, 50743 Sobotka
Petr Čerych	Spyšova 24, 50743 Sobotka
Petr Hejn	Zahradní 627, 50743 Sobotka
Šouta Petr	Na Benešově 721, 50743 Sobotka
Tomáš Pavlíček	Zahradní 689, 50743 Sobotka
Václav Ječný	Za poštou 707, 50743 Sobotka
Václav Ječný	Zahradní 508, 50743 Sobotka
Václav Ullrich	Spyšova 17, 50743 Sobotka
Vladimír Kupec	Lavice 15, 50743 Sobotka
Vladimír Pavlíček	Zahradní 689, 50743 Sobotka
Zdeněk Kůtek	Lavice 11, 50743 Sobotka

Vygenerováno z databáze EAGRI - Evidence zemědělského podnikatele k 21.2.2017.

In: <http://eagri.cz/public/app/SZR/EZP#filter=-lco=&Firma=&Jmeno=&Prijmeni=&Obec=Sobotka&Ulice=&Psc=&page=&pageSizeValue>

4.6. Služby poskytované MIC sobotka

- Poskytování ucelených informací o historických a kulturních památkách v Sobotce, jejím okolí a památkách Českého ráje
- Shromažďování a poskytování informací o ubytovacích kapacitách v místě a okolí /penziony, hotely, soukromé priváty, chaty, možnost stanování, včetně finančních podmínek, popř. zprostředkování ubytování
- Shromažďování a poskytování informací o autobusové a vlakové dopravě
- Poskytování informací o možnosti využití volného času /koupaliště, bazény, jízdárny, tenis, cyklotrasy, půjčovny kol, vyhlídkové lety/
- Poskytování přehledu o kulturních, společenských a sportovních akcích na Sobotecku a Jičínsku, zajištění prodeje nebo rezervace vstupenek
- Prodej propagačních materiálů města, pohlednic, map, průvodců, drobných upomínkových předmětů, turistických známek, odznaků
- Informace o telefonním spojení na místní firmy
- Prezentace města a regionu v tiskovinách a publikacích
- Účast na prezentačních akcích a výstavách, vztahujících se k rozvoji cestovního ruchu
- Spolupráce s ostatními MIC / výměna zkušeností, předávání informací/
- Spoluúčast při organizování kulturních akcí
- Zajištění prohlídek v Muzeu a archivu Fráni Šrámka
- Přístup na internet pro veřejnost
- Kopírování - barevné i černobílé
- Faxování a skenování

Otevírací doba

leden	po - pá	9:00 - 12:00 / 13:00 - 16:30
únor	po - pá	9:00 - 12:00 / 13:00 - 16:30
březen	po - pá	9:00 - 12:00 / 13:00 - 16:30
duben	po - pá	9:00 - 12:00 / 13:00 - 16:30
květen	po	13:00 - 17:00
	út - pá	9:00 - 12:00 / 13:00 - 17:00
	so	9:00 - 12:00
červen	po	13:00 - 17:00
	út - pá	9:00 - 12:00 / 13:00 - 17:00
	so	9:00 - 12:00
červenec	po - pá	9:00 - 12:00 / 13:00 - 17:00
	so - ne	9:00 - 12:00 / 13:00 - 17:00
srpen	po - pá	9:00 - 12:00 / 13:00 - 17:00
	so - ne	9:00 - 12:00 / 13:00 - 17:00
září	po	13:00 - 17:00
	út - pá	9:00 - 12:00 / 13:00 - 17:00
	so	9:00 - 12:00
říjen	po - pá	9:00 - 12:00 / 13:00 - 16:30
listopad	po - pá	9:00 - 12:00 / 13:00 - 16:30
prosinec	po - pá	9:00 - 12:00 / 13:00 - 16:30

Stav k r. 2020. Zdroj: www.sobotka.cz/infocentrum

4.7. Seznam témat ročníků festivalu Šrámkova Sobotka

2020 LXIV. ŠS – Od folkloru k folkloru (zrušeno z důvodu pandemie COVID-19)	1989 XXXIII. ŠS – Mateřština úsměvná
2019 LXIII. ŠS – Na scénu!	1988 XXXII. ŠS – Česká píseň
2018 LXII. ŠS – Čas v nás	1987 XXXI. ŠS – Na levém křídle budu stát
2017 LXI. ŠS – Kritika. Výpověď umění?	1986 XXX. ŠS – České umění překladu
2016 LX. ŠS – Lyrika dnes	1985 XXIX. ŠS – Mládí – radost – mír
2015 LIX. ŠS – Staří mistři. Kouzlo literárního řemesla	1984 XXVIII. ŠS – Země zpívá
2014 LVIII. ŠS – Norma. Posouvání hranic	1983 XXVII. ŠS – Česká jevištní řeč
2013 LVII. ŠS – XMÍCHU. Humor v jazyce a literatuře	1982 XXVI. ŠS – Aby škola byla plná poezie
2012 LVI. ŠS – Já píš Vám... :) Od dopisu k emailu	1981 XXV. ŠS – Revoluce a poezie
2011 LV. ŠS – Bylo nebylo, je není (Mýtus v literatuře)	1980 XXIV. ŠS – Poslání učitele
2010 LIV. ŠS – Máchovské variace	1979 XXIII. ŠS – Čeština dneška
2009 LIII. ŠS – Šrámkova Sobotka online (Jazyk, literatura, škola a nová média)	1978 XXII. ŠS – Básníci a písničkáři
2008 LII. ŠS – Mají si co číst? (Literatura pro děti a její čtenáři)	1977 XXI. ŠS – V modré dálce rudý květ
2007 LI. ŠS – Léto s tělem (Šrámek v souvislostech)	1976 XX. ŠS – Literární minulost a současnost
2006 L. ŠS – Znějící řeč (Kultura mluveného projevu)	1975 XIX. ŠS – V nový svět
2005 XLIX. ŠS – Kolik příležitostí má jazyk (Šest procházek lingvistickými lesy)	1974 XVIII. ŠS – Chvála jazyka
2004 XLVIII. ŠS – Kde domov jejich? (Česko – literární křižovatka Evropy)	1973 XVII. ŠS – Děti a poezie
2003 XLVII. ŠS – Hledání ztraceného smyslu (Proměny české literární teorie 20. století)	1972 XVI. ŠS – Mládí zpívá
2002 XLVI. ŠS – Žena dělá slovo, slovo dělá ženu	1971 XV. ŠS – Síla slova
2001 XLV. ŠS – Krajina textu	1970 XIV. ŠS – Odkaz národu
2000 XLIV. ŠS – Slovo a paměť	1969 XIII. ŠS – Věrní sobě
1999 XLIII. ŠS – Hudebnost jazyka	1968 XII. ŠS – Schola ludus – Škola na jevišti
1998 XLII. ŠS – Mateřština a historie	1967 XI. ŠS – Ať zním!
1997 XLI. ŠS – A přece Šrámek!	1966 X. ŠS – A přece klasikové
1996 XL. ŠS – Mateřština a doba	1965 IX. ŠS – Umění řečnit
1995 XXXIX. ŠS – Mateřština a věda	1964 VIII. ŠS – Tvoříme, vymýšlíme, experimentujeme
1994 XXXVIII. ŠS – Živé dědictví	1963 VII. ŠS – Za kulturu české řeči
1993 XXXVII. ŠS – Chrám i tvrz	1962 VI. ŠS – Za živou literární výchovu
1992 XXXVI. ŠS – Brána jazyků	1961 V. ŠS – Škola uměleckého přednesu
1991 XXXV. ŠS – Venkov a literatura	1960 IV. ŠS – téma nebylo určeno
1990 XXXIV. ŠS – Marsyas aneb Z okraje literatury	1959 III. ŠS – Fráňa Šrámek a dělnická píseň
	1958 II. ŠS – Fráňa Šrámek v hudbě
	1957 I. ŠS – Šrámkova lyrická Sobotka

Zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0r%C3%A1mkova_Sobotka#Historie

4.8. Přehled poskytovaných sociálních služeb do 8km od města Sobotka - Katalog sociálních služeb v Královéhradeckém kraji

Zdroj: <https://socialnisluzbykhk.cz/sluzby/>

1. Základní a odborné poradenství pro zrakově postižené

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství

Ambulantní: Jičín (OKRES)

Telefon: 493 522 122

E-mail: jicin@tyflocentrum.cz

Adresa: Vrchlického 823, 50601 Jičín

Web: <http://www.tyflocentrum-hk.cz>

2. Poradna pro cizince a uprchlíky

Druh sociální služby:

§ 37 - Odborné sociální poradenství

Ambulantní:

Královéhradecký kraj (KRAJ)

Telefon:

492 604 940, 731 402 303

E-mail:

jan.koci@hk.caritas.cz

Adresa:

Šafaříkova 666, 50002 Hradec Králové

Web:

<http://www.hk.caritas.cz>

3. Křesadlo HK - centrum pomoci lidem s PAS, z. ú.

Druh sociální služby:

§ 37 - Odborné sociální poradenství

Ambulantní:

Královéhradecký kraj (KRAJ)

Telefon:

777 009 038

E-mail:

spisakova@kresadlohk.cz

Adresa:

Okružní 1130, 50003 Hradec Králové

Web:

www.kresadlohk.cz

4. Sociální poradna Centra domácí hospicové péče

Druh sociální služby:

§ 37 - Odborné sociální poradenství

Ambulantní:

Jičín (OKRES), Trutnov (OKRES)

Telefon:

493 586 363, 739 912 781

E-mail:

hospic-horice@seznam.cz

Adresa:

Riegrova 655, 50801 Hořice

Web:

www.hospic-horice.cz

5. Život bez bariér, o. s. - Centrum klášter

Druh sociální služby:

§ 37 - Odborné sociální poradenství

Ambulantní:

Jičín (OKRES)

Telefon:

602 393 368

E-mail:

dana.chaloupkova@zbb.cz

Adresa:

Opolského 148,50901 Nová Paka

Web:

<http://www.zbb.cz>

6. Občanská poradna Jičín

Druh sociální služby:

§ 37 - Odborné sociální poradenství

Ambulantní:

Jičín (OKRES)

Telefon:

736 472 676

E-mail:

opjicin@ops.cz

Adresa:

Vrchlického 824,50601 Jičín

Web:

www.ops.cz

7. Osobní asistence APROPO

Druh sociální služby:

§ 39 - Osobní asistence

Terénní:

Jičín (ORP)

Telefon:

493 520 246

E-mail:

apropo@apropojicin.cz

Adresa:

Jičín 13,50601 Jičín

Web:

<http://www.apropojicin.cz>

8. Spokojený domov, o.p.s.

Druh sociální služby:

§ 39 - Osobní asistence

Terénní:

Jičín (ORP)

Telefon:

773 503 840

E-mail:

marketa.osmikova@spokojeny-domov.cz

Adresa:

Křížíkova 1099,50601 Jičín

Web:

www.spokojeny-domov.cz

9. Oblastní charita Sobotka - Charitní pečovatelská služba

Druh sociální služby:

§ 40 - Pečovatelská služba

Terénní:

Sobotka (POU)

Telefon:

493 571 156, 606 651 173

E-mail:

chps@sobotkacharita.cz

Adresa:

Libošovice 39,50744 Libošovice

Web:

www.sobotka.charita.cz

10. Tísňová péče pro seniory a zdravotně postižené občany

Druh sociální služby:

§ 41 - Tísňová péče

Terénní:

Hradec Králové (ORP) , Jičín (ORP) , Nové Město nad Metují (ORP)

Telefon:

495 514 345

E-mail:

zivot.hk@seznam.cz

Adresa:

třída Edvarda Beneše 1747,50012 Hradec Králové

Web:

www.zivothk.cz

11. Oblastní charita Sobotka - Domov pokojného stáří Libošovice

Druh sociální služby:

§ 49 - Domovy pro seniory

Pobytová:

Jičín (ORP)

Telefon:

493 571 156

E-mail:

denisa.samkova@sobotkacharita.cz

Adresa:

Libošovice 39,50744 Libošovice

Web:

www.sobotka.charita.cz

12. Středisko rané péče Sluníčko

Druh sociální služby:

§ 54 - Raná péče

Ambulantní:

Hradec Králové (OKRES) , Jičín (OKRES) , Náchod (OKRES) , Rychnov nad Kněžnou (OKRES) , Trutnov (OKRES)

Telefon:

777 721 642

E-mail:

slunicko@charitahk.cz

Adresa:

třída Karla IV. 1222,50002 Hradec Králové

Web:

<http://www.charitahk.cz/>

13. Centrum LIRA, z. ú.

Druh sociální služby:

§ 54 - Raná péče

Ambulantní:

Královéhradecký kraj (KRAJ)

Telefon:

724 400 832

E-mail:

katerina.jirova@centrumlira.cz

Adresa:

třída Edvarda Beneše 1549,50012 Hradec Králové

Web:

www.centrumlira.cz

14. Raná péče Čechy

Druh sociální služby:

§ 54 - Raná péče

Terénní:

Královéhradecký kraj (KRAJ)

Telefon:

251 510 744

E-mail:

ranapececechy@detskysluch.cz

Adresa:

Hábova 1571,15500 Praha

Web:

www.detskysluch.cz

15. Intervenční centrum Hradec Králové

Druh sociální služby:

§ 60 a) - Intervenční centra

Ambulantní:

Královéhradecký kraj (KRAJ)

Telefon:

774 591 383

E-mail:

intervencni.centrum@charitahk.cz

Adresa:

Kotěrova 847,50003 Hradec Králové

Web:

<http://www.charitahk.cz/>

16. Ambulantní centrum Hradec Králové

Druh sociální služby:

§ 64 - Služby následné péče

Ambulantní:

Královéhradecký kraj (KRAJ)

Telefon:

777 033 618

E-mail:

svoboda@laxus.cz

Adresa:

Gočárova třída 1620,50002 Hradec Králové

Web:
<http://www.laxus.cz>

17. Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Druh sociální služby:
§ 65 - Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
Ambulantní:
Jičín (ORP) , Jičín (OKRES)
Telefon:
733 741 753
E-mail:
vedouci.sasanka@charitajicin.cz
Adresa:
Vrchlického 824,50601 Jičín
Web:
www.jicin.charita.cz

18. Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Druh sociální služby:
§ 65 - Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
Ambulantní:
Královéhradecký kraj (KRAJ)
Telefon:
733 710 004
E-mail:
saspardubice@detskysluch.cz
Adresa:
Hábova 1571,15500 Praha
Web:
www.detskysluch.cz

19. Stopa čápa

Druh sociální služby:
§ 65 - Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
Terénní:
Hradec Králové (OKRES) , Jičín (OKRES) , Náchod (OKRES) , Rychnov nad
Kněžnou (OKRES) , Trutnov (OKRES)
Telefon:
773 800 292
E-mail:
stopa.capa@salinger.cz
Adresa:
třída Karla IV. 1222,50002 Hradec Králové
Web:
www.salinger.cz

20. Triangl

Druh sociální služby:
§ 65 - Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
Ambulantní:
Hradec Králové (OKRES) , Jičín (OKRES) , Náchod (OKRES) , Rychnov
nad Kněžnou (OKRES) , Trutnov (OKRES)
Telefon:
774 807 011
E-mail:

triangl@salinger.cz

Adresa:

třída Karla IV. 1222,50002 Hradec Králové

Web:

www.salinger.cz

21. Nejste na to samy - Čechy

Druh sociální služby:

§ 69 - Terénní programy

Terénní:

Královéhradecký kraj (KRAJ)

Telefon:

730 137 329

E-mail:

kovarova@rozkosbezrizika.cz

Adresa:

Bolzanova 1615,11000 Praha

Web:

<http://www.rozkosbezrizika.cz>

22. Terénní program - AUFORI, o.p.s.

Druh sociální služby:

§ 69 - Terénní programy

Terénní:

Hradec Králové (OKRES) , Jičín (OKRES) , Náchod (OKRES) , Rychnov nad

Kněžnou (OKRES) , Trutnov (OKRES)

Telefon:

773 194 391

E-mail:

novakova.aufori@gmail.com

Adresa:

Habrmanova 136,50002 Hradec Králové

Web:

www.aufori.cz

23. Centrum terénních programů Královéhradeckého kraje

Druh sociální služby:

§ 69 - Terénní programy

Terénní:

Hradec Králové (OKRES) , Jičín (OKRES) , Náchod (OKRES) , Rychnov nad

Kněžnou (OKRES)

Telefon:

733 531 078

E-mail:

vartanian@laxus.cz

Adresa:

Říční 1252,50002 Hradec Králové

Web:

<http://www.laxus.cz>

24. Sociální rehabilitace Doprovázení

Druh sociální služby:

§ 70 - Sociální rehabilitace

Ambulantní:

Královéhradecký kraj (KRAJ)

Telefon:
739 284 308
E-mail:
kalina@dozivota.cz
Adresa:
Zborovské náměstí 2018, 53002 Pardubice
Web:
www.dozivota.cz

25. Sociální rehabilitace - středisko Jičín

Druh sociální služby:
§ 70 - Sociální rehabilitace
Ambulantní:
Jičín (ORP) , Jičín (OKRES)
Telefon:
777 119 214
E-mail:
marek.fiala@pdz.cz
Adresa:
17. listopadu 1074, 50601 Jičín
Web:
<http://www.pdz.cz>

26. Tyflo servis, o.p.s. - Krajské ambulantní středisko H.Králové

Druh sociální služby:
§ 70 - Sociální rehabilitace
Ambulantní:
Královéhradecký kraj (KRAJ)
Telefon:
495 273 636
E-mail:
h.kralove@tyflo servis.cz
Adresa:
Milady Horákové 549, 50006 Hradec Králové
Web:
<http://www.tyfloservis.cz>

27. "Sociální rehabilitace "

Druh sociální služby:
§ 70 - Sociální rehabilitace
Terénní:
Královéhradecký kraj (KRAJ)
Telefon:
602 635 100
E-mail:
michaela.novotna@tichysvet.cz
Adresa:
Gočárova třída 1620, 50002 Hradec Králové
Web:
www.tichysvet.cz

28. Sociální rehabilitace pro zrakově postižené

Druh sociální služby:
§ 70 - Sociální rehabilitace

Ambulantní:

Královéhradecký kraj (KRAJ)

Telefon:

495 523 729

E-mail:

hradec.kralove@tyflocentrum.cz

Adresa:

Okružní 1135,50003 Hradec Králové

Web:

<http://www.tyflocentrum-hk.cz>

29. KŘESADLO HK - Centrum pomoci lidem s PAS, z.ú.

Druh sociální služby:

§ 70 - Sociální rehabilitace

Ambulantní:

Královéhradecký kraj (KRAJ)

Telefon:

777 009 038

E-mail:

spisakova@kresadlohk.cz

Adresa:

Okružní 1130,50003 Hradec Králové

Web:

www.kresadlohk.cz

30. Sociální rehabilitace APROPO

Druh sociální služby:

§ 70 - Sociální rehabilitace

Ambulantní:

Jičín (ORP)

Telefon:

493 520 246

E-mail:

apropo@apropojicin.cz

Adresa:

Jičín 13,50601 Jičín

Web:

<http://www.apropojicin.cz>

31. Domácí hospic Duha - hospicová péče

Druh sociální služby:

Hospicová péče terén

Terénní:

Jičín (OKRES) , Trutnov (OKRES)

Telefon:

773 652 844

E-mail:

hospic-horice@seznam.cz

Adresa:

Riegrova 655,50801 Hořice

Web:

www.hospic-horice.cz

5. Kontakty, použité zdroje a zkratky

5.1. Kontakty na zpracovatele:

Zpracovatel: Barbora Špicarová Stašková, M. A. barbora.staskova@centrum.cz
Koordinátor: Bc. Jan Janatka janatka@mesto-sobotka.cz

5.2. Použitá literatura a dokumenty

- I/16 Sobotka - bezpečnostní inspekce. ŘSD. *Bezpečnostní inspekce PK 10/2016. Na stavbu: Sobotka, úsek od křižovatky I/16 s II/281 ke křižovatce I/16 s III/28010 (včetně křižovatek).*
- Bičíšřová, Olga. 2014. *Vlastivěda Sobotecka a okolí.* Sobotka.
- Bičíšřová, Olga a kol. 1993. *Sto let budovy sobotecké školy.* Redigoval Karol Bílek. Městský úřad Sobotka.
- Bílek, Karol. 1995. *Kdo je kdo v dějinách Sobotecka.* Knihovnička Českého ráje – Sobotka, sv. 7. Městská knihovna Fráni Šrámka, Sobotka.
- Bílek, Karol a kol. 2008 a 2013. *Malé dějiny Sobotecka, 1. a 2. díl.* Město Sobotka s obcemi Libošovice, Markvartice, Mladějov, Ohařice, Osek, Samšina a Zámostí.
- Kanalizační řád stokové sítě Sobotka – Osek. Vodohospodářská a obchodní společnost, a.s. Jičín. Prosinec 2011. In: <http://www.vosjicin.cz/uploads/8/311d0bbfcd4dc45fce8a2ad065a3f31.pdf>
- Koncepce cyklodopravy Královéhradeckého kraje. In: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/koncepce-cyklodopravy-kralovehradeckeho-kraje-31629/>
- Koncepce sociálního bydlení ČR 2015-2025. In: www.socialnibydeni.mpsv.cz
- Liga lidských práv. 2007. *Sběr dat určujících etnickou příslušnost jako nástroj pro zjištění rozměru diskriminace romských dětí - Systémové doporučení Ligy lidských práv č. 4*
- Národní památkový ústav. *Památkový katalog.* In: <http://pamatkovykatalog.cz/?mode=fulltext&keywords=Sobotka&order=relevance%3Adesc&presenter=ElementsResults>
- Pekař, Josef. 1909-1911. *Knihy o Kostí. Kus české historie.* I.-II. Praha.
- Ruda, Vladimír. 1948. *Stručný historický nástin vývoje Sobotky.* In: Sobotka. Jubilejní sborník k 450. výročí povýšení na město. Sobotka.
- Sakař, Antonín Vojtěch. 1911-1918. *Paměti Sobotky od její založení až po rok 1875.* Příloha časopisu Věstník sobotecký 1911-1918. Tiskem Karla Hylského v Jičíně.
- Sobotka 1958. Vlastivědný sborník. Redigoval Karel Samšiňák. Místní národní výbor, Sobotka, 1958.
- Sobotka 1968. Vlastivědný sborník. Redigovali Karol Bílek, Vladimír Ruda a Karel Samšiňák. Osvětová beseda, Sobotka, 1968.
- Sobotka '88. Jubilejní sborník ke 490. výročí povýšení Sobotky na město 1498-1988. Redigoval Karel Samšiňák. Městský národní výbor, Sobotka 1988.
- Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích.
- Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
- Zpráva o stavu veřejného pořádku v roce 2017. OOP Sobotka.

Další literatura o Sobotce:

- Adla, Zdeněk – Novák, Bohumil. 1973. *Sobotecko. Rodným krajem Fráni Šrámka.* Mapa. Albatros, Praha.
- Bičíšřová, Olga a Bílek, Karol. 2018. *Sobotecká lékárna.* Město Sobotka.
- Bílek, Karol: *Zmizelý Čechy – Sobotecko.* Paseka, Praha – Litomyšl, 2005.

Od Ještěda k Troskám – vlastivědný sborník Českého ráje a Podještědí. Ročník 17 – vychází od roku 1994 – dosud.

Ort, Josef: Kronika a historie venkovského lidu na Sobotecku. Vlastním nákladem, [1999].

Ouředníková, Jana: Historie Sokola v Sobotce. Knihovnička Českého ráje – Sobotka, sv. 14. Středisko městské kultury, Sobotka, 1999.

Sobotka. Jubilejní sborník k 450. výročí povýšení na město (1498-1948). Uspořádal Josef Ort. Místní národní výbor, Sobotka, 1948.

Sobotka. Průvodce městem. Napsali Jan Klápště, Jitka Pelcová, Karel Samšíňák, Jiří Waldhauser, František Staška. Městský úřad a Nadace rodného domu Fráni Šrámka, Sobotka, b.d.

Staška, František: Legionáři ze Sobotecka. Knihovnička Českého ráje – Sobotka, sv. 12. Nadace rodného domu Fráni Šrámka, Sobotka, 1998.

Waldhauser, Jiří: Český ráj očima archeologie. 300 tajemných míst a jejich příběhy. Knihy 555, Liberec, 2006.

Zpravodaj Šrámkovy Sobotky. Vychází od roku 1964 – dosud.

5.3. Zdroje z internetu

<http://eagri.cz/public/app/SZR/EZP>

http://geography.upol.cz/soubory/lide/smolova/GCR1/text_ceska%20tabule.pdf

<http://mapy.kr-kralovehradecky.cz/vak/>

<http://ospod.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?id=78898>

http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/plants/jicin_CZ.html

<http://portal.chmi.cz/historicka-data/pocasi/uzemni-srazky>

www.craj-ops.craj.cz

www.crss.cz

www.cuzk.cz

www.cyklomesta.cz

www.cyklusserver.cz

www.czso.cz

www.databaze-strategie.cz

www.ekokom.cz

www.essa.eu/cz

www.geology.cz

www.geoportal.cuzk.cz

www.hzscr.cz/clanek/uo-jicin.aspx

www.idos.cz

www.institut-urmo.cz

www.jicin.org

www.jicinskozpravy.cz

www.jicinsky.denik.cz

www.jidelnasobotka.cz

www.justice.cz

www.kct.cz

www.komunalniodpad.eu

www.kr-kralovehradecky.cz

www.mapy.cz

www.mariuspedersen.cz

www.mas-achat.cz

www.masbcr.cz

www.mdcr.cz

<http://portal.uur.cz>

<http://scitani2010.rsd.cz/pages/map/default.aspx>

<https://cs.wikipedia.org>

www.agrochov.cz/

www.cd.cz

www.cdv.cz

www.craj.cz

www.craj.sph.cz

www.mmr.cz

www.msmt.cz

www.ms-sobotka.estranky.cz

www.mzp.cz

www.obec-hovorany.cz/informace/DSO-Severovychod/34

www.ovocnarska-unie.cz/sispo/?str=kraj-SA

[www.policie.cz/docDetail.aspx?](http://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=21347907&doctype=ART)

[docid=21347907&doctype=ART](http://www.policie.cz/docDetail.aspx?docid=21347907&doctype=ART)

www.portal.gov.cz

www.risy.cz

www.rozpocetobce.cz

www.rsd.cz

www.sberne-dvory.cz

www.sdh-sobotka.wz.cz

www.skalnimesta.cz

www.sobotka.cz

www.sobotkacharita.cz

www.socialnibydleni.mpsv.cz

www.sskhk.cz

www.suskhk.cz

www.termizo.mvv.cz

www.vlada.cz

www.vosjicin.cz

www.zeraagency.eu/kompostarny/public

www.zmapujto.cz

www.zssobotka.cz

5.4. Seznam použitých zkratk

ČOV	čistírna odpadních vod
č. p.	číslo popisné
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
DPS	Dům s pečovatelskou službou
HUZ	hromadné ubytovací zařízení
CHKO	chráněná krajinná oblast
CHPS	Oblastní Charita Sobotka
IROP	Integrovaný regionální operační program
KES	koeficient ekologické stability
KHK	Královéhradecký kraj
KÚ	Krajský úřad
LBK	Liberecký kraj
MAP	Místní akční plán rozvoje vzdělávání
MAS	Místní akční skupina
MB	Mladá Boleslav
MěÚ	Městský úřad
MF	Ministerstvo financí
MIC	Městské informační centrum
MK	místní komunikace
MKS	Městské kulturní středisko
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MOS	meziobecní spolupráce
MP	Marius Pedersen, a.s. – svozová společnost
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NNO	nestátní nezisková organizace
NPÚ	Národní památkový ústav
OOP	Obvodního oddělení Policie ČR
ORP	obec s rozšířenou působností
o. s.	občanské sdružení
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
OP	operační program
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OPŽP	Operační program Životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností, v dokumentu z důvodu zkrácení používáno i jako zkratka „území obce s rozšířenou působností“ nebo SO ORP
p. o.	příspěvková organizace
p.b.	procentní body
PČR	Policie České republiky
PO	prioritní osa
POÚ	pověřený obecní úřad
PÚR	Politika územního rozvoje
PZKO	Krajský program ke zlepšení kvality ovzduší Královéhradeckého kraje
RD	rodinný dům
RUD	rozpočtové určení daní

ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic ČR
SC	specifický cíl
SDH	Sdružení dobrovolných hasičů
SFŽP	Státní fond životního prostředí ČR
SISPO	Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce
SKS	Severočeské komunální služby, s.r.o., svozová společnost patřící majoritnímu vlastníkovi Marius Pedersen, a.s.
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SMO ČR	Svaz měst a obcí České republiky
SMS	Svaz místních samospráv
SO ORP	správní obvod obce s rozšířenou působností
SP	sociální práce
SPÚ	Státní pozemkový úřad
SÚS	Správa a údržba silnic (konkrétně SÚS Královéhradeckého kraje a.s.)
SVL	sociálně vyloučená lokalita
ŠD	školní družina
ŠJ	školní jídelna
ŠK	školní klub
TS	Technické služby
ÚAP	Územně analytické podklady
ÚP	Úřad práce
ÚSES	Územní systém ekologické stability
úv. pedag.	úvazky pedagogických pracovníků
VAK	vodovody a kanalizace
VOS	Vodohospodářská a obchodní společnost a.s.
VPP	veřejně prospěšné práce
ZSIF	Státní zemědělský intervenční fond
ZŠ	Základní škola
ZUŠ	Základní umělecká škola
ZÚR	Zásady územního rozvoje
ŽP	životní prostředí

6. Seznam tabulek, grafů, map, schémat a obrázků v dokumentu

6.1. Seznam tabulek v dokumentu

Tabulka 1	Základní informace o strategii.....	6
Tabulka 2	Relevantní významné strategické dokumenty.....	8
Tabulka 3	Místní části Sobotky.....	18
Tabulka 4	Technická vybavenost.....	25
Tabulka 5	Přehled pracovišť veřejné správy a institucí ochrany obyvatelstva.....	25
Tabulka 6	Úseky Městského úřadu v Sobotce a jejich agenda.....	27
Tabulka 7	Počty zaměstnanců obce.....	29
Tabulka 8	Počty zaměstnanců školských subjektů zřizovaných městem Sobotka.....	29
Tabulka 9	Nemovitý majetek ve vlastnictví města Sobotky.....	30
Tabulka 10	Rozpočtový výhled 2020 - 2025 (v tis. Kč).....	33
Tabulka 11	Nejvýznamnější investiční akce v letech 2011-2019.....	35
Tabulka 12	Majetek města v roce 2019 (v tis. Kč).....	37
Tabulka 13	Hospodaření příspěvkových organizací zřízených městem v roce 2019.....	38
Tabulka 14	Vývoj počtu obyvatel ve vybraných letech v Sobotce 1896 – 2019.....	39
Tabulka 15	Místo trvalého pobytu vůči obvyklému pobytu – počet osob v rozhodný okamžik.....	39
Tabulka 16	Stav obyvatelstva Sobotky dle věku a pohlaví k 31. 12.2019.....	41
Tabulka 17	Nejvyšší ukončené vzdělání (15 let a více).....	45
Tabulka 18	Nejvyšší ukončené vzdělání (15 let a více) – porovnání r. 2001-2011.....	46
Tabulka 19	Rodinný stav osob s obvyklým pobytem.....	46
Tabulka 20	Typ hospodařící domácnosti.....	46
Tabulka 21	Národnost osob s obvyklým pobytem v Sobotce k rozhodnému datu SLDB 2011.....	47
Tabulka 22	Státní občanství osob s obvyklým pobytem v Sobotce k rozhodnému datu SLDB 2011.....	47
Tabulka 23	Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity ze Sčítání lidu 2001 a 2011.....	50
Tabulka 24	Zaměstnaní obyvatel s obvyklým pobytem dle postavení osoby v zaměstnání (včetně pracujících studentů a učňů) 50	
Tabulka 25	Vývoj nezaměstnanosti v obcích SO ORP Jičín 2008 – 2015 - Sobotka a za Sobotku 2019.....	51
Tabulka 26	Ekonomicky aktivní podle odvětví.....	52
Tabulka 27	Vyjíždka za prací.....	53
Tabulka 28	Kapacita a návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení.....	61
Tabulka 29	Příjmy v rozpočtu města z poplatku za rekreační pobyt.....	62
Tabulka 30	Urbanisticky hodnotná území Sobotky.....	64
Tabulka 31	Nemovité kulturní památky na území Sobotky.....	64
Tabulka 32	Počet domů v Sobotce dle SLDB 2011.....	79
Tabulka 33	Počet bytů v Sobotce dle SLDB 2011.....	80
Tabulka 34	Počet bydlících a hospodařících osob/domácností v Sobotce dle SLDB 2011.....	81
Tabulka 35	Počty dokončených bytů (celkem a v RD) v Sobotce v období 2006 -2017.....	82
Tabulka 36	Technické vybavení obydlených bytů v Sobotce.....	84
Tabulka 37	Zdroje pitné vody pro Sobotku.....	84
Tabulka 38	Energie využívaná k vytápění bytů v Sobotce dle SLDB 2011.....	86
Tabulka 39	Vykázaná váha odpadů ve sběrném dvoře v roce 2015 (v tunách).....	87
Tabulka 40	Poměrná část příspěvku EKO-KOM odpovídající sběrnému dvoru za rok 2015.....	88
Tabulka 42	Ochranná pásma silnic a železnic.....	94
Tabulka 43	Výzvy v oblasti dopravní infrastruktury.....	94
Tabulka 44	Plánované investice ZŠ Sobotka pro potřeby projektu MAP.....	98

Tabulka 45	Plánované investice MŠ Sobotka pro potřeby projektu MAP.....	98
Tabulka 46	ZUŠ Sobotka – pedagogové a vyučované obory.....	99
Tabulka 47	Seznam soboteckých spolků a sdružení.....	101
Tabulka 48	Občanská vybavenost v území.....	102
Tabulka 49	Stručná charakteristika zdravotnictví veřejného i soukromého charakteru v území.....	103
Tabulka 50	Počet klientů Domova pokojného stáří dle stupně závislosti na pomoci jiné osoby.....	106
Tabulka 51	Výdaje související s poskytováním sociální služby Domova pokojného stáří Libošovice.....	107
Tabulka 52	Příjmy a zdroje příjmů na zajištění výdajů spojených s poskytováním sociální služby.....	107
Tabulka 53	Financování sociální služby obcemi.....	108
Tabulka 54	Sesuvná území plošná v SO ORP Jičín spadající pod Sobotku.....	112
Tabulka 55	Sesuvná území bodová v SO ORP Jičín spadající pod Sobotku.....	112
Tabulka 56	Seznam ulic v Sobotce.....	134

6.2. Seznam grafů v dokumentu

Graf 1	Druhy pozemků v Sobotce v hektarech - k 31. 12. 2015.....	14
Graf 2	Výdaje a příjmy v letech 2011-2019.....	34
Graf 3	Stav rozpočtu Sobotky v letech 2000-2013.....	34
Graf 4	Počet obyvatel k 31. 12. (1971-2019).....	38
Graf 5	Složení obyvatel Sobotky dle pohlaví k 31. 12. 2019.....	40
Graf 6	Složení obyvatel Sobotky dle pohlaví a věku k 31. 12. 2019.....	40
Graf 7	Počet obyvatel Sobotky s obvyklým pobytem při SLDB 2011.....	42
Graf 8	Územní změny - narození, zemřelí 1971-2019.....	43
Graf 9	Územní změny - migrace 1971-2015.....	44
Graf 10	Sňatky, rozvody, potraty (1991-2019).....	45
Graf 11	Podnikatelské subjekty v Sobotce podle právní formy k 31. 12. 2019.....	55
Graf 12	Počet ekonomických subjektů dle činnosti v Sobotce v letech 2010-2016.....	56
Graf 13	Podnikatelské subjekty v Sobotce dle převažující činnosti k 31. 12. 2019 (registrované a aktivní).....	57
Graf 14	Vývoj návštěvnosti zámku Humprecht.....	66
Graf 15	Počty dokončených bytů v Sobotce v období 2006 -2018.....	82
Graf 16	Bytová výstavba v Královéhradeckém kraji v letech 1996-2017.....	83
Graf 17	Bilance denních potřeb vody skupinového vodovodu Sobotka (průměrná a max. denní potřeba vody - v m3/den mezi roky 2000 a 2015).....	85
Graf 18	Počet došlých přestupků na město Sobotka mezi lety 2013 -2018.....	118

6.3. Seznam map, obrázků a schémat v dokumentu

Schéma 1	Struktura strategického dokumentu.....	7
Mapa 1	Česká republika a poloha Sobotky.....	12
Mapa 2	Reliéf ORP Královéhradeckého kraje a letecký pohled na území Sobotky.....	13
Obrázek 1	Fotografie historické Sobotky.....	15
Obrázek 2	Osobnosti Sobotky.....	15
Obrázek 3	Budova Základní školy v Sobotce v roce 1893 a její okolí.....	16
Mapa 3	Mapa správního uspořádání – Královéhradecký kraj.....	17
Mapa 4	Administrativní mapa SO ORP Jičín.....	17
Mapa 5	Sobotka a její místní části.....	18
Obrázek 4	Pohled na Čálovice od Stéblovic.....	19
Obrázek 5	Prostranství ve Kdanicích.....	20
Obrázek 6	Zvonička v Lavicích.....	21
Obrázek 7	Spyšova.....	21

Obrázek 8	Letecký pohled na Staňkovu Lhotu (vlevo), (uprostřed) Agrochov Sobotka, a.s., a kamenný polychromovaný kříž (vpravo).....	22
Obrázek 9	Roubené statky, zbrojnice a socha ve Stéblovicích.....	23
Obrázek 10	Chalupy v místní části Trnín.....	23
Obrázek 11	Obec Zajakury.....	24
Schéma 2	Organizační struktura Městského úřadu Sobotka (2018).....	27
Mapa 6	Mapa exekucí - Sobotka 2017.....	49
Mapa 7	Geologická mapa Sobotky a okolí.....	60
Mapa 8	Mapa památkové zóny města.....	63
Obrázek 12	Sobotecká zákoutí.....	65
Obrázek 13	Náměstí Míru.....	67
Obrázek 14	Sobotecká architektura 20. století.....	71
Obrázek 15	Fráňa Šrámek a jeho domy - muzeum a knihovna na náměstí.....	76
Obrázek 16	Festival Šrámkova Sobotka.....	78
Obrázek 17	Sobotecký jarmark.....	78
Obrázek 18	Smog v Sobotce během topné sezóny.....	86
Mapa 9	Orientační mapa obvodů územních působností SÚS KHK.....	89
Mapa 10	Celostátní sčítání dopravy 2010 – Sobotka.....	90
Obrázek 19	Nehodovost na úseku I/16 u Sobotky ve zkoumaném období 01/2007 – 09/2016.....	92
Obrázek 20	Nehodovost na křižovatkách I/16 u Sobotky ve zkoumaném období 01/2007 – 09/2016.....	92
Mapa 11	Turistická mapa Sobotky a okolí.....	96
Mapa 12	Oblast chráněné krajinné oblasti včetně zón a přírodní rezervace.....	110
Mapa 13	Oblast NATURA 2000 v blízkosti Sobotky.....	111
Mapa 14	Mapa povodí Sobotecka.....	115
Mapa 15	Mapa území MAS Český ráj a Střední Pojizeří.....	120
Mapa 16	Obce spadající do Mikroregionu Český ráj.....	121
Mapa 17	DSO na území SO ORP Jičín.....	122